

മുക്കണ്ണൻ

ଶ୍ରୀ କିଳାରୋହି

(Malayalam)

Sukasandesam

Sandesakavya

Translated by

MATAM PARAMESWARAN NAMBOOTHIRI

Commentary by

PULIYANNUR S. RAMA IYER

First Published January 1963

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 2.25

Rights Reserved

Published by K. S. Suriya Bhattacharipad

Distributors:

NATIONAL BOOKSTALL
Kottayam Kerala State India

ശ്രീകൃഷ്ണഗണ്യം

വിവരണം
മം. പരമേശപരൻ നന്ദതിരി

വ്യാവധാനം
പുലിയന്തുർ എസ്. രാമയുർ

വിതരണം _____

നാഷനൽ ബുക്ക്‌സ്റ്റാറ്റ്
കോട്ടയം

വില ക. 2.25

D33/62-63 1-1000

രണ്ട് വാക്കു

ഇന്ന് പദ്യം വേണ്ടോ ഗദ്യം പോരെ എന്നവരെ ആയി കൃഖ്ലം സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ചിട്ടെന്നൊളം സാധാരണ വായനക്കാരൻ്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ. പണ്ടെന്നെതു കവിതക്കാഡാ ഇക്കാലത്തു മിക്കവാറും ഗദ്യത്തിന്റെ പാശ്ചാത്യക്ക് തിരി ഞാതിരിക്കുകയാണെല്ലാ.

എക്കിലും ആസ്പദമുന്നയിലും ആവജ്ജകതപറ്റും ആഴ്ചക്കുടക്ക തപ്പും പ്രസ്താവാദി ഗ്രന്ഥങ്ങളുള്ള ഉത്തമകാവ്യങ്ങൾക്ക് സ്ഥാനം വന്നിട്ടില്ല എന്നുള്ളതിനാ മതിയായ തെളിവു കളിഞ്ഞ്.

സുമാർ മുന്നാ പാതീംശഭൂമിപ്പ് തെങ്ങളുടെ അഭിവാദ്യ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ, ശ്രീ മംം പരമേശ്വരൻ്റെ നമ്പത്തിരി എതാണ്ടാ രാ ഗ്രന്ഥകളും സ്രൂത്യായത്തിൽ, തെങ്ങങ്ങളെ വിദ്യ അദ്ദേശസ്ഥിപ്പി ആശിനാ. ആശാരിപ്പുളാനിമുതൽ ആകാശനിരീക്ഷണത്തോളം വളർന്ന അദ്ദേശത്തിന്റെ ശാസ്ത്രീയപരിക്ഷണങ്ങൾ അന്ന തന്നെ തെങ്ങളുടെ സവിശ്വഷ്ട്രം മുയെ ആകഷിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്.

ആ സംസ്കാരചിത്രത്തിൽ ശിഷ്യക്കാതുടെ നട്ടവിലിതനാ കണ്ണമടച്ചു് കണ്ണേരയുമാട്ടിക്കാണ്ടു് അപ്പൂശ്യാശ്യായിയുമലകാര സൗത്രവും, കാദംബവരിയും, ശാക്കതളവുമെല്ലാം ഒരു മാന്ത്രാപ്പുളി തിന്നാനാ ലാഘവങ്ങോടെ ആസപദിച്ചു വിബരിച്ചു് തെങ്ങങ്ങളെ പാഠിപ്പിക്കുന്നും ആ വാസനാവൈഭവമോ പാണിയിത്യപാരമ്യമോ വേണ്ടതുപോലെ അറിയുവാൻ തെങ്ങൾക്ക് പ്രാജ്ഞി യുണ്ടായിരുന്നില്ല.

രണ്ടിരിപ്പിനാ് മിക്ക സംസ്കാരകാവ്യങ്ങളുടെയും എതാനം ഭാഗം ഭാഷയ്ക്കുത്താനം, അടുത്ത നീമിഷത്തിൽ മാജിക്കി ലേപ്പേണാ മാത്രമാറാറിക്കിംഡിവയേണാ എൻഡജിനീയർജിവേപ്പേണാ കടനാ പ്രവർത്തിക്കവാനം അദ്ദേഹാശ്വിനാശ വിഷമാണില്ല. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധിയാജ്ജിച്ചിട്ടു മില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ആ അഭിജ്ഞത്താനശാക്കതളവും, ഭാഷാ

മോലസന്ദേശവും ദേശനാമങ്ങളുടെ ആഗച്ചാസ്ത്രവും ആരംഗപ്പ മലയാളഭാഷകളുടെ വാരശപ്പാദിത്തവുമൊക്കെ എറ്റവും പണ്ണേ ചെളിച്ചും കാണമായിരുന്നു.

ഈദൈന അംഗ്രാഹപഴിയുമിയായ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നും കാൽ ശതാബ്ദി ത്തിനുമുമ്പ് മഹാരാജ കൃതിക്രിയി തുപയെടുക്കുന്നതു—കാളിഭാസൻ മോലസന്ദേശത്താലുംതന്നെ നിസ്സുക്കം ഗ്രണോൾക്കുപുള്ളു ലക്ഷ്മിഭാസൻറെ ആ ശ്രീകു സന്ദേശത്തിൻ്റെ പരിഭ്രാം.

ഈ കൃതി ആദ്യമായി അച്ചുടിപ്പിച്ചു് സഹ്രദയസമക്ഷം അവതരിപ്പിക്കവാനുള്ള തന്നെയുടെ ചീരകാലസമൂലമായ ശിഖ്യാടിലാശം അദൈന ഇപ്പോൾ ഫലിക്കുന്നതുണ്ട്.

വിലയേറായി അഭിപ്രായാജകാണ്ടു, വിശ്വാസമായ ഒരു താരികകൊണ്ടും ഈ കൃതിക്കു വിശ്വപ്രതോർന്ധവമായ വിജയത്തെ വിളംബരംചെയ്യുന്നതുപോലീചു മഹാകവി വടക്കംകൂർ രാജരാജു വമ്പരാജാ അവൻകുളോടും, ഇതിൻ്റെ സത്പരമായ പ്രസി ലൈക്രണാത്തിൽ ഗ്രാമക്കുടിയിൽ മതിമറന്നു് ശ്രമിക്കുന്നും സരളവും സ്വപ്നക്ഷവുമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനം എഴുതിഞ്ഞരികയുാചെങ്കി എന്നും സത്തിമ്പുൻ ശ്രീ പുജിയന്തരം എന്നു്. രാമജുർ അവൻകുളോടും, ആത്മാദമ്മായ നന്ദി അറിയിച്ചു കൊള്ളുന്നു.

ഈ കൃതിയുടെ പ്രസാധനത്തിനു് വാസ്തവ്യപുരസ്സറം നിയോഹിച്ചുന്നതുപോലീചു ഗ്രാമകാൽഡിന്നും മുമ്പിൽ സാംഖ്യാഗം പ്രസാദിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ ഗ്രന്ഥം സഹ്രദയസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

പ്രസാധകൾ

10-12-1962

കെ. എസ്. സുരൂദ്ദേശത്തിരിപ്പാട്ട്

മം ശ്രീ പരമേശ്വരൻ നമ്പുതിരി അവർക്ക് ദാഹി

മകരന്തെ വെള്ളന ശ്രീകൃഷ്ണന്റെപ്പോൾ
സകലം നോക്കിയാനന്നമകരെ പുണ്ട് നിർബന്ധം.

ഭാസനം ദിവ്യനാം കാളിഭാസനം തുല്യനാം കവി
ഭാസൻ ലഘുമീയതൻ ഹദ്ദേശാല്പാനമാക്കള്ളിലേകിടാ.

ആ മഹാന്ന തൻ കൃതിക്കേഡവം ഉകാമളം ഭാഷ തീക്കവാൻ
യീമൻ! താങ്കൾക്ക് വായ് ചുള്ള സാമ്പത്യം വാഴ്ത്തിച്ചന ഞാൻ.

കറവും കററവും നോക്കിപ്പറവാൻ കാണാറിപ്പുവർ
സൂര്യമാമൈക്കാവ്യത്തിൽ കരകാണാതെ ചുററിച്ചം.

ഒന്നാന്തരം ഭാഷ, സർബത്തേന്നാണൊക്കെന്ന മതം ദിവം
മനാടിയാത്മകിതിനാൽ പ്ലാനാസായ് പ്ലാനം ചും

പദ്ധതിൻ ഭാഗിയും, മാഡ്യപീമദം മാററന പാകവും
അദ്ദേഹജ്ഞിബ്രഹ്മാജ്ഞ സദഗ്രാക്ഷണവം നവാ.

ഹസിക്കേനാൻ ഹസിക്കരു രസിക്കരു രസിപ്പുവർ
പ്രസിദ്ധി കിട്ടിയിക്കാവ്യം ലനാക്കം പാരിലെന്നമേ.

ശൃംക്കണ്ട് പദ്ധത്യലത്തിനാശകം ഭാവപുഷ്ടിയും
പീശയില്ല, ത്വന്നോഷാദിയും തിട്ടമനുമേ.

ഇതിൽപരം, കാവ്യഗ്രംഭത്തിനെയുള്ള കിട്ടിവാൻ
മതിമാന ശിരിക്കുപമതിരാറിയ നല്പിച്ചം.

മെച്ചുംചേതം ഗ്രംഭാലത്തിനു ചുള്ളംഗത്തിലിക്കുതി
സപ്പും ശോഭിച്ചിച്ചിട്ടും, വെത്രമച്ചടിപ്പുകിക്കു നിർഭയം.

“മം” ത്തിൻ കീഴ്ത്തിനെയപ്പാരിക്കപ്പടത്തി വലുതാക്കവാൻ
പച്ചത്പമിക്കുതിക്കണ്ട് കടത്തിപ്പറക്കപ്പ ഞാൻ.

ഒവേക്കം

വടക്കുക്കുർ രാജരാജവമ്മരാജാ

24-6-1961

(ഒച്ച്)

അവതാരിക

ബുദ്ധനീ മാം പരമേപരൻ നമ്പുതിരിയുടെ നാമം കേരളീയങ്ങ് സുപരിചിതമായ ദന്താഭാസന പരിധാവും തിരുവാർക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു കവിവായ്ക്കാബാനാം നമ്പുതിരി യുമായി അടുത്തു പറിച്ചും ലഭിച്ചിരിക്കുന്നവങ്ങ് അറിവു ഒളിതാക്കന്ന. അഞ്ചുകും ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരമേപരൻ നമ്പുതിരി നിന്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവാ അടുകാശിത്തന്മായിക്കാിടക്കുന്നതേ യുള്ള. “ആരച്ചന്നപ്രത്യയം പ്രേതഃ” എന്നതായിരിക്കാം അറിന്ന ഒരാൺ. പ്രസിദ്ധകവിയായ മാം ശ്രീയരൻ നമ്പുതിരി സാഹിത്യരംഗത്തുനിന്നാം പിന്നാറി വൈദ്യമാർഗ്ഗപ്രവ ത്തനെനെക്കനിരതനായിബുദ്ധവിച്ഛത്തോടുകൂടി കവിമണ്ഡല തതിലുണ്ടായ വച്ചിയ വിടവു് ഇല്ലാതാക്കുന്നതിന് അടുപ്പ തതിരെൻ്റെ അനജ്ഞൻ പരമേപരൻ നമ്പുതിരി പ്രമാാവ കാരിയാണ്. ഈ വസ്തു അംഗിത്തു് അടുപ്പഹം പ്രവത്തിച്ചു കാണുന്നു് സദോാഷകരമാണ്, അങ്ങനെ ചെയ്യുന്ന കവി താപാിഗ്രമത്തിരെന്ന് ഒരു സത്തമഹലമാണ് ഇപ്പോൾ പ്രസി ദബപ്പുള്ളതുനാം “ശ്രീകസദൈഗഭാഷി.” ശ്രീകസദൈഗം സാമ്പു തകാവുപ്പത്തിന് മുപ്പ് രണ്ടു ഭാഷാാഭരങ്ങൾ നിന്മിക്കാപ്പെട്ടി ചുണ്ട്. എൻ്റെ അറിവിൽ മുന്നാമത്തെത്തതാണ് ഈ വിവരം നം. മുൻ തജ്ജമകളുടെ സഹോദരസ്ഥാനം അലങ്കരിക്കുന്ന തിന് ഈ പുതിയ വിഭാഗം യോഗ്യമായ ദന്താഭാസന പറയുന്നതായാൽ അതിന്റെ മേഖ എഴുപ്പും ഗഹിക്കവാൻ കഴിയും.

വിശ്വകവിസാര്യഭൂമഗായ കാളിഭാസൻ മേഖലസന്ദ റോ പ്രഫതി ഒരു നൂതനകവിതാസരണി വൊട്ടിച്ചാനാ കൊട്ട ത്തു് കവിലോകനാ അനാഗ്രഹിച്ചതിനാലോഹി, കണ്ണകി ദ്വാരത കാവുപ്പുണ്ടാൽ ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ ആഗ്രഹിച്ചു് നിന്മി ക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഭാരതത്തിനാലു പ്രലൂ ദേശങ്ങളിലും കവികൾ പ്രബന്ധങ്ങൾ രചിച്ചു് ആ മാർഗ്ഗത്തെ ആര്യരിച്ചിട്ടുണ്ടോ

വ്യക്തമാക്കുന്നു. അവതരണ ഇടയിൽ മുൻപാറിയിൽ സ്ഥാനം നേടിയിട്ടുള്ള വരാണ് കേരളീയക്കാവികളും. ഇത്രയധികം സംഗ്രഹകാർഡുകൾ ഫോറത്തെക്കിലും കൊഞ്ചത്തും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടാണ്. അബ്ദി കേരളത്താണിൽ അങ്ങനെ ഒരു വളർച്ചയുണ്ടാണ് കൈവാനിക്കുന്നതു.

എൻ്റുകാലം മുതല്ലുതന്നെ സഭാശക്കാവുണ്ടുകൾ സംസ്കൃത ദിനത അനുകരിച്ചു “ഭാഷയിലും ഉണ്ടാക്കവാൻ തുടങ്ങാം. അതു മായി “സാക്ഷികരജ്ജിനി” ദ്വാരാ പ്രകാശിതമായ “ഉദ്ഘന്നിലി സന്ദേശം” അക്കാലത്തു “സംസ്കാരം സമൂഹവും ദിനത വിസ്തൃതപര തന്ത്രമാക്കിച്ചുണ്ടു് ഒരു കാവ്യരംഗമാക്കുന്നു. മുഴവൻ കണ്ണകി ടാത്തത്തും സുമനോഹരവുമായ ഒരു കൃതിയാണു് “കോകസ ദോശം.” മുൻകാലത്തു് ഭവരണ്യം പ്രഥമ സന്ദേശകാവുണ്ടുകൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു് ലിലാതിലകഹരം അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അതിലെ “നിരാടമെണ്ണി നിവസനമിദം ചാത്തു്” ഇത്യാദി പദ്ധതിനും സഭാശക്കാവും വന്നുകൊണ്ടുണ്ടു് ഉർജ്ജപ്പു കൂനാവയാണുന്നു് വിചാരിംഖണിയിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ഒരു ഭവഷണാസരണിക്കു് വികാസം വർദ്ധിക്കുന്നതോടുകൂടി അവയും കണ്ണകിട്ടി പ്രകാശിപ്പിക്കുപ്പുടുക്കുമെന്നു സമാധാനിക്കാം. കേരളത്തിൽ സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും സഭാശക്കാവും വെള്ളു് പരിപുഞ്ചി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടും മാത്രം പ്രകൃതത്തിൽ പരയേണ്ടതുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധമായപ്പെട്ടതുന്ന “ത്രക്കസന്ദേശം” ഭാഷ പ്രസ്തുത കാവ്യഗാവയുടെ വിരീരിപ്പത്തെയും പർബലി പ്രീക്കുന്നു ഒരു ഗ്രന്ഥമാണുന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതിനു് ഏ) നിഃബന്ധം സഭാശക്കാവുണ്ടു്. ഒരാൾ അതിനെ അഭിനന്ദിച്ചു കൊണ്ടുന്നു.

മേഖം സഭാശക്കാവുണ്ടായുണ്ടെന്നെല്ലാം സമ്മാനം കുണ്ടാണു് അഭിനന്ദിച്ചു യുവരാജസ്ഥാനത്തു് അഭിക്ഷിതമായി രിക്കുന്ന കൃതിയാണു് “ത്രക്കസന്ദേശം.” കാവ്യഗ്രന്ഥപുഞ്ചി, ല്യംകാണ്ട് മേഖസഭാശക്കിന്റെ സമീപത്തു് പ്രഭാഭിച്ചു നില്ക്കുന്നതിനു വേണ്ട കഴിവു് “ത്രക്കസന്ദേശം” തത്തിനു മാത്രമേ മുള്ളു എന്ന വസ്തുത മലയാളിക്കാർക്കു് അഭിമാനജനകമാണു്. കേരളത്താണിൽ പിംഗാലത്തു് പച്ച സ്ത്രീകളും “ത്രക്കസന്ദേശം” എന്ന ഭാഗക്കിട്ടു് രചിക്കാതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. അതു് സഹാദയങ്ങളാണ്

കത്തെ ഏതുമാറ്റം വശികരിച്ചിട്ടെന്നെന്തിന് ഈ സംഗ തീ തെളിവാണ്.

ഞുകസഭാശഭ്യനിന് പഴയകാലത്രതനെ വിപുലമായ പ്രചാരപും ഉയർത്തരും സഹാധ്യബഹുമതിയും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാനവേദപ്രസ്താവനായ പാശിത്രവരേണ്ടുകാർ നീ മിച്ചിരിക്കുന്ന വ്യാവ്യാനങ്ങൾ “ഞുക്” താികൾ അന്തർഷ്ഷു വമായ മാഡാഷ്യത്തോ വെള്ളിപ്പുട്ടതി അതികൾ പ്രചാര ചേരും ലോകാന്തരങ്ങളും വർഷിപ്പിക്കുന്നതിനു സഹായി ചുണ്ടിക്കുന്നവയുണ്ട്. പഴയ ഗ്രഹപ്പൂരകളിൽ ഈ കാവ്യ നൂം വ്യാവ്യാനങ്ങളും സ്വലഭനങ്ങളാണ്. ഈ സംഗതി, അവ ഒട്ട പ്രചാരം എത്രയും വിപുലമായിത്തന്നു ഏറ്റു തെളിയി ക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ ധാരതാദ (സംസ്കൃത) സാഹിത്യങ്ങളിൽ, ഞുകസഭാശഭ്യനിന്നും വ്യാവ്യാനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അവ ഞുഖ്യപാഠങ്ങൾ കാണിച്ചുതെന്നതിനാം ഞുകത്തികൾ ആഴ്മേറിയ ആശയം പിരുമ്പാക്കുന്നതിനാം സമത്വങ്ങളാണ്.

വിവരങ്ങാം, വ്യാവ്യാനം, നിത്രപണം എന്നീ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആ ആത്മയിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു സമീപിക്കുന്നവരെ ആശയങ്ങളിൽ പിടിക്കാട്ടക്കാരെ വിഷയിപ്പിക്കുന്ന കാവ്യ മാണം “ഞുകസഭാശഭ്യം.” അതിനോടു അടുക്കുന്നവർ, എന്ന വിദ്യാഭ്യാസരും പാണ്ഡിത്യഗത്തും സൗഖ്യം തകർക്കുന്ന സാ. അബ്ദജപാഠങ്ങൾ അവരുടെ വഴി തൊടിക്കുന്ന എന്ന മുന്നും രിംച്ചു ആശയം വ്യാവ്യാനങ്ങളുടെ ഒരു, വിവരത്തനുള്ളടേയും ചീല ഭാഗങ്ങൾ ഈ അഭിപ്രായ നാശിനു ലക്ഷ്യങ്ങളാക്കുന്നു. എങ്കിലും അവ വിജയം വരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു മരാക്കാവുന്നതല്ല. അവയിൽ ദ്രുവത്തിച്ചു പാശിത്രകുർബാനിനും അഭിനന്ദനനിയമാരാക്കാൻ.

“ഞുകസഭാശഭ്യം” താികൾ രണ്ട് വിവരത്തനുണ്ട്. ഒന്നു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും? അനേകകം ഗ്രഹങ്ങൾ തജ്ജമ ചെയ്തു കൈക്കൂട്ടാതെന്നു പിടിച്ചു രണ്ട് കവിക്കസരികളുണ്ട്. അവയുടെ കാർണ്ണങ്ങളും അവയുടെ കാർണ്ണങ്ങളും അവയിൽ ദ്രുവത്തിനും സ്വശ്വരാവത്തിനും കൂടിയിട്ടുണ്ട്.

മാണു് ഒക്കെക്കാണ്ടിരിക്കുന്നതു്. ആ റണ്ടിലും മഹാകവി കണ്ണതിക്കുള്ളിൽപ്പോരും തജ്ജമ പ്രമമസ്ഥാനകവാഗ്രഹപ്പു കുന്ന. അതിനു് തദനസരണം പ്രചാരവും കിട്ടിയിട്ടുണ്ടു്. മററര തജ്ജമയുടെ കത്താവു് കവിസാമ്പ്രദാമൻ കൊച്ചുണ്ണി തന്നും എന്നാണു് എൻ്റെ അറിവു്. അതു് മുഴുവൻ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിക്കണ്ടിട്ടില്ല. ആദിഭാഗത്തിലെക്കുറ പദ്യങ്ങൾ മാത്രമെ “രസികരജ്ജിനി”യിൽ ചേത്തു പ്രസിദ്ധപ്പു കുത്തിക്കണ്ടിട്ടില്ല. എങ്കിലും വിവരത്താം പുത്തിയായിരിക്കാവാനിടയുണ്ടു്. അതിൽനിന്നു് ചില പദ്യങ്ങൾ താൻ എൻ്റെ ശ്രീകൃഷ്ണാവധാരവും ഉഖരിച്ചു കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ശ്രീ. മംം പരമ്യപ്രേരൻ നന്ദുതിരിയുടെത്തും വുത്താര വുത്തമാണു്. ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം സ്വപ്നികരിക്കണാമെന്നുള്ള നിംബുസം കവി സ്വപ്നിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇപ്രകാരം ദ്വൈരക്കരമായ മാർത്തിൻ-ത്രിനിയാണു് അദ്ദേഹം സംഘരിച്ചുതെക്കിലും ആ പരിഞ്ഞുമത്തിൽ വിജയം വരിക്കാൻ സാധിച്ചു എന്നതു് അദ്ദേഹത്തിനു ചാരിതാത്മ്യജനകമാണു്. മുലത്തിലെ സരസ ഗംഭീരങ്ങളായ ആശയങ്ങളെ അഴീക്കിയുമായി ഭാഷയിൽ പകർത്തിവച്ചിട്ടുണ്ടു്. മുലത്തിന്റെ ശബ്ദാലങ്കാരമഹിമാവു് ഒന്നാം വേണ്ടാണു്. അതും സാധിച്ചിട്ടേതാളും ഭാഷയിൽ നിഃവശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ വിവരത്താൻ മുലത്തിന്റെ ശബ്ദാലങ്കാരി ഭാഷയിൽ വത്തുന്നതിനു് അന്യാദശേമായ പാടവമാണു് കാണിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

“ആറും റണ്ടും പുരിയുമൊട്ടണ്ണിവക്കാധ്യപജ്ഞത്തിൽ
പാറും ലഭിയാനുന്നതവാം നൽക്കാടിപ്പൂറയാലെ
ഇംഗ്രേസ് വ്യാധ്യാൽ സുകവികുതിയിൽ സദസ്യത്തേക്കപോരാം വ-
ദേബരും ഏനും പ്രമദമയി നിന്ന് എത്തിക്കലേ നാത്തിട്ടുനോൻ.”

(ചുമ്പാർഡേം 57-ാം പദ്യം.)

“എററിജ്ഞാണാഹതി, യതജ്ഞവോൻ ഭാനവാനത്മമാരാൽ—
പ്രോവാറിക്കാണായോളിവിയെ, ബുധർത്തൻ പോറിയാാ,
പോററി ഓഡവുന്ന്

മാററിത്തുക്കാൻ മംയർച്ചമയാൻ പോന്നതചര്ശ്ശക്കുടി—
യോന്നാൽ
മാററിത്തീക്കില്ലരിയക്തതികൾക്കുത്തമ്പത്താം പദ്ധതിൾ.”
(ചുവർലും 64-ാം പദ്ധം.)

“അന്നല്ലോളത്തുകിലരമണ്ണുകളില്ലന്തു കൊണ്ടു—
നന്നക്കാണ്വി, ശഹരമിഴി, പാഴ്‌പായലാം ചായലല്ലാം
പിഞ്ചപ്പോകിൾച്ചുഴിയൊടു രസം വായുച്ചു മരിച്ചു നല്ലാൻ
സന്നന്ന നീൻ മുമ്പണകിൽ വിട്ടമോ വല്ലതും ചൊല്ലിടാതേ.”
(ചുവർലും 67-ാം പദ്ധം.)

എന്നിങ്ങനെ അന്നേകം പദ്ധങ്ങളെ ഇവിടെ മംഞ്ഞിക്കുന്ന
വിവരത്തനസാമത്യത്തിനും ഉദാഹരണമായി സൂരിക്കാം.
ഭാവത്തിന്നീറയും അലക്കാരണനിന്നീറയും പ്രശ്നസിക്കാണ്ടു
പരിഭ്രാംകക്കാരെ അധികം വിഷമിപ്പിക്കുന്നവയാണു് അവ
യുടെ മുലദ്ദോക്കണ്ണൾ. എക്കിലും മംഞ്ഞിനും വിവരത്തനത്തിൽ
പരാജയ, വനിക്കിലു. 64-ാം ദ്രോകത്തിൽ മുലത്തിലെ ‘സുമന
സാം’ ഭാഷയിൽ “ബുധൻ” ആയതിൽ ഒച്ചവിത്യുഹാനിയിലു.
“ദാനവാനത്മ്”തെയ്യാ ദ്രോഹിക്കണാം. അലക്കാരകല്പനകൊ
ണ്ടു് അത്യാതം സുന്ദരമാണു്, 67-ാംപദ്ധം. അതിന്നീറ വിവ
ത്തനു ഇതിലധികം ഭാഗിയാണെങ്കു സുകരമല്ല. 68, 69 എം
നീ പദ്ധങ്ങളുടെ തജ്ജമക്കേണ്ടും വിശ്രാംഖനം പ്രശംസിക്കു
ണ്ടതാണു്.

അട്ടിച്ചുവും സുമധുരവുമായ ഒരു കാവ്യത്തെല്ലാം പരമേ
സ്പരഞ്ഞ നന്നുതിരിക്കും വശഗതയാണു്. അതിന്നീറ സൗര
ദ്യം വിവരത്തനത്തിലെ പദ്ധങ്ങളിൽ പൊതുവേ പരിലസി
ക്കണാണു്. മുലത്തിലെ രസാലങ്കാരാദികളെ കേടുകൂട്ടാതെ നി
ബേശിപ്പിക്കുന്നതിലും പ്രാസം പ്രയോഗിച്ചു് ശബ്ദഭംഗി വ
ശ്വിപ്പിക്കുന്നതിലും കവിക്കു് ദ്രോഹനനിയമായ പാടവം കാണി
ക്കാൻ കഴിഞ്ഞതിട്ടുണ്ടെനു് സഹ്യദയയ്ക്കു സശിരിക്കപ്പും
സമ്മതിക്കും.

ശ്രൂക്കസന്ദേശരൈത്തമരീച്ചു് പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതായി
അന്നേകം കുന്ത്തുണ്ടു്. എന്നേ “കേരളീയസംസ്കൃതസാഹിത്യ
ചരിത്ര”ത്തിലും ശ്രൂക്കസന്ദേശവ്യാവധാനത്തിലും അവയെ

പുറത്തെയ്പാം സവിസ്സറം പാണ്ടിക്കൂളിൽനാകുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആവകകാൽമ്മാർ ഇവിടെ ആവശ്യിക്കുന്നില്ല.

ഭാഷയിൽ വിവരത്തിൽനായും സന്ദേശകാവ്യങ്ങൾ അനേകം എഴുന്നുണ്ട്. അവയുടെ തീരുമാനിൽ മാത്രികൾ ഇംഗ്ലീഷ് കുകസന്ദേശത്തിന് സഹായമായ ഒരു സ്ഥാനം ലഭിക്കുമെന്നതു തീർച്ചയാണ്. കാവ്യകലാക്ഷരലക്ഷ്യാധികാരിയായി സ്വാഗതമാദ്ധ്യമെന്നു സാധ്യമുണ്ടോ ആഭിപ്രായപ്പെട്ടാം.

ചൈവകം

22—5—1137

6—1—1962

എന്ന്,

വടക്കംകൂർ രാജരാജവമ്മ രാജാ

ക്രിസ്തുമതം

പ്രാഥം ഭാഗം

ലക്ഷ്മീ രംഗൻ ശരദി ശശിനസ്സും ഗജും ദേ ക്രിസ്തുമതിൽ
പ്രേമം സാം ആനോറുഡു വിഹരത്തോ പ്രേരലുഭിഃ കലാഭിഃ
“ദ്വാരാശേഖഃ ക്രപര ചതവിയേ” മന്ത്രരക്തിതഃ സ തസ്യഃ
ആശയസ്ത്രം ക്രിക്കമിതി ശിരാ ശ്രാവ്യയാ സന്നിഃഽഽ.

തള്ളം

ശ്രീലം തികർക്കാളിരൊളി ശര-
തതികലാ ബ്രഹ്മാവിൻ
മേലങ്ങേതോ തതണമിച്ചനം
മേളമായ് ക്രൈസ്തവ ചരയു
“കാലങ്ങേതെന്നാഴിയു?” മവഞ്ഞ
വിട്ടവൻ പോയ് കൈനാവാ-
ന്നാലസ്യത്താൻ കിളിരയാട്ടകാ-
യോതിനാൻ ഭൂതിവണ്ണം.

1

വ്യാവ്യാമം

ലക്ഷ്മീഭാസസ്ത്രതിസ്പദം
ഥവ്യസന്ദശകാവ്യം
ലക്ഷ്മീംഗപ്രകടനന്മ-
പ്രകുമഞ്ഞിവിലാസം
ലക്ഷ്മീഭാസപ്രഭൂലരംതോ
മന്ത്രത്രംപുഷ്ടാശാ-
ലക്ഷ്മീരംഗ പ്രകടയതി ത-
ദ്വിപ്പി പത്രാശ്വി ഭംഗ്യം.

1

പ്രസംഗ ഇതപാദാബ്ദം
പ്രസിദ്ധ പരാമരശ!
പ്രഭാകരംസദ്പാക്യ—
പ്രഭാനാധാത്മഖാമ്യഹം.

2

ഭാവല്ലി ശ്രീകുമാരൻ
ഭാവനാഭാനുരാത്മക!
ഭാസതേ, ടൈഡാ മനോ
ഭാവയേ ക്രമഗ്രഹം.

3

ഇതപാദങ്ങൾ വന്നിച്ചു
ഇതവിൻ കൃപാകാണ്ട എന്നാൻ
ഇതവാം ഇതകാവ്യത്തിൻ
ഇതത്രം തെളിയിച്ചിട്ടാം.

4

ശ്രീശ്രീകുമാരൻശ്രീനിർക്ക് കരംബു് ലക്ഷ്മീഭാസനാകന്ന. കവി കരിഞ്ഞംപെള്ളി സ്വന്തപ്പം എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ആധ്യാത്മഖാമണക്കും ബന്തിലാണ ജനിച്ചത്. ആ ഇല്ലം സ്വരത പരബ്രഹ്മ വിദ്യപ്രീതാ മണിക്കൂട്ടരു ആക്രമണമാനമായിരുന്നു. ദദ്യാ ലക്ഷ്മീഭാസനാമദ്യമം മഹാകവിക്ക് സിഖിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാക്ഷാൽ ലക്ഷ്മീഭരവതി സദാ റൂതു മാട്ടുന്ന സസ്യയമായ ഗ്രഹത്തിലെ അംഗം ലക്ഷ്മീഭാസനാക്കന്നതാണ ഫ്ലോ? രംഗലക്ഷ്മീ എന്ന പ്രസിദ്ധാച്ഛന്തി ഇത്തവിദ്യയും സൗംഘ്യം സങ്കേതവുമായ ഒരു നിദ്യാർഷ ആയിരുന്ന മഹാകവിയുടെ ദയിത. അ ദദ്യം കുട്ടംബത്തിൽ ഇള്ളുറക്കാരനായിരുന്നിരിക്കണമെന്ന ക്ഷാന്തഹി കന്ന. രൂക്ഷണാമതിലക്കണ്ണ്” അനൃന്തരതമായ ഒരു മാളികയുടെ മട്ടപ്പും വിശ്വിശ്വാസം ശരംശാലചന്ത്രിക്കേരംഗ് തത്തണരായ ദബതികൾ രതിന്ത്രിയും കഴിഞ്ഞുനണ്ണുന്നും ഭ്രംബാവു് ഒരു സ്വപ്നം കണ്ണും. അദ്ദേഹം കുന്ന വിശ്വിശ്വാസിരിജ്ഞിച്ചു് രാമേശപരബ്രഹ്മത്തി വിരഹാംഗമം അനുഭവി ക്കുന്ന എന്നും തത്സമയം സമീപം കണ്ണ ഒരു കിളിയേജാട്ട സുംഗംശം അതുളി ഭാംഗ്യുടെ അടുക്കലായചുവന്നും ആണു് പ്രതിപാദനം. സപ്താ ത്വിൽപ്പുാലും വിരഹം ഉല്പ്പണമെന്ന ധനി. ലാക്കിക്കുവം സപ്താസ മാനമാണെന്നും അതിൽ ഭൂമിച്ചാലപകടമാണെന്നാം തുടരുന്ന സങ്കല്പം.

ഈ നിലയിലുള്ള സംഗേശങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം കാളിഭാസരാകന്ന. അതിനാധാരം ഹനുമംഗലാന്മാരിക്കുന്നുണ്ടും. ശ്രീകുമാരൻശ്രീനിർക്കും നായകനും കവിയും ലക്ഷ്മീഭാസന്തതനും. സംശയമില്ല. കാവ്യം അക്കാ ലഭ്യത കേരളത്തിന്നും സ്ഥാതിഗതികളെയും മറ്റും പരിചയപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടും. കേരളത്തിനും പുറമേയുള്ള വണ്ണനകൾ അഡികമില്ല. രാജധാനി കൂളം കേഷത്തുള്ളും വിച്ചകളുണ്ടാണെന്നും. അവരെ മുൻനിന്നായിരുന്നു കേരളത്തെ ചിത്രീകരിക്കാതു്. കാവ്യത്തിന്നും പ്രഭാജനം ശരിക്ക

வனிடுஷன். கை லட்சுகாவுடனிரண்டு முவரை ஹனியு நீட்சுவாக ஸாஸ்யமிடுவது?

ഇവിടെ അംഗീയായ റസം വിപ്രലംബ്രോഗാരം. അതിനു ചേറ്റ് വിധം മന്ത്രാന്തരായിക്കുന്നു വിവാദം ചെയ്യിരിക്കുന്നു. സാമ്പത്തിക മായ പ്രാതീയാധികരപ്പാശം സ്പൈക്കർച്ചിരിക്കുകയാണ്. അനപ്പാശ നിന്നു കണ്ണാക്കില്ല മനോഹരമായ മലയാളപദ്ധതി തിരഞ്ഞെടുത്ത് ശങ്കാമാധ്യരി വല്ലപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ‘ബക്കളാവു്’ ‘പാക്ക്’ മുതലായ പദ്ധതി കാലഘട്ടമിൽക്കൂടാണെന്നുണ്ട്. കേരളകാളിഓസർത്തെന്നു മയു റസങ്ങൾക്കിൽ ഒരു ശതാബ്ദിനീരന്തരമു് ‘പാളയം’ ‘ജീവിൽ’ ‘ജുള്ളപ്പറ്റി’ മുതലായ പദ്ധതി സ്പൈക്കർച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഈ പദ്ധതി മനുഷ്യചില സഹ്യതയാൽ അഭിപ്രായമന്നുണ്ടു് കവി ‘രംഗലക്ഷ്മീ’യുടെ സുചന കൂടിയും പ്രസിദ്ധമാണ്. തിരഞ്ഞെടുക്കുകയുണ്ടായി. ആ പാഠങ്ങളുടെ ഇവിടെ കരിക്കുന്നതു് കൗതുകാവധമായി രീക്കം.

“രംഗലക്ഷ്മീയാൻം സ്വിഖതീ ശര—
തിരികളിൽ ബക്കളാവിന്
ശ്രൂക്കന്നേതോ തത്താമിട്ടുനം
രേളുമായു് ക്ഷേമിരച്ചെല്ലു
ഭംഗം ചെന്തുന്ന “രംഗത്തവിഡി—
രജഃണാ”തിൽ ചേപക്കിനൊവാൻ
തുംഗവ്യത്രം കിട്ടിരെയാടശക്കാ—
എംതിനൊന്ന് മുതിവഴ്ചും.”

ദ്വാതർമ്മരേ ഭേദസി കിമിതസ്യാവദാസ്യാം വിശ്രഹം
നന്തരസ്യം നന്ന പലഭവരവാസ്യിസ്യതേ ബിജപ്പുരഃ
അസ്യ വ്യാഖ്യയേരാണാഹരിതേഷ്പാജവിതദ്ദാശ്യപക്ഷ-
ച്ച്യായോൽഗാബരദയിക്കരച്ചിരാരാശ പുഷ്ട ദ്വൈദാശ.

കുരത്തൊന്താണാഴിവതനജൻ
കുഷ്യമില്ലിഞ്ചുപോത്ര
ചാരത്തേന്തക്കിത കനികളാൽ
ചാരത്താഴം മാതളംതെത
പാരം പച്ചപ്പവിശ്രച്ചിസ-
സുത്തിയാൽ പേത്തിണങ്ങി-
ചുരട്ടേ നിന്ന ചരികിലഭയാടം
ചുണ്ടു പുച്ചുണ്ടിനോടും.

2

ആതഃ: ഏന ദുലത്തിന് അനജൻ ഏന വിവർത്തനം നന്നായി. ഇഷ്യംപോലെ പരാശ്രതയ്യാമല്ലു. സ്വരംപ്പുകേണ്ട = എണ്ണതുമാറേണ്ട. അടുത്തവന്തു. ധാതുതാത കുഷ്യറുമില്ല. അപകടം എന്നം ഉണ്ടാക്കുകയില്ലെന്ന താല്പര്യം. സുവമായിരിക്കാം. . അടുത്തതെന്ന കനികളാൽ ചാരത്താ മാതളംതെന്നു ഉണ്ടു്. അതിമിസൽക്കാരം കേമമായി. അതു കേ രളതിൽ പ്രസിദ്ധമാണരും. നന്യരിമാക്ക വിശ്രഷിച്ചും. പച്ചത്താം പോലെയുള്ള ഹ്രഥകൾ നിന്തുറ ചരികിനോടും പവിഴാറിഞ്ഞില്ലള്ള പുച്ചുണ്ടു ചുണ്ടിനോടും ഇണങ്ങിച്ചുരട്ടു. അദ്ദേം കല്പിച്ചിരിക്കുകയാണു്. മറ്റാതം അറിയണ്ട ഏന താല്പര്യം. പരദ്ദുരം വദ്ധിച്ചു ശോ ദേശു നിബാനമാക്കമെന്നം വിചാരിക്കാം. അഭ്യന്തരിൽ കരിക്കുന്ന ബഹു മാനമായി നീ ചെടിക്കു് അലങ്കാരമായിരിക്കും ഏന്നം സകലിക്കാം. ഒരാൾ വന്നാൽ അയയ്ക്കു സുവമായിത്തുണി ആഹാരം നല്കിയതിനു ശേഷം വേണം സംസാരിക്കവാൻ ഏന മന്ത്രാദയും വൈളിപ്പുചെന്തി. നിന്തുന്നപ്പോലെ പരോപകാരിയാണു മാതളംതെന്ന ഏന ധനിക മന്യ സാഖി ചുട്ടുള്ള മണംഡലങ്ങൾക്കു ഉൾക്കൊള്ളം ലഭിക്കാതു് അനുഗ്രഹം.

സൗജന്യാദ്ദേ! ഭവതു ഭവതോ സ്പാഗതം വേഗതോ മാ-
മാഡാഃ സന്ത്രൂപമരത്തണിനന്നനാനന്നനാന
ഉത്സംഗാദ്വാ കരപരിലസദപ്ല്ലകീകോണവേപ്ല്ല-
നിലക്ഷണമാംബരപടലികാചുദ്രിതാദ്വിജായാഃ

പാരിൽപ്പെട്ടുനണ്ണു, കതണാ-
സാഗര! സ്പാഗതം തെ
നേരിട്ടിനിപ്പാഴ, തമരിമാർ
പാക്കമാപ്പാക്കിൽ നിന്നോ?
ഗൗരിത്രുശക്ക വിരളിലങ്ങളും
വല്ലകീ വില്ലുത്തമ്മിം
സാരിക്ഷണമാംബരമരതക-
ആമിടിന്ത്രിൽനിന്നോ?

3

ആഗതനെ സ്പാഗതം ചൊയ്യേണ്ടതു് ലോകമയ്യാദയാണ്. കതണാ സാഗര = കതണാക്കാൽ. വാരിക്കാരിക്കാട്ടഞ്ചാലും കരണ കറയുക യില്ലെന്ന താണ്ട്രം. അണ്ണനെ ഉള്ള രാജൈടുടെ ആവശ്യമാണെള്ളതു്. നീ പറവയാണ്. ത്രിമിയിൽ എൻ്റെ അട്ടക്കൽ ചെത്തുന്ന വരണമെന്ന പ്രാത്മന. എവിടെനീനു വരനോ? എന്നു ചൊദ്യം. നീ ദിവ്യനായതു കൊണ്ട് ദിവ്യസമല്ലളമാത്രം ഹരിക്കുമെന്നതും. സ്പാഗതം = ശ്രാംന മായ വരവു്. അമരിമാർ = ദേവസ്തുകൾ. അവർ പാക്കന പാക്ക് = ദേവാദ്യാസ. നന്നവും. പാക്ക് കാലാന്നസരണമായ പദം. ഗൗരി = ആചാപ്പത്രി. വല്ലകീവില്ല് = വിണ്ണക്കാർ. സാരിക്ഷണമാംബരം = സാരിയാക്കന പട്ടിവല്ലും. മന്ത്രകാട്ടി എന്നും. ക്ഷുമ ഒരു ചെടി. അതിൽനിന്നെന്നുക്കുന്നതു ക്ഷുമം. ആ പട്ടിനു മരതകപ്പച്ചയുടെ നിറമാണ്. ദേവിയുടെ വിണ്ണവായന കേട്ട രസിച്ചു മടിഞ്ഞടിൽ ഇരി ക്ഷാന ഒരു കിഴുിയുണ്ട്. രണ്ടിൽ എറു സ്ഥാനത്തുനിന്നുന്നയാണ് നീന്റെ ആഗമനമെന്ന സങ്കല്പം.

കച്ചുവിൽ പ്രാണാസ്തുവനയനങ്ങോള്ളാചരാഃ ശാരിക്ഷയം
സാബൈപരതസ്ഥിതയാി യുതിം തത്തദിഷ്ടാഗമേഷ
കേളിവാപ്യാം, ഫലവതിവനേ, കാളമിനേ ച ദേഹ
ചരായേവാധ്യഗ്രമശകരി ചരനതണ്ണുസ്ഥാതി.

അല്ലോ! കാണാൻ കഴിയുമെന്നീരീ—
തത്തത നിന്മ ചപിതാഭവിൽ
സല്ലാപഞ്ചാ, ലിടയുമിടയിൽ
സംയമം ചെയ്യു മുറും
നെല്ലാള്ളം കോർ, നിന്മകനി വനം
നമ്മനീരാഴി തൊട്ട്—
ഹൈല്ലാടത്തും നിശ്ചൽ പടി വഴി—
ദേഹം ശ്രമാരാൻ വരിച്ചേ?

4

കാണാൻ കഴിയുമെന്നീൽ = മുതിമഞ്ചായ ഉള്ളിൽ. ഭാം എന്നതം.
തമ്മിൽ ദി നമ്മല്ലോ? സല്ലാപഞ്ചാൻ = അനന്തവാക്കകൾക്കാണ്ട്. ഇടയുമിടയിൽ = കോപാദിശാഖാവും അവസരംമാണ്. ചപിതാഭവിൽ =
മനസ്സിൽ. മുറും സംയുമം ചെയ്യു = അവശ്യമായ സമാധാനം ഉണ്ടാ
കുംതുകൊണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ നിന്മ സല്ലാപഞ്ചാൻ അവർക്ക് പ്രണയ
കലഹം ഉണ്ടാവുന്നോർ വേണേ നിയന്ത്രണം. വത്തിയുംകൊണ്ട്
എന്നംതുടി മാനവേദവ്യാദ്യാനതിൽ എടുത്തുപറിയുന്നുണ്ട്. പരമ്പര
പ്രേമം വർഖിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുനാമം. നെല്ലാള്ളംകോർ = നെല്ല പഴത്തു
കിടക്കുന്ന നിലും, നിന്മകനിവനം = ഇടത്തിനാിയ പഴങ്ങളുള്ള കാട്ട്. നന്ന
നീരാഴി = കേളിവാച്ചി. സമാധാനാപ്പുട്ട് റാംക്രൈനിശൻ എന്നാപൊല
അവളും വത്തമെന്ന സകലം. വഴിക്കേരു = വഴിയിൽ ഉണ്ടാക്കാന ബുദ്ധി
മുട്ട്, സഹയമ്പിണി തുടങ്ങുണ്ടെങ്കിൽ എത്ര ദ്രവ്യം തീരം എന്ന
വ്യംഗ്യം. ആ നീ വിരഹവേദന അനഭവിക്കുന്ന എനിക്കു സഹായം ചെ
യ്യണമെന്ന ഭാവം. ഉത്തമവത്തിയുടെ സ്വഭാവംതുടെ വെളിപ്പേട്ടതിയീ
രിക്കുന്ന. ഉപമാലകാരം ചംഡി.

ദിഷ്ട്യാ തജ്ജ്യാസ്സരസി സരണാം ദിവ്യദശാധിവാസിൻ!
കണ്ണിലും പുന്നിലും കളത്തസ്യാദ സ്രാതഗോശമാ ചീഴരെ
കിഞ്ചി ന്യംഖൽ സപജനവിരഹിച്ചാനീ മേ സ്വാനമേതക
ഖ്രീയന്നസ്യവോ ഭരസിതി ബിസിനിജ്ഞാലമാദ്യാക്കനേ നോ.

നിരന്നകാണായ് നിയതി നിനവാൽ
നാകചാരിൻ! നിരജതാ—
നിരന്നൻ കാത്തം മുദ്രമൊഴി മട്ട—
ത്രഞ്ചലാൽ കേവലം തേ
പിനെ പ്രാണേശ്വരി പിരിയെ മാ—
ഭൂരഭൂരനുമുള്ളമക്കൻ
തന്നകാണം കമലവനിപോൽ
എല്ലുമായുല്ലസിപ്പ്.

5

നിയതി = വിധി. നാകചാരി = ആകാശത്തിൽ സബ്വതിക്കണ്ണവൻ. ഭവഭാവം ധനി. ദിവ്യത്വവും. മുദ്രമൊഴി മട്ടഞ്ചലാൽ = മുദ്രമൊഴിയാകന തെൻപൊഴിക്കൽ. പ്രാണപ്രിയതയപ്പീരിഞ്ഞു് ഉള്ളിൽ ദ്രശ്വം നീ രണ്ടിതനാ. അതു പൊയി ഏനു മാത്രമല്ല. നിരന്നൻ വരവിൽ സ്വന്നൻ ഉദിക്ഷനേയാൽ താമരാമാട്ടകൾ എല്ലാം സന്ന്താപിച്ചു വികസിശനാരു പൊലെ എൻ്റെ പ്രദയവും ആനന്ദങ്ങളാണു പ്രാണനമായി ഏന്ന താല്പര്യം. എല്ലാ = വികസിച്ചതു്, കമലവനി = താമരശ്രൂട്ടം. കാട്ടയാൽ കണ്ണുകർക്കം എമാഴിയാൽ ചെവികർക്കം ആനന്ദം ഉണ്ടായി. എഭയം സന്ന്താപംതാൽ കരകവിഞ്ഞു. കീളിയുടെ ശമ്പും പ്രിയയുടെ കളിൽ മൊഴിയാണനു തോന്തി എന്ന ഭാവം. മുന്മുത്തനാ ദിവ്യനാണനു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ? ഉച്ചാലംകാരം.

അനുഭവം ലോകേ വിപ്പുലചന്ദ്രസാമന്യസാമാന്യത്വം—
ത്യാത്മാനങ്ങളും ചരണവിഹമേഷപത്തിരാ ചാത്രരാജാം
സ്വന്നശ്വബ്ദാഹി നിജഗ്രഹതയ്യാ നേക്ഷാത്ര തദ്ദിഗ്രഹം
സാന്ത്വാ തസ്മീനപി ച സഹജം ദ്രാവപോത്രപ്രയോഗം.

ഇഞ്ചറോർത്തനാലിസ്ടുമെളിയോർ
വാസ്തവോരാദൈഡലം പ—
റവീട്ടം തക്കിൽ ക്ഷേട്ടതിരയാഴിവാ—
യത്ത്വാഭ്യന്തരത്തിൽ
ഉള്ളം പാബും കലതമതത്തിൽ
പാത്തിടാ തീര്ത്ത മെച്ചും
ക്രിട്ടം കോളാൽക്കലതമിതക്രി—
ട്രത്തിലും രണ്ടുമെന്നം.

6

ഇഞ്ചറോർത്തനാലിസ്ടുമെളിയോർ. വിരോധഗ്രൂപയന്നാർ. ദയാന്ത്യരാർ. അലിപ്പ് = ദഹവ്. എന്തിയവർ = നില്ലാരകൾ. ഇംഗ്ലീഷൻ നീല യിൽ പാവണർ. ആശ = ആഗ്രഹം. മുലം രാനാസരിച്ചു പറയുകയാ സണകിൽ ധാചന ഏന്നു വേണം. ആശയുടെ പ്രകടനമാണാല്ലോ ധാചന. അത്മാഭ്യന്തരത്തിൽ = കാംപ്പും സാധിക്കാനതിൽ. അതു് അതിൽ = അതിലെവാന മരറാനിൽ. അന്യസാമാന്യം = പരസ്യം. തക്കിൽ. ഇഞ്ചം പാബും കലതം = കോളാൽപ്പിണ്ണത്തു ചെതാം. തീര്ത്ത മെച്ചും പാത്തിടാ = ദോഗ്രത ക്രിട്ടം നോക്കയില്ല. താൻറെ ധാചനയോ ഭാനശരിരമോ മറ്റു ധാർക്കം = ദോജ്യമാണോ എന്നും ഇത ക്രിട്ടം നോക്കപ്പതിവിരുദ്ധനു സാരം. അതു് അവതരെ സ്പഭാവമാണ്. ക്രിട്ടംകോളാൽ പി = രണ്ടിന്റെറിയും വബ്ലുന്റുമിണ്ണം. പതിയുമിതക്രിട്ടണിലും രണ്ടും ഏന്നം = എന്നെന്നു ധാചനയും ഭവാന്നു ഭാനശരിരവും സ്പഭാവവന ക്രിട്ടുചെതാം. ഇതു മന്താർ നിശ്ചയാഥായും ധാചന നിരവോറിമകാട്ടമാം. അഞ്ചെന്ന അവ തക്കിൽപ്പുറം സംഗതി ക്രൂരമായി നിരവേദമെന്ന താൽപര്യം. ക്രൂക്ക ദിവ്യനാകയാൽ വളിയവൻ. വിരഹാവസ്ഥയിൽ ഇനിക്കാനു നായകൻ തദരാസ്ഥയിൽ എഴുതിയവൻ. നായകൻ അത്മന ക്രൂക്കത്തിന്റെ കൂടു നായാൽ സാധിക്കുമെന്ന നിശ്ചയം. മുലം അല്ലും ഓഡിഷ്യമാണ്. അതുകുടി തീര്ത്ത വിവശ്ശതകൻ സരളമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

അനുഗ്രാഹം പ്രിയാസവചരി താവദന്യത്ര ജാതാ
ജാതാ ചാലേ മനസിജശരാഃ ശാരദീയാ വിക്രതിഃ
മനോഃ വായുമ്മധുരമുടകം മഞ്ഞരാവാ മരാളാഃ
സജ്ജാമോദാപ്പുരസിജവനി സാന്ത്രാഖ്യവ്രതമാശ്വ.

ഇന്നങ്ങിന്നായ് പ്രിയതമയുമീ
ഞാന, മാറ്റാരദഗ്രീ
മുനം ചിന്നി മുഴമതി, മണം
തുന്നത്തോത്തടാകം
തെന്നൽ കാററും, തെളിമധുരനീർ
പിരഞ്ഞാലിക്കാഞ്ഞലാനോ—
രന്നപ്പുത്തന്തള്ളമലർശര—
കൊപ്പുതൻ വായുരമല്ലാം.

7

മുൻപദ്യത്തിൽ സുചിത്മാം റിറഹാനിക്കൈ ഉംതിക്കത്തിക്കൈക
യാണ് ഇത്തല്ലോ അച്ചാ പദ്യത്തിലും ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഈ സാനാ
പ്രിയയാക്കന്ന മുന്നയും ഇന്ന് എന്നിന്നായി. ഞാൻ ഇവിടെ, അവൻ
അങ്ങെ അഹാത്മ വച്ചര ദ്രുത എന്നാമം. തനിച്ച്. തുടിം പുതവാനം
സംഗതികൾ അറിയിക്കാവാനം കഴിയാതെ. ശരംകാലങ്ങാട എന്നു
മുവിൽ ചുന്നിരിതറി എന്ന താൽപര്യം. അവിടെയും അങ്ങനെതന്നെ
യായിരിക്കണം. മുഴമതി = പഞ്ചചത്രം. താമര വികസിച്ച മണം വർ
ഡിച്ച താമരപ്പുജ്യ. തെന്നൽ കാററു് = മന്നവായു. തെളിമധുരനീർ =
തെളിഞ്ഞത്രും രാചിക്കരുത്തായ ഏരുള്ളും. പിരഞ്ഞാലിക്കാഞ്ഞലാനോ അ
നാപ്പുത്തന്തൾ. മലർബാനാന്നർ കൊപ്പുകളല്ലോ. വഡിച്ച്. പാഞ്ച
ദ്രീയങ്ങൾക്ക് അനുതയാരഥെന്ന വ്യംഗ്യം. കള്ളിനു മുഴമതി, ചെവാക്ക
പിരഞ്ഞാലിക്കാഞ്ഞലും. മുന്നിനു മണംതുറൻ തണ്ടാത്തടാകം. തപകിനു
തെന്നൽ കാററു്. നാക്കിനു തെളിമധുരനീർ. മുലശതിലെ മനസിജന്
മതിയായില്ല. വിവാദംന്നതിന്നും അലർശരംനാക്കിയതു് അധികം നന്നാഡി.
നല്ല മലങ്ങാളപദ്യങ്ങളും ശാഖയുടെയും സങ്കേതമന്മതനെ പറ
യണം.

പ്രായമേലപ്പുണ്ടുവച്ചപ്പോൾ നേരുയോയ്ക്കു നിവൃത്തി
വിഡ്യേരോഷാത്തു ചീരമിവ മിഡി സംഗതു സന്നിവൃത്തി
ഭാഗ്യത്വംശാന്വദമനങ്ങാരാവയോരന്നരാഞ്ഞ
ന ദിത്രാണി ദിജുവര! സരിത്സാനമൽപ്പത്തനാനി.

പണ്ഡാളം വേഴ്തയിലിതിലെരാർ
കണ്ണറഞ്ഞാൽ വിയോഗം
കൊണ്ടാടും, ചേന്നടന്നതൊഴിയും
കഷ്ണകാലാതിരേകാൽ
രണ്ടാൾ തെന്തുൾക്കുടയിലിത്രനാർ
രാക്കുന്നല്ല കാണ്ണാ—
നണ്ഡാവോളം മലപുഴപുരീ—
വസ്ത്രമെൻ സപസ്ത്രചാരിൻ!

8

പണ്ട് എന്നും ഒത്തമിച്ചിത്തനകാലത്തു് വിലപ്പുാൻ ഏഴുടുടർക്കു കുറീക്കിനോ് മരുധരയാൽ മരഞ്ഞുവരുന്നവരും, അപ്പോൾ വിരുദ്ധവോദന വഞ്ഞരെ വല്ലിക്കം. ഉടരു ചെർച്ചയും ഉണ്ടാവും. ആ സമയത്തെ ആന ഓം വളരെയാണതാനും. അല്ലെന്നരത്തെ പിരഹംകുടുടെ താങ്കുവാൻ കഴിയാത്തതായിരുന്നുവെന്ന ധനാനി. കഷ്ണകാലാതിരേകം=കഷ്ണകാലഞ്ഞിരുള്ള തുട്ടത്തിൽ. അതുകൊണ്ട് ഇന്ന പിരിജണിരിക്കാനും. ഒത്ത സമലഭ്യ കുറീക്കിന്നരുകയല്ല. എത്രയോ അക്കലെയിരിക്കാനും എന്ന സമാഖ്യം. എനിക്കുവാൻ ഒരു നിവൃത്തിയുമില്ല. കാരണം മുരം വളരെ വളരുതു. അതിനിടയിൽ മല, പുഴ, പട്ടണം ഇവ രണ്ടു മുന്നൊന്നും അല്ല. അനവധിയന്നവി എന്ന സാരം. ന ദിത്രാണി എന്ന സംസ്കാരത്തിനും വിബന്ധനാം. ഈ സ്ഥാപിതികൾിരിക്കാതിനാൽ അട്ടവന്നഞ്ചും സമാഗ്രമട്ടണ്ടക്കാക്കയിരുമ്പുന്ന താല്പര്യം. നീയോ സപസ്ത്രചാരിയാണ്. എപ്പോൾ വേണ്ടുക്കുമെങ്കിലും സാഹിതെ—എന്നും പ്രിയയും ആട്ടക്കലെഴുഡി സംഗ്രഹം ധരിപ്പിക്കാമെന്നും ആരും. സഹായിക്കാണമൊരുമ്പത്തുടെകുാണനും. എങ്കിൽ തുട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും മാത്രം എന്ന താൽപര്യം.

അയപഴും ശാന്തപരിഗ്രാമനാമനാദ്യത്വം ബാലം
സത്പന്മുഖം വിപുലമൃദയി സ തപമാഗ്രാസമേട്ടാഃ
ഭോഗചോനിചോ വിധി, രഭിനവോ വിപ്രയോ, ഗ്രഹതിവാഹഃ
കാമശ്വായം കാപയത്ര ഭവാൻ കാമവസ്ഥാം ന ക്ഷത്യഃ

ചെല്ലുന്നേതും വഴിയഴലു നീ
ചെറുമോരാതെ ദോരി—
ടല്ലാൾ പെട്ടോർക്കവിലമരിവോ—
നല്ലമാശ്രാസമേഷി
ചൊല്ലുല്ലുനാൽ വിധിയധമനാ—
ണാദ്യമാം വിപ്രയോഗം
വില്ലുക്കിപ്പോനലർജരനിതിന്
ഭാവിയെന്നാവുമാവോ?

9

നീ വഴിയഴൽ ഏതും ചെറും നാരാതെ അങ്ങു ചെല്ലു് ഏനു
നപ്പം. പലവിധനകിലും, വഴിക്ക മുഖം വന്നുചേരാം. അതു് അല്ലോ
പൊലും ചിന്തിക്കാത്തതെന്ന ഭാവം. വിപുലമൃദയി! ഏരുന്നാൽ സംസ്കൃ
ഡി മുലാസ്തിലുണ്ട്. അതിനാണ് അവിലുമരിവോൻ ഏന്ന വിശ്വഷണം
ചെന്തിരിക്കാനു്. അറിവാണല്ലോ മനസ്സും മനസ്സിന്റെ വിപുലത. കനി
തപസ്സിന പോയപ്പോൾ ധംപ്പുറുരോട്ട് നാംകൾ മനസ്സു് വലതുക്കട്ട
എന്നാണ് ഉചാദേശിച്ചതു്. അവർ ലോകരക്ഷയെ ചെയ്യുകയുള്ളൂ ഏനു
സാരം. അവിടെ ചന്നു് അവർക്കു് അല്ലോ ആരംഭിസം നന്നകിയാലും.
സംസാരം കൊണ്ട് കരു ആശ്രാസം വത്രമെന്ന വിവക്ഷ. അഭ്യുക്തിൽ
എന്നാണന്നാണനകിൽപ്പായാം. വിധിയോ അധമൻ = മുഖൻ. ഭവർ
പാടു് ആദ്യത്തേതു്. തശ്ശക്കമില്ലുനാശയം. ഏതിരാളിയെ കാമരേ
വൻ. വിരക്കികളിൽ കത്തായില്ലോതാവൻ. ആ മുന്നാളുടെ ഏരുന്നാം
ക്കൈച്ചുജുമെന്ന നീശ്വു ശമില്ലോ. മരണംവരെ ഉണ്ടാക്കാമെന്ന ധനി. വി
രഹികളുടെ നാവന്മ വ്യക്തമാക്കി. നീഡേ ശരണമുള്ള ഏന്നതുടി. കാ
രണം രണ്ടുജീവനേയും നീനക്ക രക്ഷിക്കാമെന്നഭിപ്രായം.

പ്രജനാതമ്മാം പ്രചുരക്തജനാദേശപണിഭാജി തൃപ്യാ
ഖീർപ്പാ വത്തന്നുദയിമചിരാത്തിപ്രചിരാക്ലായാഃ
അസ്സുദപാത്താഃലനസമുദയാനംബുജാക്ഷ്യാ ഹരേഹേപ്ര-
ദാത്താഗ്രാജാഃ ഗ്രാസുക്രതമപ്യാതരഞ്ജൈ ന റഡേ.

ഉർക്കാവെന്നോത്തവില്ലതവാ—

മനുവൻനയ്‌സിയനം
നിൽക്കാതേ പോയ് വഴി കടൽ കട-
നാത്തരക്ഷാത്മമായ് റീ
മൺക്കാഞ്ഞപ്പാൽ ആമട്ടകൾ മനം
മാഴ്‌ക്കവോർക്കണ്ണു നല്ലിൽ
തത്തക്കാലം നൽസുക്രത,മയി തെ
താവിടാം കേവിനത്തിൽ.

10

സദേശമെതിക്കാതിന്നുള്ള പ്രതിഫലം എന്നെന്ന പരിധി.
ഡാഗ്യൂക്കാർ അഗ്രതീകർക്കവേണ്ടി ഒരു സഹായം ചെയ്യുന്ന പ്രതിഫലം
പാറുകയില്ലെന്ന നിശ്ചയം. ഇവിടെ കൊട്ടക്കയുമില്ല. ആരിക്കാ
തെ വന്നെന്നുകയാണ്. കൈക്കാളിക്കയില്ലെന്ന പാശാം നിപുണി
യില്ലാതെ വിധനില്ലെന്ന്. ഉർക്കാസ്യ് = മനസ്സു്, ബുദ്ധിയനം. പട്ടവ്=
ക്ലൂസ്. അസ്സവ്=ദയ. നന്നപ്പ്=അമരം പിടിക്കവാന്നുള്ള പക്കായം.
വഴികടൽ = വഴിചാക്കാ കടൽ. ആത്തരക്ഷ=ദൈനന്ദിക്ഷ. മൺക്കാഞ്ഞ്=
എൻസർ കാര്യം. പൊൽചുമക്=പൊൻചുമക്. (ഫേരളവാണിസിയമ
നാശരിച്ചുള്ള സന്ധി.) മാഴ്‌ക്കക് = ദുഃഖിക്ക. സുക്രതം=പുണ്യം. താ
ഞക് = സാംഖ്യികക, ലഭിക്കക. കേരവ്=കട്ടാളക്കുലി. കടല്ലപോലെ
ദിർഘമായ വഴി. അതിനു പലപ്പുലതനെ രോണം. പൊൽചുമക്=സദേശ
ശ്രദ്ധിക്കുന്ന ഗശരവം. ആത്തര നിയി കിട്ടിയപോലെയാകും എൻസർ
ഭാഞ്ഞു് ഇം സദേശം. ഫലം നന്നാത്തരം. വിവരംനാം കൈക്കമും. അല
ക്കാറം മെച്ചം. വഴിയാക്കാ കടൽ. മനസ്സു് അബ്ലൈറ്റിൽ ബുദ്ധിയാക്കാ
ക്ലൂസ്. കത്താശാക്കാ നയ്‌സു്. സാംഖ്യരഹിക്കാ പൊൽചുമക്. ഇം
മട്ടിൽ സാവധിവരുപക്കം. ആത്തരക്ഷ ഫലം. ഉന്നതവാം എൻസ്സാഴം
ആഗ്രഹിക്കാതു്. ശ്രദ്ധി സുക്രതം. ഇതിൽക്കൂട്ടൽ എന്താണ് ക്രമ്യമാ
യിട്ടുള്ളതു്? അതോ ആഗ്രഹിക്കാതെ തന്നേരെ വന്നാഡച്ചാര്യാതു. കൈക്ക
ണ്ണുന്ന അക്കാലത്തോ വാണിജ്യം സ്ഥടിക്കുന്നുടുക്കായി ചാറ്റിക്കരിച്ചിരി
ക്കാനും. നല്ല മലയാളപദങ്ങളുടെ ഘടന.

അങ്ഗേ സ്ഥിതപാ വിലപന്നുതെ കാമിനാം കേവ യാച്ച്‌ഞാ
ബസ്യുനാം തൽപ്പിയഹിതപിയേഃ ഖ്യുഹികോഗ്രേന്യാനവാദഃ
ജാതോദന്യാ നഹി ജലമുചയ്യാതകാ പ്രാത്മയനേ
രൂപ്പീമേഷാമഭിമതമമീ തുള്ളമാപുരയാതി.

ആരാഞ്ഞകാമീനിര മറയിട്ടം
നേർച്ചു മരററ, നവക്ക-
ദ്രോരാവശ്യം പ്രിയജനമറി-
ഞേതകംമല്ലതുചൊല്ലു
നീരാശിച്ചാൽ മുകിലിനൊടിര-
ക്കില്ല പോയ് ചുംബകചു-
ത്താരാഞ്ഞപ്പോൾ ഹിതമവരവ-
ഡ്രൈക്കിട്ടം മുകരായ് താൻ.

11

ഉദാരന്യാതന പ്രകൃതം കാണിക്കാനു. കാമിനിര = കാമുകസന്ധുഹം. ആരാഞ്ഞ = അട്ടം. മുരയിട്ടുക = കരയുക. നേർച്ചു = ഇരകൾ, പ്രാത്മന. പ്രിയജനം = ബസ്യുകൾ. എടുക്ക = കൊച്ചുക്ക. നീത് = വെള്ളം. മുകിൽ = മെല്ലം. ചാതകം = വെഴ്ചാവൽ. ഇതിനീറ കണ്ണത്തിൽ ഒരു പൊരുമ്പരം അതുകൊണ്ട് വെള്ളം കടിക്കുവോൾ ചോന്താപോക്കമെന്നും അതിനവേണ്ടി ചുണ്ടു തുറന്നു മുകളിലേക്കു നോക്കിനിൽക്കുമെന്നും കവിസങ്കരം. ചാതകചുംതും = ചാതകസന്ധുഹാ. ഹിതം = ഇഷ്ടം. കാമികൾ ബസ്യുകളുടെ സമീപം ചെന്ന് കരയുകയേ ഉള്ളി. ആവശ്യം അറിയിക്കകയില്ല. സ്ക്രാഡജനങ്ങൾ അറിഞ്ഞു സാധിച്ചുകൊടുക്കാനും. സാധിച്ചുതരണമെന്നു പഠിഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഫലമില്ല. പരയാതെതനെനു നടക്കണമെന്ന ഭാവം. റാശാവൽ മെല്ലതോടിരക്കാരില്ല. ആവയുടെ ആവശ്യം അറിഞ്ഞു മുകിൽ സാധിച്ചുകൊടുക്കം. അങ്കു മീണ്ടാതെ തന്നെ. അലക്കാരം പ്രതിവാസ്തുപമ. പ്രിയജനം അറിഞ്ഞതകും ഏന്നും മുകിൽ അവജ്ഞേകും ഏന്നും ഉച്ചമാനോപമേധ്യങ്ങളിൽ സാധാരണ്യായ്മം. സന്ദേശകാവ്യങ്ങളും പഠിപ്പുന്നും ചൂഡാനുവദിച്ചായ കാണാനായ പ്രസ്താവനരീതിജീവനാം സത്യാനന്തരപ്പാടേണ്ടതാണ്.

ആരാപാശഃ കിലം ചലഭാമാഗ്രയഃ പ്രോഷിതാനാം
മന്യേ സോപി ത്രട്ടി മഹതാ ഹന്തി! കാലാന്തരേണ
അനും പ്രത്യാഗമനപിള്ളെന്നരാങ്കു വാചാം നിത്രം ദൈഖ-
രേനം ഗാഡീക്കു മുത്തുവെന്നരേണാബേക്ഷണായാഃ.

മുലാലംബം കണവനകല്ലും
മക്കമാക്കാശരെയെന്നോ—
രാലാസത്രു പഴക്കിലത്രും
കെട്ടപോമൊട്ടുഭരം
മേലാലീ തോൻ തിരികെവത്തമെ—
നോതിയാ നല്ലുത്രു—
താലാതതാദൈന്യികമൊത്രം—
പ്രേക്കിട്ട് വൈകിടാതെ.

12

കാലവിളംബം ധാത്രി വത്തന്തരതന്നപദ്ധതം. മുലാലംബം =
പ്രധാനമായ ആന്തരിയം. കണവൻ = ഒന്താവു്. ആലാസ് = കയറ്റ്.
ആരാധ്യാകന വടം. ആരാപാശരെമനന താൽപാത്രം. കണവനകല്ലും മക്ക-
മാക്ക് മുലാലംബം ആരാധ്യാകന രാലാസത്രു. ദ്രുക്കാലം പഴക്കിയാൽ
അന്തും കെട്ടപോകും എന്നപറയം. വിരമദ്ധവം അന്തഭവിക്കുന്ന മക്കമാ-
തട ആരാധ്യാകന ആ മുഴുവൻ കയറ്റം ഭന്നാവിനെപ്പുറാറി ധാതാരാറി
പും ഇല്ലാതെ വത്തപോൾ ദേവിച്ചു നാശമായിപ്പോക്കുമെന്ന ഭാവം.
സുത്രം = കയറ്റ്. നമ്മുടെ നൂത്രുമെന്നം ധരിക്കാം. മുകം ചെയ്യേണ്ടതെ
നെന്നുപദ്ധതിക്കുന്നു. അവിടെരെച്ചുന്ന് ഈ തോൻ വളരെതന്തമസിയാ
തെ വന്നുചെത്തുമെന്നുള്ള സദേശം അതുള്ളം. ആ ചെറിയ സ്റ്റൂക്ക
ഡാൽ ആരാധ്യാകന ആ കയാറിന മുപ്പീരിഡേയാ ദ്രുതൽ പിരിഡേയാ കൊ-
ടുത്ത് ദ്രും താമസം വത്തന്തരതെ അതിനെ നല്ല ഉറപ്പ് (ബലം) നൽക
ണമെന്ന താലുത്ത്. രൈക്കല്ലും പൊട്ടവാൻ ഇടവത്തന്തരതെന്നായെ.
ആരാധ്യാരന്നാലാസ്. ആപകാലക്കാരം. വിരമകാലത്തിക്കൽ ഇടയ്ക്കു
ടയ്ക്കു അറിവു കൊട്ടുംകാണ്ടിരിക്കുന്നുമെന്നം അല്ലെങ്കിൽ പ്രേമം നശി-
ക്കുമെന്നുള്ളൂ വാസ്തവമാണ കാണിക്കുന്നത്. ഈ പദ്ധം അഭിജ്ഞനോന്ന്
ശാക്കന്നുചർച്ചയിൽ ഉദ്ദരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എ ചിത്യം.

പക്ഷി സ്വാതാം മമ പദ്ധതഃ പാദചാരണ ഭേദം
പക്ഷിപ്രയ്യാ വിയാറി പതതഃ പക്ഷിണി കേവലം തെ
സ്ഥാനാദസ്യാത്തദിവാ സ്ഥാപ്താത്തെമ്പര്യമിച്ചുന്നസ്യാം
വേഗത്തോടു തൊബാ വിജിതമത്താ വേദ്യ യായാഃ പ്രിയായാഃ.

മനിൽ കാർക്കാണ്ഡത്തുവഴിയിവൻ
മണിയാൽ മാസമാണ്യാ—
മൊനിൽ ശിഷ്യം മതിയതിന നാ—
ഞാക്കണം നീ പറന്നാൽ
തനിഷ്യൻതനയിൽ കത്തി—
തതനെ നീ ചെന്ന കാരും
പിനിട്ടാടി പ്രണയിനിയെഴും
വീട് പറരീട്ടവോഹം.

13

തനിക്കതനെന പോകതുനോ? എന്ന എന്തിനനയയ്യുനു? എന്ന
ബനങ്കിൽ പരായുനു. മല്ലുക്ക്=ഈടുക (നടണ്ണക) നാനിൽ ശിഷ്യം=നന്ന
ലധികം. രണ്ടു വേണ്ടനേൻ ഭാവം. കനാര എന്നാർത്ഥം. പക്ഷിണി എന്ന
മുലം. അതു രണ്ടു പകലും ഒരു രാത്രിയുമാണ്. പുതിയ കണക്കാനുഠി
ചും 1.5 വരെ നാനിൽ ശിഷ്യമാണെല്ലാ. 1.5 കഴിഞ്ഞാൽ രണ്ടായി
പ്പൂറ്റി. ഇഷ്യൻ=ചന്ദ്രാതി, തോഴൻ. ഉള്ളിർ=ജീവൻ. കാരും പി
നീട്ട്=കാരാരിഡോഫും പിനാറിട്ട്. വേഗം വേരുക്കാറു കാരാനാണെല്ലാ. ആ
തിനേയും ജയിരച്ചുനു താല്പര്യം. ഉൽക്കണ്ണ പ്രത്യുഷപ്പെടുത്തുനു. പ്രണ
യിനി=പ്രമാജനം (ഭാര്യ). സ്നാൻ വേഗം പോകാലും അവിടെ എത്തു
വാൻ ഒരു മാസം അബനം. അതിനു മുമ്പു് അപകടക്കുണ്ടാക്കുമെന്ന ധനനി.
നീ കാരാരിഡോഫും ജീവിക്കുന്ന വിധംഞിൽ പറന്നാൽ വേഗതമത്താമെ
നു വിവക്ഷ. ഫലം ജീവരക്ഷണമാണ്. അതു തോഴനും കത്തിപ്പുറു
മാക്കുന്നു.

പ്രാണവ്യം തേ പ്രകൃതിസ്വഭവം പ്രയസഃ ശ്രദ്ധപുത്ര്യാ
ക്രീഡാഗാരം ‘മുഖപുര’ മിൽ വ്യാതമാരാമവേഷ
ചിത്രം റംഗേ വിനിച്ചിത്പദാശ്വിത്തരംഗേഹഷ യുനാം
റത്യരാധാവിർല്ലളിത്തമബലാ യത്ര സന്ദേശ്യാതസവേഷ.

ചില്ലാസ്യഗ്രീ ‘മുഖമതിലകം’
ചിത്തജാരാതിഗ്രഹം
ചൊല്ലാൻനീട്ടം പുരമതിലകം—
• പുകണം നീ കണക്കിൽ
നല്ലാരന്തിക്കതിശയമര—
ഞങ്ങതണ്ണ, തേതാൽ സലീലം
നില്ലാതണ്ണാതശാതണ എടയ—
തത്ത്വിലാം നട്ടരെല്ലാം.

14

ചെന്നു ചുരുക്കു ദിക്ക് ഏതെന്ന പറയുന്നു. തുക്കണ്ണാമതിലകം തന്നെ! ചില്ലാസ്യഗ്രീ = ചിത്തികൾന്റെ ലാസ്യാശിനീൾ ശാഖയുടെ ഗ്രണം. പരമ്പരയം മുഖം മുഖം ചെയ്യുന്ന ഭാഗിയുടെ പുഷ്ടി. ചില്ലാസ്യഗ്രീ മുഖമുള്ള മതിലകമെന്നും. ചില്ലാസ്യഗ്രീയുള്ള മുഖമതിലകമെന്നും മാകാം. മതിലകം എന്നമാത്രം ചുണ്ടാലും തുക്കണ്ണാമതിലകം എന്ന തമാകം. പണ്ട് മതിലകാനിൽ മുന്നു നാഴിക വിസ്തീര്ണമുണ്ടായിരുന്നു ചുണ്ടാലും. ഇതുമാത്രം മഹിംശയായിരും വിസ്തീര്ണമായ ക്ഷേത്രം കോരി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല, ചെത്താർ ചായുള്ളുകുടായും അവസാനമായാൽ അവിടെ പല ദേവതാരായും പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചിത്തജിൽ = കാമൻ. അരാതി = ശത്രു. ശ്രീവരമേശവരരാഹാന്തം. ചിത്തജാരാതിഗ്രഹം = ശ്രീവരമേശപരക്ഷത്രം. പുകംകു = പ്രവേശിക്കുക. കണക്കിൽ = സമയ തന്നിൽ. നല്ലാൻ = സ്നേഹിയർ. അന്തി = സന്ദേശ. അതിശയം = ദാനിപ്പയം. അര ഒരു = രംഗം. സലീലം = ലഭ്യിതമെന്നു മുഖം മുഖം. നട്ടം = മുഖം. മലയാളാന്തിശ്വാസം മുഖം മുഖം. “തിരുന്നട്ടാലുടക്കം പാദ” ഉള്ളി യച്ചിചരിതം. സന്ദേശാകാലമുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ അരണ്ടാൽ സുരീകൾ മുഖം ചെയ്യുന്നതു കാണാമെങ്കിലും വാസ്തവിൽ ആ മുഖം തത്തന്തരം മനസ്സിലാണെന്നു കവി പറയുന്നു. ഫുഖാക്കരെ വരൈകരിക്കുന്ന ശ്രദ്ധാരരസ തന്ത്രാച്ഛ്നടിയ മുത്തവാിശേഷമെന്നു സാരം. മുത്തം രഹിതത്രം മരിറാരിട്ടും. അസംഗതി അലകാരം.

സമ്യക്കിശ്ശോത്ത് സത്തുഭദ്രിഹിതം സമ്പ്രദൈവവാവധാരം
വിതാലംബേ പമി വിചരിത്തം വ്യക്തമാഭാഷിത്തം ച
ആധിം യുനോരയരയിത്തമപ്പാത്തഡ്യാസ്ത്രിപ്രയോഗേ
താമ്രാഡോത്രാഭരണം! നിപുണന്മാരുള്ളിപ്പമേവ.

നന്നായൊന്നാത്കിലത്ര ചെവി-

ക്ഷോളിച്ചവം, നന്നമോക്കാൻ
പിന്നാകാശംവഴി നഴയുവാൻ
നല്ലപോൽ ചൊല്ലുവാനം
ചെന്നാററാനം, പിരിയുമിണ്ട-
നാടൻ, താമ്രാതന്ത്രജി-
ക്കാനാമൻ നീയതണവദനൻ
തക്കവൻ തക്കമെന്നേ.

15

സപീകരിച്ച മുത്തെൻറ ദയാദ്യത വെളിപ്പെട്ടുള്ളൂൺ. ഇങ്ങനെ
ങ്ങ മുത്തനെ ഒരു കവിക്കം കിട്ടിയിട്ടില്ല. രാത്രുക്കംപറയുക. ചെവിക്കൊ
ളുക്കുക്കുക്കുക. എന്നം ഓങ്കുക്കുമരക്കാതെയിരിക്കുക. നഴയുക്കുക്കുടനു
ചോക്കുക. ചൊല്ലുക്കുക്കുപറയുക. നല്ലപോലെ=സ്‌പ്രട്ടമായും മധുരമായും
എന്നത്മം. ആടൻ=ചുംബം. ആററുക്ക്=ഇല്ലാതെയാക്കുക. താമ്രാ= പക്ഷി
കളുടെ ആദിമാതാവു്. താമ്രയുടെ പുത്രി മുകി. അതിൽനിന്നു സന്താ
നപരമ്പര. നന്നാമൻ=ഒന്നുജൻ. റത്നമകനത്മം. “താമ്രാഡോത്രാഭരണം”
എന്നതിൻറെ തഞ്ജമ. അതണാവദനൻ=ചുണ്ടുചുവന്നവൻ. ഒരു മുത്തനെ
വെണ്ട മുണ്ണാഞ്ഞെല്ലാം തിക്കണ്ണ. പറഞ്ഞാൽ കൈമക്കം. അതെന്നും ധ
രിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ആകാശന്തിൽ തടസ്സ, ഉണ്ടക്കിൽ അതിനിട
യിൽക്കൂടാട നഴഞ്ഞുപോകും. അവിടെചെച്ചുനു മധുരസപരത്തിൽ പറയും.
സാന്ദര്ഭം ചുട്ടു തെരാറിക്കുകയില്ല. കണ്ണാൽ കൗതുകം തോന്നുന്ന പക്ഷി
യാണ്. പിന്നുന്നും പിന്നുന്നും കാണുന്നതിലെല്ലാഭാവം ഉണ്ണാകയില്ല.
പിരിഞ്ഞ ഇണ്ണയുടെ മുഖം തീർന്നില്ലാതെയാക്കും. ഇതിൽക്കൂടുതൽ ഒന്നും
മുത്തനെ വെണ്ടെല്ലാം.

അപ്രയർമാതരം ധപനതി മധുരം കംബുയുമം പദ്യാധി
രസ്യം വേദ്യാധി: പിദ്യതി രഥവത്രമിഡേഞ്ചു ഗഭീരേരഃ
അംഭോജിന്യാമവിരളവലക്കാത്തോൽക്രാമ്യമാണാഃ
ശബ്ദാധിഗത സരസിജരജഃകാഷ്ഠാശ്വാളിഗഢാഃ.

\ .

ചുളം വയ്ക്കു തനിയെ മധുരം
ശംഖമെല്ലാം നഭ്യും നഭ്യും
മാളം മുറററക്കടലിലുള്ളവാ—
മോളഭേരീമുഴക്കം
നാളപ്പും സൊല്ലുയിലുള്ളികളൾ—
കൊള്ളുമും മംഭോജയുള്ളീ—
കാളം മുള്ളനിശ്ച നിലവിട്ടം
കാററിലാടിക്കളിക്കൈ.

16

ശകനം നല്ലതെന്നാരാളുന്ന. പോകുന്ന കാൺ ഭംഗിയായി നിറവേ
റുമെന്നത്മം. ചുളിം=മഹോധരമായ ശബ്ദം. കടലിലുള്ള ശംഖ തനിയെ
ശബ്ദിക്കുകയാണ്. നഭ്യും=ആകാശം. (ശബ്ദമുണ്ടാക്കാശം.) താഴെ
നിന്നു നോക്കുന്നും അകും=മാളം=പോലെ തോന്നും. അനേകന്യാക
ഉപാർ മുക്കാലുമുണ്ടാവും: നാളഭേരി=ശാളമാകുന്ന പെത്തുപറ. നാളപ്പു
ം സൊല്ലുക്കാതുരഞ്ഞാല്ലു. നാളിത്തെ കാളം (കാമാളം) അക്കിയിരിക്കുന്ന.
ശാളികൾ=വണ്ണകൾ. അംഭോജയുള്ളീ കാളം=അംഭോജപുളിക്കാളാകുന്ന കാ
മാളം. ചിറകിട്ടിക്കുന്നോർ പൊടി കാററിൽപ്പുന്നും സുഗന്ധമുണ്ടാക്ക
മെന്ന ഫോജന. കാററിൽ ആയവ (കാളം) അടിക്കളിക്കുന്നോർ മുള
നാവെന്ന വിവക്ഷ. പദ്യം ശബ്ദാലക്കാരമസ്തം. അലക്കാരം ഫുപകം.

പാകോസ്പിഗ്രാ കളമകലിക്കാ പാമരാഗാട്ടിതാവാന്ത്രം-
സുബ്രഹ്മാന്തകപണിതസ്വഭവാദ്യന്തരൈതുപചാരഃ
ക്ഷേത്രാശ ക്ഷേത്രം യുവമവരതസ്സും ശ്രീകാണ്ഡത്രത്ര
ദ്വിതാഃ പത്രിപ്രവര! പരകീയാവധി പ്രാപയേജ്ഞഃ.

മെത്രതിത്തിന്തും മട്ടഹോഴിയെഴും
തൊണ്ടിനേർച്ചുണ്ടിറക്കി-
ക്കൊത്തിരെഡാക്കാക്കഫമവിളുന്നത്-
പ്രപാൽക്കത്തിച്ചാത്തമേന്തി
എത്തിച്ചീട്ടം കിളികൾ കരവായ-
രണ്ടുനേനക്കിലും ശ്രീ-
ദ്രാവതിട്ടും മറുവയൽവരേ-
യുള്ളശമായുതേതാഴ! നിന്നെ.

17

തന്നെ പൊരകണ്ണ. ശ്രീകാതണ്ണാധിരിക്ഷം. തന്നീയ വഴിനടക്കത്ര
തന്നു പ്രമാണമുണ്ട്. മെത്രാന്തിന്തുക = അധികമായിത്തിന്തുക. തൊ
ണ്ടിനേർച്ചുണ്ട് = തൊണ്ടിപ്പുഴം പൊല്ല ചുവാന ചുണ്ട്. കുമ = കളമ
എന്നതിന്റെ മലയാളം. ദാതരം നെല്ല്. പൊൻകുതിർ = പൊന്നിന്
നിറുള്ള കതിർ. കെരുപ്പാനിനിത്രപ്രകാരമുള്ള സന്ധി. ചാത്രം =
ശ്രീടം. ദാനിൽ ശ്രീതലമ്പാത്മം. അലങ്കാരമെന്നം. മറുവയൽ = അടുത്ത
പാടം. മരിറാത്തുട്ടം കിളികൾ സമ്പരിക്കാ വയൽ വരെ. ഉശം =
മുറ. ദണ്ഡുന്ന കിളികൾക്കിലും ഒരു വഹലിൽനിന്ന് അടുത്ത വയൽവ
രെ വരുത്തെന്ന ഭാവം. അവിടെനിന്ന് വെറു രണ്ടു മുന്നു. ഇന്തനെ
മതിലക്കണ്ണാളം ശ്രീകാതണ്ണാധിരിക്ഷമെന്ന ദേഖണ. പറവകൾക്കു
നൊമൻ അതാസ്തു കിളിമൺ എന്ന 15-ാം പദ്ധതിൽ കാണുന്നതുകൊ
ണ്ട് ശ്രീകാർ തന്നീയ റിച്ചക്കൾക്കുന്ന താല്പത്ത്. കിളികൾ ഓരോ വയ
ലിൽനിന്നും പരക്കാന ചീതും ഭാഗിയായിട്ടുണ്ട്. ശ്രീകാരമന്ന ഭാവ
നായം. ഒരു സംസ്കാരംപോലുമില്ലാതെയുള്ള തശ്ശേഷ. മലയാളപദ
പ്രയോഗവും അതുകൊണ്ടുള്ള അന്ത്രപ്രാശണങ്ങളും സഹഭയന്നരെ കൊരി
അതരിപ്പിക്കം. ഈ കാവ്യശാസ്ത്രം അവ എവിടെന്നും സ്വലഭമായതുകൊണ്ട്
ആവശ്യിച്ച പാര്യാണ്ടതിലും. വാന്നുവേബാക്കി അലങ്കാരം.

അരഭ്യാസ്യാദപസതിമവയീകൃത്യ മദ്പല്ലഭായാ—
സ്യാവദ്യാപിവിപിനസ്യാഗാ യേ ച താവാന ഏവ
താംസ്യാൻ ഭാഗാൻ നിഹമയ ഭ്രാം സംധൂമാഞ്ച്ചാപലാജസ്യ
വിച്രാബന്നൈ വാ വിയതി വിഗരാലംബനേ താസ്യതരസ്യ.

ഇന്നി പ്രാണോദ്ദേശരീയുടെ മം—

തേതാളമിന്നാട്ടിൽനിന്നും
മന്നിൽ കാവും കൂളവുമുള്ളവാം
ദിക്കെ ഞാൻ മിക്കവാറും
മുന്നിൽ ചൊല്ലാമറിക നിലവി—
കൂളളതാം പൊള്ളുക്കാനും
തന്നിൽപ്പുട്ടാൽ വഴിതിരിവിനും
താവളം താവിടാം.

18

ഇതു വോക്കണ്ണ മാർക്കാ ഉചജാദിക്കന്ന. തീച്ചുമാജ്ഞാ വഴിയറിയണ്ണ
മജ്ജു. പ്രാണോദ്ദേശരീ=പ്രാണപ്രിയ. ലാകികമായി ജീവദ്ദേശ ഇംഗ്രേ
റിതനു. മിക ആട്ടുകളും അവതാട നിശ്ച്ചരഞ്ഞസരിക്കും. നല്ല പ്രഥയാ
ഡം. ലക്ഷ്മീഭാസരൻറെ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചും ഗരീ. മം=ഗ്രഹം.
നന്ദ്യാന്തരുടെ ഗ്രഹത്തിന് മംകെ നാശം പറയു നാളു്. കാവു്=വനം.
പൊള്ളു മാനം=പൊള്ളുയായ ആകാശം. സൂന്ദര മലയാളം. വഴിയറി
വു്=വഴിയുടെ അറിവു്. താവളം=താമസിക്കുവാനാളും സ്ഥലം. വഴി
യിൽ പ്രത്യേകിച്ചും. താരുക=സ്വീകരിക്കു എന്നാണം. സന്ദേശകാ
വ്യത്തികൾന്റെ സകലവരിതിയും ഇവിടെ സ്വീകരിച്ചിരിക്കും. അവശ
ഗാലി. തോഴ്വരു കണ്ണുകിടക്കും. അധ്യാത്മിക ഫോറൈത. ഗ്രാഫേക്കാം. പോ
ക മ വഴിജുടക വസ്ത്രങ്ങൾ. ഇന്തനെയാണാലും അതിക്കും രീതി. ഇവി
ടെന്നിനു ദയിതയുടെ വാസനസ്ഥലംവരായുള്ള വഴി പറഞ്ഞുകൊടുക്കാ
മെന്നു പറയുകക്കാണു്. പക്ഷി പാശ നാളും മാർഗ്ഗനിശ്ചിം
ആവശ്യം. ആകാശംശിനു നിശ്ചയില്ല. അതു പൊള്ളു യാണു്. സമുദ്രംപോ
രലജുള്ള വിസ്താരവും അഗ്രാധിക്കയും വ്യാഘ്രം. സമുദ്രാതുരിയിൽ നിന്തു
പരിചയയുള്ള ക്ഷുണ്ണിതാമാക്കൽടി വിളക്കമരണങ്ങളും വടക്കേന്നൊക്കീ
യാളുവും ആവശ്യമാണു്. മലയാളപദാലടന ആസ്പദം.

സ്ഥായം സ്ഥായം തത്ത്വം യരണ്ണീസ്ഥായിനോ വഞ്ഞയിരുപ്പാ
ഗ്രാഹം ഗ്രാഹം നയനപ്രദയഗ്രാഹിനാി സസ്യപാക്കതിഃ
പായം പായം പരിലയ്ലുപയഃ പത്മിന്നിനാമജസ്രം
ഗായം ഗായം പുനരപി ഭവാൻ ഗാഹിതാ വേദാമയേന.

പാത്രം പാത്രം പല തരവിലും
 പാരിലുള്ളോർ പിടിക്കാ-
 തോത്രം പേത്രം കരൾ മിചി കവ-
 ന്നം പഠിച്ചു പഠയാന്നം
 നേത്രം നേർത്തുനളിനികളിൽനീ-
 തണ്ണുമുണ്ടഞ്ഞു ശാന്നം
 വാത്രം വാത്രം വഴി തുടരണം
 വിണ്ണലം ചുണ്ണലം നീ.

19

സപന്തം രക്ഷയിൽ എപ്പോഴും ശ്രദ്ധിക്കണമെന്നു പറയുകയാണ്. അതു സ്വരക്ഷതുടങ്കിയാണെല്ലു. പാൽ ത്തവില്ലും റാൻഡും എന്നനപയും. തത = പുക്കം. പാർക്ക് = വിത്രുമിക്കക്. നോക്ക് എന്നും. സ്ഥായം സ്ഥായം എന്ന ഫലം. വിവിംഗത്തിൽ വിത്രുമിച്ചുകൊണ്ടു സുക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു എന്ന രണ്ടു പ്രകാരവും അതും കിട്ടും. സുക്ഷിച്ച വിത്രുമിക്കണമെന്നു സാരം. പഴിയിൽ പക്ഷിപിടിച്ചതാരായ ദൃശ്യത്വാർ കാണം. അവതരെ കൂടിയിൽ അക്കഹ്പടാതെ സുക്ഷിക്കണം. ധരണീസ്ഥായി എന്ന വാദവയിത്തു = പാരില്ലേള്ളാർ പിടിക്കാതോന്തും. എന്നാൽ മധ്യ മണിന്ത്യാരേഗ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളും ആനപയിക്കണം. വേണ്ടം=വിണ്ടും. കരൾ = മന്ത്രി. മിചി = കല്ലും. അംബിട്ടം പഞ്ച=മനോഹരമായ വിളി. സസ്യപദ്ധതി എന്നു ഫലം. അവ ക്രൂക്കലേയും കരളിനയും ഒരേ സമയം കവതനാതാണ്. നേന്ത്രം = നേരിട്ടം (നേക്കാക്കിയും) നേരത്തുന്നളി നീകളിൽനിന്തു = ലോലമായി നീംലമായ നളിനി(താമരപ്പാളി)കളിലെ കളിൽനിന്നും വരുത്തും. അഞ്ചെന്നയുള്ള വെള്ളമാണ് കടക്കവും യോഗ്യമനും അശ്വാംഗരാളം യാത്രയിൽ പാരഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പാനം രോഗനിഭാനമാകത്തു് എന്നു സാരം. ഉണ്ട് = ഫക്ഷിച്ച് (കടിച്ച്). അവിരെ പക്ഷികളുടെയും കാവൽക്കാരികളുടെയും ഗാനം ആസ്പദിച്ച് എന്നും എടുക്കാം. നീഡിയും ഗാനം വാന്ത്രം=വാന്ത്രം=വിണ്ടും വിണ്ടും പൊഴിച്ചുകൊണ്ടു. വിണ്ടും = ആകാശം. വിണ്ടും+തലം=വിണ്ടും. കെരളപാണിനീയസസ്യി. അലും വിണ്ടും പുണ്ട്=മതിച്ചാക്കനിടത്തോളും ആകാശങ്ങളിൽ പോണ്ടി. സ്വയമക്ക്. മുലതാജിൻറെ ശബ്ദാലംകാരസ്വാരസ്യം വളരെ വളരെപ്പാശ്ചിപ്പിച്ചിരിക്കാറു കാണേണ്ടതാണ്.

പുതയ്ക്കിൽമാറ്റുതജലക്കണ്ണഃ പുതമംട്ടോധിവാതെതഃ
പുജ്ഞ്യത്സംഖ്യക്ഷുദ്രനരജസാ ഭന്നുനോബ്രാളിതാഹഃ
ജേയാശ്വനാഗ്രഥം വപുഷി, കപിശം മുഖ്യനി, കാളം ചക്കണ്ടു
ജേയാതിപ്പല്ലിംഗം പ്രണമ ജഗതാം മുലമിഷ്ടാത്മസിംഹൈ.

ആരിലം തീർത്ഥം തടവിന കടര്-

ക്കാരറുമങ്ങേററ പുണ്യം
പാലധ്യവിൻ വിളറിയ പൊടി-
ബ്രംഭന്നുവും പുശ്രീ മെയ്യിൽ
കോലം തികർദ്ദുതി, തല തനി-
ഖുസരം, നീലക്കണ്ണം
മുലം മുപ്പാരിന, നിന്നവെഴാൻ
നീ തൊഴാദ്വിവ്യുലിംഗം.

20

യാറ്റാരംഭത്തിൽ ഭഗവാന്പ്രസാദത്തിന പ്രാത്മക വേണ്ടതാണെന്നപറ്റേണിക്കും. ഏതിനേൻ്തു തുടക്കത്തിലും അതു വേണമല്ലോ. ഈ ക്രൂരക്കം. അവസാനംവരേയും. അതിനാണ് ക്ഷേത്രത്തിനവും മാറ്റം വന്നിക്കുന്നത്. ആരിലം=ആരിക്കരം. തീർത്ഥം=ഇവിടെ രാമേശ്വരത്തെ കൊടിത്തിർത്ഥം എന്നതുടെ ധരിക്കണം. കടക്കാരറ്=തീർത്ഥക്കണ്ണം ഭോജക്കൂടിയ കടക്കാരറ്. കൂളിയാണ സുചിപ്പിക്കുന്നത്. കൂളിച്ചാൽ തന്നെ ക്കിണം പകതിയിലയിക്കു മാറ്റം. പുണ്യം=പാവനം. പാല ഖ്യവ്=പാലയുടെ പുവ്. വിളറിയ =രവുള്ളത്. പൊടിബ്രംഭന്നും=കഴി ഒരും തേയുത്തെന്നപറ്റേണം. കടക്കാരറേൻ്തു തന്നുപ്പുരുട്ടിയായാൽ വിറയും. ഉണ്ണാക്കയുമില്ല. നാതതത്തെന സാരം. കോലം=മുത്തി (ശരീരം.) തികർദ്ദുതി=ചന്ദ്രക്കേരം ശോഭയുള്ളത്. വെള്ളം തല തനി ഖുസരം=ചവപിച്ച ജടയോട്ടക്കൂടിയ തല. കാളക്കണ്ണം=നാലിപ്പനിമായ കഴഞ്ഞെന്നാട്ടക്കൂടിയത്. മുപ്പാരിനം മുലം=മുന്ന ലോകത്തിനം കാരണം. നാരാധരവേത്. ദിവ്യലിംഗം=ദിവ്യാധ ശിവലിംഗം. പ്രകാശിക്കുന്ന തത്തം. ആരുജുമെന്നും. നിന്നവെഴാൻ=ഇഷ്ടസാഖിക്കവേണ്ടി. ഈ സിംഹയെ എന്ന മുലം. കൂളിച്ച് ഭന്നും പുശ്രീ ശിവവെന്നതാശണാമെന്ന ഭാവം. നാട്ടാച്ചാരം. ആരിരാമൻ രാവണവെയ്യത്തിന പോക്കരുപാർ പ്രതി ഷ്ടിച്ചതാണ രാമേശ്വരത്തെ ശിവലിംഗം. അതിനേൻ്തു മാഹാത്മ്യമത്രയുണ്ട്. രാവണവെയ്യത്തിന മെത്രവായി സ്ത്രീരൂപയും ലഭിച്ചു. അവിടെ തൊഴ്വരപോയാൽ നീരെൻ്തുയും ഏരെൻ്തുയും ഇഷ്ടസാഖിമലം. അവിടെ ചുന്ന സംഭവം അറിയിച്ചാൽ അവർ ജീവിക്കും. കുച്ചിഡിവാസം കഴി ഞ്ഞു തൊൻ ചെല്ലുംപോൾ എന്നിക്കുവെള്ള ലഭിക്കും. ഇരതല്ലോ വ്യഞ്ജി പ്രിച്ചിരിക്കും. ഭഗവാനെന ദംശിക്കു ഭക്തനം തദ്ദുച്ചത്തിലിരിക്കും മെന്ന ധനി.

ലഭ്യപ്പോൾ ശാഭ്രാരഹതമതിമിഠോട്ടിക്കുർഖപതയോം ഭവതം
ലക്ഷ്മിവന്നോ നവകമലിനിം മാനസാദാപതനങ്ങൾ
ശ്രൂക്കാഭോദേ നഭസി ശ്രൂക്കയാ നാദയിഷ്യാതി ദൈഖ്യാ
ശ്രൂക്കളുഃ പാക്കഷ്വിഹസിതഹസൻമല്ലികാ മല്ലികാക്ഷാഃ.

താവിത്തേവർത്തിത്തവുള്ളയർ-

നെന്തതിയാൽ മാനസം വി-

ട്രാവിദ്രോഡം പുത്രജലമലർ-

ദ്രൂജ്യ തേച്ചന ശ്രൂക്കർ

ദേഹാവിൽ തുവെണ്ണുകിലിലരയ-

നാദാളുണ്ണേങ്കൈ മല്ല-

പ്രൂവിനീനാക്കം ചീറകൊട്ട ശ്രൂഡം

ദൈഖ്യിസത്തുഷ്ടി നൽകം.

21

ഭഗവാന്നു അനന്തരഗ്രഹം നേരിപ്പുരാഹപ്പാലുടെന ശ്രൂക്കന്നമാക്കണ
നു കാണിക്കുന്നു. ഇപ്പെരഹാനന്തരഗ്രഹം ശ്രൂക്കിഭാനം. തെവർത്തിത്തവുള്ള
താവി എന്നാനുപയം. ദൈവശ്രൂപത്വിന്നു തന്ത്രവം തെവർ. തെവർത്തി
തന്ത്രാഴക എന്ന നാട്ടഭാഷ. തിത്തവുള്ള = അനന്തരഗ്രഹം. താവി = സപീക
കീച്ച്. ശംഖാരഹതമതി എന്ന ദീലം. പുത്രപദ്ധ്യത്വം അനന്തരഗ്രഹം
യതുക്കാണ്ണ് തെവർ എന്ന മതിയാക്കം. മാനസം = മാനസസ്ഥല്ല്.
ശരംക്കാലത്തു് അരയന്നാഞ്ഞർ മാനസസ്ഥല്ലിൽനിന്ന് വരും. ഇവിടെ
രാമേശ്വരത്തു് താമരപ്പൂജയുകൾ അനാവധിയുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ്
ശ്രൂക്കംഠടി വരുന്നതു്. ആവിദ്രോഡം = വല്ലിച്ച ശ്രൂക്കരേഖയാളത്തടി. ആവി
ക്കബിച്ച ശ്രൂക്കരേഖയാളത്തടി എന്നും. പുത്രജലമലർമല്ലുജ്യ = പുതിയ താ
മരപ്പൂജ. ദേഹാസ്ത്രം = ആക്കാശം. തുവെണ്ണുകിൽ = പരതിശ്രൂലമായ വൈ
ശ്വരഭേദവം. ശരംക്കാലത്തു് മേഘാത്മിന വൈശ്വനാനിമായിരിക്കം. മഴ
ക്കാരാട്ടം ഇരപ്പുന സ്വരം. മല്ലപ്പുവിശ നാക്കം ചീറക് = മല്ലപ്പുപോലെ
വൈശ്വരത ചീറക്. ശ്രൂക്കമായി ദൈഖ്യി സരൂപ്യി നൽകം. സരൂപ്യി = സന്തോ
ഷം. ശരംക്കാലം, വൈശ്വരത മേഘം, വൈശ്വര ചീറകമല്ല ഹംസദാള
ടെ വരവു്. എല്ലാം ശ്രൂക്കുചപ്പം. പുരാദ്രൂപംബോദ്ധ മനസ്സു മടിക്കാത
തെന്ന ഭാവം. ഇതെല്ലാം ദൈവന്നത്താഴത്തുകൊണ്ടുള്ള അനന്തരഗ്രഹ
നു ധനി. അമാത്മമായ തന്നെ മനസ്സു മാററി. ചീറക് ആത്മതന്നെ മന
പ്പു് ഏകക്കൊണ്ടു് എന്നും ദൈവപ്പാലയാമെന്ന തോന്നും. അങ്ങനെ ആ
യാൽ ഗമനാനിന ശക്തി തുടം. മനസ്സു് ഉയരക്കം. വിസ്തൃതമാക്കം. ഉന്നത
ചക്രങ്ങാം.

അക്ഷു് സോറം ഭോനിയിമന പൂരം പുരയാശവുള്ളവാദഭാം
ശ്രൂഢാരം ജംരക്കഹരവുപ്പുവിലേപസ്യ വീഡ്രിഃഃ
അസ്യ ബ്രഹ്മ കിയദനവദ്യതന്തീ യാവതീ തെ
വിദ്യപ്രഥമ്പുഡേരിവ വിചുലതാം ജഥാസ്യസേ താവതീം തദം.

പാരാക്കത്തന്നരവയർ വരാ—
താഞ്ചുരണ്ഡും പുരാംതൻ
വാരാളും വീട്ടയി! മതിവരെ—
പ്ലുത്ത് നീ പാത്രക്കാളളു
തീരാവായ്യാൽ പറവതെള്ളത—
എല്ലതു നീ പൊണ്ണമരു—
യ്യാരാൽക്കാണാമതിനട പര—
പുനാതന്ത്രനകംപോൻ.

22

സത്യവുള്ളിനഃ പാരാക്ക = ലോകം മുഴവൻ. ത്രിശ്വനം. അമവാ
ചതുര്ദ്ദശാദിവാകം. അരവയർ = പകതി വയർ. പുരാം = മഹാവിജ്ഞ. വാ
രാളും = ദശാദിവുള്ളി. വൈദ്യും നിറഞ്ഞ എന്നം. വാർ = ജലം. വീട് =
ഗ്രഹം. മഹാവിജ്ഞവിശ്വി ശ്രൂഢാരമകാണ് കടൽ. മതിവരെ = തുപ്പി
യാവോളം. കടൽ കണ്ണാൽ മതിവരികളാണില്ലപ്പോ. വീണ്ടും വീണ്ടും ദനാ
കിയാല്ലോ. ആനന്ദം പ്രയറിയേറി വത്തെമന താഖ്യം. പേത്രം = പിനെ
യും പിനെയും. തീരാവായ്യും = ഒട്ടണ്ണാതെ വിസ്താരം. പറവതെള്ളത്തല്ല =
അവാച്യമനന്തം. നീ എല്ലതു ചൊണ്ടുമോ അശ്രൂമാത്രം അതിനു പരമ്പര
കാണാം. നീ ഉന്നതനാണെല്ലോ. മുണ്ണംകൊണ്ടു ഇന്നിയും ഉയരാം. ഉന്ന
തക്കൻ കമസ്സിരെ വിസ്താരം അറിയണമകിൽ അറിയണഡവരം അതു
ഉന്നതനാക്കണമെന്ന സാരം. ആരാം കാണാം = അക്കലെയകലെ
കാണാം. “ആരാൽ മുത്തസമീപദയോ” എന്നമരം. ആശ്വസ്ത്രകരം എന്ന
ദോഷന. പുംബാംം അധികാലക്കാരം. ഉത്തരാഖം ഉപമ.

യൽ ഗാംഡിര്യം സരിദയിപത്ര യച്ച പത്യു രഖാണ്ടാം
പശ്ശേതാവൽ പ്രമമമനയോക്കാനമന്ത്യസ്യ നേതി
യാ ലോകസ്യ പ്രമയതി തലമ്പുർബിനി സേതുരേഖാ-
മെനാമേനോനിച്യശ്രേഷ്ഠനിം ഭാതരാമഗ്രാഫേമാഃ.

ഉണ്ണാഴിക്കും രഘുവരന്മു-
ണ്ണേരെ വസ്ത്വത്തെമന്നാൽ
രണ്ടാമത്രത്തിനു ശരിവരി-
ക്ഷുട്ടമാദ്യത്തെത്തന്നായ്
മിണ്ണാതോത്രം ജനത്തെയാട്ടി-
ക്കൈത്തുമാദ്യുത്തു തോഴൻ
കൊണ്ണാലും പോയ് വിടയതിനൊട്ടു
കുറവമണ്ണറുപോകും.

23

അരീരാമസൗത്ര വജ്രീക്കനാഃ: ആഴി=സൗത്രം. രഘുവരൻ=അരീരാ
മൻ. രഘുകളത്തിൽ ജനിച്ചവരിൽ അനുശ്ചന്ദ. വസ്തു=വലിപ്പം. ഗാം-
ഡിര്യം എന്നതീരിക്കാ വിവരത്താം. സമുദ്രപക്ഷത്തിൽ ആഴം. രണ്ടിന്ത്യം
അയുഷ്യത്പം ഫലം. എന്നാൽ നന്നാമത്രത്തിനേക്കാ വസ്ത്വത്രം രണ്ടാമ
ത്രൈത്തിനു (അരീരാമന്) ശരിവരികയില്ല. സമുദ്രത്തിനേക്കാ ആഴം കണ്ണക
ചീഞ്ഞു. കാരണാം അവിടെത്തലാണെല്ലാം അടിസ്ഥാനമിട്ട ചിറകെട്ടി
യത്രു. സൗത്ര=പീറ. ഇവിടെ അരീരാമസൗത്ര എന്ന താല്പര്യം. അക്കാദ്യം
മിണ്ണാതെത്തരം ഒന്തു പ്രായനം ഉണ്ടു്. തോഴൻ പോയി അതിനോ
ട്ടം വിടക്കാണ്ണാലും എന്നനന്നാം. അതു=സേതു. കുറം=പാപം. ഏ
നോനിച്യം എന്ന ധിലം. പാവത്തുട്ടം എന്ന ഭാവം. കുറവത്തിനു് ഉണ്ണു
ത്രൈന നടപ്പുള്ള അത്മം. വിശ്വാസാരൂഹമതി. പോയിവരാമനും പ
റയണാമെന്ന സാരം. അരീരാമണേത്ര ദർശിച്ചുകും സകല പാപങ്ങളും തീ
ത്രൈന റാമായണാശില്ലും ഭാരതത്തില്ലും ഭാഗവതത്തില്ലും പറയുന്നു.
ഇവിടെ കൂടുകാരൻ പാപിയല്ല. എങ്കിലും അറിഞ്ഞുമറിയാതെയും ഉ
ണ്ണക്കിൽ അവക്കുടിയും തീതമെന്ന ഭാവം. സാധാരണക്കാക്കപ്പേരും.
വ്യതിരേകമല്ലക്കാരം.

താളിജാലെല്ലുടവനസ്വാമാതപത്രായമാണെന്നും
സ്ത്രീയുട്ടും അദ്ദേഹയെയുള്ളിരിതപമേനാമ കഴുന്ന ശഭ്ദങ്ങൾ
സിതാജാനേന്ന് ഇജതലജ്ജ ഷോദ്യാപി നിഷ്പന്പരണ്ണു—
പ്രപാജതാവണ്ണാപലിരലിവിതാ ഭാതി യേഷാം ദഭേഷ്യ.

ക്രൂക്കപററിക്കളിർന്നിലമണം—

ഞതകരുംകാട്ടിലുടെ

താലം തിന്റും തണ്ണൽവഴി തിരി—

ചുട്ടിട്ടു, സീതാമണാളൻ

ചോലയ്ക്കുള്ളണ്ണതളി, യൈഴ്ഫതാ—

തന്ന കല്പിച്ച തീടി—

കാലത്തും നിശ്വലമവയിലു—

എളാലമേലാലസിച്ചു.

24

തിരവണ്ണന. ക്രൂക്കം=തിരം. സമുദ്രതീരം. കൂദിർന്നിലം=തണ്ണപ്പുള്ളി
ക്രമി. കുദ്ദം എന്ന മുലം. കുറാകാട്ട്=കരാറിക്കാട്ട്. താലം=കരിസന.
തിന്റുക്ക്=കുട്ടംകുട്ടക്. സീതാമണാളൻ=ആരിമാൻ. തീട്ട്=നീട്ട്. രാജ
കല്പന. രാജാക്കന്നാർ നീട്ടുകാട്ടക്കാറുണ്ടായിതന. അതുതനു തീട്ട്.
എഴുതാതെ=രേവാറുലമല്ലാതെ എന്നു സാരം. ആരിമാൻ വാനരനാട
മായി സമുദ്രം കടക്കാനെല്ലു മാറ്റും ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നുപോൾ പ
നയോല കാറാറിലിടക്കി ശ്രദ്ധുണ്ടാക്കി എന്നും തിരവടിയുടെ മുംകാരം
കൊണ്ട് ആരു നിലച്ചുപോഴി എന്നും കാണുന്നു. ഇന്നാം രാമേഷ്വരം
പെട്ടീരെക്കരിബന്നയിലെ ഉണ്ണണപട്ടകൾ കടക്കാറാറിക്കുപ്പുല്ലും അ
നണ്ണതെന്നും നില്ക്കുമായുമിരിക്കുന്നു. അതിരെന്നു കാരണം ഇന്നതന
ധാരണനും ഏതുകൊട്ടം. സ്വാമി തന്നെ കല്പന എഴുതാതെതന്നും കാല
ധിക്ക് മായാതെ പതിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു ഫലിതാം. പ്രധാനം തിരിവ
ഞ്ചിന എന്നു ധരിച്ചാൽ മതി. നിശ്വലം=ഇളക്കാതത്തു്, ആലുസിക്കക്ക്
വിളഞ്ഞുക. സംസ്കൃതപദങ്ങൾ വളരെശ്രദ്ധിപ്പുള്ളും നല്ല മലയാളം. വിശ്വാ
ധാരാനും.

അങ്ങേ താമ്രാ സരീദവിരശലൈ: ശ്രൂലയോത്പ്ലസന്തീ
പകപഗ്രേണ്യാ സതതമതണാപാണസ്വിഞ്ചുതഷശണാഡാ
മുകതാജാലെവരിവ ശ്രൂചിതശരസ്വാരിഡി: ഷുമ്മാണാ
ഭ്രേമഹാരസ്യഗ്രിവ കനകാബലപഞ്ചഭാഗാ.

മുന്നിൽ താമ്രാനദി കരകളിൽ
ചെമ്പനം പാണ്ടിയും ചേ-
സംബന്ധിച്ചാളം കനികൾ നിറയും
മാറുതൻ കാവു തിണ്ടി
തന്നിൽ തൃമുഖത്താളി തെള്ളതെല്ലെ-
തൃം തണ്ണീരിയനം
മന്നിൻ പൊന്നിൻകസവരികൈഫം
മുത്തിച്ചെട്ടുത്തു കാണാം.

25

താമ്രപണ്ട്യിയാറിനെ വണ്ടിക്കനം. നദി=ആരു്. ചെമ്പൻ=ചുവ
ന്നതു്. ചെന്തരകാരൻ മാണ്ഡാ എന്ന പരിയന്തു് ഇം ഇനമാണു്.
പാണ്ടി=വെള്ളത്തു്. പാണ്ടി എന്ന മുലം. കനികൾ = പഴങ്ങൾ.
കാപ്പ്=വനം (കാച്). മാവിൻതോട്ടെമനന്തം. തൃമുഖം=അമ്പക്കില്ല
തൃമുഖം. നെറി=ശാഖ. തൃം=നിരണ്ട. മുത്തിച്ച=മുത്ത
മാല. നദിഖിലൂടെ തെളിഞ്ഞെ വെള്ളം ലെലിക്കനം. രണ്ടു കരജ്ജും മാവു
കളിൽ ധാരാളം മാണ്ഡാ പഴത്തുനിൽക്കുന്നു. ആ ചിറ്റം നല്ലപോലെ
ദർശിക്കുന്നു. ചുവന്നം ഏകദേശം ദുഷ്ടിയും ഉള്ള മാസ്ഫം ധാരാളം ഇ
ടതിണ്ടി അരുകെകളുടിക്കരക്കുന്നെന്നെ പൊന്നിൻറെ നിറം കാണാം. അതു്
മുത്തുമാലയുടെ രണ്ടുരികില്ലും പൊൽക്കുവു ചെപ്പുപിടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന
ആദിവാസിയുടെ മുത്തുമാലയാണും എന്ന തോന്നുമെന്നുണ്ടപ്പെട്ടു. കവി
കല്പിത്ത്വാധി സ്വപ്നമായിക്കാണം:നാതുകാണ്ട് ഉള്ളപ്പേരുമാണുന്നെന്നു. ആകാ
ശന്തിൽ വളരെ ഉയരംനാനുണ്ടും നോക്കിയാൽ ഇതു വളരെ വിശ്രദിഷ്ടമായി
കാണാം. നോന്നുന്ന കവികല്പന. വിവിശ്ശക്കുന്നു അതിമധ്യരമായ
മലയാളപദ്യത്തിനും ആസ്പദ്യത വളരെ മെച്ചപ്പെട്ടും. നദി എന്നാൽ
സംസ്കാരപദം മാത്രമുണ്ടും തജ്ജമയിൽ ഉള്ളു.

ചക്കശ്ശല്ലീലാം ചട്ടലശബ്ദത്തെന്നിഭിൻ്റുവിലാസാൻ
ഹോനേന്നുചരാസശ്രീയമപി മുവേ വ്യഞ്ജയതീ സ്വഭാവി
ആദാസംഗൈ ജനയതീതച്ചിം ഭംഗരന്ധാസപദ്ധതേഃ
സേപദ്ധേദ്ധൈദജദയിഭിരസം സപ്ത്യുഷ്ഠതാ പ്രഖ്യാപന.

മീനക്രൂഡിയാ മിച്ചികളികളും
തൈപ്പലച്ചില്ലിവായ്യം
ഹേന്നശ്രീ പുണ്ഡിരിയുമൊഴക്കം
തന്മുഖത്താൻ മറം
താനണ്ണേത്താൻ പ്രിയന കൊതി
ചേക്കന്ന മററാക്കംമൊക്കാ—
തീനല്ലാർത്തൻ ശ്രൂമജലകണം
വാത്ത് തുരുത്തുമട്ടിൽ.

26

താമുപണ്ണിയിലെ മുള്ളുകളുടെ ഉല്പത്തിവിപ്പന. മീനക്രൂഡിയാ മിച്ചികളും കളികൾ—മത്സ്യങ്ങളുടെ ചാഞ്ചാട്ടമാകന്ന മിച്ചികളുടെ കളികൾ. കണ്ണു
രണ്ടും. തൈല്ല് = കുചു. ഓലച്ചില്ലിവായ്യ് = അലകളുംകൂകന്ന ചില്ലി
വായ്യ്. അലകൾ = തിരുമാലകൾ. ചില്ലി = പുരികൾ. വായ്യ് = വർഖ
നവ്. വർഖിച്ച = ചില്ലിവില്ലുടും എന്ന സാരം. തൈല്ല് എന്ന പരിശീ
രുക്കാണ്ട് വല്ലിച്ച തിരുമാലയല്ലെന്ന ധരിക്കണം. മുലാന്തിലില്ലാത്ത
ഒന്നിയായ പ്രശ്നയാം. വേമനം = പത (നൃ). നരയുടെ ശ്രാഭയാകന്ന
പുണ്ഡിരി. തന്മുഖത്ത് = തന്നെ മുഖത്ത്. ആറിന്നുറ പക്ഷത്ത് = പതന
സ്ഥലം. മറം ചുക്കം ഇം നല്ലാർ = പത്രക്കു ചുക്കാ ഇം നല്ല ആറ്.
നബി എന്നതും. ചുക്കും = ഗമനം. നല്ലാർ = സ്നീ. തൻ ശ്രൂമജലകണം
മുള്ളുതുരുത്തിൽ വാത്ത് എന്നനുപയാം. ശ്രൂമജലകണം = രതിക്രൂഡിയിലൂ
ണാകന്ന സേപദകണം എന്നതും. കൊതി = അത്യന്തരാന്വേഷ്യം. കൊ
ത്തമട്ടിൽ = സാധിക്കാത്തവിധി. സമുദ്രത്തിനു നദികളുംകൂടും ഭാംഗമാർ
ധാരാളുമണ്ട്. അവക്കാക്കം കൊത്തത്തമട്ടിൽ. മററു നബികളിൽ മുള്ള
വിളയുന്നില്ലെന്ന സാരം. അതിനാൽ ഇവാണോടുള്ള സംഗമണിനു
കൊതി ചെതാക്കമന്നതും. പരസ്പരപ്രേമം വ്യംഗ്യം. മരററാക്കു കാഞ്ഞ
മാത്രപ്രസക്തം. താമുപണ്ണിസൃഷ്ടിസംഗമത്തിൽ നല്ല മുള്ളുകൾ ഉണ്ടാക
നു എന്ന സാരം. താമുപണ്ണിക്ക് ഇം മുണ്ണവിശ്രഷ്ടം വ്യതിരേകകം.
മുള്ളത്തിനു സന്തോഷമന്നും പാഠാം. സപ്ത്യുഷ്ഠതാപ്പഖ്യാപന
ഒക്കതവാപദ്ധതി മുളഞ്ഞിലുണ്ട്. നാഡിവന്നുനു വളരെ വളരെ
നന്നായി.

വീരോ യഃ സേപപ്യതന്ത പദേ വുഷ്ടിഹീനേ കിലാജത്താം
മോഡാം മേരോഡാദരഭിറുരയാ ബാണവുഷ്ട്യാ മേലാനഃ
തദ്പംശ്യാനാം വസതിമധ്യരിത്രവസ്പന്ധക സാരാം
പുഷ്ട്യാ ദശ്യാ പ്രവിശ മണലുരാഭിയാം രാജധാനീം.

വീരൻ നാട്ടിൻ മഴവറുതി,യാ-

രസ്തിത്തംബുദ്ധത്തിൻ

നീരം ചോത്തി,ക്രവത്തളിഫോ-

ലിന്റുനക്കുട്ടരിനം

സെപരം വാഴനാട്,മലുകയും

സപത്തകാണ്ഡാത്തനിൽക്കാ

ആ രജൈക്കം നഗരീ മണലുർ

കണ്ണു കൈകൈണ്ണുപോക്കു.

27

പാണധ്യരാജധാനീ: വീരൻ=ആ നാമത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പാണധ്യരാജാവു്. വീരപാണധ്യൻ എന്ന് അമാതമ് നാമധേയമാം. “കലാടി”എപാലെയാലുന സാരം. മഴവറുതി=മഴക്കഹാമം. കറവത്തളിനാശം ചെച്ചി. മഴവറുതിക്ക കറവത്തളിയെന സാരം. പാണ്ഡിത്യിൽ മിക്കവാറും മഴ കറവാണ്. വീരൻറെ കാലഞ്ഞ വലിയ വേനൽ ഉണ്ടായി. അനും ശരമാരി പൊഴിച്ചു് മേലംചോത്തി വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നാവെ രഹനതിഹ്യം. ഇന്ത്യൻ കറവത്തളിയെനം. തൊല്പീച്ചു എന്നതമാം. അദ്ദേഹത്തിനും വംശകാരാണ് ഇന്നം (കവിയുടെ കാലഞ്ഞ) ഭാരകന്നതെനം പറയുന്നു. സെപരം=ഇഷ്ടംപോലെ. സപത്തമാരെന സാരം. അള്ള കുമഖേരരാജധാനീ. വസപുഷ്കസാര എന്ന മുലം. ആ രജൈക്കം=ലക്ഷ്മിന്ദവതി രജൈപ്പുട്ടുടി അബിഭാത്തനെയിരിക്കുകയാണ്. മണലുർ=പാണധ്യരാജധാനീ. അള്ളക്കയെ ജയിക്കമെന്ന താല്പര്യം. ആ പട്ടണം കണ്ണുകാണ്ണുപോച്ചാൽ മതി. അവിടെ ഇന്നുണ്ടിയാൽ രഹിപ്പത്തുകണ്ട താമസിച്ചുപോകമെന്ന ധനി. അപ്പുൾ കാലുവില്ലാ മഹം. ദശ്യാ പ്രവിശ എന്ന മുലം. പുരാവുത്തകമന്ദക്കാണ്ടം ആ രജൈ മുഖകാണ്ടു ഉദാത്താലംകാരം. അള്ളകയും സപത്തകാണ്ട് രഹിനിൽക്കു കയിലു എന്ന പരിശ്രീരിക്കാനുതിനാൽ അത്യന്തതിരുത്തേയാക്കിതുടങ്ക കാണിനു. അങ്ങനെ സക്കര. പാണധ്യരാജപുത്രിമാരാ ചിത്രാംഗദയിൽ അർജ്ജുനനണ്ഡായ പുത്രനാണ ബഗുവാഹനൻ. അദ്ദേഹം പാണധ്യരാജാവായിരുന്നു വാണി. ഉമഗിത്രനിലച്ചിൽ സപത്തവകാശിശാമത്ര മാത്രമല്ല. അങ്ങനെയായിരുന്ന വിഭാഗമനിശ്ചയം. അദ്ദേഹഭൗതികയും അർജ്ജുനനെയും പറാറി കമകൾ വേരെയുണ്ട്. ഇവിടെ പ്രസക്താമല്ല. ഒരു മതമകാശതായംജുടെ ധനിക്കുന്നു.

തന്ത്ര ദൈപതേ ലഭ്യരഹി സവേ! വജ്ജനീയഃ കദമ്പാ
തദലോപാനഃ ചരലിതനിഹതപ്രാണിവൈരൈദഃ ഷുളിഗൈദഃ
വക്രഃ സേപച്ചാവശ്യമന! തേ ഹസ്തവാമോസ്മി പനമാഃ
പശ്യ ത്രാജ്യഃ വല്യ പട്ടധിയിയാ പാക്ഷികോപ്യത്രായഃ.

രണ്ടായ് കാണം വഴിയിലെള്ളതാ—
പൾക്കരം കൈവിട്ടേണം
കണ്ണാൽ കൊല്ലും ചതിയിൽ മുതിരും
കാടങ്ങാ സ്ഥലത്തിൽ
കൊണ്ടാലും നീ വള്ളുമിട്ടാം
പാതതാൻ കാമചാരിൻ!
രണ്ടായാലും കെട്ടതി കത്തി—
ക്രാണ്ടാഴിപ്പോൻ മിച്ചകൻ.

മാർഗ്ഗസ്പദാവം. മണലുർ കഴിഞ്ഞാൽ മാറ്റം രണ്ടായിക്കാണാം. ഒന്നാളിപ്പുഴുള്ളത്. മററു് അല്ലും വള്ളെന്തരു്. എഴുത്തു് = എഴുപ്പുഴുള്ളതു്. ആപൽക്കരം = ആപത്രാണ്ഡാക്ക.നന്തരു്. കൈവിട്ടുക = സപീകരിക്കാതെ ഈ രിക്കക. കാടർ = കാട്ടുജാതിക്കാൻ. മലവേടൻ. വിദ്യാവിവേകമീനൻ. കണ്ണാൽ ചതിയിൽ കൊല്ലും മുതിരും എന്നനപയം. മുതിരും=ഒത്തും. വള്ളുമിട്ടാം പാതതാൻ കൊണ്ടാലും എന്നനപയം. കുറച്ചു വള്ളെന്തതായാലും ഇടനേര വഴിയിൽത്തുടരും പോകുക. പ്രദക്ഷിണമായി എന്നം അത്മം. ഇഷ്ടംപോലെ സാമ്പര്യക്കനാവൻ കാമചാരി. സേപച്ചാവശഗമന എന്നതിന്റെ വിവർണ്ണനം. കെട്ടതി = നാശം. മിച്ചകൻ=സാമത്മൻ. പട്ടധിയഃ = സമത്മമായ ബുദ്ധിയുള്ളവർ. ആ പദമാണ മുലം. മിച്ചകൻ എന്നതിനും സമത്മൻ എന്നതെന്നായാണ് മലയാളത്തിലത്മം. ബുദ്ധിമാന്മാരും മിച്ചക്ക്യാരാക്കയുള്ളൂ. വിവർണ്ണന നല്ല മലയാളമായി. എഴുപ്പും പ്രദക്ഷിണമായി ഗമിക്കാമെന്ന ധനി. ഇടനുടന്തരു് എന്നാണ പായനത്രു്. ഇടങ്ങന വഴിക്കല്ല ഇടനുടന്തരും പായനത്രു്. തൊഴുതുനിൽക്കുന്ന ആളുരെന്നു ഇടനുടന്തരും ഉള്ള മാർഗ്ഗമാണു് പ്രദക്ഷിണവഴി. അലക്കാരം അത്മാനതന്യാസം. സാമാന്യം വിശ്വഷംകാണ്ഡാ, വിശ്വഷം സാമാന്യംകാണ്ഡാ സമഖ്യിക്കുന്നതു് അത്മാനതന്യാസം.

മുക്താപ്രായേയർമ്മഹരപച്ചിതഗ്രീഭിരാകർപ്പജാലെ-
ക്കാലെല്ലപ്പുംഅമോല്ലപസമധിക്കുവാതഗോശൈഷമിഡെന്തു-
ചർച്ചാപാതെതരപി ജനപദസ്സീഭിരാകൃഷ്ണദ്രേഷു-
രത്യേദ്യുനി ക്ഷണമനപമം പശ്യതന്നേ ഫ്രൊപാണ്യും

തീയ്തം മുത്താന്നിക, ലഭകാം
മാല്യവും മികവാറും
കോത്തം ചെന്താമര, കളഭമായ്
ചന്ദനക്കു, ക്രിതല്ലാം
ചാത്തം നാടൻതത്താനികലെ നിൻ
കണ്ണ കവന്നീട്ടവോരെ-
പ്രാത്തംകൊണ്ടാവഴിയിലുടനേ
താണ്ടിടാം പാണ്ടിരാജ്യം.

29

പാണ്യമാജ്യം കടന്നപോകവാൻ ഉപദേശിക്കുന്നു. തീയ്തം മുത്ത
ന്നാനികൾ = മുഴവാൻ മുള്ളുകൊണ്ടുതന്നെയുള്ള ആരഭരണങ്ങൾ. കാതില്ല
കൈയിലും കാലിലുമോക്കെയെന്നതം. അചകാം മാല്യം = ഭംഗിയുള്ള
മാല. അതു മികവാറും ചെന്താമരപു കോത്താരു. ചന്ദനക്കുട്ട് = ചന്ദന
ച്ചാറു. കളം = കരിമുട്ട്. ചന്ദനമെന്നുള്ളതു ഗോശൈഷത്തിനെന്നു വി
വൽനമാണ്. “ഗോശൈഷം ഹരിചന്നു” എന്ന ഒവജയന്തി. ചാ
ത്തുക = അണ്ണിയുക. നാടൻതത്താനികൾ = നാടിലുള്ള യാവനയുക്കർ.
നംഗരത്തിലെപുകിട്ടില്ലാത്തവർ. പ്രകൃത്യാ സൗംഘ്യവതികൾ എന്ന താ
ലിന്നും. കണ്ണകവന്നീട്ടവോർ = കളിക്കരുളു ആക്കഷിക്കുവാൻ. “ആക്കുശ്ശ
ദ്രേശ്യം” എന്ന മുലം. നല്ല മലയാളം. നോക്കിരുക്കാണ്ടു വേഗം അപാരേ
ക്കുമെന്നുണ്ടാണ് പറയുന്നതു. നോക്കിനിന്നു താമസിക്കാതെന്നു താല്പ
ഞ്ഞും. നാടൻതത്താനികൾ അവിടെ ധാരാളമുള്ളതെല്ലു അണ്ണിയുകയുള്ളൂ.
മുള്ളും ചെന്താമരയും ചന്ദനവും അവിടെ അധികമുള്ളു് എന്ന ധ്രനി.
നോക്കിനിന്നു വല്ലപ്പുട്ടു് അപകടമുണ്ടാക്കാതെന്തു് എന്ന പരഞ്ഞതു
കൊണ്ടു് അവരെക്കണ്ണാൻ പുതിയന്നാർ മിരണ്ടപോകുമെന്ന ധരിക്കുന്നും.

ശ്രൂംഗോൽഗസ്സാംബാരമതിപ്പട്ടം ശ്രേഖലമായഹ്യ സഹ്യം
പശ്ചാൽ പാദാരധി നിപാതത്താ വിന്ദതം നിർത്തണ്ണെ
അട്ടാം ഹാരഗ്രീയമമ ശ്രൂക! പ്രീതിമാദ്യാസികിം തപം
നുനം വക്ഷ്യസ്യസിജ്ഞരോത്സയമുള്ളിത്തങ്ങാഃ.

ആരാല്പാന്നംബവരമുത്തുടടി—

ഇത്തുപിനാൽ, ക്രത്തിപീഭം

നീരാം ഹാരാവലിയടിവര

സപ്ത്യമായ് മേലണിഞ്ഞും

പാരാന്നീടിം പ്ലിക്കചിരും

സഹ്യശ്രേഖലം കരേറി—

ബാരാളം നീ പഴകിയ സുവം

വായ് ച്ചിടം തീർച്ചയായും.

30

സഹ്യപച്ചതവസ്ഥന്. ആരാൻ = അട്ടാളം. അംബരം = ആകാശം. വസ്തുമെന്നം. ഉത = വല്ലിച്ചു. മുടിള്ളുപ്പ് = മുടിയുടെ അഗ്രം. ഇവിടെ
സഹ്യ പച്ചത്തെ ഭൂമിയുടെ കുചമാക്കിയാല്ലിച്ചുറിക്കുന്നു. പച്ചതുടി
യിൽ അംബരമുള്ളതുപോലെ സ്നേഹത്തിന്റെ ചുച്ചകവും ചേലയ്ക്കു
കൊണ്ടു മറച്ചിരിക്കുന്ന ഏന്ന ഫോഷ. അടിവരെ സപ്ത്യമായ് ക്രതി
വീഭം നീരാം ഹാരാവലി മെയ്യിലുന്നം എന്നന്പരയം. അടി = ചുവട്ട്.
സപ്ത്യം = തെള്ളിഞ്ഞത്തു്. നീരാം ഹാരാവലി = വൈള്ളമാക്കുന്ന മുള്ളമാല
കൾ. നല്ല ഭാവന. നീർബ്ബശരമെന്ന ഭാവം. പാത് = ഭൂമി. ആന്നീടിം
കുചരും. ആതാക്കന്ന സഹ്യപച്ചതം. ശ്രൂകമെ! നീ പച്ചത്തുണ്ട്
(ഭൂമിയുടെ സ്നേഹത്തിന്റെ) ദുകളിൽ കയറുന്നോടു നല്ലപോലെ പഴകി
ദ്വാരിച്ചയിച്ചു സുവം കൈക്കൊള്ളുമെന്ന സാരം. ഇവിടെ നായിക ഭൂമി.
നായകൻ ശ്രൂകം. സഹ്യൻ സ്നേഹം. ആകാശം മുലക്കുച്ച. രതീസുവം
വ്യംഗ്യം. ദ്രോഷാന്തരഗ്രഹിതമായ ഉൽപ്പേക്ഷാലക്ഷാരം. നീയുദ്ധം
വാചകം.

ചുംബൻ ബിംബാധരമത ഇതശ്വാലയൻ ഭംഗദേശ്മി-
രാതനപാനന്ത്യനഭവി നവോദ്യോഗം ധാര്യിമേഷ
പരക്ഷാർക്കേശവൈപഃ പരിവിഗ്രഹയൻ പുഷ്പരേണുത്തരീയം
ഭ്രാതഃ! ദൈവപരം ശ്രീയമനഭവേന്ത്യസ്യ വള്ളുസമലീഷ.

ലോലംബക്കണ്ണുന ചിതറിയി-

ക്രിഞ്ജടൻ തൊണ്ടിവായ് തേതൻ
ചേലണ്ടും മാതലുമുലകളിൽ-
തെൻ നവപ്രാടണച്ചും
മേലക്കിള്ളുംവൈടി ചിരകടി-
ചൂകവേ മാററിയും തൽ-
ക്കാലം പുണ്ടിനങ്ങൾ! മലവാ-
രംസമലീ ശ്രീവിലാസം.

31

എൻപദ്യത്തിൽ സുചിത്രമായ സംഭാഗത്തെ ഇതിൽ വിവരിക്കുക
യാണ്. ലോലംബക്കണ്ണുന = ലോലംബമാക്കന കണ്ണുന. ലോലംബം
പോലെയുള്ള കണ്ണുന. ലോലംബം = വഞ്ച്. തൊണ്ടിവായ് തേതൻ =
തൊണ്ടിപ്പുഴംപോലെയുള്ള ചുണ്ടിനെൻറ രസമെന്നും. തൊണ്ടിയാകന
വായ് തേതൻ. മാതലുഡല = മാതലുമാകന ദള. മാതലുംപോലെയുള്ള
മുല എന്നും. നവപ്രാട് = നവത്തിനെൻറ പാട്. നവക്കതം. മേലക്കിള്ളും
വൈടി = മേലക്കിയാകന പുംവൈടി. മേലക്കിപോലെയുള്ള പുംവൈ
ടി. മലവാരംസമലീ ശ്രീവിലാസം = മലവാരംസമലവത്തെ സ്ഥിലിംഗമാ
ക്കി എന്ന ധരിക്കണം. മലവാരംസമലിയുടെ ശ്രീവിലാസം. കാന്തി എ
ന്നത്മം. തതിക്കീഡാസപദാവം സ്പുഷ്മാക്കി. അലക്കാരം സാവധിവത്രപ
കം. ധനനിയപ്പറാറിച്ചിതിക്കുക. ആദ്യത്തെന്നാവള്ളുംതെന്നു സുവര്മ
ക്കിൽ അവസാനംവരെ സുവര്മെനു കണ്ടുകൊള്ളണം. ഇവിടെയും ദള
തതിക്കല ഭ്രാത്രപുഞ്ഞിന് അണങ്ങ! എന്ന വിവശ്വനത്തിന് ശ്രദ്ധ
ഉത്ത്യാർക്കുമ്പുണ്ട്. തൽക്കാലപദവും ഉചിതമായിട്ടുണ്ട്. ദൈവപരം
വാട്ടുകുളിഞ്ഞു.

செலே தனிக் ரைவருட்டால் காம இணைவுலாகா+
ஹரீக்ருங்கரஸி ஹரிணியுமரோமகபேசென:
காவேந்துரோத்துவநகங்கிதத்துக்கிழவுபான:
பத்துவேஷாயா வெதி பவனோ ஹத்துமலுப்பும் தே.

மாரித்காட்டத்தளிக்குடிசு
குளிமாலப்புத்தெழு
மாரி, ரூபாநயரிய நர-
உபாத்திகால் உபாத்தி ஹாரா
தூரித்காஞ்சித்காட பிழத்தழு
மாலு மாரால் மிடுக்கா-
ந்தாரிகங் நின் வழியுலிலு-
தெனாலாக்கனிலின்.

32

தத்துமயங் க்ஷீணமாருவான் ஹலுங்காரு வத்தெமங் பராயுங்.
மாரு = மாரிடா. காட்டத்தளிக்கு = காட்டகுத்தை தத்தளிக்கு. காட்டால்
ஞ்சிக்கு. ரைவருட்டால் ஏற்கு ஒலு. ரைவருட்டாக்குக்கு ஏற்கு சாரா. அதுதுமிஜ்விவிடம் நயிக்குன் அது நூபரிக்கு காப்பிக்காநான் நழும
நூ யப்பி. குளிக்குத் தொந்த மால அவர்ணுள்ளிரிக்கா. அதுவிடை
யாராலும்களென் தாலுஞ்சு. பெண்ண = பேடமான். காட்டிலே ஞ்சிக்கு
கூ = அங்குயயிலேநூ தாலுஞ்சு. காஞ்சித்காட = காஞ்சிலிரெர் கட. கிழ
ஞெந்ந சாரா. பெண்ணாநூ தெய்மிட்டு. காட்டத்தளிக்குடுத் தாடுக்குத்
காட்டங் அதுவிரிக்குன். தீகடுகிஞ்சுவஜ்சு. அவற்கெ வாயித்துக்கீங்
நர (பத) வத்து. அது பத காரு கொஞ்சுவங் குளிக்குத்தைக்காலயித்து
ஏற்புக்கெப்பால் அது ஒன்றுமாலபோலவுயியின்தீந்ந. மாரு = ஒன்று
மால. தூரு = வேலுமா. பிழுகு = பரிக்கக. மாலு = ஓவங். ஒருஶமை
நூ. அதுகீசு = அதுரு. தீந்துலூதெதயாக்கு. வழியுத்து = வழிக்கு
க்ஷீணம். ஒன்பத்துதைலை தத்திஞ்சிய காஞ்சுபெப்பால் உஞ்சுவுநூ பரவு
ஶேத ஏற்குநூ. ஹலுங்கெத்து = மங்வாயு. காலிம்காரெந்நங். வூக்கண்டு
லூ + மருந் தட்டியு. அவுமெரித்து வத்து காரெந்ந தான்பஞ்சு. ஹாந்
அவுடை அது காரெந்குமெந்ந. ஹுதெழு = காணாமெந்நமத்து. வெதி
ஏற்கு ஒலுத்துதை வத்துமாநக்குத்தையுதை காஷ ஹுந் ஏற்குதை ஸ்துப்பு.
குளிமால ஒன்றுமாலங்குநாக்குத்தை தக்குந்நமலுங்காரா. காட்டத்து
ளிக்குடுத் தாரிடுங் தெவுங் மாருந்நவெந் வயுங்஗ுங். மாரமொசீத்து
மரு பாரமெழுங் மலயாலு. ஸுகமாரமாய காஷ.

തദ്ദോദസ്യ സ്ഥിവക്രമവതഃ സേപദബിന്ദൻ മരദാൻ
ഗാനാസകതാഃ സ്വപ്നമനഗമയ്യാഭിരാമാളിരാമാഃ
അഞ്ചുണ്ണേന ശ്രദ്ധനൗളണ്ണാ മോദിനാ ചോദിതാനാം
ലാസ്യുക്തിഡിയാമനദിവ ലതാലാസികാബാലികാനാം.

ഇംടക്കളം മജ്ജരിമുവലസൻ-
ശോൻ വിയപ്പുപ്പു മാററി-
പ്രാടാൻ പേട്ടുമരനിരയേ-
പ്രയുവേ പാട്ടിലാക്കി
വാടാതേകണ്ണനിലഗ്രതവാ-
മോദിയായ് ചൂപ്പിയാടി-
ചൂടാൻ പോതം കൊടിനടക്കികൾതന്ന്
രുത്തമന്ത്രത്തിനോള്ളു.

33

കാട്ടിൽ ഒരു റുത്തരംഗം സംവിധാനം ചെയ്യുന്നു. കാറു് ആശാൻ. കൊടി നടക്കികൾ. അതായതു് ലതകൾ ആട്ടക്കാരികൾ. വണ്ണിന്തുട്ടം പാടുക്കാർ. ഇന്നുനെന്നയാണു് തയാറാക്കിയിരിക്കുന്നതു്. ഇംടക്കളം = ഉറപ്പുള്ളി. മജ്ജരിമുവം = മജ്ജരിയാക്കാന മുഖം. ലസൽ ദാനൻ വിയർപ്പു് = പ്രകാശിക്കുന്ന തെന്നാക്കാന വിയർപ്പു്. നടക്കളുടെ മുഖത്തു് വിയർപ്പു് പൊടിയും, അതു് ചെളുംയില്ലാതാക്കുന്നതു് ഇന്നും സ്വർസാധാരണമാണു്. ഇന്നുല്ലാവംം ഒക്കെല്ലുകാണു്. പേട്ടുമരനിരം ചെപ്പൻ വണ്ണിന്തുട്ടം. സ്കീകളുടെ സംഗ്രഹം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതു്. സ്വരമാധ്യരൂപം വ്യംഗ്യം. പാട്ടിലാക്കക = സ്വാധീനമാക്കുക. കത്താവു് അനീലിലഗ്രത. വാട്ടമില്ലാത്ത കാറാടാക്കാന ആശാൻ. ആമോദി = സംഗ്രഹം അടുക്കുടിയവൻ, സുഗന്ധി എന്നും. “ആമോദി മുഖവാസനാ” എന്നമരം. ചൊല്ലിയാടിക്കക്കും അല്ലെസിപ്പിക്കുക. ആടാൻപോതം = റുത്തം ചെയ്യുവാൻ കഴിവുള്ളവർ. ചൊന്നിട്ട് ആടിച്ചുടക്ക എന്നതുടി ധരിക്കുണ്ടാണു്. റുത്തം എന്തിനോക്കാക്കി ചാൽ മതി. നിൽക്കുത്തതെന്ന വ്യംഗ്യം. ചാക്കും നഞ്ചാർബാലിക മാരു തുണഡുസിപ്പിക്കുന്ന രിതി ധനി. കുവിയുടെ ദയിതരംഗശബ്ദി നഞ്ചാരാണാല്ലോ. വഴിയിൽ കീളിക്കു് സംഗ്രഹാധിക്യം ഉണ്ടാകുന്ന പ്രതീതി. സാവധാനത്തുപകം അലങ്കാരം. നല്ല മലയാളിപ്പദ്ധതിൾ. എന്ന തന്റെ ചിറ്റിക്കരണം.

ബ്രഹ്മക്ഷത്രം ജനപദമമ സ്തോത്രമല്ലെങ്കണ്ണമാഃ
ദിപ്പാദർം ഭരണതരമുഖാംജാമദഗ്ന്യസ്യ ബാഹ്യപാഃ
യം മേദിന്യം തച്ചിരമരിചോത്താളത്വാംബുലവല്ലീ-
വേല്ലുൾക്കേരക്രമകനികരാൽ കേരളാന്തിരം ഗണന്തി.

മനാളുന്നോർ മരയവരാട്ടം
ജാമദഗ്ന്യൻറ കയ്യം-
ക്കിനാദർം, പൊതൽപ്പെതകിട്ടം
പാത്തലം പാത്തുകൊള്ളു
അനാട്ടല്ലോ കുത്തമുള്ളകിനം
വെററിലപ്പും തഴയ്യും
നന്നായ് തെത്തഞ്ചും കുമുകമിയല്ലു
പാരലം കേരളാവ്യം.

34

കേരളത്തിലെക്ക കടക്കകയാണ്. മനാളുന്നോർ=രാജ്യം ദരിക്കന വർ. മര=വേദം. മരയവർ=വേദജ്ഞന്തന്നുാർ. ബ്രാഹ്മണൻിൽ ബ്രഹ്മ തേജസ്സും ക്ഷാത്രതേജസ്സും ഉണ്ടെന്ന സാരം. ജാമദഗ്ന്യൻ=ജമദഗ്നിയുടെ പുത്രൻ. പരമുരാമൻ. ബ്രഹ്മക്ഷത്രം തേജസ്സുകൂളുള്ള ബ്രാഹ്മണർത്തനെന്ന വേണം ആ തേജസ്സുള്ള പരമുരാമൻ സ്വപ്നിച്ച രാജ്യം ദരിക്കവാനെന്ന ധ്യനി. കൈയുക്കിനാദർം=കൈക്കാത്തയ്യുള്ള കാണാവാനുള്ള ക്ലൃംഡി. അതു തന്നെ കേരളം. പൊതൽ=ആദ്ധ്യം. ധനമെന്ന താൽപര്യം. പണക്കാഴ്ച സ്വീ. പാത്തലം=ആദാഗം. പാത്തുകൊള്ളു=കണ്ണകൊള്ളു. തഴയ്യുക=വ സ്ഥിക്കക. കുമുകമിയല്ലു=കുമുകമുള്ളു. പാത്=ആദി. അലം=മതിയായ. കേരളാവ്യം=കേരളമെന്ന പേരത്തിള്ളു. കേരളം പരമുരാമൻറ മെക്കക തയ്യാറാണുള്ള ക്ലൃംഡിയാണെന്ന പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ധനസ്ഥാവി. തെത്തു്, കുമുക്, വെററിലപക്കാടി ഇവ ധനാളം. പരസ്പരാഗ്രം ധ്യനി. അവിടെത്താമസിക്കുന്നവർ ജാതിവ്യത്യാസമോ മതഭ്രാന്താ മൃച്ഛത്വവരായിരിക്കുന്നതെന്ന വ്യംഗ്യം. പുപ്പാലുത്തിൽ കവികളിൽവും ഉത്തരാഖംത്തിൽ സ്വപ്നാവസ്ഥിവും ആയ സ്വപ്നാവോക്തി അലക്കാരം.

ആതനപാനാമനതിസവിധേ വാസമായ്ക്കാം കമാര്യാം
ഗച്ചിനേവ പ്രണമ ശീരസാ ത്യക്തകാലാതിപാതഃ
അന്യത്ര കാര്യം നിജപട്ടതയാ പുള്ളകാര്യാവിരോധേ-
നാന്പിഡ്ദേഹാ ലഭ്യത്രയിയം തം പ്രശംസനി സന്തഃ.

നേരം വെവകാതൊതവിധമട്ട-

തത്ത്വേ കന്യാകമാരീ-

തീരത്താളം മലമകളൈയും

ശ്രൂതിപോക്കനപോക്കിൽ

ആരംഭത്തിനാഴിമതിവരാ-

തന്യകാര്യം നടത്തും

യീരൻതന്നെപുട്ടധിഷണനായ്

പണ്യിതനാർ പുക്കളിം.

35

കന്യാകമാരിയിൽ തത്താശണം. കന്യാകമാരി സ്ഥലഗാംമാക്കന്ന. കന്യുകയായ കമാരി (പാല്പതി) അതള്ളനിടം എന്ന് അവയവാത്മം. പോക്കനവഴിക്കാതവിധിയം അടുത്താണ്. അന്തിസവിധേ എന്ന മൂലം. മലമകൾ = ഹിമവൽപ്പറു. പ്രസിദ്ധപദം. പോക്കനപോക്കിൽ അവി ഒട നിൽക്കാതെ എന്ന ഭാവം. നിന്നാൽ താമസം വരുമെന്ന ധനി. ആരംഭം = തുടങ്ങിവച്ച കാര്യം. അഴിമതി = തകരാറു്. അന്യകാര്യം = മററുകാര്യം. ധീരൻ = ദൈത്യവാൻ (ബുദ്ധിമാൻ), മനസ്സിതശാഖി പ്രവ സ്ത്രിക്കനവൻ. പട്ടധിഷണൻ = ബുദ്ധിസാമന്മാധുരിവൻ. ധീഷണ = ബുദ്ധി. പണ്യിതനാർ = വിദ്വാനാർ (ആമ്പഞ്ചോനികൾ എന്നം). തെ കാര്യത്തിനു പോക്കേണ്ടാൽ അതിനു കൊടുത്തട്ടാതെ മറ്റു കാര്യം സാധി ക്കുന്നവൻ പട്ടധിഷണനാക്കന്ന. സീതെയക്കാണവാൻ പോയ ഹന മാൻ രാവണനെക്കണ്ട സംസാരിച്ചതും ഉപദേശിച്ചതും ലക്ഷ ചുട്ടേപാട്ടി ചുത്തും മററും സൂരിക്കമല്ലു. പുജ്യപുജാവ്യതിക്രമം വരികയിരുന്നും ധനി. കന്യാകമാരി അന്നം ഇന്നം പ്രസിദ്ധമാണെല്ലു. നല്ല തീർമ്മവും ക്ഷേത്രവും. ഭാരതത്തിലും ഭാഡാവത്തിലും കീത്താച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുതപാ ചിരേത കിമഹി യതയോ യുജ്ഞതേ യന്നിക്കണ്ണ
ഗ്രജിൽഭാഗേ സഹ യുവതിഭിർമ്മിച്ചുകാ വാ രമനേ
വകും ഭ്രാം ശിവരിണമമും വകുവർത്തമാ ഭജേസ്സുപം
യാദുകൾ സേവ്യാ ഭവതി ഹി ഭവേൽ സേവകസ്ത്രാദഗ്രഹാ.

കൈവല്യം നേർന്നുഷിക, ലീംയോർ

മക്കമാരൊത്തുമെന്നോ—

ണാ വണ്ണാക്കം കൊടികൾ പടതം

കാവണ്ണത്താവസിസ്സു.

ആ വകുസ്കന്നിനെ വഴി വള—

തെത്തരതി വദിക്കണം നീ

ദേവന്നണ്ണം വടിവു തടവും

കൈവല്യം സേവകനം.

36

വകുതീരിവസ്ത്രം. ഈ മലയാണ മതത്പാസ്തമല എന്ന പറയുന്നത്. മതത്രാവാഴം മല എന്ന് അവധിവാതമം. ദിവ്യാഷയികൾക്ക് പ്രസിദ്ധം. അവിടെയും പുണ്യശ്രൂതിന്ത്വം ഉണ്ട്. കൈവല്യം = മോക്ഷം. വിവർത്തനരിൽ തെളിച്ചുപറഞ്ഞു. “യത്യഃ കിമഹി ചിരേത കുതപാ” എന്ന മുലം. ഒഷ്ഠികൾ കൈവല്യം നേർന്നകൊണ്ടാണ് തപസ്സേച്ചയുന്നതെന്ന സാരം. ഈ ദേഹം = ദേവതാർ. മക്കാർ = സ്നീകർ. ദയിതകളും വിവക്ഷ. ഗ്രഹ്യകാ എന്ന മുലം. ഗ്രഹ്യകരാർ ദേവതാരിൽ ഒരു വർക്കാരാണ്. വണ്ണാക്കം = വണ്ണ മുരളിന. കൊടികൾ = വള്ളികൾ. പടതം കാവു് = പട സ്ഥകിടക്കാൻ കാവു്. വള്ളികടിൽ. നീക്കണ്ണമെന്ന മുലം. വകുസ്കന്നം = മതത്പാസ്തമല. അശ്വാവകുസ്കന്നി തപസ്സേച്ചപ്പുണ്ടിം എന്ന ശബ്ദാതമം. വള്ളണ്ണവൻ എന്ന പലിതാതമം. വടിവു് = ആളുതി. തടവുക = ഉണ്ണായിത്തീരക. സേവകൻ = ഭക്തൻ. സേവകിക്കാവൻ. ദേവവകു യുണ്ടകിൽ സേവകനം വകുതയുണ്ടാവും. അതു ദേവന സ്വീകാര്യമാകം. ശനം ഗ്രഹവും സിഡിക്കം. വകുനെ വകുവർത്തമാവില്ലെട എന്ന മുലത്തിന തമം. ഒരു സന്ദര്ശനായ പ്രയോഗം. നമ്പുരിവലിതം എന്ന പറയാം. “യമാ ദേവസ്ത്രമാ ഭക്തഃ” എന്നണ്ണല്ലോ. സുഗന്ധാദികളാൽ പരിലസിതമായ സ്ഥലത്തു് ഉള്ള തപസ്സു് മനഃസംയമത്തെ വെളിച്ചുടരുന്നു.

ശ്രൂക്കനഡാദാ കില ഭഗവത്തുട്ടച്ചീരും മഹേദ്രു-
സ്യാലങ്ക്ഷ്യമാഃ പ്രമിതമവന്ന മരിരാ ചന്ദ്രമണ്ഡലഃ
യസ്മിന്ദ്രാപി ച സദസ്താഃ കമ്മജ്ഞാഃ സുക്ഷ്മയോഽ-
പ്രാലക്ഷ്യനേത ഭവി തന്ത്രതാമാരുഹന്നേ എലാനി.

പാരാക്രപ്പേർപ്പെതക്കമൊരിടം

പാകവൈരിക്ക പാപം

തീരാൻ തീതമാകര, മണ്ണയുകാ

സ്ഥാണകേരും ശ്രൂചീരും

നേരായ് ദാണാമവിടെയണ്ണവും

പുണ്യപാപങ്ങൾ ചെയ്യാ-

ലാരാധാല്പം ശരിയവന്നതൻ

കയുംബിനം ഹലങ്ങൾ.

37

ശ്രൂചീരുവസ്ത്രം. ശ്രൂചീയായ ഇരുങ്ഗാട്ടകൂടിയതു ശ്രൂചീരും. ഈ
സ്വന്ന ശ്രൂക്കവിത്തായ സ്ഥലം. പേരപെതകം = കരിൽ വഞ്ചിക്കം. പാക
വൈരി = പാകൻ എന്ന അസൂരനെക്കാനവൻ, ഇരുൾ. തീതമാകരം =
തീതമ്മണ്ണഭൂട്ടെ ഇരിപ്പിടം. തീതമം = പരിശുളജലം. — തീതമ്പതിന
കടവു് എന്ന ശബ്ദാഥമം. ധ്യാനാല്പടം എന്നവഴിവന പുണ്യസ്ഥലം
എന്ന: മുഖിയിൽ പാരിണമമിച്ചു. അണ്ണയുക = ചെന്നുചെതക എന്ന് ഈ
വിചുണ്ണ അത്മം. ആലാക്ഷ്യമാഃ (കണ്റാലു) എന്ന മൂലം. ക്ഷേത്രംനു
മെന്നാണാല്ലോ പറയുക. എക്കിലും ആദ്ദേശവേദമാഃ എന്നാൽ പാം
മുണ്ട്, അതായിരിക്കണം ശരീ. ആലക്ഷ്യനേ എന്ന നാലുംപാംശതിൽ
കാണന്നാണ്. ലക്ഷ്മീഭാസൻ ആവത്തിക്കവാനാിടയിലു, രണ്ടും കണ്ണു
വിവരംനാം. സ്ഥാണകേരും = സ്ഥാണഘട്ടതി (ശരിവൻ) യുടെ ആധ്യാത്മം.
ശ്രൂചീരുത്തു് ദേവാൻ സ്ഥാണമാലയപ്പേരുമാളുണ്ട്. മുഖത്തിൽ ചിട്ട
പോയ ആ കാംഞ്ച വിവരത്താത്തിൽ സ്വാഖ്യമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അണ്ണ =
അപ്പും. വളരെ വളരെ ചെറുതു്. പുണ്യപാപങ്ങൾ = പുണ്യവും പാപ
വും. പുണ്യപാപങ്ങൾ ചെയ്യാൽ അതിാൻറ മലം ഇന്നം കൈയും
കാണാം എന്ന താൻപത്തം. ശ്രൂചീരുത്ത പ്രസിദ്ധമായ കൈകുകാണ്
ഇവിടെ സുചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഉംഖുര, വന്നാൽ വൈദികവിധിയിൽനു
സരിച്ചു് ഇവിടെവച്ചു് തിള്ളുചു നന്നും കൈകുകാണായിരുന്നു
എന്നം, പൊള്ളിയിരുപ്പുകിൽ അപരാധിയപ്പുന്നം പൊള്ളിയാൽ അപ
രാധിയെന്നും നിസ്ത്രയിക്കാറുണ്ടെന്നും പ്രശ്നിഭും. ഇന്നം എന്ന പറഞ്ഞ
തുകാണ്ട് ശ്രൂക്കനേരകാലത്തു നടപ്പണായിതുന എന്ന തെളിയുന.
“ആദ്യഹന്നേ എലാനി” എന്ന മുഖത്തിനു കയുംബിനം ഹലങ്ങൾ എന്ന
വിവംശം വളരെ വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ടും പറയാൻ കഴിയുകയില്ല.

അമ്മേരു ക്ഷയവിൽ ഭത്തള്ളജാമഗ്രഹാരോ ദ്വിജാനാം
രത്നാലപണപ്പുത്രപണാധിയാം രാജവിഗ്രഹാനിതേഷ്യ
ചിത്രാം! ചിത്രാം! ചിത്രപരിചയാൽ ബാലകാൻ യത്ര സാംഗം
വേലാം വേലാമരു ഗ്രഹഞ്ചകാഃ ബേദമധ്യാപയനോ.

ചാരതായുണ്ടരപരതള്ളം
ഹൈരവും സുരമാക്ഷാ—
തേതാരാദേഖാമാതിരികൾ മറയോ—
രാളിവോരഗ്രഹാരം
പാരം ശീലിച്ചവർ കിളികളാ—
ണ്ടക്കുടാ! ശിഷ്യരേയ—
നേരത്തോതിപ്പത്ര നിയതവും
വേദശാസ്ത്രങ്ങളും.

38

രെറുഹാരം വസ്ത്രിക്കനം. മിക്കവാറും വടിവിശ്വരമാക്ഷിരിക്കാനീ
ഉയ്ണം. ശ്രൂചീസ്തു നാഗർക്കോവിൽ പത്രമാഡപുരം ഇം ഗ്രാ
മണ്ണചുള്ളം. അവയും ശ്രൂചീസ്തുക്കിന് എക്കദേശം അടുത്തതനു.
ചാരതള്ള് = സാമീപത്രള്ള്. അരചർ = രാജാക്കാധാർ. അതള്ളു = കൊടുക്ക
ക. ദാനം ചെച്ചുക എന്നത്മം. ഹൈരാ = രത്നവിശേഷം. സുരമാക്ഷാന്ത
വർ = ശാനിക്കാന്തർ. രാജാക്കാധാർ നജ്യനാ റത്നഭാനംപോലും സപ്രീക
രിക്കാന്തവർ. പണക്കോതിമുടാതെ കുമ്മാനുജ്ഞാനങ്ങളിൽ വ്യാപ്തതര
നു സാരം. ചോമാതിരികൾ = സൗമര്യാജികൾ എന്നതിന്റെ താജവം.
അവിരെ അടുത്തകാലംവരരും ദീശ്വരിതന്താർ ഉണ്ടായിരുത്തുണ്ട്.
അമ്മുഹമ്മണ്ണരാണ്. അമ്മുഹമ്മണ്ണരാം = ബ്ലൂംഹണസബക്കതം. പുസ്താല്ലംതിൽ
ബ്ലൂംഹണ്ണതുടെ യോഗ്യത കാണിച്ചു. പാരം = വളുരു. ശീലിച്ചവർ = പ
റീച്ചവർ. ഇഷ്ടംരോഡെല പ്രയോഗിക്കവാൻ വശമാക്ഷിരിവൻ. നിയതം =
എന്നം, എത്ര കാലഘ്നം. “വേലാം വേലാമരു” എന്ന ടുലം. വേദ
ശാസ്ത്രങ്ങളും. നാലു വേദവും അനുശാസ്ത്രവും എന്ന ധരിക്കണം.
സാംഗം വേദം എന്ന മൂലം. അദ്യസീക്കാതെ ഏക്ക് പഠിച്ച കിളികൾ
അദ്യസീപ്പിക്കണ എന്ന ധനി. മിച്ചക്കുരാതും നിരന്ത്രപ്പുംലെ പരോ
പകാരികളുമായ കിളികൾ അവിരെയുണ്ടുണ്ടോ സാരം. അവിശുദ്ധ അധ്യാ
പന്ത്രണ്ടിലുണ്ട് അടുത്തപ്പുള്ളതും. അക്കാലത്രം മലയാളം ബ്ലൂംഹണ്ണ
വൈദികൾ അവിരെ ധാരാളമുണ്ടാക്കിതനു എന്നും വരും. അക്കാദ്യം
ഗഭവംകൂട്ടുകയാൽ തീരുമാനിക്കും.

മനേയത്രു ഗ്രഹപതിമിതഃ പ്രസമിതഃ പ്രാപയിഷ്യ-
സ്യസ്മി ചക്ഷുഃ സദപി ച ന സദ്യം വിനാ ദേഹഭാജാം
തദ്പിഗ്രാനെന്തു തപമപിവിഹിതാനോന്യപ്രത്യണ്ഡജേഷ്യ
സപം സപം സമാനംപ്രതി ഗഗനതോ ഗത്പരേഷ്യ തപരേമാഃ.

നീ വിട്ടാലിഞ്ചിനന്മടനോ-

ടസ്മിച്ചീറ്റമെന്നാൽ

ജീവിക്കെല്ലോം മിഴിയവനെ വി-

ട്ടള്ളതില്ലാത്ത മട്ടാം

കൂവിത്തമീത്തല്ലപ്പിവകളതാ-

താന്ത്രയം പുക്കിടാനായ്

ഭാവിക്കെപ്പാണ്ടതിട്ട നലമിള-

പ്പെത്തുവാനോള്ള നീയും.

39

സുര്യാന്തമനം. രാത്രിയിൽ സഖ്യാരം വജ്ജിക്കണമെന്ന പദ്ധതം. നല്ല സമലം നോക്കി വിന്നുമിക്കണം. നീഡിന്നു വിട്ടാൽ ഇനന്നം ട്ടസ്മിച്ചീറ്റം എന്നപ്രയം. ഇതഃ പ്രസമിതഃ എന്ന മുലം. ആ അഗ്രഹാരം വിട്ടാൽ, അബ്ദങ്ങിൽ ഇം രാമേശ്വരം വിട്ട് അവിടെതെല്ലാണൊരു എ നീക്കാവാം. ജീവിക്കെല്ലോം മിഴി ആവനെ വിട്ട് ഉള്ളതു ഇല്ലാത്തമട്ടാം എന്നപ്രയം. ഇനൻ=സുര്യൻ. അവനെ=സുര്യനെ എന്നിവിടെ അത്മം. സുര്യൻ അണ്ണമിച്ചാൽ ജീവിക്കർക്കെല്ലോം മിഴിയുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലാതോ പോലെവയനെ സാരം. ഫലമില്ലപ്പോൾ എന്ന ധനി. പറവ തമിൽ കൂവി അതാതാന്ത്രയം പുക്കിടാനായ് ഭാവിക്കു എന്നപ്രയം. പറവ കർ = പക്ഷികൾ. ആന്ത്രയം = വാസസ്ഥലം. നലമിളപ്പെത്തുവാൻ നീ യും ഒരു പാണ്ടാടിട്ട് എന്നപ്രശ്നം. ഇളള് = താവളം. അവയുടെടുട നീയും പറഞ്ഞപൊണ്ടുള്ളുണ്ണം എന്ന വ്യംഗ്യം. നീനകളും താവളം അതുവഴി കണ്ണുവിടിക്കാമെന്ന വ്യംഗ്യം. കൂട്ടകൂട്ടി ഉന്നഞ്ചിയാൽ കാര്യ വിശ്വാതസ്ത്വാക്കമെന്ന സകലം. സപഭാവുക്കതി അലങ്കാരം പാഠം.

ആനന്ദിഷ്ടത്യനാലു! നിതരാമവത്രാത്മാ യതന്നേ
സ്ഥാനന്തരം പുരവരമിൽതോ നാതിപ്പറേ മുരാരേ
പഞ്ചരംഗ്യാ വിജയതി പുരഃ സംപദം യത്ര ദേവഃ
സൈപരഭാരതൈല്ലെ വിഹരതെ ഭാർത്തവികാശ്യപീഡ്യാം.

ഇന്ധം നല്ലം കരളിനമലാ—
തമൻ! ഭവാനേറുമിപ്പോൾ
മുന്പക്കെത്താം മുരരിപ്പുവെഴും
പുരനന്താഭിധാനം
സന്ധവതേതാത്താലമരപുരിയെ—
തതാശ്രൂ ഭവാരങ്ങളിനം
മുന്പൻ സൈപരം മലർമകൾമഹീ—
പത്രിമാരോതത്തവാഴ്വു.

40

തിത്വനന്തപുരം. ഇന്ധം = ആനന്ദം, ഇപ്പും. നല്ലകു = ഏകക. കരൾ = മനസ്സ്. അമലാത്മൻ = നിമ്മലമായ ആത്മാവോച്ചത്തിയവൻ. ആത്മാവിരുന്നു പാപം മുരാത്ത. അതില്ലാതെവന്നെന്നു സാരം. “അന ലൈ” എന്ന മുലം. മുന്പക്കുള്ള് = ഓന്നിലുടക്കുള്ള്. ഇതോ നാതിപ്പറ എന്ന മുലം. മുരരിപ്പു = ശ്രൂപത്വനാണൻ. പുത് = പട്ടണം. അനന്താഭിധാനം = അനന്തംഎന്ന പേതളളിത്ത്. അനന്തപുരത്തിനു പുജ്യവാചിയായ “തിത്വ” ച ചന്ത്ര് തിത്വനന്തപുരമാക്കി. താശ്രൂകു = ശാടിപ്പുടക്കുക (ജയികക). അജൻ = ബ്രഹ്മാവു്. ബ്രഹ്മാവിനു മുന്പനാണപ്പു മഹാവിജ്ഞ്ഞ. വിവ ന്തകസ്പാതശ്രദ്ധമാണ് ഇത്. ഒചിത്യവുമധികം കാണുന്നു. സൈപരം = ഇപ്പുംപോലെ. മലർമകൾമഹീപത്രിമാർമ്മലർമകളും (ലക്ഷ്മി) മഹി യും (ശ്രീ) ആകാം പത്രിമാർ (ഭാം). ഭാം = ചെൻ്റ് വാഴുന്ന എന്ന സാരം. അന്നെന്നെയാണ് തിത്വനന്തപുരത്തെ അനന്തശ്രദ്ധപ്രതിഷ്ഠ. അന്നു രാജ്യാനി തിത്വനന്തപുരംപ്പായിരുന്നു. അതിശയാക്കി അല കാരം പറയാം.

ക്ഷീരാംഭാദ്യോഹപി ധ്യതികരം ധാമ തൽ വൈക്കടാരേ-
രാശ്വരധ്യാംഭാനിധിമധിനിശം വിശ്രമായ ശ്രദ്ധയോഃ;
പുണ്ണം തീരതെമ്പർഭവനക ചീരതെമ്പ്രഭവിതം ഭ്രതിസാരൈ:
പുണ്യം ക്ഷേത്രം പുരഫുസ്വബം യോഗിനാം ഭാഗിനാം ച.

പാലാഴിഗ്രീ പരന്മിത്രഹോൽ
പമ്യമല്ല, സ്വതന്ന
നീ ലാക്കാക്കിടിരവിലിളവി-
നാത്രതാംഭാധിയികൾ
ഗ്രീലാസ്യത്രാൽ ശ്രതിപെങ്കിട്ടം
ശ്രാവതീത്വമുളാല്ലും
മേലാം ക്ഷേത്രം മുഴുസ്വപ്പരം
മുക്തനം സക്തനം താൻ.

41

ഗ്രീപ്പനാഭക്ഷത്രം. പാലാഴിഗ്രീ = പാലാഴിയുടെ ഘൈഷപര്യം. ഒണ്ണാഡ. പാലാഴിയിൽനിന്നും ദിതയായ ലക്ഷ്മി എന്നമാകാം. പരൻ = പരം പുതശൾ, മഹാവിജ്ഞ. ഇതുപോൽ പമ്യമല്ല = തീരവന്നതപൂരംപോലെ പമ്യമല്ല എന്ന സാരം. പരംപുതശൾ പാലാഴിയൈക്കാൽ ഈ പദ്മണ തേനാട് കൂട്ടത്രം താല്പര്യമെന്നതമം. ലാക്ക് = ലക്ഷ്മി, ഉറാം. ഇരവു് = രാത്രി. ഇരവു് = വിശ്രമം. അത്രതാംഭാധി = അതിരൈയസ്ഥിതം. ആണാം ആ പുരി. ഗ്രീലാസ്യം = ഗ്രീയുടെ (ലക്ഷ്മിയുടെ) ലാസ്യം, മുഖം. ഏഴു പൈര്യം നടക്കാനുത്ത്. ലക്ഷ്മീദേവിയുടെ മുഖം മെന്നും. ശ്രതിപെത കിട്ടം കൂടിത്തീ വല്ലിച്ചു. ശ്രാവതീത്വമുള്ളിട്ടും പത്രതീതമം, ശംഖതീതമം മുതലായവ. മേലാംക്ഷത്രം = അത്യന്തം. മേലേക്കിടയിലൂള്ള ക്ഷേത്രം. മുഴുസ്വപ്പരം = മുഴുരു സുവശ്രേഷ്ഠ ഉണ്ണാക്കണ പദ്മണം. മുക്തൻ = വിര ക്കതൻ. സക്തൻ = രക്തൻ, പ്രാപണവികൻ. യോഗിക്കം ഭാഗിക്കം മുഴുസ്വപ്പരം എന്ന സാരം. ഏഴുപൈര്യംകൊണ്ടു സക്തനം. തീത്വമുള്ളേ ക്കാണ്ടു വിരക്കാനം മുഴുസ്വപ്പരം എന്ന ധരിക്കണം. പ്രകുമഭംഗം മുല താില്ലും ഉണ്ട്. പരികരാലക്കാരം.

തസ്മീൻ സാധാരണവലിമുഹൂർ സംഗതാനാം ജനാനാം
മദ്ദൈ ബലാജേലി ജയഗരിരാ ബലകോലാഹലാനാം
തസ്മ ചരതീകര മരജിതോ മുഖ്യനി ഭക്ത്യാ പതഞ്ച
കളുന്നാത്മക്ഷമമുപയോഗം പ്രീതയേ ഹി പ്രഭാനാം.

എന്നാൽ സന്ധ്യാബലിയിലവിടെ—

തേവരേഖ്യേവചയ്യാൻ
വനാത്തീടും ജയജയരവം
ശ്രൂമാള്ളടരാപ്പം
ചെന്നാദ്വൈനപരി വിരിയും
പത്രമാ ചരതുമാള്ള
തനാലാവും തൃണ തെളിവിനായു്—
തതീന്തിടും തസ്മരാനം.

42

ദേവസേവ ചയ്യണമെന്നപദ്ധതിക്കനു. ശിവേലിവസ്ത്രം. സ
ന്ധ്യാബലി = അത്താഴഗ്രിവേലി. ശിവേലി മലയാളം. തേവരേഖ്യേവ
ചയ്യാൻ വന്നു് ആത്തീടും ജയജയരവം ശ്രൂമാ എ ശ്രൂമരാപ്പം ചെന്നു്
എന്നപയം. രവം = ശമ്പും. ഉപരി = മുകളിൽ. ദേവനെ എഴുന്നളി
ക്കണ്ണൊന്ന് ദേവൻറെ മുകളിലായി എന്ന സാരം. പത്രം = ചിരക്.
ചരതും = കട. ചീരകവിതിച്ചു് പച്ചക്കട പിടിക്കു എന്നപദ്ധതം. കട
തുകകരമായിരിക്കും. ദേവപ്രീതിയും ഉണ്ടാകും. തനാലാവും തൃണ =
തനാക്കാക്കാവുന്ന സഹായം. “അപ്പുണ്ണാൻക്കണ്ണിനും തനാലായതു്” എം
നാണഞ്ചേല്ലാ. അതു തനെ ദേവനും തെളിവിനു് (പ്രസാദത്തിനു്) കാരണ
മാകും. അമ്മാനിരന്ത്യാസം അലങ്കാരം. നല്ല മലയാളപദ്ധതിക്കുടെ ഘടന
പ്രത്യേകം ദർശിക്കേണ്ടതാക്കനു. അന്നപ്രാസവും ദർശനിയം.

തത്ത്വവാദത്മം തത്ത്വാശാഹിതാസ്ത്രാത്മപാദാരവിന്നാ-
സ്ത്രാമുന്നമല്ലു സ്ത്രീനഭരന്താസ്ത്രാരഹാരാവലീകാഃ
താരേശാസ്യാസ്ത്രാരളനധനനാസ്ത്രാജ്ജിതാംഭോദകേര്യ-
സ്ത്രീനഭാ സ്വഃസ്ത്രീബക്രിതകരാസ്ത്രാലവുവൈന്നുതണ്ണുഃ.

ആരാധിപ്പാന്താപദമാ—
രസപരാതതാരമാനേന്നാ—
രാരാദയങ്ങാരരദയാട്ടിപെ—
ട്രാവവാർക്കൊക്കവാസ്ത്രാൽ
ആരാജഗ്രീമീവവുമലസാ—
ക്ഷുദ്രക്കേരങ്ങളും റൂ—
ബഡാരാൻകൊണ്ണാം തൊഴുമഖലമാ—
രാലവട്ടങ്ങളോട്ടം.

43

ഭഗവാനെന ആരാധികവാൻ വത്സന സ്വീപുത്രഷയാരെ വള്ളിക്കുക
യാണ്. ഭഞ്ചാക്കനാതണണന്നായുള്ളൂ. ആരാധന = വദന. തൊഴുന
വർ = കൂപ്പനവർ. വദിക്കക, പ്രാത്മികക എന്നെന്നല്ലാമത്മം. അതണ്ണ
പദമാർ = ചുവന്ന പാദമുള്ളവർ. ഏല്ലാപ്രദാന്തലിലും സാനദ്ധ്യം ദേഹാ
തിക്കന. അസ്പർ = കന്നവർ. വിവാഹം അഴിച്ച തത്ത്വാശിത്തണ്ണയാണ്
നോച്ച ദാഖണ്ടിനു വത്സനവുന്ന ധരിക്കാണം. ഇപ്പോഴും അതു കാണാം.
അരംഭംഹാരം (മുള്ളമാല) തുറവം. തമിഴിൽ ധാരാളം പ്രയാഗം.
ആരാധക = ആന്പേഷികക. അര = മല്ലപ്രദാന്തം. മല്ലപ്രദാന്തം വരു
ന്ന ഒരുണ്ടിയതാണ്. അന്പേഷിച്ചാൽ മാത്രമേ കാണാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ
എന്നത്മം. താമ്യന്മല്ലും എന്നു മുലം. ആരവാർക്കൊക്ക = ഹാരംകൊ
ണ്ണ ശോഭിച്ച കൊങ്ക (മുന്തണിച്ചുല എന്ന മലഭാളം). ആര എന്നതിനു
പ്രസ്ത്രവുള്ള ചു എന്തിയെത്തു് എന്നും അത്മവുണ്ട്. വാസ്തു = വല്ലനവ്.
അടിപെട്ട് = സ്ത്രീനഭാരംബകാണ്ട് അല്ലോ നമിച്ചവരുന്നു താല്ലും. മുന്നോ
ടല്ലും പ്രഉള്ളാവർ. ഇതും സാന്ദര്ഘ്യത്തോ. സ്ത്രീനഭരന്താം എന്നു മുലം.
പരമാത്മണിൽ വള്ളവില്ല. ആരാജഗ്രീമുവം = ചപ്രഗ്രീമുവം. (രാജാവു്
ചപ്രവു്) അലാസാക്ഷുദ്രക്കേരങ്ങൾ = അലാസമാസ അക്ഷുകളും അനും
പോലെയുള്ള ഏകംണ്ടള്ളം. അലാസം = ചപ്രാലമെന്നിവിടെ അത്മം.
തരളനധനാഃ എന്നു മുലം. അലാസതയാണ് ഇതുക്കുത്തിനു കാരണം.
അടുംമെലം. പുണ്ണ് ഇവ ചെന്നുന്ന സാരം. ആരാൽ = അടക്കണ്ണ്.
മുലത്തിലെ ആദിപ്രാസന്നാം പുഞ്ചി തുടിയുള്ള പിവത്തനം. മുലത്തിൽ
തച്ചുപ്പുത്തിലാണ മുട്ടുനാത്തു്. അതിനു് ആകാരംതന്നെ സ്വീകരിച്ച
പിവത്തക്കുന്ന ശോച്ചിത്യത്തിനു് എത്തു വിലക്കാട്ടത്താലും മതിയാക്കുന്ന
തല്ലു. ഉടനീളം പ്രകാശിക്കുന്നതാണ് ഇം സാനദ്ധ്യം ഒച്ചിത്യവും.

ത്രയുദ്ധാശേ സഹിതവതി ദിവസ്തുണ്ടികാന്ത്യാ പതാത്യാ
ലിപ്പാനാപ്പാനരസി തരസാ ലൈഡൈയെച്ചാനരോധാഃ
അന്ത്യാസംഗവ്യതികരമിള്ളം മാശകയാ താ-
നാഹന്തുണ്ണാഃ ശ്രൂകവര! ഉശാമൺവലെശ്വാക്ഷ്യഃ.

നീയാകാശത്തണ്ണയെ വിതറും
ചുണ്ണണിതെതാണിവള്ളും
പ്രേയാനാറിൽപ്പതിയെ വിരളും
മകമാർ ശകയേന്തി
മായാകേളിക്കിടയിലിടയും
ക്ഷാമച്ചാത്തതെന്നോ—
ത്തായാളേയെൻ ശ്രൂകവര! മിച്ചീ—
തെത്തല്ലിനാൽ തുല്ലിടീക്കം.

44

കാമിനീവിലാസവള്ളുന്. അണ്ണയുക = അട്ടക്കക എന്നതം. വിത
രുക = ചിതറുക. ചുണ്ണണിതെതാണിവള്ളും = ചുണ്ണണിയുന തൊണിപ്പു
ശത്തിനെൻ നിറം. നല്ല പ്രയാഗം. പ്രേയാൻ = പ്രീയൻ. ശക = സംശ
യം. എറ്റുക = വഹിക്കുക. ശങ്കാധിനകളായിട്ട്. വിരളും മകമാർ.
ലൈഡൈയെച്ചാനരോധാഃ എന്ന മുലം. മായാകേളി = രഹസ്യകുണ്ണി. ഇട
യുക = തടവുക. ശ്രൂകവരൻ = മിടുകനായ കീഴി. ശ്രൂപ്പൻ എൻം.
നീഞ്ഞ സാമത്യമാണെല്ല അതു് എന്ന ധനി. മിച്ചീതെത്തല്ലു് = കടാക്ഷം.
തുല്ലിടീക്കുക = കള്ളിയീൽ പിശവത്തേപാർ സമാധാനം പറയിക്കുന്ന—
അപരാധം എററുപറയിക്കുന്ന—പ്രതിതി. മലയാളത്തിൽ ധാരാളും പ്ര
ചാരമുള്ള വാക്ക്. ആധന്യഃ എന്ന മുലം. മനോധരമായ കടക്കണ്ണി
കൊണ്ടു് അടിക്കം എന്ന മുലം. അവിടെ അടിമാത്രമുള്ളൂ. ആ
സ്രീകൃഷ്ണട ശക്തി വ്യാഘ്രം. ഇവിടെ അപരാധം എററുപറയിക്കാണം
എടു അതിനു ശക്തിയിണിക്കുന്ന കാണാം. ശ്രൂക മുകളിൽ വത്തേപാർ
അതിനെൻ ചുണ്ണിനെൻ ചുവച്ചുനിറം സമീപത്തു നിൽക്കുന്ന ഭന്നാവാി
നെൻ മാറിക്കൂതിക്കുന്നു. അതു കണ്ടു് അന്ത്യാസംഗം എന്ന സംശയിക്ക
നീ ഭാര്യമാർ ആക്ഷമായ കടക്കണ്ണുറിയുന്നു. അതു പീശയ്ക്കാതു കണ്ണ
നീരുംവിപ്പിക്കുന്നു. സമാധാനം പറയേണ്ടതു് അവതരെ കുന്തവ്യമാ
ണു്. അവൻ വിഷമിക്കുന്നു. കാരണം അതിൽ ഒരു വാസ്തവവുമില്ല.
എറ്റു ചെയ്യും. മിടുകക്കാർ എന്നെല്ലാം ചെയ്യുന്നു. തൽമുണ്ണം അലകാ
രം പറയാം. സ്രീകൃഷ്ണട പ്രണയകലവഹം വ്യജിക്കുന്നു. ഭാവന വി
ശ്രേഷ്ഠം.

ശക്യം ഉഷ്ട്രം തദന ശയിതഃ ശ്രേഷ്ഠപര്യക്ഷികായാപ
പ്രാലോധാദ്രോവിവ തടളവി പ്രാവുശ്വണ്ണാംബുഡാഹഃ
ഗതപാ പുർണ്ണം പത്രഗ! ഭവതാ തിഷ്ടതാ മണ്ഡപാന്ത-
സ്ഥംഭേ ശ്രൂക്കന്നമരതകമണിച്ചുതമനാ പത്രനാഭഃ.

മോടിക്കാളും മരതകമിഷാൽ
മണ്ഡപത്രത്തണിൽ മുന്നേ
കൂടിക്കൊണ്ടാൽ കിളിമണി! ഭവാ-
നക്ഷിലക്ഷ്മീഭവിക്കം
മുടിത്രമണ്ണത്തണിമലമുകൾ-
തത്ത്വിൽ വന്നാട്ടിനിൽപ്പോ-
രാടിക്കാർപ്പോലരവമണിച-
ത്വേതതിലാപ്പുതമനാഭൻ.

45

പത്രനാഭസ്പാമിഭർന്നം. മരതകം = ദത്തരം പച്ചത്രം. മരതക
പുച്ച എന്ന പറയും. മരകതം എന്നമാകാം. മിഷം = വ്യാജം. കിളി
മണി = കിളികളിൽ ശ്രേഷ്ഠൻ. ഭവാൻ = അക്ഷിലക്ഷ്മീഭവിക്കം = താങ്കള്
ടെ കല്ലുകൾക്ക് കാണാറാകം. തുമണ്ണു് = കളുകമില്ലാത്ത മണ്ണം.
ചുട്ടക = ചെറ്റപിടിക്കുക. ആടിക്കാർ = ആടി(കുട്ടക)മാസത്തിലെ മഴ
കാറു്. അരവമണിമലവം = അരവമണിയാകുന്ന മലവം. അരവമാകുന്ന
മണിമലവം എന്നം. അരവം = സദ്ധം. മണി = രതം. അനന്തൻ സദ്ധ
ശ്രേഷ്ഠനാണില്ലോ. പത്രനാഭൻ അക്ഷിലക്ഷ്മീഭവിക്കം എന്നപരയം. നീ
മണ്ഡപത്തിന്റെ ദത്ത തുമണിൽ നേരഞ്ഞെ എത്തിക്കൊള്ളിണം. അഭിവുദ
മാദ്യന സാരം. നീറോ കിളിരെയൻു് ആതം അറിയുകയില്ല. ആ
തുമണിൽ ദത്ത പച്ചത്രം പതിച്ചിരിക്കയാണെന്നെ വിചാരിക്കം. ഒക്കെ
തവാപദ്ധതി. മറ്റാലഘവപ്രത്യത്തിന്റെ മുകളിൽ മണ്ണു തുടിക്കിട
ക്കുന്നതിന്റെ ഉപരിഭാഗത്തു് കുട്ടകമാസത്തിലെ മഴക്കാറു് പററിപ്പു്
ടിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ തുവെള്ളയായ അനന്തന്റെ മുകളിൽ കാർമ്മേഖ
സദ്ധനായ ശ്രീപത്രനാഭസ്പാമി ശയിക്കുന്നതു കാണാം. നല്ല ഭാവന.
ഉപമാലകാരം.

നന്ത്രക്കോറ്റാഃ സുരചലദ്വാരാ നാഗദോഹോത്തിരുദ്ധപി
ശ്രയാ ഭ്രയഃ പരിമളംരാ ഭ്രഷണം വൈജയന്തീ
വീണാചുഞ്ചുർമ്മുനിരപി വിഭോ! ഗായകഃ സപാദവായിയാ
ലക്ഷ്മീദിവ്യദനവസ്ഥാ ഭാഗ്യസീമൻ! നമസ്ക്രൂ.

ആടാനന്ദനകളമരിമാർ
നേത്ര നാഗം കിടക്കാൻ
വാടാമാല്യം വളർമ്മണമെഴും
വൈജയന്തീ വിഭ്രഷാ
പാടാൻ വീണാപട്ട മുനിവരൻ
പുമകൾച്ചുരിവായ് തേതൻ
ചുടാരാത്രണഭയി! നക്തവാൻ
ഭാഗ്യസീമൻ! തൊഴുന്നേൻ.

46

ഭഗവദ്പരമാണഃ ആടാൻ = ഗ്രത്തത്തിന്. അന്ദനകൾ = ശ്രൂപിച്ച
കൾ. യാതൊതു കാറുമില്ലാത്തവൻ. സ്മൃതിനാണാണെന്ന സാരം. അമരി
മാൻ = ദേവസ്മൂര്തികൾ. നേത്രം = നേമ്മയുള്ള (മുദ്രവായ) നാഗം. സപ്തം.
ഇവിടെ അന്നന്നും. വാടാമാല്യം = ഒരിക്കലും വാടാത്ത മാല. വളർ
മണം = വാൺചുരക്കാണ്ഡിരിക്കന സുന്ദരം. വൈജയന്തീ = ഭഗവാന്നേ
വിശിഷ്ടമായ വനമാലയുടും പേത്. വിഭ്രഷ = ആടരണം. വീണാപട്ട =
വീണ വായിക്കാതിൽ സമർപ്പണം. ചുടാരാത്ര = ചുട്ട മാറിയിട്ടില്ലാത്ത
തു. എന്നവച്ചുാൺ നവനവമായതെന്ന സാരം. നക്തക = അസ്പദി
ക്കുക (കടിക്കുക). ഭാഗ്യസീമൻ = ഭാഗ്യത്തിന്റെ അതിവൈര എന്നതി
യാവൻ. ഭാഗ്യം തിക്കണ്ണവെന്നനു താല്പര്യം. ഭഗവഞ്ച്ചുപ്രസാദമാണ് ഭാ
ഗ്യത്തിനു വേദ്യ. ആതുകാണ്ടു ഭാഗ്യവാന്നാർ ഭഗവഞ്ച്ചുക്കരക്കാർ. അവ
രെക്കണ്ണാൽ നമസ്കരിക്കണം. ഭാഗ്യസീമാവായ ഭഗവാനന ദശാക്ക
വരാനിടക്കായാലോ? അതുകാണ്ടാണ് ഉടനേ തൊഴുന്നേൻ എന്ന പറ
ഞ്ഞാതിക്കന്നതു. ശ്രൂപുകളുായ ദേവസ്മൂര്ത്തിടെ രൂഷം കല്പിനം മുഖ
വായ അനന്തരാശ്രൂതപക്കിനം മണം തിക്കണ്ണ വൈജയന്തീമാല മുക്കി
നും നാരമുനിയുടെ വീണവായന ചെവിക്കം പുതിയ പുമകൾച്ചുരി
വായ് തേതൻ രസനയ്ക്കും ആനന്ദം തത്തനു. എന്നൊതു പഞ്ചഗ്രീയവിഷ
യന്മിശ്വതി! അവിടുന്ന ഭാഗ്യസീമാവുതെന്നു. സപ്തപ്പം തിക്കണ്ണ. വിവ
ഞ്ഞനും വളർച്ച വളർച്ച കുമം. അസ്മൈ നസ്പുരിപ്പലിതും.

ഇത്തും നത്പൊന്തരകമപ്പെന്ന ദേവമന്ത്രത്വ രാത്രാ-
വദ്യപ്രഗ്രാന്തിം പരിഹരി ബഹുജ്ഞത്വശബ്ദാഗ്രഹായീ
സ്ഥാനതാം കാനതാം പ്രതി മൃത്യു ചം മാം ച ഭ്രം സാഹസിക്കും
മാ തെ മാർപ്പള്ളതിഷ്ഠ, വിദ്വശാം സാധനേ സാദ്യയന്തഃ.

കണ്ണാരാലിഞ്ഞെന തൊഴ്ത്തു നീ
ദേവൻ, താവളം കൈ-
ക്കാണ്ണാലും പോയിരവിലരികേ
രാവില്ല മാവിലെഞ്ഞാൻ
തിണ്ണാടല്ലേ വഴിയിലയിക്കു-
കേഴുമെൻ കാൽ ഞാനീ-
രണ്ണാളേയും കത്തിയറിവോ-
രാവതേ താവു യത്നം.

47

പക്ഷിക്ക വിശ്രമം. നീ ദേവൻ ആരാൽക്കണ്ണ് തൊഴ്ത്തു് രാവിൽ
അവിടെയരികേ മാവിലെഞ്ഞാൻപോയ്‌ത്താവളം കൈക്കാണ്ണാലും
എന്നന്തപയം. രാത്രിയാണ് മുരെപ്പുകരത്തു്. ക്ഷുഗ്രത്തിന് വെള്ളിയിൽ
അടുള്ളുള്ള മാവിരെൻറെ എത്തെങ്കിലും ശാവധിയിൽ എന്നു സാരം. കേഴുമെൻ
കാൽ, ഈ ഞാൻ, ഈ രണ്ണാളേയും കത്തി വഴിയിലയിക്കും തിണ്ണാട
ല്ലെ. എന്നാണ് അന്തപയം. ദയിതയുടെ കാഞ്ഞും എന്നാമത്രു്. രണ്ണാമത്ര
തിരിൻറെ. രണ്ണപേരം മുഖവെള്ളുവൻ. സവിയും സവാവും. ദിശാഗ്രഹാർ
അവർക്കരെണ്ടിന്തിണ്ണാടും. പക്ഷേ, അതയിക്കമായാൽ കാര്യഹാനിയും
ശരീരാസ്പാസ്യവും ഭവിക്കും. അതതത്തെനു താല്പര്യം. ബുദ്ധിമാനാർ
ആവത്തെ യത്നം താവു. ചെമ്പുംചുന്തുനേത്താളം ക്രൂയത്തെമെ കൈക്കാള്ളുക
യുള്ളു. നീ ബുദ്ധിമാനായതുകൊണ്ണ് വിശ്രമിച്ചു് യാത്രതകയാണ്
ക്രത്തവ്യമെന്നു താല്പര്യം. അത്മാനതരന്ത്യാസം അലക്കാരം.

രത്യാധാസ്യുപിതവപുഷ്ടം യോഷിതാം ജലക്കലേശശഃ
സിക്കേതാ നക്തം പമികമിപ്പുനപ്പേക്ഷിതെതഃ പിതശേഷഃ
വാതന്മുകോച്ചപസിതകമലോങ്ഗസിത്തശ്ശഃ—

ബോധയേൽ ത്രാ-
മാവിസ്സുവൈഷ്ഠളിടിപദസി വ്യക്തമംഗല്യഗ്രീതിഃ

മാരക്കീഡാമമിതമടവാർ
വേപ്പുമേററീപ്പ്‌മാൻം
ഉരത്താളം പ്രിയർമിഴികളാ—
ലൂണ്ടതിൻ ചണ്ടി രാവിൽ
സേംരഗ്രീമിൽസരസിജിമണം
റൂശിയും നിന്നെയേററം
നേരനേത മാതതനളികളാൽ
വാഴ്തുവോൻ വന്നണണ്ണം.

48

മാതതനായ രൈതാളികൾ നോരഞ്ഞവന്നണണ്ണം എന്ന പറയുന്നു.
മാരക്കീഡാമമിതമടവാർ—മാരക്കീഡയിൽ മമിതരായ മടവാർ. മാര
ക്കീഡ—കാമകേളി. മമിതർ—മാർക്കാസ്സുപ്പട്ടവാർ. പീഡാകരമെക്കിലും
സുവകരം. മടവാർ—സുകീർഖം. ഇഷ്ടം = നനവു്. ചണ്ടി = ശ്രേഷ്ഠിച്ചതു്.
സേംരഗ്രീമിൽസരസിജിമണം = വികസിച്ചതു്. ഗ്രീമഹതു്. ആയ സര
സിജം (താമര)ഞാളിൽനിന്നുള്ള മണം, സുത്രസം. ഒത സ്കീഫുടു് വിവരത
മരറാത്തണ്ടിക്കു് പുശ്ചിരിയുണ്ടാക്കുമെന്ന വ്യംഗ്യം. താമര അല്ലും വിക
സിച്ചതു് പുശ്ചിരിയിട്ടുതാരെന്നു വിവക്ഷ. അളു—വഞ്ച്. വികസിച്ച
താമരകളിൽ വണ്ണുകൾ മുളിക്കൊണ്ടു് പറക്കുന്നുന്നതു് വന്നില്ലാനുമന്ന
സകളും. വിശ്രേഷണങ്ങൾ ചായുവിന്നുറ ശിതളുതയേയും മാന്യതയേയും
സുഗരസംഭവം വെളിപ്പേണ്ടതുന്നു. ഉരത്താളം പ്രിയർ “പമിക്”ശശ്പ
ഞ്ഞിന്നുറ വിവർത്തനം. “പമികാനാം വിരഹിണാം” എന്ന മാനവെഴ
വ്യാവധാനം.

പത്യാദിഷ്ടയിരവിരഹിതാം പത്മിനീം ഉഷ്ട്രമിഷ്ടാം
മദ്യൈ മന്ത്രിവെതി ന ഷുരൈ ഗ്രസ്മിതോ രജ്ഞിപുണ്ഡഃ
ഇത്യാവ്യാതഃ സ്‌ഹടമിവ പച്ചവ്യാപ്രതൈത്തിജ്ഞാതുചുഡൈ-
ഞ്ചാമേ രാഗ്രേഖുദന ചരമേ ഗള്ളമേവാരദേശാഃ.

അനാമൻ കൈയകലെ നളിനീ—
കാന്തയെത്തുചുവാനായ്
മുനാലേ വിട്ടോൽ കതിരിനം
മുട്ടകിശ്ചുപ്പാടു ചെന്നാൻ
എന്നായോത്രംപടി പച്ചതയിൽ
കോഴി ത്രിവുന്നേപാർ നനായ്
സന്നാഹം ത്രായ്മിരവുതിയിൽ
പോകവാനാകെ നീയും.

49

പ്രഭാതവസ്ത്രന്. നാമൻ = ഭർത്താവ്. കൈയകലെ = ദുരൈ. നളിനീ കാന്ത = നളിനീയാകന കാന്ത. നളിനീ = താമരപ്പുണ്ണി. തേടുക = അനേപഷ്ടികക. മുനാലേ = മുന്നേ. കതിർ = കിരണം. മുട്ടക = തടസ്സ പ്രേട്ടക. ചുട്ടു = കുറച്ചു. പച്ചത = സാമത്യം. സന്നാഹം = ദത്സംബ. ഇര വരുതി = രാത്രിയുടെ അവസാനം. വെള്ളപ്പാർക്കാലം. കോഴിത്രിവുന്നേപാർ നീ പുറപ്പേട്ടുകൊള്ളുക. കോഴിയുടെ നാഭത്തിന്റെ അ ത്രമെത്തു? നാ മൻ ദുരൈയാണ്. നളിനീയാകന കാന്തയെത്തുചുവാൻ ദുതനെ അയയ്ക്കു കയാഞ്ഞനു പായുന്നവോ എന്ന തോനം. സൃഷ്ടിന്റെ ദുതൻ കീറണ മാണ്. സൃഷ്ടിന്റെ സഖ്യരിക്കനുത്തപ്പോലെ നീയും ദവഗം പോകണ മെന്ന ധനി. കിരണ്ണത്തിന് ചുട്ടെവന്നാൽ തടസ്സം തട്ടാത്തതുപോലെ നീനക്കം വിശ്വാതം വരീകയിശ്ചുന ഭാവം. ഉൽക്കപ്പുക്കാലംകാരം. വിര ഹിയായ നായകൻ ദുരൈയിതനു വിരഹിണിയായ നായിക്കും ദുരൂഹര സ്ഥാനയ്ക്കുന പ്രതീതി.

എച്ച്‌റപ്പാള്ള ഓഡിഗിതമസ്തക്ക ഗച്ച ഗദ്ധുനി ജല്ലൻ
ദേപരേഷ്യാഹിസ്യാദപിപരവതാം സെസ്പരിംഗാം കാ കമേതി
താമ്യനേനവം ന വല്ല നിബിലം സഞ്ചയജാനേ! ന ജാനേ
ബന്ധുന്നൈഹഃ ട്രേമയതി മുതിം ബഹുപായാനദർശി.

വല്ലാതെത്തും പരിജനമൊട്ടം
പോകപോകൈന വീണ്ടും
ചൊല്ലാൻപോയാലിടയുമതിലും
പരിനേന്താ തന്നിടക്കാർ
എല്ലാമീ ഞാനവരുന്നറിയാ—
തല്ല സദപല്ലഭാത്മൻ!
ചെല്ലാ ദൈര്യം പ്രിയമെവിടെയും
കാണുതാപത്തുമാത്രം.

തെ ലോകസപഭാവം: വല്ലാതെത്തും = വളരെ വിഷമിച്ച ഒപ്പും
സഹിച്ച വരുന്നതുനാ. പരിജനം = ഭത്യരജം. ഇടയും = ദേഖ്യപല്ലിടം.
അവനം റസികകയിലെല്ലന്നത്മം. തന്നിടക്കാർ = നിന്നെന്നുാലെയുള്ള
വൻ. സപതത്രുക്കാരെന്ന സാരം. അവൻ = വരുംകൈടവൻ, പരവൻ.
സദപല്ലഭാത്മൻ = സദപല്ലഭാത്മൻടക്കിയവൻ. നല്ല ഭാര്യയുടെ ഭന്നാവാ
യവൻ—“സഞ്ചയജാനേ” എന്ന മുലത്തിങ്കൻറെ വിവരം. പ്രിയം =
ബന്ധുപ്രിയം (ബന്ധുന്നൈഹഃ). പ്രിയം എവിടെയും ആപത്തുമാത്രം
കാണുന്നതാണ്. ദൈര്യം കരിഞ്ഞും ചെല്ലുകയില്ല. ‘ബന്ധുഹഃ പാപ
ശക്കി’ എന്നണംബല്ലോ? പുംബം സാധാരണസപഭാവം പറഞ്ഞു. അത്മാ
പരതീ അലങ്കാരം.

പ്രാലേയാഗ്രൂപ്പുപിതവസ്യം ദ്വാനതാരാനസാരം
പാണ്ഡ്യ സ്ന്യായം മുവമിവ പദ്യാജാരിബീംബം ദധാനാം
വേലാം ബാലാമിവ, വിരഹിണീം പദ്യത്രേണു ദയാലോ!
നിദ്രാതത്രും വ്യവസിതീചിമാം ശക്ഷ്യതഃ കീം നിരോഹം.

ചാരംപോലായ് മുഴമതിമുവം
താരകാടിവ്യ പോയ് നീ-
ഹാരക്ക്ലീരോഫകി വഴകി-
പ്രാരഭേഷം കൃപാലോ!
നേരപ്പണ്ണപെതലിനെ വിരഹാ-
വസ്ഥയിൽക്കാണ്കൈ നീ,നീ-
യാരംഭന്നെ മടിത്രയിലുകൾ-
ക്കാക്കമോ? മാറരി നിത്താൻ.

51

പ്രഭാതം: മുഴമതിമുവം = ഘൃഷ്ടചത്രനാകന മുവം. പ്രഭാതന്തി കുറ മുവമാണാല്ലോ ക്കിണചത്രും. മുഴമതിപോലെയുള്ള മുവമെന്നം. താരകാടിവ്യ=താരക(നാക്കം)അള്ളുട. അടിവ്യ=ശോഭ. പോയി= ഇല്ലാതെയായി—ക്രൂജ്ഞമണിയുടെ പ്രദേശനം. നീഹാരക്ക്ലീർ= നീഹാരമാകന ക്രൂജ്ഞിത്. നീഹാരം=മണ്ണു്. നീഹാരംപോലെയുള്ള ക്കൂഡ്രിനെന്നം. പാരഭേഷം=ആമിദുവൻ. രണ്ടുപക്ഷത്തിലും. കൃപാലോ= ദയയുള്ളവനെന്നു സംസ്കാരി. നീ കൃപാലുവായത്രകാണ്ട് താമസം വ താമസം കയില്ലെന്ന ധനനി. നേരപ്പണ്ണപെതൽ=കാലമാകന പെണ്ണ കീടാവ്. ‘വേലാം ബാലാം’ എന്ന മുലം. വിരഹം=വാർപ്പാട്. ത്രയിൽ=ഉറക്കം. “പാലാഴിയിൽ ത്രയിൽക്കാളുന്ന” എന്ന ഭാരതം. പ്രഭാതമാകന വിരഹിണിയെന്നുണ്ടോ നീ എൻ്റെ ബാലയായ ദയിതയെ ചീനിക്കുമെന്നം മടിയും ഉറക്കവും വകവയ്ക്കാതെ ഉടൻ പുറ പ്രപ്രചുമെന്നം വ്യംഗ്യം. ആപകസ്തോശമായ ദ്രീഡേശാപമ അലക്കാരം.

വെവത്തേയുന്ന, സ്‌പ്രൈട്ടറവതയാ, കൈക്കണ്ണരോ പദ്ധതേ-
നോന്നിത്രാജോഘലുലതചിതയാ, ചാലമുകൈക്കതഃ പ്രുദ്രതൈ
തെത്തെന്തും സ്വംഖലിന്യപി ജലധിനാ പക്ഷപാതീ തപമദ്ദേ
താടസ്ഥ്യം ന തൃജ നയജ്ഞഷാമേഷ പന്മാ നിശ്ചാം:

ആ വിസ്താരം, നിരയുമൊലിവാ-

ഗ്രാഫിവണ്ട്രൻ പദഗ്രീ

താവിക്കൊള്ളും കവലയനിരം

വേണ്ട, മരേറ്റുകാണ്ടും

ഭാവിക്കുന്ന കടലോട്ടിയും

വാനിൽ നീ പക്ഷപാതം

കൈവിട്ടീരോഘ്ലിടനില നയ-

ജനനതാണ്ടുമായ്ക്കും.

52

വഴിപരിയും: സമുദ്രതീരംവഴിയാണാണ്ടുന്നത്. വിസ്താരംബിരി
വു്. സമുദ്രതീരം ആകാശത്തീരം പരപ്പ തുല്യം. നിരയുമൊലിവാഘ്ല-
സമുദ്രതീരിൽ തിരുമാലയുടെ ഇരുവശം. ആകാശം ശബ്ദഗ്രാഹ്യാനമാ
ണാഘ്ലാ. ആചീവണ്ട്രൻ=കടക്കണ്ട്രൻ. മഹാവിജ്ഞ. പദഗ്രീസ്ഥാനശാഖ
എന്നം പാദങ്ങൾ എന്നം. മഹാവിജ്ഞവിരുന്ന സ്ഥാനം കടക്ക. വിജ്ഞ
പദം എന്നു് ആകാശത്തീരം പെരു്. 'കടക്കണ്ട്രൻ' എന്ന പേര് ലക്ഷ്മീ
ദാസൻ കുട്ടംബാന്തിൽ പരന്പരയാ കരാർക്കാക്കിലും ഇന്നുംബന്ധിനാളി
മു ഗ്രേഡുമയമാണു്. കവലയനിരം=നീലോഘ്ലലുകാതി.നീലനിരം. ശരക
ക്കാലത്തു്" ആകാശം നിലനിരമായിരിക്കാം. സമുദ്രതീരം അതുതനെ.
അവണ്ട=മതി. ഏതുകാണ്ടും തുല്യം. ഉപമ. പക്ഷപാതി= പരക്കന
വൻ. ചേരിചേരുന്ന നിൽക്കുന്നവൻ എന്നം. ഇപ്പോൾ നീ ഏതുകാണ്ടും
കടലിനോട് മത്സരിക്കുന്ന ആകാശത്തീരിൽ പക്ഷപാതിയായി(പരക്കന
വന്നായി)രിക്കുന്ന. (ചേരിചേരുന്നവൻ എന്ന ഫലിതം). അതുകൊള്ളുക
യില്ല. വവ്യാഹാരായ രണ്ടും മത്സരിക്കുന്നവൻ നിരോപ്പാലു നയശാ
ലിയായ ആശക്ക് ഇടനില(താടസ്ഥ്യം)യിൽ—രണ്ടില്ലും പെടാതെ—
നിൽക്കുന്നതാണു് സൗത്രമായ വഴി എന്ന നായത്തും ഉപദേശിക്കുന്നു.
ഇവിടെ തിരുവന്തപുരം മുതൽ കടക്കണ്ണരിം വിടാതെ പോയാൽ മുന്ന
കയിലെത്താമെന്നുള്ള സൗത്രവഴി വ്യംഗ്യം. തിരുവന്തപുരം മുതൽ
കൊല്ലും, തിരുവല്ലും, കുട്ടാമുത്തൻ, തുപ്പണിത്തുറ, കൊച്ചന്തല്ലുർവഴിയാ
ണു് കടക്കണ്ണരിം അനു കിടന്നിതന്നെന്നു തോന്നുന്നു. ആപ്രക്തിശാസ്ത്ര
ജനക്കാരാടു രവേഷണം ആ വഴിക്ക തിരിയേണ്ടതാണു്. ഉത്തരാഖം
വിരോധാഭാസം.

ശ്രൂക്കഗ്രേണ്ടു തവ സുരസയെ പാണ്ഡിനേയസ്യ ഘൃഷ്ടം
ക്രഷ്ണത്മിന്ദ്രാ പമി പരിപത്രേതരാ യോർത്തരായഃ
ഉല്ലഭന്തഃ പ്രാളുപശമയ തം യേനകേനാപ്യപായേ—
ബോല്ലുനായാം വിച്ചടി സപദി പ്രാപ്യതേ നൈവ മോശ്ശഃ

കാററിസ്പുത്രനോട് സുരസപോൽ
വൻഹരയന്തിസ്ഥ സമുഹം
തീററിക്കായ് നിസ്ഥ ചുഴലെ വഴിമേ—
ലെത്തുമാപത്തുടൻ നീ
മാററിക്കാൾക്കന്നുവതിന്നു—
സേതുമട്ടക്കിലും വ—
നേരറിട്ടായാൽക്കുചുതിയൊഴിവായ്—
കൈട്ടകിലല്ലാട്ടമേതാൻ.

53

മാധ്യതക്കുത്തിക്കിനോഡിയന്നം. കാററിസ്പുത്രൻ=ഹന്മാൻ.
സുരസ=നാഗമാതാവു്. ഹന്മാൻ സദ്ഗും ചാടികടക്കന്നമല്ലെന്ന ദേവ
കളിടെ അപേക്ഷപ്രകാരം ശക്തിപരിക്രമണം വന്ന പുരാണകമ.
ചുഴലെ = ചുററിലും. അണ്ണയുക = അട്ടക്ക. വന്നനറിട്ട = വന്നഭവി
ച്ചിട്ട്. കെട്ടതി = നാശം. ഒട്ടം=അല്ലവും (തീരം). സമുദ്രതീരത്തു് പത
ഞ്ഞകൾ അധികമുണ്ടനും അവ കുറീരെയക്കാനാതിനുമെന്നും അതുവര
തെത്തനും വിവക്ഷ. നീ ഹന്മാനെന്നപ്പുഅലെ സ്പുഖിമാനാണു്. രക്ഷപ്രപ്പ
ട്ടുകൊള്ളും. എങ്കിലും ആപത്തു മുൻകൂട്ടി അറിയിക്കകയാണു്. സുഗ്രീവരം
ചരായാപഹാരിണിയുടെയും മററും കാഞ്ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിതനും.
ആപത്തു വത്തനതിനുമുന്തു് രക്ഷനേടിക്കൊള്ളണമെന്ന ധനി. ഉഡാത്ത
മലകാരം.

കൂലേ ഭാതിമമ കലപുരിം തുപകാധിപരാണാം
ലക്ഷ്മിസാക്ഷാൽത്തിസമുച്ചിത്രേ പദ്യ രതാകരസ്യ
ഭ്രയാപ്യാത്മപ്രമമനഭിയാ തേന വിശ്വോപദോഹ്യേ
നൃഗൗഢവാസ്മിന്നദരക്ഷഹരാദ്യ പുരാം രതാഭ്രതാ.

മുനിൽ കാണാം കടലരികില്ലാ—

യോടനാട്ടുഫിപ്പമാർ

തനി ത്യാർഹം കലപുരി സദാ

പത്മജാസതമമായി

ഇനിത്തനെനക്കെങ്ങമഴലോ—

ത്രംളളിൽനിന്നാഴി ലോക—

ക്ഷാനിച്ചാളുനതിലോത പുരീ—

രതമപ്പിച്ചമട്ടിൽ.

54

കൊല്ലും പട്ടണം: ബാടനാട്ടുഫിപ്പമാർ=ബാടനാട്ടിരു രാജാക്കന്നാർ. ദേശിന്നെന്നാട്, ബാണാട്, ബാടനാട് ഇന്നെന പല പേരകളിം കായക്കുന്നതിന്നണ്ട്. തുപകം എന്നും കാണുന്നു. തുപകാധിപരാണാം കലപുരീം എന്ന മുലം. ഇച്ചാർഹം = ഇച്ചിഡ്യു അർഹ(അവകാശ)മായ വിധിളിച്ചത്. കലപുരി=രാജധാനി. പുരീ=പട്ടണം. പത്മജാ=ലക്ഷ്മീ ദേവി. സത്യം=ഗ്രഹം. ഏറ്റവുംദേവതയുടെ ഇരിപ്പിടം. ഇനി=ഇനിയും. കടയുക=മമിക്കുക (കലക്കുക), തയിൽ കടയുന്നതുപോലെ. പണ്ട് പാർക്കടൽ കടഞ്ഞ. അതിലുണ്ടായിതന ഓരോ ഇന്ത്യിലുമുള്ള രതാജനർ—അശോരത്നം, ഗൗരത്നം, പുക്കരത്നം മുതലായവ—പലതും എടുത്ത പകിട്ട്. അനും പുരീരത്നം കിട്ടിയില്ല. അതിനവേണ്ടി ഇനിയും കടഞ്ഞെന്നും. ആ മുഖ്യത്തിനീടുവരുത്തേണ്ടെന്നും. എല്ലാവക്ഷംകൂടി ഒരു പുരീ രതം കൊടുത്തെങ്കാം എന്നവച്ചു് കൊടുത്തെന്നു എന്നാൽപ്പെട്ടുകൊന്നു. അംഗൽ = മുഖം. എനിച്ചാളും=എനിച്ചുനാഡാക്കവാൻ. പക്ഷദേശം തുടാതെയെന്നതമാം. പുരീരത്നം = പട്ടണരത്നം (പട്ടണങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധം). ഇനി രതാജനർക്കാവേണ്ടി ആതം തന്നെക്കാടയണ്ണ എന്നവച്ചു് സമുദ്രം പരിക്കെ അനുഭവിക്കവാൻ കൊടുത്ത പുരീരതമായിരിക്കും കൊല്ലും പട്ടണം എന്ന തോനുമെന്ന സാരം. കൊല്ലും സമുദ്രതിൽനിന്നുന്ന വന്നതാണെന്നു ധന്യനി. “കൊല്ലും കണ്ണാലില്ലും വേണു്” എന്ന ചൊല്ലിൽ നിന്ന് അതിൻ്റെ മഹത്പെം ദേശാന്തിക്കും. സമുദ്രത്തിനു പക്ഷപാതമാണുന്ന വിവക്ഷ. ഉൾപ്പെടുക്ക അലങ്കാരം. ഉദാത്തവും.

അപുണ്പാനാ വിവശമനയാതാളിപ്പുനേഷപളിരേ -
ഷപംഗെഗരംഗാന്യമിതമദനോന്തുനാർപ്പക്ഷതാനി
കാനേഷപന്തഃസ്ഥയിഷ്ട കലയാക്രാന്തരോഷാനഷംഗാ:
കല്യാണാവ്യാഃ ശ്രൂക! പികഗിരി കാല്യമാലോകനീയാഃ.

മാരകീഡാനവവച്ച നിജാ-
ഓഗ്നങ്ങളാൽ മുടിയും, മെയ്
പാരം വാടി, പ്രിയസവികളോ-
ടൊത്തെത്താരോ പൂമുഖത്തും
നേരത്തെത്ത, പ്രിയർ പരിഹസി-
ക്കൈപ്പാളാനന്ദമേക്കം-
പേരഞ്ചുംപെൻകൊടികളിടയും
മട്ട കാണേണ്ണഭത്തത്രേ.

55

നാഗരികസ്സീകർ: മാരകീഡാനവച്ച = മാരകേളിക്കിടക്കില്ലെങ്കിൽ
നവവച്ച. നവച്ച = നവക്ഷതം. തലേദിവസം ഉണ്ടായ രാത്രികേളിയിൽ
സംഭവിച്ച നവക്ഷതം. നിജാംഗങ്ങൾ = തക്കിൻ അവധവനങ്ങൾ. കവി
ളില്ലും മറ്റും ഉണ്ടായതു് കൈകൾക്കാണ്ടും, സ്വന്നങ്ങളില്ലും മറ്റും ഉണ്ടാ
യതു് കൈക്കുണ്ടുകൊണ്ടും ഏറ്റെന്നല്ലോം ധരിക്കണം. മെയ് = ശരീരം.
വച്ചക = പാരവയ്യുകൊണ്ടു തള്ളതക. നിരംമാറുക എന്നും. പ്രിയസവി
കൾ = എററവും പ്രിയപ്പേട്ട തോഴിയാർ. പൂമുഖം = ഗ്രഹത്തിനേൻ മുൻ
ഭാഗം. പ്രിയർ = കാഴുകരെന്നിവിടെ അത്മം. ആനന്ദമേകം = പേരഞ്ചും =
കൈക്കൈപ്പാർഷ്വാനാ ആനന്ദം (രത്യാഗ്രഹം) ജനിപ്പിക്കാന പേതള്ള. മെഡിനിവെഡ്ഡിലാറു്, മദനചന്ദ്രിക, വസന്തസേന ഇത്യാദി. പെൺ
കൊടികൾ = സുന്ദരിരത്നങ്ങൾ. ഇടയുക = പിണ്ണാങ്കു. നേരത്തെ എഴു
വയ്ക്കു മനോഹരാധികൾ വന്നാചേരതനു. ആനന്ദാതിരേകമേകന പേ
തകയവർ. തലേദിവസശാ: രതികീഡയിലുണ്ടാണു നവക്ഷതത്തെ മറയ്ക്കു
നാവൻ. കാഴുകൾ ആ വിലക്കാരെ നോക്കാിച്ചീരികയാതുക്കനു. അപ്പും
അവക്ക് ഇംഗ്ലീഷ്യാകലപം ഉണ്ടാകുന്നു. ഇതെല്ലാം കാണേണ്ണഭത്തതെനു.
നിനക്കം. കണ്ണെ പോകാവു എന്ന പ്രാത്മന. ഇന്നുനു ഇംഗ്ലീഷ്യാ
എന്നേൻ ഭാസ്ത്രയും അവിടെ ഇരിക്കേണ്ണഭത്താണ്ണല്ലോ എന്നു് ചാത്രനു് വിനാ
ഹമാൽ വല്ലിക്കനു എന്നു് വ്യാഘ്രം.

ലോകത്രയും മവിലതന്നുള്ളോച്ചതെനക്കാവലംബേ
കോളംബേസ്സിൻ കപചന ഭവതഃ കോപി മാ ഭ്രമിളംബേ:
അല്ലിയസ്യാമഹി പരിച്ചിതാവന്യങ്ങരാതിരായി-
ന്യാശ്വര്യാണാമഹമഹമികാ കസ്യ കഷ്ണ ചേതഃ.

തെല്ലപ്പീ മുന്നാലക്കട്ടെയോ—
എംബാററ ലാക്കാക്കമാത്തതൻ—
കൊല്ലുത്തെന്നും ശ്രൂകവര! ഭവാൻ
കൊള്ളേളാലാ തെല്ലുമാറ്റം
വല്ലപ്പോളാക്കില്ലഥലക്കിടം
വെന്നതിൽക്കണ്ണപതിഞ്ഞാ—
ലുല്ലം ലഭിപ്പോരതിശയമെവ—
നമർക്കളും കക്കക്കില്ല.

56

കൊല്ലുത്തെ വല്ലപ്പീക്കന്ന: തെല്ല് = എല്ലം. ദിനാലകം = മുന്ന ലോക വും. ലോകത്രയും എന്ന മുലം. മുന്നാലക്കട്ടെയോർ = മുന്ന ലോകത്രയുള്ളവർ. നാമരെന്നും. ചാറ ലാക്ക് = ഒരേ ഉന്നം. എല്ലാ ലോകത്രയുള്ളവർ ഇവിടെ വത്വാൻ ലാക്കനോക്കന്ന എന്ന ധനി. സകല ദിക്കകാതം വ്യാപാരത്തിനും മററമായി വന്നെക്കാണ്ടിത്തന്നെവനു ചരിത്രകാരം സാർ പറയുന്നു. തെന്നുകാല്ലും = തെങ്ങരുള്ള കൊല്ലം. വടക്ക് പന്തലായി നിക്കൊല്ലുണ്ട്. ഈ കൊല്ലുത്തിന് കരങ്കണ്ണിക്കൊല്ലുമെന്നും പറഞ്ഞാൽ അനു. അമാന്തംകൊള്ളേണാലും=അമാന്തിക്കത്തു്. ഉലക്കിടം വെന്നതിൽ= ലോകം ജയിച്ചതിൽ. വല്ലപ്പോളാക്കില്ലം=എഴുപ്പാളുക്കില്ലം. കണ്ണപതിഞ്ഞാൽ എന്നന്നപറയും. ഉല്ലം ലഭിക്കുക=അതിൽ കുറിയുക. നീനു എന്നും. അതിശയം=അത്രുതം. അവിടെ അമാന്തിച്ചു പരിചയം വത്തെത്തരു്. കാണബാൻ പലതും ഉണ്ടാകം. അധികം ഞാതിരായും തോന്തിക്കന്ന വസ്തു വിനെ നോക്കിനിന്നപോകം. കാലം പോകന്നതറിയുകയില്ല. അഞ്ചു നെ വരത്തെന്ന പ്രാംഭം. ഉൾക്കളും കക്കക=മനസ്സുപദർശക. ഉൾക്കു കാളം കക്കകില്ല പിടിച്ചുപറിക്കുകതനാ ചെന്നുമെന്നതും. നല്ല പ്രയോഗം. എവന്നാൾക്കളും കക്കകില്ല. “കസ്യ കഷ്ണ ചേതഃ” എന്ന മുലാഞ്ഞിന്നെൻ്റെ കൈക്കണ്ണ വിവരംനും.

അന്തേ സിസ്യദ്വയമട പുരീ കാപ്പുരീഷാമതുഷ്യാം
കേളിലാസ്യസ്ഥരണമുരുഭിഃ കേളുലോബലർദ്ദിഃലൈഃ
വ്യംഹ്യാത്രംസെസരിബ രസവിഃ സർക്കവിനാം

പ്രഖ്യാതനാഃ

പ്രതിഭ്രംഗേ മനസി ഭവതഃ മുടിതതാമേഷ്യതീതി.

ആറും രണ്ടുണ്ടായ പുരിയുമോ—

ചുങ്ഗിവക്കാ ധപ്പജത്തിൽ

പാറും ലീലാനടനമുരുതവാം

നൽകക്കാടിക്കൂറയാലേ

ഉഞ്ചും വ്യംഗ്യാൽ സുകവിക്രതിയിൽ

സദ്രംസജ്ജതക്കപോൾ വൻ—

പേരും നുനം പ്രമദമയി നിന്ന്—

എത്തിരെനോത്തിട്ടേനേൻ.

57

ഈനിയും ഒരു പുരി കാണാം: അതു ഈ രാജാക്കന്നാതഭേദത്രഞ്ഞ യാണ്. കായാക്കളും (ചീറവാസപത്രപം) രാജാക്കന്നാക്ക് ആലർന്തു താണി എന്ന സ്ഥലം അന്ന് രാജധാനി ഉണ്ടായിരുന്നു. അതായിരിക്കാം വിവക്ഷ. പറവ മണിമല ആറുകൾക്കിടയിൽ. ആറും രണ്ടുണ്ട്. ടുങ്ങു് = കരച്ചു ചെന്നാൽ. ഒരു പുരിയും ഇവക്കണ്ട്. ഈ രാജാക്കന്നാക്ക് എന്ന തമം. പാറുക്കപ്പറക്ക. കാററിൽ എന്ന യോജന. അവിടെയുള്ള ധ്യാനത്തിൽ പറിക്കുന്ന കൊടി ലീലാനടനമുരുതവാണ്. കൊടിയുടെ ആട്ടം ലീലാനടനം പഠിപ്പിക്കയാണെന്നു സങ്കല്പം. വ്യംഗ്യം=സർക്കുതിക ഓഡി നേരിട്ട് പറിയാതെ സുചിപ്പിക്കുന്ന ഭാവവിശേഷം. സദ്രംസജ്ജതക്കു നല്ല രസം അറിയുവാൻ കഴിവുള്ളവർ. സഹായകന്നാരെന്നു താൽപര്യം. വ്യംഗ്യപ്രധാനമായ മഹാകവിക്രതിയിൽ സഹായകന്നാർ രസം അനുഭവിക്കുന്നതുപോലെ ഈ കൊടിയുടെ ആട്ടത്തിൽ, പ്രമദം=സന്ദേഹം, നിശ്ചയമായും ഉണ്ടുക്കുമെന്നു സാരം. അലക്കാരം തുംബപ്രക്ഷ. കവിയുടെ കാവ്യമായ ഈ സന്ദേശത്തിൽ വ്യംഗ്യം പ്രധാനമാണെന്നും അതിൽ രസികന്നാർ സദ്രാം അനുഭവിക്കുമെന്നും ഭാവം സ്‌ഹരിക്കുന്നു. അക്കാ ലഭ്യം കായകളും രാജധാനിയിൽ നടനവിഭശകളും അവരെപ്പുംപുംപുംക്കു നുള്ളക്കുന്നതം ഉണ്ടായിരുന്നു കത്തണം. മുഖികവംശം മുതലായ കാവ്യം നോക്കു.

അഹരണ്യാ യഃ സ്വമിന്ഹ വിഭജനാത്മാണാം ചതുഖ്യാ—
മഗ്രം ധർമ്മം കമ്പയതി തുണാം കമ്പണാ കേവലേന
വാസ്തവിക്കുന്നാരുപ്പാണി വിഷദൻ വല്ലഭഗ്രാമവാസി
കേരിയപംസി നിജപദ്ധതിഷാം ദ്രോശഹനാ നിഷ്വവ്യഃ.

പരവന്നാക്കായ് പ്ലാതള്ളുമുഴവൻ
പഞ്ചവച്ചാത്രമണ്ഡൾ—
കരറുള്ളാരമ്മുറയെവനമേ
ചെരുള്ളതാൻ കാട്ടി നന്നായ്
അററും തീപ്പുനശ്ല തിതവ—
പ്ലായിൽ വാഴം മുകുന്നൻ
മുററും സേവ്യൻ മരയിലതള്ളം
വല്ലവീവല്ലഭൻ തേ.

58

തിതവല്ലാദേവൻ സേവിക്കാപ്ലുടേണ്ടവൻ എന്ന പറയുകയാണ്.
പരവന്നാക്കായ് = അവകാശപ്പെടുവക്ക്, ഫ്യാഗ്രഹാക്കനാത്മം. അർ
ഹരണ്യാ എന്ന മുലാ. പൊതൽ = ധനം. എല്ലാ സപ്തമികളിൽ. അതുമ
ണം = ഗ്രഹമചര്യം, ഗാർഹണസ്ഥം, വാനപ്രസ്ഥം, സന്ധാരം തുവയാ
കന. മുറു = പഞ്ചമായി (ഒയാജിച്ച). മു = ധർമ്മവിരു ചെരുള്ളതാൻ =
പ്രവർത്തിചുതനെ. കാട്ടി=കാണിച്ചുകൊടുത്ത്. തിതവല്ലാദേവൻ ദിവ
സപ്തം നാലാത്മകമുറയും മുറു ചെരുള്ളകാണിക്കേനാവെന്ന സകലം. അ
ററും തീപ്പുനാൻ = മുഖവൻ ഇല്ലാതാക്കനാവൻ. അശൻ = ദ്രിവം. മുകുന്നൻ =
മുക്തിഭാഷകൻ. മുററും ശനാവ്യൻ = നന്നായി. സേവിക്കാപ്ലുടേണ്ടവൻ.
മരയിൽ = വൈദിതിൽ. ഒളിപ്പിലെവനം. വൈദവൈദ്യതന നമ്മാ. വല്ലവീ
വല്ലഭൻ = വല്ലവീകളുടെ വല്ലഭൻ. വല്ലവീ = ദേവപ്രസ്തി. വല്ലഭഗ്രാമം
തിതവല്ലഭ സംസ്ക്രതീകരിച്ചതാണ്. ദേവാന്നൻ നിബാദ്യം ശ്രൂതി
വിരുദ്ധപ്രക്ഷവയ്ക്കുന്നണ്ട്. നിത്യഗ്രഹസമാത്രമുറ അന്നാസരിച്ച കാണിച്ച
കൊടുത്ത് അന്നാസരിപ്പിക്കുന്ന എന്ന താൽപര്യം.

ലിപ്പാസപ്രാവലിഷ്യ ഗതദോർലിലയോദ്ധ തയോദ്ധ
മാദ്ധ്യ തസ്മീൻ മരതകമണിശ്രാമക്കൈളരംതുജാലേഃ
പ്രാവുട് പ്രത്യാപത്തി പുനരിത്യാത്തഹഷ്പ്രകഷാ
നത്തിഷ്യുനി തപരിരബിസരഞ്ചവഹഭാരാ മയുരാഃ.

ഇംടിക്കുട്ടം മരതകനിറം

കൊണ്ടലം കൊണ്ടലെല്ലാം
മുടികൈകാണാച്ചിരക്കളടി-
ചുങ്കു നീ പൊന്തിട്ടേപോൾ
ആടിപ്പുത്തൻ പിറവികത്തി-
പൂംലിജാലം പരത്തീ-
ട്ടാടികൈകാളള്ളം മയിലുകൾ മനം
മെത്തിട്ടം മുത്തിണ്ണനീ.

59

ഗതിരകാണ്ഡഭൂ വലഃ: ഇംടിക്കുട്ടം=നനിച്ചു ചെന്നതുട്ടം. മരതക
നിറം=മരതകരതാശ്വരൻറ നിറം. പച്ചനിറമെന്നതം. കൊണ്ടൽ=
മേലം. അലം മുടികൈകാണ്ട്=മതിയാകംവഴ്ച്ചം മുടികൈകാണ്ട്. ആടിഷ്യ
അൻപിറവി=എടിമാസരതിരൻറ പുതിയ പുറപ്പാട്ട്. മനം മെരുക്ക=
മനസ്സ് നീരയുക. കുപിയുക എന്നം. മുള്ള്=സന്തോഷം. മുത്തിണ്ണനീ=
സന്തോഷഭാന്തുടി. നീ ചിറികകൾ ആടിച്ചു ചൊന്തുപേപാൾ അതി
ൻറ പച്ചനിറം വ്യാപിണ്ണം. അപ്പുൾ ബവള്ളുമേലഭാരിൻറ പ്ര
മാറി കാൺമേലഭാരിൻറ ത്രപമാകം. അതാ പുത്തൻ ആടികൈാട (വാം
കാലം) വരുന്ന ഏന്ന ശ്രേമിച്ചു മാഡിലുക്കളെല്ലാം പരിലിഡിരിച്ചു ആടി
ശ്രൂട്ടും. അഞ്ചെന അബജ്ഞം സന്തോഷം നൽകാം. തന്നുലം നിന്മജം
മോഡിക്കാം. പരമാർ തന്റെ പ്രപുതികൈകാണ്ടുഭാദിക്കന്തു സന്തോഷ
കരമാണെല്ലാ. ഭ്രാന്തിക്കാൻ അലക്കാരം. ഇന്നി ഹ്യാത്ര കാട്ടിക്കുട്ടിയാ
ണ്ണനു മനസ്സിലുണ്ണാം.

കാന്താരൗലപ്രതിഭയക്കിങ്ക്രമ കമ്പിൽ പ്രദേശം
ബിംബോക്കൾക്കിൽക്കൊള്ളാം ബിംബലിമേത്യ ഭ്രയഃ
അവിശ്യാതന്നാഗരഃതിമിശ്യുതചൃഡാമണഃ സ്യാഃ
കഷ്ടംശാഃ വലു ഫലവതീരുഖിമഭ്യാഗതേഷ്വ.

കാട്ടിൽക്കൂടിബ് ഭയമിയലുമാ-
രോട്ടിടംപോയ് വിലാസം

കാട്ടിക്കമ്രാധരികൾ മടവാ-
രാൻ വൈദ്യുതിലെത്തി

നാട്ടിൽ തീയ്തുള്ളൂർമനയിലേ-
ക്ഷായ് ച തേമഹാവിൽ വാഴ
പാട്ടിൽ ചെന്നാൽ പെരിയവർ ഫല-

പ്രാഘ്യിയാൽ തുഷ്ടിനില്ലോ.

60

വൈദ്യുതിക്കിൽ ചെല്ലുവാൻ പറയുന്നു. ബിംബലി അനും തെക്കം
മുറിം വടക്കംമുറി പിരിഞ്ഞിട്ടില്ലായിരിക്കണം. ചന്ദനാദ്ദോരി
മുതലായ സമലജ്ജക്ക് ഇന്നത്തെ പ്രാധാന്യമായിട്ടില്ലായിരിക്കാം. തെ
ക്കംമുറിറിഞ്ഞപ്പുട്ട് ഭോഗം അനു കാടാധികാരിന്തനും. ഉള്ളനീലിസ
അംഗകൾ മുള്ളം ഭൂഗസനേരകാലമുള്ളുടടി അവിടം കാടാധികാരിന്ത
നു ഏന്നു് അവധിലെ വല്ലുന്നകളിൽനിന്നു് കാണാം. ആ ഭാഗത്തുടെ
സംഖ്യരിക്കവാൻ പക്ഷികൾക്കും ദയമാകം. കാരണം കാടർ ധാരാളമുണ്ട്
വിട. അവാരിൽനിന്നു് ആപത്തം വരും. ട്രിടംകാരേറുരും. വിലാസം=
മാരഭാവാദി. ബിംബോക്കൾ എന്ന മുലം. ക്രൂയരികൾ=കുമായ
അധികാരിക്കുന്നതിനാൽ. കുറും=മനോഹരം. മടവാർ=സ്റ്റീകൾ. നാ
ട്ടിൽ തീയ്തുള്ളൂർമന=ഗ്രാമാന്തർഭാഗത്തുള്ള കൊട്ടാരം. പാട്ടിൽ=സ്വാ
ധീനത്തിൽ, സമീപത്തു്. പെരിയവർ=അത്യുന്നതന്നാർ. മലപ്രാഘ്യി=
മലങ്ങളുടെ ലഘും. തുഷ്ടി=എത്ര വിധത്തിലും മതി എന്ന ഭാവം. സ
ദേശാശ്വാ എന്നും. പഴയ മലയാളത്തിൽ (ഇന്നും തമിഴിൽ) പെരിയവർ
എന്നു പാശ്ചാത്യ വളരെ ദയാദ്യമാർ—അത്യുന്നതന്നാർ—എന്നാണ
തുംബം. തുംബാശ എ മു
അംഗാരം വള്ളം കുമക്കാശി. അത്യാന്തരന്യാസം അലക്കാരം. ഉച്ചത്തെ
ആധാരം ലുവിടെയുണ്ട് വേണ്ടെത്തന്നു വ്യാഘ്യം.

ഈ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയിൽ അല്ലോ വേതരം ചുംക്കളിൽ
അഭിപ്രായത്തെ ഒന്നില്ലെങ്കവാനാണ് അടിയിൽ ചില കാഞ്ഞങ്ങൾ പറ
യുന്നതു്. ഗവേഷകമാരുടെ ശ്രദ്ധയേ ആകർഷിക്കുന്നു. കുത്തുതത്തി
വടക്കംമുൻ രാജാക്കന്നുക്കാരുടെ സ്വകാര്യമായിരുന്നു. അവരുടെ രാജ

ധാനി അവിഭക്തിനാം ഇള്ളിപ്പെട്ട് “അല്ലോ മാറി തരുന്നു വെസ്പിള്ളിപ്പുന്ന സമലഭാധിത്വം വെന്നുള്ളതിന് ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉണ്ട്. പട്ടാവലുന്നതിൽ നിന്നും തൃഞ്ഞീ രാജധാനി നൂമാപിക്കുന്നത് ഇപ്പോഴും നടപ്പുള്ളതാണ് ദ്രോ. വെസ്പിള്ളി എന്ന മലയാളപദ്ധതിൻ്റെ സംസ്ഥാനത്തു ത്രുപ്പമാണ് “ബിംബലി” എന്നതു വാസ്തവമാണെല്ലാ. ആ പ്രദേശം ഇന്ന് ലഘുവിഭാസങ്കർ കുടംബമായ കരിഞ്ഞവെള്ളിസ്വരൂപത്തിലെ ഒരു ദേശവഴിയാണ്. അതു വടക്കംതും രാജാക്കന്നാർ പ്രൂഹദേയമായി അവക്ക് കൊച്ച തത്താണാണ്ടു. അവിഭക്ത ഇന്ന് ഇടത്തിൽപ്പറന്നു, കാവുംപറന്നു മുതലായ പറന്നുകൾ ഉണ്ട്. വലിയ കുളങ്ങളുടെയും കിണറുകളുടെയും നഷ്ടശീലങ്ങൾ കാണാവാനണ്ടു. അവ തുട്ടതൽ വ്യക്തമായ രീതിയിൽ വയസ്സുക്കാർ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ പറയുന്നു. ഈ പദ്ധതിലും ഉള്ളൂസിലീസങ്ങൾ—പന്ത്രണ്ടുന്നിന്ത്യാലിലും അതരം 95) ഇത്യാദി പദ്ധതി ലും പറയുന്ന തേരുവാഡിൻ്റെ സന്നാഹപരാധരയിൽ നിന്ന് ഇപ്പോഴും അവിഭക്തണ്ടു്. ആ മാസ്ഫത്തിൻ്റെ സ്വാദു് അധിക്കന്നിയമാണ്. അതു പോലെ സ്വാദുള്ള മാസ്ഫം ഉണ്ടാകുന്ന മാവു് വെരോഹിതാനും കാണകയില്ല. ഇന്ന് ദവേഷകക്കാർക്ക് ചെന്ന കാണ്ണാം. ഇക്കാരണങ്ങളുടെക്കാണ്ടു് ഞാൻ ഉംഗിജകാണാം” അനും വെസ്പിള്ളി രാജധാനിയിൽത്തന്നെ എന്നു്. അവിഭക്ത ഉന്നതയാരായ രാജാക്കന്നാതണ്ടായിതന്നു. അവതെടുത്തവികരമായ ഏതിമ്യം സ്വീകരിക്കണമെന്ന പറയുകയല്ലോ ചെയ്യുത്തെന്നു്. അവിഭക്ത ധാരാളം നസ്പരിഗ്രഹങ്ങൾ ഉണ്ടായിതന്നു. അടുത്ത പദ്ധതി നേര നോക്കാം. “തതഃ പരം ബിംബലിപാലകാനാം ലഭന്നിരുണ്ടു് സിസ്യുരോഗ്രേറ്ററായുതം സ്കൗണ്ടാവാരം സിസ്യുപീപം അപി പ്രജ്”—അവിഭക്തനിന്നു് അസ്സാമിള്ള സിസ്യുപീപംതും പ്രവേശിച്ചു ലും. വിശ്വഷണങ്ങൾ ഞാൻ വിട്ടിരിക്കാനു. തൈസുകയം ഉള്ളൂസിലീസങ്ങൾക്കാലത്തു രാജധാനിയും അങ്ങാട്ടു മാറിയിരിക്കുമോ? അടുത്ത പദ്ധതി നേരു് ടിപ്പണിയിൽ ഞാൻ ഇതിനെ നേരത്തടി വിശദമാക്കാം.

ସଂକଗ୍ରାଵାରଂ ପରମପିତରେ ବ୍ୟାବ୍ୟାପୀଲାକାଣାଂ
ସିନ୍ୟୁପ୍ରିପଂ ରୁଜ ରହନଗାନେରାନ୍ତା ସିନ୍ୟୁରେଗେରୁଃ
ସମ୍ୟାଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ରୁତ୍ୱଲହାସିତଜ୍ଞ୍ୟାତ୍ସଂନ୍ୟା ଯତ୍ତ ଶଶେତ୍
ସମ୍ୟାକାନେତ୍ୟରମନୀଭିଶ୍ୱାପି ବ୍ୟାନ୍ତୀ ଗାୟୁଃ

କାରିଗେନାକଂ କରିବରର ଚ୍ଛା-

ନ୍ୟାୟିରତା ପଦକଣଂ-

ତୁରିନ୍ ମନୋପଦକଟୀ କଟ-

ତେରିଯାଂ ପୁରିଲେତ୍ତୁ.

ପୋରିତେତ୍ତୁନେଣାନ୍ତିତିର ରୁତ୍ୱଲ-

ତ୍ତ୍ଵଗିଲାବେକିଟୁନ୍

ମାରିଦ୍ଧ୍ୟାକାତବିନାଟ ମତବା-

ରତ୍ନିତନ୍ ପରମମନ୍ଦଂ.

61

କଟ୍ଟନ୍ତିତତାଃ: କାରିଗେନାକଂ କରିବରର୍ଥମଶକ୍ତାରିଗେନାପୁଂ ବଲୀ
ପୁଷ୍ପଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧମତ୍ତ୍ଵ ଅନନ୍ତଲବନ୍ଧାର. ଚ୍ଛାନ୍ତାଃ ଚୁରାଈ. ପଦକଟିପଦ
ତ୍ରୀଵର୍ତ୍ତଂ (ଶେଷାନ୍ତିବେଶ). କଟନେତ୍ରାଃ କଟ୍ଟନ୍ତିତତାଃ. ପୋରି = ବମୀ
ଚ୍ଛ. ରୁତ୍ୱଲ = ପଣ୍ଡ. (ମନ୍ଦମାସପ୍ରତି). ମତବାନ୍ = ଶ୍ରୀକର. ଅନ୍ତିତନ୍
ପରଂ = ସମ୍ୟାଲକ୍ଷ୍ମୀ. ଏତାଂ = ଏହିପ୍ରାପ୍ତଂ. ଶଶେତ୍ = ଏତା ଦୁଲଂ. ଏହି
ପ୍ରାପ୍ତଂ କଟ୍ଟନ୍ତିତତାଃିର ସମ୍ୟାଲଶାଖ ଉଣ୍ଡାଯାଇକମନ୍ଦାଣଂ ଯାହା
କେଣାନ୍ତର. ସମ୍ୟାଯାଯିରେଲ୍ଲୁଙ୍କ ନିଶ୍ଚଯଂ. ରଣକାଂତିବସଂ ସମ୍ୟାଜୀ
ରୁକ୍ଷନୀମତିଲକରଣତାଙ୍କ. ରାତ୍ରିପ୍ରାତିରାତିର ଶ୍ରୀକରଦ୍ଵିତ୍ତଂ ସମ୍ୟା
ଯୁଦ୍ଧ ରକତଚ୍ଛ୍ଵାସିଯିର ଚୁଣକିରେନ୍ଦ୍ର ଚୁପ୍ରଚ୍ଛଂ ଚାପ୍ରକିରଣଶାଖାଯିର
ପଣ୍ଡିରେନ୍ଦ୍ର, କାନ୍ତିଶୁଂ ବ୍ୟାପିଚ୍ଛ୍ଵଂ ଏହିପ୍ରାପ୍ତଂ ସମ୍ୟାରୁପଂ କାଣା
ମେନ ଭାବନ. “ପକ୍ଷିଣୀ” ଏତା ପାଇନାତରୁକାଣ୍ଠ୍ ତତ ରାତ୍ରିଯୁଂ
ରଣ୍ଟ ପକଲୁଂକାଣ୍ଠ୍ ମତିଲକର୍ତ୍ତା ଚପଣିନାମନ ଦୁଃଖପତନନ ପାଇଲାନୀ
ଚାଣ୍ଠ୍. ତାନୀଯାପ୍ରାପ୍ତଂ, ତଲେବାପିବସାନେନ୍ଦ୍ରପ୍ରାପ୍ତଂ ବାହୁମାନିକାନ୍ ପାଇଯାନ
ମିଳି. ସାନେଶକାରଣାଙ୍କ୍ ଲ୍ରୁ ବିଷ୍ଣୁତାନୀର ଯାତାତ ତରିଦୂର ବତ
ଗାତରୁ. ଅନ୍ତରକାଣ୍ଠ୍ ରୌକିଲ୍ଲୁଂ ସମ୍ୟାଯାଯିଟ୍ରିରେଲ୍ଲୁଙ୍କ କରନାନ୍. ମହା
କବିଯତର ଭାବନ ପ୍ରତ୍ୟେକଂ ପ୍ରଶଂସନୀୟମାଣ୍ଠ.

ବେବପଣ୍ଡିତିର ନାନାଂ ତୁରିଯାନ୍ ଅନେବ୍ୟା ଅନ୍ତରେ ନାଫିକର୍ଯ୍ୟ
ଉଦ୍ଧୁ କଟ୍ଟନ୍ତି କରନ୍ତିକଣ୍ଠ. ଉତ୍ୱରତା କମ୍ପଣାଂ କାନ୍ତିନେତ୍ର ପୁରାପ୍ରତାର ପ
କମ୍ପିକଣ୍ଠ ଅବିର ବତବାନ ସମ୍ୟାଯାକେଣାନ୍ତରୁଂ ଲ୍ଲିପ୍. ତଲେବାପିବସଂ
ପକତି ରାମଶପରଂ—ତିତପନପରୁଂ ଲୁତନ୍ତରୀରିପରଂ ମେମଲାଣଂ ଅ
ତିକ୍ରମିତ୍ରଂ. ଅନାଂ ଅନୁ ଅନ୍ତକଲଂ ପାଇନାନ୍ଦରୁଂ ବେଗୁଂ ଶ୍ରମିଯେବା ଅନ୍ତଯି
ରିମନାଂ. ଅନୁ ଭାଗଂ କଟନ୍କ (କଟନ୍ତ) ଏହିତିର କହାନୀରାଂ କଟନ୍କ
ରିଯିର ଚପଣାଚେରାଂ. ଅନ୍ତରତନ୍ତର କଟ୍ଟନ୍ତିତତାଃ. ତତ ସମଯଂ ବିରା

ഉമായ ജലപ്രദേശം, ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. അവിടെ പണ്ടുതെങ്ങാല് തുല്യ കടന്ന കടന്ന വോക്കവൻ വലിയ വലിയ കററികൾ നാട്ടിയിൽ നാംരിക്കാം. അവയിൽക്കൂടികടന്ന കയറേണ്ടതായും വരും. ആ പദം സാധാരണക്കാർ കടന്നരീ എന്ന പാണ്ടുവാനതാക്കമാ? ഇനിയെല്ലാ, ചാടങ്ങളാണെങ്കിൽ അവ ഏറിപ്പോലെതന്നെ. അല്ലെങ്കിൽ വിസ്തൃതമായി രിക്കാം. അതു കടന്നുന്നും വരവാൻ പാടില്ലായ്ക്കില്ല. അവിടെ കടക്കുന്നതുതന്നിൽ പറാഡിപ്പോലെതന്നെ. “സിന്ധുപീപം” കടക്കുന്നതുതന്നിൽ പറാഡിപ്പോലെതന്നെ. അതിൽ സംശയമില്ല. ഇനിയും ഗവേഷണം വേണ്ടായിരുന്നു ഇരിക്കുന്നു.

തീരഗ്രാവസ്തുവലിതസലിലാം സിന്ധുമല്ലുംവ്യ എല്ലാം
ഗ്രാമാൻ ഗവാസ്യുനപമന്നാരുഗ്രാമഭാജാം ദ്രിജാനാം.
കൂദാഹാരേ ഹരിചന്നിരിവ ഗ്രാജതേ പന്നഗാനാം
മുവേദ്യ തന്ത്ര ത്രിപ്രവല്ലതാമുലകനോം മുക്കന്നഃ

തീരക്കല്ലിൽ തടവിരൈഞ്ചകം
നീരല്ലും ത്രിവേണ്ണി-
പാരം പുണ്ഡ്രത്രിമഗ്രാവു-
ബ്രംംാരണഗ്രാമമാളു
ഹരാരത്തിൽ പോൻ ഹരിമണ്ണി,യയി-
ശാരവത്തിൽ തിളങ്കും.
പാരത്രജ്യും മുരടവിരൈയാ-
ന്നാ രമേശൻ രമിപ്പു.

62

വെന്നനാട്ടഗ്രാമം വല്ലിക്കന്നഃ തീരക്കല്ലിൽ = രണ്ടുകരജ്യും ധാരാളം കാണുന്ന പാരമല്ലുകളിൽ. മുവാറുപുഴയാറിന്റെ തുലകരകളിലും അധികമായി പാറകൾ ഇരുപ്പാണും കാണുന്നു. അവയിൽ അടിച്ചുബി ക്കന്നതുകൊണ്ട് വെള്ളം കുന്നുകുറഞ്ഞതായിരിക്കും. ഗ്രാജതല്ലുണ്ട്. നീർ=വെള്ളം. ത്രിവേണ്ണി=മുവാറുപുഴയാറു്. എല്ലു എന്ന മുലാ. ചെപ്പുക്കാമോദയത്തിലും മാറ്റം മുവാറുപുഴയാറിനെ എല്ലു എന്ന ചർണ്ണകാണുന്നു. പാരം=മൂക്ക. സാപ്രതിമിമഗ്രാവം=എതിരില്ലുംതു മണം. പുണ്ഡ്രാരണം=പുണ്ഡ്രത്രാഖി, തുപ്പണിത്രാഖി. ആരണ്ണം=വേദം. ആരണ്ണൻ=വേദഭഞ്ചൻ. തുപ്പണിത്രാധിക്കുലുംവാൻ പരയുകയാണ്. ഹരി മന്നി=പച്ചരണക്കല്ല്. മാരം=മുന്ത്രഹാല. അധിശാരവം=അധിശ നാക്കന്ന അതവാ, സപ്പാധിപൻ, അനന്തൻ. മുരച്ച്=വേത് (നാരായ

വേത്). ബ്രഹ്മാണിവുക്ഷ്യത്തിന്റെ ആദികാരണം, ദഹശൻ=ലക്ഷ്മീയൻ, മഹാവിഭൂ. ആർമിപ്പ്=ആനന്ദിക്കന്ന. വൈഖരാച്ചറഗ്രാമം 64 ഗ്രാമത്തിൽ പെട്ടതല്ല. പന്നിയുർ വരാഹമൃതത്തിൽ ചുട്ടപൊട്ടിച്ചതു കൊണ്ട് അതിൽ പെടാണെന്ന് ശീഖണ്ണപ്പാനു താമസിച്ച പുതിയ ഗ്രാമമാണ്. തുപ്പണിയുറു, പാഴർ, രാമമംഗലമുൾപ്പെട്ട സ്ഥലങ്ങൾ. തുപ്പണിയുറുദേശം ബന്ന ചോറാനിക്കര ദേഹവതിയും അചാതക പരബ്രഹ്മതകളാക്കന്ന. അനു തുപ്പണിയുറുരെ രാജധാനിയുണ്ടായിത്തന്നില്ല. ചരിത്രമനസരിച്ചും അങ്ങനെന്നതെന്ന. ഉപമാലക്കാരം. ത്രാവിരെ അപ്രതിമി മുണ്ടപ്പുന്നരണന്നറുമാം എന്ന പദം രണ്ടുതരങ്ങളിൽ വിവ്രമിക്കണം. അപ്രതിമമായ മുണ്ണം റാഡിറ്റേ ആരണ്ണന്നറുമാം (പുന്ന്യാരണ്ണം) എന്നും അപ്രതിമമായം മുണ്ടപ്പുന്നന്നാതമായ ആരണ്ണന്നാതക ഗ്രാമമെന്നം. അപ്പുപ്പാസംകൂടിയുണ്ടെന്ന കണ്ണുകൊള്ളുണ്ണം. വിവരത്തും വളരെ വളരെ നന്നായി.

പ്രജ്ഞതാർക്കഹഷപ്രകടനത്തേ പ്രാണ്ണികേ പ്രാജ്ഞതേലാകേ
കല്ലോലാഭഭേദമ്പര്തിജലനിഃയദില്ലിതെന്നുക്കണ്ണാലെലാ
സ്വർഖാഖാശാംബവാഹിതയിയും സ്വഷ്ടമത്രാത്മരതാം
ഗ്രൗണ്ടേ ലീനം സദസീ രഹസ്യി ശ്രാവകാ ശ്രാവയേയും

ഉടടിത്രയ്യുന്നളവരിയുവോർ
പൂർവ്വപക്ഷങ്ങൾ ചെയ്യോ—
ലീടിൽ ചിത്തകടലിലവേപാൽ
വാദജാലം പരത്തി
കൂടിത്തിക്കാൻ കത്തിയതള്ളം
പാഠകരാർ വെള്ളിക്കാ
മുടിത്തെന്ന മറയിലമതം
സാരരതം സദസ്സിൽ.

63

വിദ്യാത്മീകരിക്കുന്ന ബുദ്ധിപ്രഭാവം. ഉഞ്ച്=സുക്ഷ്മജ്ഞാനാനം. ഇഞ്ച്=ഉറപ്പ് (കുന്ന). പുറ്റപക്ഷം=ചോദ്യം. പരക്കഷ്ണിള്ളത്. അതുകൊണ്ടാണ് ഉണ്ടാവുന്നതു (പക്ഷം) മറ്റൊടിശായതു. തക്കശാസ്ത്രപ്രാംഭം ഒരു വാദഘംഖം ഉന്നയിക്കുക എന്നതം. ചിത്തകടലം = മനസ്സുഭം. (കടലുപോലെയുള്ള വിസ്താരവും ഗാംഗിംഗ്രൂപ്പുകൊണ്ട് അപ്പുപ്പം മെന്നതം.) അല=തീരമാല. (തീരപോലെ തള്ളിത്തുള്ളിവേതന്ന വാദസൂഫയം പറയും. തീരീ—കടലാൽ രണ്ടു വാരാം വല [ജാലം] പരഞ്ഞി എന്നം.) കൂടിത്തിരി—കടലാൽ രണ്ടു വാരാം വല [ജാലം] പരഞ്ഞി ചുരുക്കിവാനുള്ള മത്സരം. പാഠ കാ=തന്ത്രജീവിലുള്ള മത്സരം. പരസ്പരം ജയിക്കവാനുള്ള മത്സരം. പാഠ

കയാർ=വിദ്യാത്മികൾ. മരംവെദം. മരഞ്ഞരിക്കനാതെനും. വൈദിക്കിൽ മരഞ്ഞരിക്കനാതെനും ഭാവം. വേദംനാപ്രക്രിണിച്ചും മറ്റും അതിന്റെ സുഖ്യതപ്രമാണിക്കാവുന്നവർ പുറ്റപ്രമാണ് ചെയ്തും തനിക്കു ജയിക്കുന്നും എന്നുള്ള അത്യാഗ്രഹം നിമിശം ബുദ്ധിവികാസമുള്ള പാഠകയാർ ഉത്തരമായി മനക്കടലിൽനിന്ന് സാരാത്തന്നേർ പിടിച്ചെടുത്തു വെള്ളിയില്ലതുമെന്നു വിവക്ഷ. പണ്ടുതെനു മുഴും മുഴും പിടിച്ചെടുത്തു മാർ ഇന്നും ശാസ്ത്രവാദം നടത്തിയിരുന്നു എന്നു കരത്തും.

ഒത്തപ്രേമാ ശിവിനി ദളയൻ ഭാനവാൻ ബാണമുക്കത്യാ
സുഖ്യമണ്ഡ്യും പമി സുമനസാം യുമനോതാ നിശ്ചേവ്യും
അങ്കേഷാദ്യത്വം ദയതി കൃതിനാമത്തുതാത്മാന്മീഷ്യാം
ചരിപ്രാസ് കന്ദിച്ചിത്തരസാ യസ്യ ശക്ത്യാ പദാനി.

എറാറിശ്വാണാഹതി, യത്തുവോൻ
ഭാനവാനത്തംമാരാൽ
പോറാിക്കാണഭാദ്യും വിയെ ബുധർത്തൻ
പോരാിയാം പോരാി സേവ്യൻ
മാറരിത്തക്കാർ മംയർ ചമയാൻ
പോന്ന തച്ചുക്കരിയെയാനാൽ
മാറരിത്തക്കില്ലരിയകൃതികൾ—
ക്കത്തമ്പവത്താം പാദങ്ങൾ.

64

ഈരുചയസ്വലത്തിലെ (വയറ്റില എന്ന സ്ഥലത്തു്). വയത്തിലെ എന്ന സ്ഥലനാമഞ്ചിനത്തിലും). സുഖ്യമണ്ഡ്യസ്പാമിരെ വന്നിക്കവാൻ പറയുന്ന—അവിടെ സുഖ്യമണ്ഡ്യൻ എന്ന പേരേണ്ടുടി ആഹിതാനിയായ ഒരു ദിവിജൻ-തുടിയുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ഗേധരത്തുടി ലക്ഷ്മീകരിച്ചു് ദ്രോഹയിലാണ് പദ്യം നിമിച്ചുരിക്കുന്നതു്. അനകുമമായി എഴുതുനു—ബാണാഹതി എറാറി ഭാനവാനത്തം അത്തുവോൻ എന്ന സ്പാമിക്കം. അത്തമ്പത്തോ ഭാനവാനായിട്ടു് ബാണാഹതി എറാറി അത്തുവോൻ (പാണ ഘുനവൻ—വാദിക്കനാവൻ) എന്ന നന്ദിതിരിക്കം ചൊങ്കനം. സുഖ്യമണ്ഡ്യന്നനുപയതിരി ഭാദ്യമികാംസരെ (ഭാദ്യമതസ്മാപകനായ ഭദ്രബാണ കുറൻ) എതിക്കണാവനും തിരുന്നു. ഭാനവാൻ=ഭാനഗ്രിലും. പോറുക = വളരുക, കാരുളുക്കുക്കുക എന്നും. ശിവിച്ചെയിൽ. അണി എന്നും. നന്ദിതിരി അണി സുക്ഷിക്കുന്നു. ബുധർത്തൻ പോരാി=ദേവതാത്തട രക്ഷിതാവു്. സേനനാനി. വിദ്യാനാര രക്ഷിക്കനാവനെനും. പോറുക=

ଓବାନ୍. ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତଗୀତାମାତ୍ର ଓବାକୁରେ ରକ୍ଷିକ
ନା. ତାଙ୍କାମଧ୍ୟରେତାଯ ନାମରୀ ବିଭାଗୀରେ ରକ୍ଷିକାନ୍. ରଣ୍ଜନପତି
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତଗୀତାମାତ୍ର ମାରିନିତିକାର୍ତ୍ତାଲ୍ଲବିଦ ଅନୁରତ୍ନାତ, ଓବାବେଶ
କରୁଛକଲ୍ଲାଂ. ମହାରାଜାଭ୍ରତତାତତାଵର୍ତ୍ତ, ବିଷ୍ଣୁରାଜାର୍. ଶକରୀ=ବେଲ୍ୟ,
ପାଣ୍ଡିତ୍ୟଗର୍ଭ୍ୟୁଁ ଏସାଂ. ମାର୍ଗିତନିଷ୍ଠକ=ଶ୍ରୀପଦଭାବ ବତତ୍ତ୍ଵକ. ଶ୍ରୀ
କର୍ଣ୍ଣ= ଓବାର୍ତ୍ତ, ପଣ୍ଡିତିର୍ଯ୍ୟାର. କାବ୍ୟନାନ୍ଦନାଂ. ଆହ୍ନ୍ତିବରତାଂ ପଦ
ନାମୀ= ରାତ୍ରିଶର୍ଷପ୍ରତିଷ୍ଠିତମାତ୍ର ନମାନନ୍ଦାର୍. ଆହ୍ନ୍ତିଭ୍ରତ ବାକକର୍ଣ୍ଣ. ଆତମ
ବତ୍ତୁକଳ୍ପାଯ କାବ୍ୟନାନ୍ଦନାଂକ ଓବାବେଶକରୁଷକର୍ଣ୍ଣପୋଲ୍ଲାଂ ମାରିବିଷ୍ଣୁ
ତଥା; ପଦଭାବର କାଣକାରୀରେଖାନା ସାରାଂ. ଏହି ପରିଜ୍ଞାନ ରତ ଗ୍ରନ୍ଥକା
ରକ୍ଷିତା ଅନୁଭିତାରୀରିବାଂ. ଦ୍ୱେଷ.

ତ ତ୍ରୁଟି କେହିଗ୍ରାଂ ପଦମି ପତ୍ର ପତେତ୍ତୁତ ଚ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା
ବନ୍ଧୁବେକାରର ଚ ନାବିସାର୍ଯ୍ୟକଷ୍ମିକବ୍ୟାପା ନିଲିବ୍ୟାଃ
ସା ପାଦରେ ପ୍ରବାହତି ସରିଲେବୋଦରୀତାତ୍ର ପଦାନ୍ତ୍ୟା-
ଶ୍ରୀଶ୍ରୀମାହୋଦୟପୁରବ୍ୟରେଜ ପୁଣ୍ୟକ୍ଷିତ୍ରେତାମିଃ

ପୋରାନୋରନ୍ଦମିଳିନୀ ପଢି-

କୌଣ୍ଡାନ୍ତାତ୍ରନାତାଯ୍ୟ-

ଶକ୍ତିରାରୋଦକ୍ଷିତିବର୍ତ୍ତ ପତିଗୋ-

ନନ୍ଦପରାତତନ୍ଦମେଦଂ

ଅନୁରାପବ୍ୟକାନ୍ତପୁରବ୍ୟା-

କୋଣମେଲୁମ୍ବି ତତ୍ତ୍ଵୀ-

ପ୍ରେରାର ତାତ୍ରାସହଜ ତକତା

ପୁଣ୍ୟକ୍ଷିତ୍ରୀରାଯୋଦ୍ୟାଲିଷ୍ଟ୍.

65

ରତ କେହିଗ୍ରାଂପୁଣ୍ୟକାରୀ = କିର୍ତ୍ତିକେତ୍ତ. ଶ୍ରୀଶର୍ମି = ଶ୍ରୀପର
ମେଷରକ୍ଷା (ପ୍ରୟାଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା). ଶ୍ରୀରାଧା = ପରାଣି. ପାଦଶାଳିତ୍ୟ
କାର୍ତ୍ତ. ଶ୍ରୀତବର୍ତ୍ତ = ଅଶ୍ରୀଗୀର୍ବବକର୍ଣ୍ଣ. ଏତ୍ତ୍ଵାନ୍ତିର୍ବିନ୍ଦୁକର୍ଣ୍ଣ. ପତି
ଗୋଟାନ୍ତା = ଏକାବଶତାତ୍ରତାକାର୍ତ୍ତ. ଅନୁରା ଦ୍ୱାରାତ୍ରିନ୍ଦାନ୍ତା. ଶ୍ରୀ ଦ୍ୱାରାତ୍ରିନ୍ଦାନ୍ତା
କୋଣାଟି ଓବାକୁରାତନା ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍. ଉତ୍ତରାମି = ଓବାର୍ତ୍ତାର୍. ନାନ୍ଦକ =
ଅନୁଭୂତକ. ଏତ୍ତ୍ଵାନ୍ = ଶ୍ରୀତା, ନମଲାଂ. ପୋରାନ୍ = ପେରାଯାର୍. ତାତ୍ରାସହଜାକ
ତାତ୍ରାପୁଣ୍ୟକ୍ଷିତ୍ରୀର ସହେଦରୀ. ରଣ୍ଜନ ନମଦ୍ୟପୁଣ୍ୟକ୍ଷିତ୍ରୀନ୍ଦାନ୍ତା
ନା. ଅନୁଭବକାନ୍ତପୁରବ୍ୟ = ତିତିବନୁଭବକାନ୍ତପୁରବ୍ୟ ପତିଗୋତିଲ ଶ୍ରୀନାରାକର୍ଣ୍ଣ.
ଅନୁଭବକାନ୍ତପୁରବ୍ୟ = ମହୋଦୟପୁରବ୍ୟ. ଅନୁଭବାଯିନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଟ ରଣ୍ଜନିଷ୍ଟିରିଷ୍ଟନ
ପେରିଯାରୀରେ ପଦକେ କୈକବ୍ୟାତିତିବନୁଭବକାନ୍ତପୁରବ୍ୟକ୍ଷିତ୍ରୀନ୍ଦାନ୍ତା ଭ୍ରମକାନ୍.

പ്രശ്നങ്ങളുടെ അവതരിപ്പിക്കുന്നതായ തത്ത്വാക്ഷാരം അതിൽ കളിക്കുന്നും അവയ ഒരു കൊക്കുകളിൽ തട്ടി സാല ചീതറിപ്പുകാണും. സ്വന്നണ്ണമുട്ടുടെ ഭാർദ്ദവം. തയ്യാറായ സൗഖ്യം. ഇതെല്ലാം കണ്ണുകാളുന്നും. തക്കക = പൊ ചിണ്ടുപോകുക. ചുണ്ണി = വെരിയാറിന്റെ സംസ്കരണാമം. ഇന്ത്രനോ തക്കന്നതുകാണ്ട് ചുണ്ണി എന്ന പേര് അത്മവത്രായി എന്ന മഹിതം.

തെ പക്ഷങ്ങളം ഇവിടെയും അവതരിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അനവധി ദേവതാരം പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നതു തുകാക്കരായായതുകാണ്ട് അതാ ഞാ ഈ ക്ഷേത്രമെന്നു ചിലർ പറയുന്നു. ആവിടെ പ്രധാനം വാമനമുൻ തത്ത്വാണ്. വഴി വിളപോവുകയും വേണും. ഇന്നു ഒരിപ്പായം ആലു വായിലെ ശിവനെന്നാണ്. അതും അല്ലും വളിവാണ്. അവിടെ ഇങ്ങനെ പ്രതിഷ്ഠയുണ്ടെന്നും ചെയ്തിഹദ്ധംകൂടിയില്ല. പരിനെ ഈ സ്ഥലം എത്രു്? പറവുന്നതിനും ഏകദേശം മുന്നു നാഴികയെയോളും കിഴക്കായി ‘തിരുമ്പുത്തു്’ എന്നാണു സ്ഥലവും ശിവക്ഷേത്രവുണ്ടെന്നു്. വരാസ്ത്രജ്ഞ പടക്ക്. ആ സ്ഥലമാണു് ഇതെന്നു വിചാരിക്കുന്നും. ഉപചാരങ്ങുചുക മായ ‘തിരു’ കുളങ്ങാൽ ‘മുപ്പുത്തു്’ എന്നാണു സ്ഥലനാമം. ഇതു മുപ്പുത്തു മുകോടിയുടെ ചുതകാപ്പുരാണു്. ഇപ്പോൾ അതുവും പ്രതിപുകൾ കാണുന്നില്ലെങ്കിലും മുപ്പുത്തുമുകോടി ദേവതയിടെയും സാന്നിദ്ധ്യം അ വിടെയുണ്ടെന്നാണു് എത്തിഹദ്ധം. സ്ഥലനാമവും അതിനു യോജിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, കൊട്ടണാട്ടുർഗ്ഗിനും തൈക്കൊട്ടുള്ള പ്രതിവഴിയും അക്കാ ലഭ്യു് ചെന്നമംഗലം, പറവുർ, വരാപുഴ, ചെരാനല്ലുർ, ഇടപുള്ളി വഴിക്കായിതന്നു എന്ന ചക്രവാക്കസന്ദരം, മധുരസന്ദരം (സാംസ്കാരിക മുതലായ പദ്ധതികളിൽനിന്നും വ്യക്താക്കന്നുണ്ടെന്നു്. ചിന്താതിലക വ്യാവ്യാനകാരൻ സുചിപ്പിക്കുന്ന ‘ദേവവലം’—തേവൻകളും—വും ഇതു തന്നെ അണ്ഡു്? തുടാരെ,

ഇല്ലതിയും നാവുറ്റരവതം റദ്ദുനാ—
മല്ലസ്തിത്തണ്ണുമിരിമ ഇളക്കിഭാനിം
തപാഃമതിരൈയൻറി മഹ മഹരാത വസ്തു വശഭാ
‘മുപ്പുത്തവർകളു്’മസിന തസ്മരാനേ!

(പാലവക ററ ഫ്രോക്കൺ. A 17, പ. 63)

വൈരം വേരാമതനനനാട്ടുനന്നരാ തൊററുതാരോ
നേരെ പാതിമതിതവുടുക്ക കൊട്ടത്തുരാജാത്മജായാസ
മുറിപ്പാഡ്യാൻ മറചക്കതിയിൽ പിന്നു മുപ്പത്തിയുൾരാ.
ഈറ്റന്നും ത്രിപുരമഹരന്നത്തു നീ കണ്ണപോക.

(ചക്രവാക്കസന്ദരം പദ്ധം 90)

ഈവയും കാണണണ്ടതാണു്. പിന്നീടും പിന്നീടും ഉള്ള അന്തേപ്പണ്ണതാണു് പണ്ട് ഈ സ്ഥലത്തു് ധാരാളം നന്നുരിമാതേജും സരും മുഹങ്ങൾ ഉണ്ടായിതന്നുവെന്നും അറിയുന്നും. ഇന്നും ആ ക്ഷേത്രം ആഴ്വാന്തുരി തന്റുക്കുള്ളുടെ വക്കാക്കനും. കൂടുതൽ ഗവേഷണത്തിനു പണ്ണിതന്നാക്ക വിളംകാണ്ട് നീത്തുനും.

కంట్యుగంబ్యుదరకపడరలః కషితాసీ వార్తాభి:
షషిష్టపా షషిష్టపా ఎచ్చలికతలైమె షషిప్రమస్యాష్టిక్యా:
బావశేరాశాకలితమతికెపీప్రష్టష్టసీ ప్రప్రయమాణా
చెనకా నుకా నవజలయరవ్యష్టశేష్టాగ్రామెష్ట్యుః.

నీరినిలు తాళం నిలయితు వలయి—

టాణ్లు శంబణులు కోరి—

మెరెరిమ్మిట్చు కొతియెట్ట మణిలు—

తిక్కిలేకాట్ట వీణ్ణం

అనురితుచ్చెంగొర కరిధ్యకిలియొ—

టొకమించు ముకువుయారు

కెరిరిప్పొకుం వల్లిర వల్లిరె—

కెక్కువల్లునులు కాణాం.

66

పెరియార్చిలెవ ముకువుయారు. నీరితులు వెల్లునుతిలు. అన్నులు వెయి. శంబంశుకు. త్తుటు కొతియెలుమీచ్చు కొతి. అన్నాకలితమతికెప్పి ఎట్టు ములుం. అన్నితుచ్చెంగొర ప్పులు కుంకలులు పోకాయవరాలు. అశియి ల్యూమారిల్చుం రుశిచ్చుమ్ముకునుపస. మిస్టిప్రిక్టమిల్చు ముల్లుం శాఖుం వూతక యాణుం జావతద మువ్వు తెతాశిలెవునుతమం. నాయిలెష్టుసి ఎట్టు ములుం. కరి ముకుతులు కొంచెంచుం. శెరిరణిలెట్టు నీరియుం వల్లిప్పువుం కాణికును. కెరిరిప్పొకుం ముకుల్లిలేక వల్లులు వీక్కుపోకుక. (తాతుయెప్పొకుక మరిచ్చుం.) శంబణులు కుయారియెప్పొకుక ఎట్టు ల్యూల్లు ల్యూవిలె యరికెణుల్లు. కారణం పరమాం. ల్యూవిలెయ్యుం రెలెట్టులు డెబు మ్రుక్కిషుకుయాణుం. సంప్రదయతద ఉష్ణీ పతియణమెగుచ్చుతమికును. కుఫియాం పర్యతిలు తామ్రాసమజ ఎట్టు పెరియారిలెన విశేషిష్టుల్లితిసెన్ని మ్రుయోజు నమాణుం ల్యూవిలె మహాకవి స్థచిప్పికునుత్తు. తామ్రా సంఘతానిలు పతిషుకు సమలత్తుగియాణుం ముఖ్యాంశుకునుత్తు. అన్నపోలెవ ల్యూబి దెయ్యు తెతతరం ముల్లు విశ్రుతుగు ఎట్టు కుయాణుం కువియులు అన్నయం. అన్న శంబుకుల్లితు కాణుం నాయి శంబు అన్నాకలితమతికెప్పి ఎట్టు ములుతును “స్తుటు కొతియెట్టాట్టు” ఎట్టు విప్పాంకుపుం డంగియాయి. అన్నాయి శంబు గొరియాయి చిలటిలు తిలువుం కుణుమాలులు అన్నాశుణుం ముకువుయా కుత్తుత్తులు. అంపశాస్పుతునిలు పత్తుతరం ముల్లుకులు పరయుగును త్తుటుతుని చుట్టుప్పుయమెగునురియాం. పరయుగును అంపశాస్పుం. అన్నిటి—“చుట్టుప్పుయం, కేర ఉపయు ముచిచిగొమకపతమసమిపే చుట్టుప్పుకొమ నాచి. తస్యాముట్టిపా నుం—ఏకర్మనిలు ముచిచిపత్తునుతునుతును చుట్టుప్పుయం” ఎట్టు వ్యావ్యాంగిచ్చిరిను.

കുന്ന. തുടാതെ മുള്ളുകളുടെ മുഖ്യമായ ദീനാർ ഉൽപ്പാദകങ്ങൾ പറയുന്നു: “ഈവിം, മുക്കുടി; പ്രകൃഷ്ടകും ചു ചോന്നും. ശംഖം മുക്കുടിയും ജലജ്ഞം. പ്രകൃഷ്ടകും കരിക്കുംഭാലി” എന്നു് വ്യാവധാനവും—മുള്ളുകൾ ശംഖു് ചുപ്പു് മതലുയായതിൽനിന്നണബുന്നു. അതിൽ ശംഖു് ചുപ്പു് യും വെള്ളുന്തിലുള്ളവ എന്ന സാമം പറയുന്നു. ഇതിൽനിന്നു് ചുപ്പു് നബി സമുദ്രത്തിൽ ചേതനാടിക്കും—സാഹേഡരി താമ്രഭൂമിപ്പുബല—മുള്ളുണ്ണാക്കമെന്നും അതു ശംഖിൽനിന്നാണെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു് തുട്ടും കൊതിരെയാട്ട ശംഖങ്ങൾ കോന്തനാതെന്നു സാരം. പതനസ്ഥല മുള്ളുന്തിനു് ഇംഗ്ലീഷ് അനുറുതിരുത്തവിടെചുകിലും സങ്കേതമുണ്ടായിരിക്കുണ്ടും. അവിം എത്തിക്കവാനാണുണ്ടെനെ പോകുന്നതും. അദ്യും വെള്ളുന്തിൽനിന്നു് വാരിവാരി മണ്ണത്തിട്ടയിലിട്ടും, അതുകഴിഞ്ഞു് അവശ്യമല്ലോ വള്ളുത്തിൽ എടുത്തിട്ടുകൊണ്ടു് കേറ്റി ഉണ്ടാിപ്പുകും എന്ന മനസ്സിലിലുക്കുന്നതു കൊള്ളാം.

സ്രൂക്കസദിച്ചിപിസിചയപ്പള്ളിനശ്രൂതാജാിശിജ്ഞാനഹംസി—
കാണ്ണവി, ഗ്രാമ്യദൃഷ്ടിമരനയും, കൃഷ്ണരശവാലക്കേശം
അസീഡതിമതിരസഭരാഭാനതാവത്തനാഭിം
ദിഷ്ടപാ ദ്വാനതഃ കമതിവ ഭവാംഗ്നാമസംഭാവ്യ യാതാ.

അന്നല്ലോളത്തുകിലരമണ്ണി—

ക്രൈട്ടിലുന്നന്തുകൊണ്ടു—

നന്നക്കാണ്ണവി, രഹമരമിഴി പാഴു—

പ്ലായലാം ചായ, ലല്ലുാം

പിനെന, രപ്പാക്കിഡിച്ചുമിരെയാട്ട രസം

വായുചു മനിച്ചുനല്ലാർ

സനന്ന നിന്മുന്മുപണ്ണയിൽ വിട്ടമോ?

വല്ലതും ചൊല്ലിംബത.

67

എൻ നിബന്ധം അടുന്നുവെങ്കിലും തിരുന്ന പോവുക എന്നാണെങ്ങം. നബി കണ്ണപ്പും പ്രകൃതിയിൽ രസിക്കുന്ന കവിക്കുന്ന കത്തുകും അധികമുണ്ടായി. താമിക്കുന്നതുലയായ രംഗലക്ഷ്മി അടയുള്ളവരികയാണും എന്നതുടെ നായകനും തോന്തിയിരിക്കാം. ഒരുത്തുകിൽ—തിരമാലയാക്കന്ന വസ്തും. ഓളംപോലെയുള്ള വസ്തും, പച്ചപ്പുട്ട്. മണ്ണവരക്കുട്ടും മണ്ണക്കുട്ടും അക്കും അരക്കുട്ടും. മണ്ണല്ലപോലെ പരാന നിതാംബം. ഏതാനംഭാഗം

ഉംഗ്രൂ. സാന്നക്കാഞ്ചീ=സാന്നണ്ടുകന്ന അരബാർ, അന്നണ്ടെല്ലപ്പോൾ ശബ്ദിക്കുന്ന അരബാർ. ശഹരമിഴി=മത്സ്യങ്ങളുകന്ന മിഴി, മത്സ്യങ്ങൾപോൾ ലയുള്ള മിഴി. പായലാം ചായൽ=പായലാക്കന്ന തലഫടി, പായൽ പോലെയുള്ള തലഫടി. പൊക്കിൾ ചുഴി=പൊക്കിളുകന്ന ചുഴി, പൊക്കിൾ ചുഴിപോലെയുള്ളതും. റബം=വള്ളം, സംന്താഷം. ശ്രൂം ഗാരാദി. മനിക്ഷക=പറുങ്ങുക. ആറിഞ്ഞ പക്ഷത്തിൽ വേഗതകരവു്. വെള്ളം പെതകിയാൽ ഫുകിഞ്ഞ ശക്കി കരിയുമ്പെല്ലാ? നല്ലാർക്കനല്ല ആ രോ(നദി). സുന്ദരിപ്പുനം. സന്ധൻ=തലുന്നവൻ (സാംഖ്യാചുട്ടടിയവൻ). സസികൾ എന്ന നാജകാടിഭാഷയിലും. നല്ലിർ മുലപദത്തു അതിക്രമിച്ചതും സരസവുമായ വിവിധത്താം. സന്ധൻ, നല്ലാർ മുതലായ പദങ്ങൾ സസവബ്ലമ്പവിനു് ഉതകനാതാണാം. അന്നരാഗത്തോടുകൂടി തനിഞ്ചേവനു ചെതന മുരിയ ഉച്ചപ്രക്ഷിക്കുന്നതെന്ന ധന്തംരാജം. നീഡയാ സന്ധൻ. അവരും സുന്ദരി. തനിഞ്ചേ സാന്നരാഗം വന്നാവൻ. വല്ലതും ചൊല്ലിടാതെ വിട്ടുമോ? ദാനാനം നന്നുമില്ലിതം. പ്രക്രൃതാപ്രകൃതാപ്രകൃഷ്ട. നാാം തനം ധനി. നല്ല മലഞ്ഞാളിപദങ്ങളുടെ സുന്ദരമായ ഘടന. “സ്ത്രീക്കും ക്ഷമിവതാമസംഭാവ്യ യാതു” എന്ന മുലം. ക്ഷീണിച്ച നീ അവിടെ കരിച്ചു താമസിച്ചു് ക്ഷീണം തീരു് (വെള്ളം കടകിച്ചും മററും) പൊക്കനുമുന്നന്ന ധനി. നല്ലാർ നിന്മ മുൻപെന്നയിൽ ഗുനന്നായ നീ വല്ലതും ചൊല്ലിടാതെ വിട്ടുമോ എന്ന വിവിധത്താം. അതെല്ലാം ധനി പ്രിച്ചിരിക്കുന്ന, സസമന്ഭവിക്കാതെ വിട്ടുകയിലെല്ലന ഭാവം. പറയാതെത്തന്നെ. അനവാദംകൂടിക്കൊടിയാണെല്ലാ? മധുരമധുരമായ വിവിധത്താം. സാവധിപ്പുപക്കം.

ഉത്തീസ്ത്രിപ്പാമുദയി: ദയിതാചുത്തരേണ ക്രമേം
രാജശ്രവാഹനിപ്രിപ്പഹയമാനികിനിം രാജധാനിം
രാജഞ്ചനാമാജഞ്ചനാനിയമിതന്റെനാമാനെനെൻഡ്രിഡാഹാം
രാജാ രാജേത്യവനിപലയേ ഗീയതേ യനികേത?

പാരം പററിപ്പുഴയുടെ വട-
ക്കോട്ടവോയ് പുകിഭേണം
തേര, ക്കാലാൾ, കരി, ക്കതിരയും
തിന്തുമാ രാജധാനി.
യീരം പാരിൽ പ്രജകളെ നയി-
ക്കൊ മനോർ, മുഖാബ് ജാൽ
പാരം വാഴ്ത്തും തദയിപ്പതിയേ-
രാജരാജാവുയാലേ.

68

പുഴയുടെ പാരം പററി വടക്കോട്ട പോയ് തേരക്കാലാൾ കരി
ക്കതിരയും തിന്തുമാ രാജധാനി പുകിഭേണമെന്നാനപ്പും. അക്കരക്കാടന്ന്
വടക്കോട്ട പോയി ചതുരം നാശന തിന്തു നാ മഹോദയരാജധാനിയിൽ
(തിരവഭവക്കൂള്ള) “പ്രവേശിക്ക എന്നു പദ്ധതം. പുകിക്ക=പ്രവേശി
ക്കാക. കരി = ആ നാ. തിന്തുക=നാറിയുക. യീരം = പ്രജകളും യീരം നയി
ക്കാനാ എന്നനപയിക്കണം. തദയിപ്പതി=ആ പദ്ധതിനീന്താ അധിപതി.
അബൈദ വാഴ്ത്താ ചെത്തമാൾ. മനോർ = രാജാക്കന്നാർ. മുഖാബ് ജാൽ =
മുഖമെന്നാമാതുമത്തം. വാഴ്ത്തുക = സൃതിക്കക. രാജാ രാജാ എന്ന പേരിൽ
എന്ന ധരിക്കണം. പെത്തമാതുക്കാണാവും സാമന്തരാൾ രാജരാജൻ
എന്ന പ്രകീർണ്ണക്കമന്നത്രട്ടി വിവർംനത്തിനത്തം കാണുക.

വാചാ യേഷാം ഭവതി റപതിന്നായകോ രാജ്യലക്ഷ്മ്യാഃ
ഗ്രാമാൻ ഷഷ്ഠിം ചതുര ഇഹ യേ ഗ്രാഹ്യചേഷ്ടാ നയനി
ശ്രേണി ശാശ്വതപി ച ഭഗ്നനിരാദ്ദേശപ്രത്താസതെ യാ
വിഫേഡാന്തേന്നേപ്പിപുലമംവര്യാവലീഷ്യ സഹാരിഷ്യ.

അമംഗല്യം റപരിലരിയി—
ട്രാതിയപ്പിച്ചിട്ടനോർ
സാമത്മ്യം കൊണ്ടലമുപളും
നാലുമുത്തം നയിപ്പോർ
കേമൻ രാമൻ ഭഗ്നവൈടരിവാ—
ലായുധത്താലുമൊക്കും
ഗ്രാമണ്യാധ്യപിജർ തളികളിൽ—
ചുഴവും വാഴമേടം.

69

അരീയിട്ടവാഴ്യഃ അമംഗല്യം = അമിയുടെ മംഗല്യം. മംഗല്യം = താലി. അതുണ്ടായിരിക്കണമെങ്കിൽ ഭത്താവു ജീവിച്ചിരിക്കണം. അതു കൊണ്ട് മംഗല്യത്തിന് ഭത്തുത്തമെന്ന് ഉപബാധികമായിട്ട് അത്മ മുണ്ടായി. ഇവിടെ ഭണ്ണാധികാരമെന്നു സാരം. റപതാർ = രാജാക്ക നാർ. രാജാവാഴി ജനിച്ചപ്പാലും അവൻ രാജ്യം ഭരിക്കുന്നില്ല. അതിനു ഖ്രീഖണം അരീയിട്ടവാഴ്യ നടത്തണം, അരപ്പൂശെ അതിനു യോഗ്യരൂപാക്കണമെന്നുള്ള അർപ്പിക്കുക=കൊടക്കുക. അറപ്പും നാലുമുത്തം സാമത്മ്യം കൊണ്ട് നയിപ്പോർ ഭരിക്കുകയെല്ലു, ഭരിപ്പിക്കുകയാണെന്നു സാരം. പ്രസിദ്ധനായ ചാണക്യൻ(വിജ്ഞമുപ്പൻ)തന്നെ അവരിൽപ്പെട്ട ഒരു നസ്പരിയായിതന്നു. രാമൻ ഭഗ്നരവാച്ച് = ഭാർത്തബരാമ(പരഭ്രംബരാമ)നൊച്ച് അറിവുകൊണ്ടും അദ്ദുഃഖംകൊണ്ടും തുല്യൻ. ഗ്രാമണ്യാധ്യപിജർ = ഗ്രാമദരണക്കാരം ആശ്വര്യനാക്കാത്താഡു നസ്പതിരിമാർ. തളികൾ=ഇലി നേരു. മുഖാധിനാത്തഭേദങ്ങും ഭരവനാത്തഭേദങ്ങും രാജാക്കന്നാത്തഭേദങ്ങും വാസ സ്ഥലവാത്ത തളികൾ എന്ന പാഠത്തിൽനാണ്. “മതിരത്തുണ്ടാ തറയോർ മതവി, വൈശ്വതിരോച്ചം—മതിൽ വളണ്ടിത്തെമ്പം തളികൾ ചുഴി കേരിടം (ഉള്ളിയാടിചരിതം) നോക്കുക. ചുഴവും=ചുററും.

അക്കാമല്ലീ പ്രദത്തിബിഡിതാമത്തംമാധ്യപ്രാ മഹത്യാ
ഗ്രഹിം പദ്യസ്വരജമഭിനവെള്ളുംഹിതാം വാക്യപൂജാരേഖഃ
ശ്രൂക്കന്നനായ പ്രദിശ “ജയരാത്രേപരം” മന്ത്രിൽ പ്രാ-
പ്രാമോദി സ്വാനിയത്തമനയാ സച്ചുമെമ്പേഷ ദേവഃ

തുവല്ലം തുന്നിനിയ പൊതർ തേ-
നീടിലാൻം നൃം വാക്ഷ-
പു വച്ചുണ്ടാക്കിയ മനമെഴും
പദ്യമാലാവിശ്രേഷം
ദേവൻ ശ്രവ്നതള്ളു “ജയരാ-
തേപരം”ക്ഷേത്രമാന്-
ങ്ങാവന്ധൻ തീര്ത്തതിലുമധികം
തനനയാമോദിയാക്കം.

70

ജയരാത്രേപരഭരംം: തുവല്ലം=പരിത്രാഖമായ നീറം. അക്കം മെന്നം. പൊതർ തേൻ=അത്തമാക്കന തേൻ. നേരുറുന്നതെന്നം. ഇട്ടുകനം. നൃം വാക്ഷപു=മനോഹരവാക്കകളാകന പുപു്. നല്ല പുക്കൾപോലെയള്ളു വാക്ക്. പദ്യമാല=പദ്യങ്ങളാകന മാല. മാല പോലെ ഉത്തമമായ പദ്യങ്ങൾ. ശ്രൂപരമേഘരൻ. വന്ധൻ=വന്നി ക്കൈപ്പുടേണ്ടവൻ. ആമോദി=സന്നാഹശ്രദ്ധിതിവൻ. സൗരദ്വൈലുജ്വല നെന്നം. ഓപ്പാറ്റം ചൊല്ലി ദേവന സൃതിക്കാണം. ജയരാതം=മഹോദയക്കേശത്രം. അവിച്ചേരി ദേവൻ ജയരാതേപരൻ. മനോഹരക്ഷരങ്ങളും തേൻപോലെ മധുരാത്മവും ഉള്ള വാക്കകളും മനുഫലും ധനനിഡിയും ചേന്ന പദ്യമാലകൾ ചാത്തി സൃതിക്കാണം. പുഞ്ജമാലയോ? വിചിത്ര ഞങ്ങളായ പുഞ്ജങ്ങളാൽ ഗ്രമിതമായിരിക്കണം. ലക്ഷ്മീദാസൻറ കാവ്യ ത്രിനി മുണ്ണാരെല്ലാമുണ്ട്. ദ്രീപ്പുസാവയവക്രപകം. മനോഹര മലയാളപദസകലപിതവിവർത്തനം.

മദ്യോദ്ധീശ്വരം മമ ഭാരി ഒ പസ്തർക്കരാത്രേ യുഹാരേ
പ്രാച്യാ പ്രാണാഹ്ലതിരപി ന യൽ പുരുതേജാണ്യ-
വബ്ലൈഡ്
മാതർമാത്രം പ്രഭവതി കമം മാദ്ദഗസ്ത്രാദ്ദശിം ത്രാ-
മിത്രം പ്രസ്തം പ്രാണമ ചരണാംഭോജയോശ്വരബികായാഃ.

“കാട്ടിൽ കാട്ടിത്തത കണിയെനി-
ക്കംബു! വിശ്വദാന്തലാക്ക-
മുട്ടിൽ തുക്കെക്കയ്യലക്കറ്റതിയിൽ
പാരണയ്യത്തിടാതേതാൾ
പാട്ടിനാമുത്തിരെയയറിയവാ-
ന?ഇജനം സജ്ജനാമോ?”
കൂട്ടിക്കൂപ്പി ഗുഡവുമുതവി-
ട്ടാക്കരംബാക്കഴിത്താർ.

കൊട്ടണ്ണല്ലും ഭഗവതിരെ വനിക്കുക. തിതവഞ്ചകളും കൊട്ട
അല്ലെങ്കിലും അചുന്നതുത്താണ്. അതുകൊണ്ടാണ് ചെന്ന വനിക്കുക എന്ന
പറയാത്തതു്. ഒരു ദശമെന്നു ധാരണ. അംബു! =അമേ! രക്ഷിതാവേ.
എനിക്കു കാട്ടിൽ കാട്ടിത്തതക എന്നപയം. കൊട്ടണ്ണല്ലുംകുറ്റത്തിന
കീഴക്കവശം ശ്രീമൃഗസ്ഥാനം എന്ന് ഒരു പറമ്പുണ്ട്. അതിനു കതംബ
വനം എന്നാണ പേത്. കാവു് എന്ന പരശ്രാത്രാത്വരാഹ കാട്ട് എന്നാ
ണ് അത്മം. അവിടെ എനിക്കു കണികാട്ടിത്തരണം. അല്ലാതെ വെറും
കാട്ടിൽ എന്നാലു സാരം. ഉലകുറ്റതിയിൽ = പ്രഖ്യാതിൽ. പ്രഖ്യാതാല
ഈ വിശ്വദാന്തല്ലും കൂട്ടിൽ (കൂട്ടിയാലും) തുക്കെക്കയ്യ് പാരണയ്യ്
മതിയാവാനാവൻ. “പ്രാണാഹ്ലതിരപി” എന്ന മുലം. ഇജനം പാട്ടി
ന്ന് (വഴിയാംവായ്ക്കും) ആ മുത്തിരെയ അറിയുവാൻ സജ്ജനാമോ? (പ്രാണി
നാമോ) എന്നപയം. അതിനു് ഈ നോൺ ശ്രാവനാമോ? പോരകിൽ
പക്ഷിയുമാണെല്ലാ. ഭക്തിയുടെ പാരമ്യജ്ഞില്ലാനുബന്ധം അഭാനാംകാണ്ട്
ഒവണം ഇംഗ്ലീഷും അറിയുവാൻ. ആ കതംബാക്കഴിത്താത് ഈ ഗുഡ
പുമുതവിട്ട് കൂട്ടിക്കൂപ്പ് എന്നപയം. ഈ ഗുഡവം മുന്ന് പാദാന്തലുംകൊ
ണ്ടിള്ളും ഗുഡം. ലക്ഷ്മീദാസന് ദശവിരെയക്കരിച്ചുള്ള ഭക്തി ധനി.

പാശ്ചപ പാശ്ചപ മദ്ഭരപച്ചയപാനലോലംബലോലൈ:
പത്രചുഡായാതിമിരമളിനാദ്യത്തെരുള്ളപിഗേജൈഹേഃ:
മാറ്റാരാമാസ്വ ഗ്രണപുരാസത്തിമാസുത്രയിഷ്യ—
ന്ത്യന്ത്രാഖ്യാനത്രപരിഗതന്നേരവക്രാധ്യപനിനാഃ.

പള്ളിത്തന്ത്രിന്നധികമദമായ്
വണ്ട മുള്ളന വള്ളി—
പള്ളിക്കട്ടാലിരക്കുമിലതൻ
മാലയാൽ ചോലയാൻം
ഉള്ളം മുറും പരിമലമിള്ള—
പുഞ്ചിരിക്കാർ വഴിക്കാ—
തള്ള പ്ലാളാമതിലകമിതെ—
നാ നടക്കാവു കാട്ടം.

72

മതിലകത്തന്ത്രാഖ്യാനതിന്നല്ല നടക്കാവു്. ഇന്തി മുംബ അധികമില്ല. വഴിയോ ചോദിക്കുകയും വേണ്ട. അംബനാട്ട ധാരാളം ആളുകൾ പോകുന്ന ഒരു നടക്കാവുണ്ടോ. ആ മാറ്റത്തിലൂടെ പോയാൽ മതിയാകം. പള്ളിത്രു് = പാർപ്പഭാഗങ്ങളുണ്ടിൽ. അധികമദം = അധികമായ മദം. മദം = ഉത്താദം. വള്ളിപ്പള്ളിക്കട്ട് = നടക്കാവിശ്രീ മുകളിൽ പടർന്നകിടക്കുന്ന വള്ളിപ്പടർപ്പ്. സുംശ്രദ്ദി കടക്കാഞ്ഞാവിയം തിന്നിഡിയുള്ള കൂടുള്ള മതിലക ചൊല (തണ്ണൽ) ഉള്ളതും. മാല = സുഥാദം. സുവമാഡി സഖ്യരിക്കാം. പ്ലാനേസ് നകത ചാനാണ് വണ്ടുകൾ ആള്ളുള്ളടന്നതു്. കാവി ശ്രീ/ ഉള്ളിൽ സുഗസ്യം വ്യാപിക്കുന്നു. പ്രക്രതിസിലവും കുറുമെറും. അഷ്ടുഗസ്യം, സാന്തുണി മുതലായതുകൊണ്ട് കുറുമെറും. പുഞ്ചിരിക്കാർ = മനുഷ്യസിക്കനാവർ. വഴിക്കാർ = സസ്യധാരാധാരി കുളിത്തുണ്ടാത്തണി ദേവദർശനത്തിന് പോകുന്ന സുപ്പീരുത്യാഖ്യാൻ എന്ന ധരിക്കുന്നു. “ബേം വക്രാധ്യപനിനാഃ” എന്ന മുലം. നിനക്ക് പോകുണ്ട് ‘മതിലകം’ ഇതാണെന്നു് ആ നടക്കാവു കാണിച്ചുതും. ശമ്പാത്മാലകാരമസ്താനമായ മുലഞ്ഞിന് ചുററിയ വിവരംാം. വിശ്രഷിച്ചു നല്ല മലയാളവും. പരിപൂഷ്യവും രോമാശ്വപ്രദവുംതന്നു.

അഭ്യർത്ഥമയു സ്വയമഭിദയൽ സ്വാഗതം ഭംഗശബ്ദബന്ധഃ
കഞ്ചിൽക്കാലം പലഭരന്താഗ്രേഷ്യ നിധ്യദ്രോഹേഷ്യ
സവ്യാതിമേധ സരസി നിവസംസ്ക്രാം സ വിശ്രാമയിഷ്യ—
ത്യദ്വപ്രഭാവം സലിലകണികാവാഹകോ ഗദ്യവാഹഃ

നേരായെത്താിക്കശലമതള്ളി—

വേംഗംഗാദാൽ, പലത്തിൻ
ഭാരാർത്താഴം തതനിശയിലേ
കൂട്ടിൽ മുൻകൂട്ടിയാക്കി
ആരാൽ ‘സവ്യാതിമീ’ മലിച്ചി—
ജ്യോതിശ്ചനിന്നവല്പസാദം
തീരാൻ നീതം മണാവുമിയല്ലം
കാറുവങ്ങരുക്കാള്ളം.

73

മലിച്ചിരയ വർദ്ധിക്കക്കാണ്: നേരായെത്താി=നേരേ വന്നു. ആതിമ്യമഞ്ഞാദ. എതിരേക്കുകതനെ. കാറാണാണ് നേരേ വന്ന സ്വാഗതമതള്ളാന്തു. ഭംഗനാദം=വണ്ണിൻറെ ശബ്ദം. അതുകൊണ്ട് കശലം പറയുന്നു. പലം (പളി) = കായ്. ഭാരം = കനം. തതനിരേ=മരഞ്ഞിം. മരനിരശാകാന കൂട്ടിലാണിതുന്നന്തു. പക്ഷിക്ക യോജിച്ച സമലം. ആരാൽ=സമീപത്തു. ‘സവ്യാതിമീ’=ആരം ആതിമീയായിട്ടുള്ളതു. ആദ്യഹച്ചണ്ണാലം പക്ഷഭേദമില്ലാതെ സ്വീകരിക്കുന്നതു. മലിച്ചിരിച്ച കവിശാഖക്കാ ചീറ. അദ്യസാദം=വഴിനടന ക്ഷീണം. നീത്=വെള്ളം (ജലകണം). മണം = ഘർഷണയം. ഗദ്യവാഹനാണല്ലോ കാറും. ഏററുകാള്ളം=എതിരേറാറുകാള്ളം. കാറാടിച്ചുകൊള്ളുമെ നീം. നനാന്തരം സ്വീകരണം. ആതിമേഡാൻ കാറും. സ്വീകരണപ്പു നീൽ ഫോലമരം. വണ്ണിൻനിന്നും സ്വാഗതവാക്ക്. ജലകണാഞ്ചാലൻ മല്ലം. ഗദ്യപ്പുശ്വരതാലർച്ചന. ഇതിൽപ്പരം എത്തു വേണാ? ആഗതത്രെ ക്ഷീണമെല്ലാം മാറി. നനാന്തരം സമാജസാക്തി. മുലവും വിവർത്തനവും ഭാഗനാ നീഡേയാ കേമൻ എന്ന മത്സരിക്കകയാണ്. ശബ്ദാലക്കാരമസ്യ നീം—‘സവ്യാതിമീ’ സഭദ്വി എവ ആതിമേഡാ യസ്തിൻ തൽ സവ്യാതിമീ—എന്ന പിറുഹം. എല്ലാവരം ആതിമീയായിട്ടുള്ളതെന്നതം. രണ്ടാഴിരം കോലിൽ കൂട്ടത്തിൽ ചുറരുളവുള്ള കൂളം ആക്കം തൊടാവുന്ന താനൊന്നാണെന്നു പഴയ ആചാരം. അനൈന്നന്നയുള്ളതിനു ‘സവ്യാണിക്കളും’ എന്ന പാരയും. സവ്യാണി പരശകയുള്ളതെന്ന മലയാളം. സംസ്കാരത്തിൽ സവ്യാണിക്കീയത്തുമില്ല. മലയാളസവ്യാണിയുടെ ശരിക്കായ ത്രജ്ജമയാണ് സംസ്കാരസവ്യാതിമൃം. ചീറയുടെ പേരല്ല.

ആയാത്യസ്തം വിരഹിഷ്ട നിജം താപമാസജ്യ ഭാനാ-
വുഡാല്പാസം പ്രവിശ മൃണകാമൃഹഗ്രാലി വിശാലാം
അഗ്രാമ്യാലകരണംഹസിതാലാപലിലാവിശ്രേഹശ-
ക്രാനോദ്രോകം മനസി മൃണിതം കർത്തീക്രമംഗയോനോഃ.

വല്ലാതാം ചുടിനനിംബപിരി-
ഞേതാരിൽ വിച്ചുമിച്ചു-
ലുല്ലാസംപുണ്ഡണക മൃണകാ-
പത്തനം തത്പവാൻ നീ
സല്ലാപം, പുണ്വിരി, കളി, യണി-
ക്കോപ്പിവരിനിൻ നവത്പം
മല്ലാസ്ത്രാവത്ര മൃണമക-
രത്രാമങ്ങേറുമഞ്ചേ.

74

മൃണകാപ്രവേശം: ഇന്നൻ വല്ലാതാം ചുട്ട് മൃണപിരിഞ്ഞാരിൽ
വിച്ചു് എന്നനന്നയം. ഇന്നൻ=സുരൂൻ. ഇന്നപിരിഞ്ഞാർ=ഭാര്യമാൻ
വേർപ്പെട്ടവർ. ഉല്ലാസം=സന്ദേശം. മൃണകാ=തൃക്കണാമതിലക്കം.
മൃണിപ്പിക്കനാതു് എന്ന ശ്രദ്ധാത്മം. തത്പവാൻ=ശരിയായിട്ടുള്ളതറിയ
നാവൻ. ഉശരഹാലി എന്ന മുലം. സല്ലാപം=സന്ദരശംഭാഷണം.
കളി=ലില എന്ന മുലം. അണി=ആരംഭണം. നന്നാപം=പുത്രം. മല്ലാ-
സ്ത്രിൻ=കാമദേവൻ. ആവത്ര മൃണം=ആവുന്നാതു മൃണം. മൃണിതം എന്ന
മുലം. ഇരട്ടിപ്പുനാത്മം. അകൾ=മനസ്സിൽ. ഉശരം=അധികാരം.
അഞ്ചു്=ആ മൃണികയാണിൽ. അവിച്ചതന ആധ്യാത്മം കാമദേവൻറെ മന
സ്ത്രിൽ അഖംഭാവം ഇരട്ടിപ്പിക്കം എന്നാണ് മൃണകാ എന്ന പൊരിഞ്ഞൻ
അത്മത്മകൻ പദ്ധതിം. സൗംഗ്രാമിക്കണ്ണോൻ തനിലുള്ള ചുട്ട് വിര
ഹികളിൽ ആ ദേവൻ വിതിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അപ്പുംശാണാവർ മൃണരയ
അംഗപ്രഷ്ഠികനാതു്. ആ സമയത്ര—സന്ദൃശ്യായായി—നീഥിവിടെയെ
തിണം. അവിടെ നാഗരികസ്ത്രീകളാണെളിത്തു്. അവൻ അലക്കാരന്നെല്ല
കൊണ്ടും ഹാവഭാവാദികളെക്കൊണ്ടും സല്ലാപങ്ങൾക്കാണ്ടും കാമദേ
വൻറെ ഉള്ളിൽ അധികാരം ഇരട്ടിപ്പിക്കം. അങ്ങനെയാണു നന്നരി.
നന്നരം സ്ത്രീലിംഗമാക്കിയിരിക്കുന്നതു ശ്രദ്ധിക്കണം. ഉത്സാഹം റി:ഉർജ്ജ
ന ദിക്കിൽ എത്തുവാൻ കഴുതുക്കുണ്ടാവും. മതിലകം വളരെ വിസ്താരമുള്ള
ഉള്ളതാണെന്നു ധനനി. തത്പവാനായതുകൊണ്ട് നിന്നന്നരിയാമെന്നാണ
യം. ക്രമിക്കെക്കയിരുമ്പുനു നിശ്ചയം. ഉത്തരാഖ്യംതനിൻറെ നാമപേരും
പോലെ മുത്തുശ്ശമായിരിക്കുന്നു.

ചുപ്പാഖ്യം

ഉത്തരഭാഗം

മലേജ് ജാംബുന്നഡയരമഹേളാപുതാം വഷ്പുഗൈഗർ
 വീക്ഷ്യാപാനാം വിപുലപരിവാസിന്യനാ വേഷ്ടിതാനാം
 താമാലോക്യാധികയിക്കരിം ഭോസ്യസേ രത്നഗംഭീ—
 മങ്കേ ഭാസീം പരമിവ സുതാമൗരസീമുദ്ധരായാഃ

പൊന്നിൻകനായ് നടവണി മഹേ—
 ഇംഗ്ലാം വർഷമേരെ—
 ചുന്നിട്ടണാമതിരെരാച്ച കിട—
 ഞാഴിയാൽ ചുഴവോനായ്
 തനിൽ തിണ്ണും മണിക്കളാടത—
 ഞാക്കമാഡ്യരുദ്ധമേകം
 മന്നിനോമമടിയിലെ മകൾ—
 കൊത്തു കണ്ണഭത്തിട്ടം നീ.

1

സന്ദേശങ്ങളിൽ പു'പ്പു' ഉത്തരം എന്ന രണ്ടു ഭാഗം ഉണ്ട്. അദ്യ തേതതിൽ നാശകന്നറ സ്ഥിതി, പത്രിവിരഹദ്വാം, മുതന്നറ ആഗമം, പൊക്കണ്ണ വഴി, ഇവയെല്ലാം വള്ളിക്കുന്ന. ആക്കത്തിൽ നായിക വഹികന പട്ടണം, മുഹം, അവളിടെ അവസ്ഥ, സന്ദേശമതള്ളു മുതലായ വരയ വിവരിക്കുന്നയാണ്. അതനുസരിച്ച് അദ്യം 15 പദ്യങ്കാണ്ട് മുണക്കെയ വള്ളിക്കുന്ന. മുണക്കാപുരിക്ക് ആമിദേവിയുടെ സപ്തലക്ഷൺ വും തികിഞ്ഞിട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ആമിദേവി മടിയിലെടുത്തുവച്ച ലാളികന ടാനമകളാണോ ആ പുരി എന്നൽപ്പുകൾക്കുന്ന. വിശ്രേഷണ ഞാർ അധ്യയ്യിം മകൾക്കം ദേശജിക്കാത്മകവയ്ക്കും ചത്തിരിക്കുന്ന. പൊന്നിൻകനായ് നടവണി—പൊന്നിൻകനാം = മഹാമേത. നടവണി = മധ്യഭാഗത്തുള്ള അലംകാരം. ആമിയുടെ നടക്ക കൃഷ്ണികപോലെ മെത്തവും ചുറും ഇളാപുതം തുടങ്ങിയ പൈതു വണ്ണണ്ണമാണുന്നാണുപ്പു പുരാണങ്ങമിശ്രാന്തിം. മുണക്കയ്യ് അക്കുള പൊന്ന് കനായിട്ട് കിടക്കുന്ന. ഒപ്പ് ശ്രദ്ധസ്ഥിഭി. ഓലുക്കിൽ അടുത്തഹദ്യത്തിൽ പറയുംപ്രകാരം മുണക്കയുടെ ചുറും കോട്ട (നടവണി—അരഞ്ഞതാർ) മഹാമേത വളിച്ചിട്ടിരി

ക്കന്തെന്നം. മഹേഷ്വാസ്യതം = മഹത്തായിരിക്കുന്ന ഇളാപ്പത്തേതാട്ട (ഭ്രവണ്യം) കൂടിയതു ഭേദം. മഹേഷ്വകളാൽ (സുരീകർണ്ണ) നിറഞ്ഞതു് ഗ്രാനക. വർഷമേരു ചെന്നിച്ചുണ്ടാമതിരോട്ട് (കൂടിയതു്). വഷം = ഭ്രവണ്യം. ഭാരതവർഷം ദുതലായതുപാലെ. സംവത്സരക്കുന്നം. അങ്ങനും ഭ്രവണ്യങ്ങൾ ചുറവുള്ളതു് ഭേദം. ലഭ്യരഹസ്യവത്സരം ചുറവിനടക്കാൽ പ്രാപ്തിക്കാവുന്ന അതിന്തിരേയാട്ടക്കൂടിയതു് ഗ്രാനക. അതു വല്ലതെന്നതും. കീടങ്ങാഴിയാൽ ചുഴവോന്ന് = കീടങ്ങുപോലെ തൃശീ(കടക്കം)യാൽ ചുറവിയതു ഭേദം. അഴിപോലെയുള്ള കീടങ്ങിനും ചുറവിയതു് ഗ്രാനക. തന്നീൽ തീണ്ണും മണിക്കളോട്ടക്കൂടിയതു്. മൺ രത്നം. ഭേദം രത്നഗംധ യാണ്ണല്ലോ. രത്നങ്ങൾ നിറഞ്ഞതു് ഗ്രാനകാ. സമുദ്രം. അർക്കം അരഞ്ഞവു് (അത്രുത)തെതക്കൊട്ടക്കുന്നതു രണ്ടും. ഇന്നുനെന്ന മന്ത്രിനും മകൾക്കും അതും വ്യത്യാസങ്കൊടുക്കുന്നതു വിശ്രേഷണങ്ങളും കുറഞ്ഞു സാദ്ധ്യം. അന്നു നെയ്യുള്ള ഭൂമിയുടെ പൊതുസ്ഥലുള്ള ബാമനമകളും മടിയിൽവച്ചു ലാളിക്കന്ന വിധാനത്തിൽ നീ ആ ഗ്രാനകരെയക്കണ്ണ തുടക്കമന്നതുപ്രക്കുപ്പിക്കുന്നു.

ദോദ്ധിണിയാഭ്യാം നിബിഡിതല്ലജംഗ്രേറതാംഗദാഭ്യാം
വേഹാക്രഷ്ണാ എടറിനാരിവെരം മേരകോദിണിചചക്രം
നൃസിം ദ്രോപ്പുംപുരജയിനാ യത്ര നേത്രാഹിതപ്പം
തദേശാജ്ഞാംഭം സ്ഥംരതിപരിതോ തക്കമസാലപ്പുലേന.

ചാത്തം നാഗാധിപവളരെയും
കൈകുളാലാൻ തുട്ടി-
ചുത്തം തമ്മിൽക്കലച്ചില മഹാ-
മേതതൻ തുന്നുരണ്ണം
പേത്തം കാച്ചിപ്പുരഹരനല-
ക്കണ്ണുചുപ്പിൽക്കുചുപ്പം
തീത്തം ചുഴുക്കനകമതിലിൻ
പിടിലിനിടിരിച്ച്.

2

ചാത്തം = അണിയുക. നാഗാധിപവള = നാഗാധിപനാക്കന്ന വള. നാഗാധിപൻ = റാസുകി. കലച്ചില = കലവില്ല്. തുന്ന് = അറ്റം. (ധനദിശ്വാടി). പേത്തം = വീണ്ടും വിണ്ടും. പുരഹരൻ = ത്രിപ്പുരയാരെ കൊന്നവൻ. ശ്രീപരമേഖലയർഥൻ. ഉലക്കണ്ണുചുപ്പ് = ഉലപോലെ ജ്വലിക്കുന്നുകുന്ന അട്ടപ്പ്. മുന്നാം തുക്കണ്ണുകുന്ന ഉലയച്ചുപ്പിൽ. കുചുപ്പം തീത്തം = പതം മാററി (ടെസ്റ്റ് കറയ്ക്ക). ലോഹങ്ങൾക്ക് സ്വതെ പതാ (കുചുപ്പം) ഉണ്ട്. കാച്ചിയാൽ പതം പോകം. കാച്ചിത്തോയിച്ചാൽ (മുക്കിയാൽ) പതം കുട്ടം. അതാണ് സ്വഭാവം. ഇവിടെ മേതവില്ല വള്ളച്ച വളയമാക്കിയാൽ തിരിരെയ നിബാന്നപോകാതെ കാച്ചി പതംകുറച്ചു എന്ന സാരം. ചുരുചു = ചുററാം. ശ്രീപരമേഖലൻ അത ഒന്ന് മുണ്ണകാപുരത്തിന് സ്വപ്നമതിലുണ്ട്. വിസ്താരാക്കാണ്ടും പൊക്കം കൊണ്ടും മേതതല്ലും. അതുകൊണ്ടും സ്വാമി തുപ്പരദഹനകാലവരെ ത രണ്ട് മേതവില്ല് കത്തിക്കലച്ചു് അററം രണ്ടും ചെന്തു വളയമാക്കി കാച്ചി വിളക്കി പതംകുറച്ചു് അതഞ്ചെന അവിടെ ഇട്ട്. ഇപ്പോൾ അതു സ്വപ്നമതിരെന്ന വ്യാജേന വിളക്കുന്നവോ എന്നുത്തേപ്പുകൾ. കൈതവാപ ഹൗതീ ഉദാത്തം ഇം അലക്കാരണങ്ങൾ.

സൈപരക്കുഡിയാവിധിജു സുദിലാം ശ്രൂയമാണേഷു യത്ര
സപിയക്രാന്ത്യാവഹകളുന്നവെവർന്നുചുരേഞ്ചു
ഉദ്ധീഡാതെചുന്നുപരിത്തഗമനഗ്രാന്തയന്നുപദ്മാദ്രേ
വ്യാവത്താണ നടണി ക്ഷസുമാക്രീഡിചക്രാംഗപോതാഃ.

നോതാപോക്കായ് നള്ളിനമിഴിമാർ
ഗ്രാപുരത്തിൽക്കള്ളിക്കം
നേരം ത്രിററിൻ നിനവത്തള്ളമാ—
ക്കാൽച്ചുംലബേപാചുകേർമ്മൈ
സൈപരക്കുഡിയാവനിയിലവിട—
പുഞ്ഞലന്നങ്ങൾ വാനിൽ
കുരം പാറിപ്പുരവശതയാൽ—
പ്ലാതിയിൽപ്പിൻതിരിപ്പു.

3

നേരംപോക്ക് = കള്ളി. സമയം പോക്കാതിനവേണ്ടിയുള്ളതെന്നം.
നള്ളിനമിഴി = താമരക്കണ്ണപ്പുണ്ണി. ഗ്രാപുരം=മുണ്ടക്കയിലെ ഗ്രാപുരം. കാൽ
ചിലിസു് = കാൽത്തളി. സൈപരക്കുഡിയാവനി = ഇഷ്ടാപോലെ വിഹരി
ക്കവാനുള്ള ഉദ്യാനം. കുഡി = കള്ളി. പൈതലവന്നങ്ങൾ = പൈതലാക്കാ
അന്നങ്ങൾ. അരയന്നാപുത്രങ്ങൾ എന്നത്മം. പരവരതെട്ടുവരയ്ക്കു.
ക്കിണം. അവിടെയുള്ള ഉദ്യാനവാപ്പീയിൽ അരയന്നങ്ങളും കണ്ണുങ്ങ
ളും ധാരാളുള്ളും. ഗ്രാപുരത്തിന്റെ ഉപരിഭാഗത്തു വിഹരിക്കുന്ന സ്ഥി
കളുടെ കാൽച്ചുംലബേപാലിക്കട്ട ത്രിക്കാരാണ്ണന്ന ഭൂമിച്ചു തുടരു
വാന് അന്നകാട്ടാങ്ങൾ മേൽപ്പും പരക്കാണവെന്നം അവിടെചെപ്പും
തെ പാരവയ്ക്കാണ്ടു താഴെത്തന്നെ പതിക്കാണവെന്നം സുരം. ഗ്രാപു
രത്തിന്റെ ഉയരം, അവിടെയുള്ള സ്ഥികളുടെ വിഹാരം, കുഡിയാദ്യാന
വാപിയിലെ അരയന്നങ്ങൾ, ഇവയെല്ലാം ധരിക്കാണ്ടതാക്കാന. അന്ന
ങ്ങളാണൊക്കിൽ അവിടെ എന്നതും. ശരതു വരതതെന്ന ഭാവന. ഭ്രാന്തി
അലക്കാരം.

യസ്യാം സൗധാ രതിരചിത്തഗവിത്തയോനേയുംഡോടി-
ക്കെന്നവ ശ്രൂതാഃ പരമഹദിപതേഃ ശ്രീഷ്ഠരത്താദ്വിരോഭി:
ദുർഘ്യാംഭോധേരഭിനവസുധാശിതളാ വീചിഭിംഗഹഗ-
സ്മംഗ്രാഃ ശ്രൂംഗൈരപി ഹിമഗിരേസ്മല്ലുകല്യാഃ പ്രമനേ.

മുത്തം സൗധാ രതിരഹിതമന-

ദുർഘ്യകർമ്മം മണിഗ്രീ

ചിത്തം ശ്രൂഷൻ മുടികളൊട്ടമാ

വൈശ്വരയോന്മുഖ പിരുന്ന

പൊത്തം പാലുശിയിലവനിര-

ങ്ങം സുധാനവ്യഗ്രാത്യാൽ

തന്ത്തംഗതപാൽപ്പുനിമലഫടി-

ചൂത്തിനം ചേത്തുചാല്ലാം.

4

മുത്തം = വശിഷ്ഠം. രതിഹിതം=രതിക്ഷ" (കാമപത്രിക്ഷ") ഹിതമാ യിട്ടുള്ളത്. കാമകേളിക്ഷ" കൊള്ളാവുന്നതു". അനംഗപ്പുകൾ = കാമദേ വസ്ത്ര കീഴ്ത്തി (കാമകീത്തി). മണി=രതം. ചിത്തം = ചിതറും (ചാര ക്ഷം). പൊത്തം=പൊദ്ധരം. സുധാ = അത്രു". കുമാധാ എന്നം. തുംഗതപം= ഉയർച്ച. പനിമല = ഹിമവാൻ. പനി=മൺതു" എന്നാം. മുടിക്കു ഇവിടെ കൊടുട്ടി എന്നതും. അവിടുത്തു മാളികകർക്ക് വെണ്ണ വേണ്ണവോളുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുമാത്രമല്ല (ക്കെന്ന ശ്രൂതാ എന്ന ഫലം) കാമകീത്തിരയാട്ടം, അനന്തരൻ ഹാനിജാളാട്ടം, പാലുശിത്തിരക എളാട്ടം, ഹിമവാൻ മുടികളൊട്ടും തുല്യമെന്ന പരിണാതതു", പിന്നേയാ (പരമപി എന്ന ഫലം) മുറ്റും രതിപ്രീതിവും, രതാപ്രഭയുള്ളതും സുധാ ശൈത്യളത്പംകൊണ്ടും പൊക്കംകൊണ്ടും തുടിയാണു" അവരെയാരോഗ്യിരാ തുല്യമെന്ന പരിഞ്ഞാതു" എന്ന പ്രഥയുകം പ്രഥയുകം എടുത്തനപയിച്ചു പരിയാണു. അശ്വാശാശാ" അതിരെൻ്ന ചമൽക്കാരം അവിയുന്നതു". ഉയരം, ഉദ്ദിഷ്ടക്രമം, ഏതുശ്രേറ്റം, ശൈത്യളത്പം മുതലായവ വ്യാഖ്യം. ദ്രോഹ മുലകമായ ഉപമാലക്കാരം.

ആലോക്യാരാദയിരജനി യത്രാത്മനഃ സൗധസത്തം-
ന്യാസിനാനാം മുഹൂരതിശയിന്യുഗനാനാം മുവാനി
പൂർണ്ണമാശാമുപരിഹമനപ്രേജ്ഞയാ സംഗ്രഹിതാം
ഹിത്പാ സദ്യഃ പതനവിധയേ പാശിമാമേതി ചന്ദ്രഃ.

മുന്നം ചാരത്തിരവിലവിടെ-
ചന്ദ്രശാലാക്ഷണത്തിൽ-
ക്കന്നൻകാണ്ണാർക്കമലവദനം
കണ്ണുകണ്ണേരമെന്തും
ചപനങ്ങരാൻ കരതി, യുദ്ധം
ചപയ്യതാമാശ കൈവി-
ടിനചന്ദ്രൻ, കതിമരിയുവാൻ
വാതണീണേവയാന്നാൻ.

5

പാതയ്ക്ക്=സക്കിപ്പയ്ക്ക്. ഇരവു്=രാത്രി. ചന്ദ്രശാലാക്ഷണം=മട്ട
പൂവിണ്ണാ തുറന്ന സ്ഥലം. കനാൽക്കണ്ണാർ=സുന്ദരികൾ. കമലവ
ദനം=താമരപ്പുപോലെയള്ളുന്ന മുവം. ഉദയംചപയ്യതാം ആശ=ഉദിച്ച
ദിക്ക് (കിഴക്കുഡിക്ക്). ഉണ്ടായ ആഗ്രഹമെന്നം. വാതണീണേവി=
വത്സാഡിക്കിരുന്ന (പട്ടാഞ്ചാരു ദിക്കിരുന്ന) സേവകികൾ. വാതണീ=
മദ്യം. വാതണീണേവി=മദ്യപാനം. തലതിരിഞ്ഞുവീഴാൻവേണ്ടി കള്ളി
കടക്കാനു എന്നതുടക്ക മുലതാലിപ്പാഞ്ച തെണ്ടാവായും ഉണ്ട്. കതിമരി
യുക=കതിച്ചുമരിയുക. പതനവിധയേ എന്ന മുളം. മരിഞ്ഞുവീഴാൻ
എന്ന പറയ്ക്കാതുകൊണ്ട് കള്ളികടക്കിക്കും ഒരു ചിത്രമില്ലായ്ക്കില്ല. മുലകാ
രൻ എന്നൊ അതു സുചിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. ചന്ദ്രശാലാക്ഷണത്തിൽ നിൽക്കുന്ന
സുന്ദരിമാത്രം വദനങ്ങളുാക്കന്ന താമരപ്പുക്കളെക്കണ്ട് അവധയാട്ടുന്ന
പൊതത്രവാൻ ചെന്ന ചന്ദ്രൻ തോറു തു നംപാടി ആത്മഹദത്യചെയ്യു
വാൻ മദ്യപാനിയായിട്ട് വട്ടംകൂട്ടുകയാണോ ചെയ്യുന്നതെന്നു തോന്നുമെ
ന്നുണ്ടപ്പെട്ടു. രൂപം, അതിശയോക്തി ഇവയുടെ സങ്കരം എന്നതുടി
പറയണം. അഫംകാരികൾക്ക് പററുന്ന അധിപതനം വ്യംഗ്യം.

യസ്യാം മുർച്ചുരജനിന്നാ റത്തശാലാഃ സമീരേ-
ണോഭുതാബഗ്രഖപ്പജപട്ടിരജരത്തമാനാം നടിനാം
റത്യന്തിനാകുപരി മുതഭിരാഗ്നിഃ സ്വനാരോഹഭാവര-
സ്തിതാഃ കമ്പം നിപത്തന്തിയാന്യോന്യമാലംബയാതി.

ഇഷ്ടറിച്ചം മുരജമിട്ടും
റത്തസ്യയദ്ധർത്തനേൽ-
ചുട്ടം കാററിൽപ്പതരിയ കൊടി-
ക്ഷേരധാലേരെ നന്നായ്
ആട്ടം നല്ലാത്തെയരമല്ല-
ക്രടിയാലിട്ടിളക്കീ-
ടാട്ടംനേരത്തടിപരിയുമെ-
നോത്ത് കൈകോത്ത് നില്ല.

6

ഇഷ്ടറാ = കത്തളിള (കൊഴുപ്പുട്ടുള്ളടിയ). മുരജം = മുദംഗം. ഇട ദുക = പത്രുനശഭ്യം. മുചകക. റൂതാശാധം = കൂത്തന്പലമേടകൾ. മെൽ = മുകളിൽ. ചുട്ടക = തലയിൽ ചാർത്തുക. പത്രുക = പാറക. നല്ലാർ = സുന്ദരികൾ. ആട്ടംനല്ലാർ = നാൽകികൾ. അരമുലക്കട്ടി = അര (ജലനാം)യുടെയും മുലയുടെയും ഭാരം. ആട്ടക = ഉലയുക. അടിപരിയ ക = കടപ്പാട്ടുക. മാളികകളിൽ കൈകൊകയാകന്നു. ക്രടിക്കിടക്കുന്ന ധാരാളം പാറിപ്പുകന്നു. അവത്തമിൽപ്പിണാഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ധാരാളം പാറിപ്പുകന്നു. സുന്ദരിരിന്നനേർ റൂതാമട്ടനു. അവത്തടെ സ്വനാഞ്ഞും നാിതംബന്നങ്ങളും ഇട്ടിളക്കിട്ട് ഭാരമുടക്കിക്കുന്ന ഉലയുംനും അവ അടിപരിഞ്ഞു മറിഞ്ഞുമോ എന്ന ശക്കുകാണു് കൊടിമുരകളുംനും കൈകൾ തന്മിൽക്കൊണ്ടുപിടിച്ചു നിൽക്കുകയാണെന്നു എന്നു തോന്നുമെന്നുംപ്രേക്ഷ. ആപകൾത്തിന്റെ സംകരം. റൂതാശാലാ ഘുന്നം മുലം. അതു സ്വീലിപിം ഗമാണ്. സുക്കിച്ചാൽ ചില വ്യംഗ്യങ്ങൾക്കുടെ കാണാം. നല്ല മലയാള പദമേളം. ഒന്നാംതരം ഭാവന. മക്കമായി നന്ദിപരിപലിതവും.

യൽപ്പര്യതേ പരമമണവോ രേണവഃ ഷൃംഖവാട്യാം
പഷ്ഠിം പക്ഷശ്രസനചലിതാഃ പക്ഷിംഗാം ചാപമാള്യാഃ
പുള്ളിം നേത്രാള്ളിം പുരജിതാ പഞ്ചികേ പുള്ളക്കേരോ—
രന്ധം ദേഹം ഘടനയിത്രമതഃ ദ്രാഡനീയം ഘടനേ.

അന്നാട്ടെന്തും മലർവനിയിലേ
പുംപോടിച്ചാത്ത് പുവി-
ല്ലിനാള്ളം സ്താണല്ലിച്ചിറകടി-
ക്കാറുകൊണ്ടുറുമട്ടി
മുന്നാള്ളിൾൻ കന്തമിഴിയിലാ
മാരമെയ് നീററിയെനാൽ
നന്നായ് വേരാന്നതിലുപരിയായ്
തീത്തിടാനോത്തിട്ടുന്നു.

7

മലർവനി=പുംതാട്ടം. പുവില്ലൻ=കാമദേവൻ. സ്താണല്ലിച്ചിറകടികടിക്കാറു്=സ്താണാകന്ന വണ്ണിൻറെ ചിറകടിയിൽനിന്നാണാകന്ന കാറു്. കാമദേവൻനാ വില്ലിരെന്നു സ്താണ് വണ്ണിൻനിരയാണെന്ന പ്രസിദ്ധം. ഇംഗ്രേസ്=ആരൈപരമേശ്വരൻ. മാരൻ=കാമദേവൻ. മെയ്യ്=ശരീരം. നീറുക=ഒന്നുമാക്കു. ഉപരിയായ്=കുട്ടത്തു നന്നായിരി. മുസ്യ് കാമദേവനെ ആരൈപരമേശ്വരൻ ചാപലുക്കി. ഇം പുംതാട്ടാണു ഇലെ വണ്ണുകളുടെ ചിറകടിച്ചുള്ള കാറുത്തട്ടി ഇളകന്ന പുംപോടിച്ചിന്ത്യാ ഇനി അതിലും മെച്ചുമായ ഒരു കാമ(ശരീരം)നെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ തുടങ്ങു കയ്യാണു. എന്നു തോന്നാമെന്നാൽപ്പേക്ഷ. പരമാണ്ഡകളുടെ സകലന മാണം മുത്തിമത്താവമെന്ന താക്കിക്കമതം. കാമമാളിപക്കപ്പോ വ്യംഗ്യം.

വീമീം വീമീമന വിചരതാം യത്ര മുർഖുക്ഷപാരം
കാര്ത്തിയ്യാരം കമപി സുഭഗം കാമിനാമീക്ഷമാണും
ലജ്ജാവാംശേവനായനദഹനേ ശംളനു ലംഭിതാം സപാം
മനേയ ദേഹാള്ളതിഫുപത്തിം മന്യതേ പഞ്ചബാണും.

കാണുന്നോള്ളംരിയതെങ്ങവോ—

രോന്നില്ലും സഞ്ചരിപ്പോ—

രാണാങ്ങൾക്കൊള്ളിച്ചകവയിവി—

ട്ടിന്നു തിന്നും വിധങ്ങൾ

സ്ഥാണംത്രിക്കണ്ണുരിയില്ലടക്കവ—

ന്തരറയ്ക്കു ചെറു നാണം .

കാണാനെങ്കിൽക്കൈത്രമധ്യികം

കാര്യമായ് കാമദേവൻ.

8

അരീയ = ശ്രൂഷമായ. തെതവു് = അഞ്ചാടി. രാജവീമി. നീളം തുച്ഛിയതും ഉണ്ടമെന്നുമായ തെതവീമികളുന്ന സാം. അവധിവിട്ടു് = അതിരില്ലാതെ. വിധം = രീതി. സ്ഥാണം = ശ്രീപരമേശ്വരൻ. എറിയിൽ = തീയിൽ. ചെറു = അല്ലും. ഗ്രനകയിലെ റാറോ നെടുപ്പാതയിലും
സുന്ദരപുത്രപ്പുരാം എഴുപ്പോഴും സഞ്ചരിക്കം. അവരോ കാമദേവനെ
കാർണ്ണസൗംധ്യമുള്ളവർ. മാരൈ ശ്രീപരമേശ്വരൻ രുക്കളും ചാനു
ലാക്കിയതു് അയാൾക്കപ്പകാരമായി എന്നു ധനി. അല്ലെങ്കിൽ അവരെ
ക്കണ്ട നാണിച്ചു് ആത്മഹത്യരചയുമായിതനു. അതു ഒവണ്ടിവന്നില്ല.
“ചെറു നാണം കാണാനെങ്കിൽ” എന്നീ പ്രശ്നാം വളരെ ഉചിത
മായി. പുതശ്ശകാർ എത്ര പ്രവൃത്തിയിലും എഴുപ്പോഴും ലജ്ജാതീതന്നു
രാധിരിക്കണമെന്ന വ്യംഗ്യം. അതാണ പാതപ്പം. സംഭാവനാസ്ത്രി
യായ ഉൾപ്പെടെ. മസുന്നമലയാളപദ്ധതന പ്രത്യേകം സുന്ദരം.

അപ്യാന്ത്രികസ്ഥിരതരഹണാന്തപ്യനാല്പാതദോഷാ-
ഞ്യപ്യാലോലഹൃകരപദാന്തപ്യനാഡായരാണി
അനുസജ്യങ്ങേത ന വല്ല കർമ്മാന്തരഗാത്രേഷ്യ യസ്യാ,
ലോലേഖ പാരശ്രഹപി തു ലളിതാനേധ്യവ രത്നാനി രാമാഃ.

എല്ലാനാളും ഗ്രണമൊട്ടമു-
ല്യാധരഗ്രീഡോച്ചം കേ-
ടില്ലാതെയും മുട്ടകരപദം
ചേന്ന മിന്നനന്തായും
നല്ലാർക്കലേപു തച്ചിരമവിടെ-
ചുണ്ടിട്ട പാരരരല്ലാ-
മല്ലാതേരറം കർമ്മാന്തിരൻ
മുത്തിമേൽ ചാത്തിടാപോൾ.

9

പുത്രപ്രകാശം ഗ്രണകാപുരിയിൽ ദാനാനേരുയല്ല നാരീരത്നങ്ങേയാ
ണു് മാറിലണിയുംനതനനു പാറയുകയാണു്. രത്നങ്ങൾക്കും എല്ലാശക്കാണ്ടു
വിശ്വേഷണം. ഗ്രണം = മേര. ചരടനനം. അമുല്യാധരഗ്രീഡ = വലിയ
വിലപ്പിടിച്ചു് (മുല്യാധരം = വിലശകരവുള്ളതു്. അമുല്യാധരം = വിലഞ്ചു
തല്ലള്ളതു്). അമുല്യ (വിലതിരാഞ്ഞ)മായ അധര (ചുണ്ട്)ശതിക്കരം ശ്രാബ
ഡേയാട്ടക്രൂടിഡ സുരിനം. ഏകില്ലാതെ = ചൊട്ടൽ മുതലായ മുഖ്യക്രില്ലാതെ
രത്നം. അംഗംംഗാഡി നൃതയാല്ലാതെ സുരികർ. മുട്ടകരപദം = മുട്ടവായ
(വരമല്ലാതു്) കര (ശ്രാബ)ശതിക്കരം ഹരിപ്പിടം രത്നം. മുട്ടവായ കയും
കാലടിക്കളുള്ളവർ നല്ലുക്കല്ലു്. തച്ചിരം = മരനാഹരം. ശണ്ടിടംനും.
നല്ലാക്കല്ലു് = സുരിനം. പുണ്ടിട്ട = അണിയു. അഭ്രദേശിച്ചു എന്നം. ദത്തി =
ശരിനം. പശ്ചാർ = പരിപ്പാരികൾ. അവിടത്തോ റഹസ്യബി ധനി.
പുത്രപ്രകാശക്കതിനു് ഭ്രമമില്ല. അതിലും മെച്ചുള്ളതാണു് നല്ലാക്കല്ലു്.
അല്ലാതെ കർമ്മാന്തര ചാന്ത്രക്കിഴയില്ല. നല്ലാക്കലേപു അണിയു. അണിയേ
അവേപക്ഷിച്ചു് ഇതു കല്പിംഗാഞ്ചകില്ലം (രത്നാ) അതുകും എന്ന സാരം.
കല്പിന വൈദും കല്പിനംതുടി അസ്ഥമുണ്ടല്ലു. വിചശീതരതിക്കു മം ധനി.
അതിനു കരയ്ക്കാം പ്രസിദ്ധിയുണ്ട്. വ്യതിരേകം.

കേശേ നീപാ ദുർശി സഹസ്രിജം കേസരാ നാട്ടിച്ചെങ്കു
കൂന്ത്യായാ മുദ്രനി ഹസിതേ സഞ്ചകമായേ ശരിരിഷം
ഗണേശ ലോറ്റുവൃത്തിമഹി സമം യതു സാദർധയന്തി
കാമോദ്യാനേ വിലസതി സദാ കാമിനിഷപാത്തവന്തും.

എല്ലം തണ്ടാർമമിഴി, ബക്കളുമാം
പൊക്കിൾ, കേശം കടന്പും
ജലപ്പുപ്പാലുവിരി, മുദ്രലമെയ്
വാക്, പാഞ്ചാറാറി ഗണേശം
മല്ലത്താരാർമമിഴികളിൽ മുട-
ഞാതെയെന്തീവിയം പു-
വില്ലക്കേളീവനിയിൽ മുഴവൻ
പാത്തിടാമാത്തവന്തും.

10

എല്ലം=വികസിച്ചതു്. തണ്ടാർമമിഴി=തണ്ടാരാക്കന്ന മിഴി, തണ്ടാർ
പൊലെയുള്ള മിഴി. തണ്ടാർ=താമരപ്പുവ്. തണ്ണ+താർ = തണ്ടാർ.
(കേരളപാണിനീഥമന്നുഠിച്ചുള്ള സന്ധി.) കളിർമലൻ എന്നു് അവയ
വാത്തം. ബക്കളം=പുതിലവാണി. ബക്കളുമാക്കന്ന പൊക്കിൾ. ബക്കളം
പൊലെയുള്ളതെന്നും. കേശം=തലധടി. കടന്പു് = നീലവില്ലപ്പുസില്ലി
അള്ള മരം. അരീച്ചുന്നർ നീറുള്ള പച്ചിലവരം ഇതായിരിക്കുന്നും.
ഇനിപ്പറയുന്ന ഉപമാനോപമേയന്മാർ മുരുളു് ഉദ്യാനത്തിനും സ്കീഫം
അപക്ഷ്യം ഉപമയുമായി ചേരുന്ന ഏകാണ്ടാൽ മതി. മല്ലപ്പുവ് പുഞ്ചിരി.
ശരിരം നെന്നെന്നിവാക്. പാഞ്ചാറാറി കവിയർഥനത്തിനും. മല്ലത്താരാർ
മിഴികളിൽ=സുന്ദരിരേണ്ടാദളിൽ. പുജില്ലക്കേളീവനികളിൽ = കാരാദേ
വൻന്നു ക്രീഡിബ്രാന്നാദളിൽ. സ്കീകൾ കാമക്കുംഡിഡാകളുംണ്ണുന്നു
ഭാവന. സാധാരണ ഉദ്യാനങ്ങളിൽ ഓഫോ ആരുവിലും അതാരുതു
വിശൻവ വികാരമേ കാണാൻ കഴിയു. കാരാദേവൻന്നു സ്കീമയമായ ഉ
ദ്യാനത്തിൽ ആരു് ആരുക്കാട്ടുടം അഭവസ്ഥ തെമിച്ചു കാണാമെന്നു
സാരം. വാസ്തവത്തിൽ ആ അഭവസ്ഥ റാപാലലിലഭ്യാട്ടുടിയ പുന്ന
പ്രന്തനാിൽ മാത്രംമാണുള്ളു. ലഭ്യാട ആരു് എന്നും കാണാം. പുജ്ജന്മാർ
അണ്ണിണ്ണു സുന്ദരിമാവരക്കുടി പദ്യംവഴി ദർശകാം. ആരുകാലം സ്കീ
കർക്ക് ഉത്തരജനകകാമനു ധന്താ. “കേശേ നീപാ ദുർശി സഹസ്രിജം”
ഇങ്ങനെന്നുണ്ട് മുലം പാകനാതു്. വിവാത്താണ്ണിൽ അതു നല്ല മല
യാളുപദഞ്ചമെല്ലക്കുണ്ട് അലങ്കരമസ്തനമായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.
വിവശം നു മുലങ്കേ ജീവിക്കുന്ന എന്ന പറയണം. സാവധിപ്പാത്തവകം.

ടീരെമെന്നുല്ലയപനിടിരബലാം സ്ത്രീതവഷാനിശാനാം
വൃശ്ചിം ദശ്ചിം വിഹസിനി വിദേ പ്രീഡിതാഃ കൂഷാംഗം
ശ്രദ്ധനേത സപം പുട്ടികചപപദം കംഭസിനൃരായുക്ത്യം
മാതംഗാനാം മദപരിണത്ര യതു മാർഗ്ഗദ്രോഹം.

ആടിക്കാർ മുത്തിരവിലിടിയാൽ
മകമാർ കൊക്ക ചെന്നു—
റാടിപ്പുണ്ണം പച്ചപുലരിയിൽ—
ച്ചാലുപുക്ക്ഷങ്ങൾതോറും
തേടിക്കാണം വിടർ പരിഹസി—
ക്കനേപാർ നാണിച്ചുതെല്ലാം
മുടിക്കൊള്ളും മദകരി കടം
തേച്ചുതാം പുച്ചുരുലം.

11

ആടിക്കാർ = കക്കടക്കഞ്ഞിലെ മഴക്കാറു്. വലിയ കരിക്കാർ എന്ന സാരം. ചെന്നു— ആടി = കുക്കമ ചൂറു പുശിയിട്ടു്. വട = പാട്ടു്. (കീ ണാ). പുലരി=പ്രഭാതം. ചാലുപുക്ക്ഷം = നടക്കാവുമരം. തെച്ചക്ക = അനേപ ഷിക്കക (തിരക്കക). വിടർ = വിട്ടാർ. മുടക = മറയ്ക്ക. മദകരി = മദയാന. കടം = കുവിർത്തടം. പുച്ചു് = വ്യാജം. ഭേദാവിനെന്തെടി പ്ല്ലാക്കനവർ, അഭിസാരികമാർ. പുത്രജന അനേപഷിച്ചുചെന്നു് അ ഭേദാവിക്കനാവരെന്നതും. അഭിസാരികമാർ തത്തൻസ്ഥലങ്ങളിൽ ഉ ണ്ണങ്ങളിലുമില്ലെങ്കിലും വസ്ത്രിക്ക കവികളുടെ സപഭാവമാണു്. മഴക്കാ റം കാമോദ്വീപകം. രാത്രിയിൽ കണാവരെങ്ങെടിപ്ല്ലാക്കനവർ തുടി കേട്ടും മററും ദേഹപ്പട്ടു് ചാലുമരങ്ങളിൽ കെട്ടിപ്പുടിക്കം. കണാവ താർ—അല്ലെങ്കിൽ വിടർ—രാവിലെ തിരിച്ചുവരുന്നോർ ആ കുക്കമ ചൂറു പുരണ്ണ പാടകണ്ണു് പരിഹസിക്കനേപാർ സ്ത്രീകൾ നാണിച്ചു് അതു് മദയാന ചൊറിച്ചിൽ മാറാൻ കവിർത്തടം ഉരച്ച പാടാണോ വ്യാജം പരഞ്ഞു് മരച്ചുകൊള്ളരുന്ന സാരം. അതുനീമിത്തം രക്തം പൂശണംതെന്ന വിവക്ഷ. അപദ്ധനതി ആലങ്കാരം.

അദ്യ ശ്രേപാ വേദ്യയിൽത്തപദാ യാവനെ മാരത്തും
അനുഭൂതം പ്രാതഃ കിമപി സവിളംബാഗമാ വേശകന്യാ
സാന്തഃകോപാ “സമരജയിനാം കിം വല്ലഭ്യേതി” യത്ര
വ്യാഖ്യാശേഖണ്ണശ്രഹത്തുകവിടൈട്ടുവിഴുഡാഃ
ക്രിയങ്ങ.

മാരകീഡാഫുറയ്തവിടാ—

നന്ന പിറേന്ന തുഷ്ടി—

തതാരംഭിക്ഷം ഗണികകൾ കാരേ

വൈകി വനന്നത്തവോരേ

സാരഗ്രാഹം “കളരി വിത്ത-

ക്കന്തിനെ”നാറിവായ്യം

ജാരന്മാരാം ഗ്രഹത്തുകർ വിളി—

ചൂംതി നാണംകൈട്ടത്തും.

12

മാരകീഡാഫറകാമകളിയുടെ തത്തും. കാമത്തത്തുമന്നാം. തുഷ്ടിയും = യാവനാരംഭം (ആഞ്ചവകാലം). ഗണിക = വൈദ്യ. കാരേ ശബ്ദ
കി = അല്പം താമസിച്ച്. സാരഗ്രാഹം = കാൽം അറിഞ്ഞുകൊണ്ട്. കളരി = പള്ളിപ്പുടം. വിത്തത്തർ = ബിത്തദ്യാരികൾ. പോരിൽ ജ്യാമിച്ചുവരുന്നതം. ജാരന്മാരാം ഗ്രഹത്തുകർ = വിടക്കാരായ വള്ളത്തകിളികൾ. ഇടറം കൊപം. വായ്യുക = വല്പിക്കുക. റാറുക = പരിയുക. “അദ്യ ശ്രേപാ വാ” അന്ന ചിരേറന്നു എന്ന വിവർജ്ജനം. രക്കക്കണ്ണ രഘ്ജമ. ഒവണ്ണമാക്കി ഒന്നവനും ഇംഗ്ലീഷിനാം നാളെയെ തുടങ്ങുമ്പെന്നതം. വേദ്യാഗ്രതകുലത്തിൽ രാവിലെ പഠിക്കവാൻ വരുന്ന കന്യക.കൾ അല്പം താമസിച്ചു വരുന്നതു നും. അവർ തലേദിവസം രാത്രി മാരകീഡ (പഴയ പാംതാരിക്കറ പ്രാം ദാഹിക്കുറ) കഴിഞ്ഞു ഉറന്തി എഴുന്നേറ്റുകവാൻ താമസിച്ചു. അതു കൊണ്ട് പാംഡാലയിൽ വരാൻ ആമാനുംപററി. അതു മുഴുവൻ അറിഞ്ഞിരിക്കാനും വള്ളത്തകിളികൾ (വ്യാഖ്യാശേഖണ്ണശ്രഹം എന്ന മുലം.) അവരെ കോപത്തോട്ടുടി “വിത്തത്ത് കളരി എന്തിനാ?” എന്നാക്കു പിഖനും. അതു ഫുട്ട് കന്യകകൾ ലഭജിക്കുന്നു. നല്ല ഫലവിനം. ജാലപ്പ ദാഹം വളരെ ഉചിതമായി. ഇംഷ്യയും ഏററും മെച്ചും. വിവർജ്ജനം ഓന്നാന്തരം. നാണംകൈട്ടത്തും മലയാളത്തെലാലി. ലോകാക്കാൻ അലങ്കാരം.

ദക്ഷേഷ്ഠപ്രതിഷ്ഠ കലാസ്പാത്തനേപട്ട്യഗാത്രു-
ദ്വേശ്യ ലോക്യൂപി ച വിഹരണേ ദത്തശിക്ഷാവിശ്വേശങ്ങൾ-
തത്താദ്ഗാർഡിഃ സഹ യുവതിഭിഃ സാദരം താരു പഞ്ചരേഖ
ക്രീഡാനിതഃ ക്ഷണ ഇവ മുഹൂർജണായതേ നേനവ കാലഃ.

പഞ്ചരക്ഷാർ നൽ ചുത്തുരർ ചതുരം-
ഗാദിവിദ്യഫ്ലാണിഞ്ഞു-
ഞ്ഞാര, നാടൻ പുരവക്ഷ പലേ
ലീലയിൽ ശൈലമാനേന്നാർ
നേരംപോക്കാന്തിന ശരീയാം
നാരിമാരോത്തു പേത്തും
നേരംപോക്കന്തു നിന്നയുമാ-
റില്പ്പതിൽ തെല്പുപോല്ലും.

13

പഞ്ചരക്ഷാർ = നാഗരികർ. ചതുരർ = സമത്വർ. നാടൻ = നാട്ടിലുള്ളത്. പുരവക്ഷ = മറുനാട്ടിലുള്ളത്. ലീല = കൂളി. ശൈലം = പാരിചയം. ഇവിടെ സാത്തവ്യമെന്നും. നാനാ കലകളിൽ വിത്തരായ തത്തണിത്തരം സാക്ഷാർ അവരവക്ഷ ദയാജീച്ച തരത്തിലുള്ള കൂളികളിൽ എഴുപ്പുള്ളിരിക്കുന്നു. കലകളും അവക്ഷ വരുമാണ്. അപ്രകാരമുള്ള കൂളികളിൽ ഉത്പുകരായിരിക്കുന്നതുകാണ്ട് നേരംപോക്കന്തും അറിയുന്നില്ലെന്നും സാരം. മുണകയിരല കലാവിത്താണ് ഇവിടെ പ്രതിപാദ്യം. സുപ്പസിലുമായ ചതുരംഗകല ഫേരുത്തിൽ മുവ്വും.

മാദ്യത്തംഗകപണിതഭണിതിക്കാതതോ വാസരാനേ
മനം ഭിനൻ കൗദ്യപദാം സൗരഭീമാദദാനഃ
മാനഗ്രനേമർപ്പില്ലടനപച്ചർവേദ്ധനോ വേദ്ധ യസ്യാം
വേശസ്മീണാം വിശതി സുരതപ്രേരണാപീംമദ്ദഃ

നേരം വൈക്കീട്ടളിരവകളാ—
ലാപമാന്നാപലിനൊനാ—
ട്രാരംഭംചെത്തലജവതിനൊ—
പ്രുഡണം കാഴ്ചയേറ്റി
വാരസ്മീകർക്കലർഗരകലാ—
നട്ടവൻ മുട്ടമൺഡാ—
ഗാരംതോറും പ്രണയകലഹം
മാറുമാക്കാറു മനം.

14

അള്ളിരവകളാലാപം=അള്ളികളിടുട റവമാകന കളാലാപം. അള്ളി=
വഞ്ച്. റവം = ശബ്ദം. വിടക്കാർ മുളിപ്പുാഞ്ചക്കുട്ടിവന എന്ന ധനി.
അള്ളിശബ്ദം=കൊണ്ട് മുർപ്പുതീ തെളിയുന്നു. ആസവിനൊ് അലതവതിനു്
ടട്ട് ആരംഭംചെത്ത് എന്നനപയം. അലതക = വിടിതക. ആസവി അല്ലം
വിട്ടതീ സാതിന പുമണം കാഴ്ചയായി എടുത്തുംകൊണ്ട്. രൂമണം=പരി
ശ്രദ്ധമായ മണം. വാരസ്മീകർ = വേദ്ധകൾ. അലർഗരകലാനട്ടവൻ=
അലർഗരകലയുടെ ആശാൻ. കാമകല അദ്യസ്മീപ്പിക്കുന്നവൻ. ആഗാ
രം = വീട്. പ്രണയകലഹം = പരസ്മീഗമനം നിമിത്തം ഭദ്രാവിനൊ
ടള്ളു കോപം. സമയമാണി, ഭദ്രാവിനൊടു പ്രണയകലഹം. നടിച്ചുരി
ക്കുന്നു കാലമല്ല. കാമകളിരിയാം. അനഭവിക്കുന്നു കാലമാണ്. എന്നു്
മനമാതതൻ വേദ്ധകളുട് ഉപദേശികന പ്രതീതി. പുംപൊടി
ഡയാടും അള്ളിരവങ്ങൊടുന്നട്ടിയുള്ള ലൂളംകാറിക്കുന്ന വരവു് കാമോദ്ദീ
പകം. മാനം പോകമെന്ന ധനി. കളംപുശി പുവുംചുടി മുളിപ്പുാഞ്ചക
കുടി വിടക്കാർ കതകിന മുട്ടന പ്രതീതികുടി കാണാവുന്നതാണ്. വ്യം
ശ്രദ്ധപ്രധാനമായ നോന്തരം കുറിത. മധുരമധുരമായ വിവർന്തനം. അനു
പ്രാസംധ്യാരണി. എന്നരുണ്ടു എല്ലാം തിക്കണ്ണു:

കാമ്പാകല്ലും കനകഭവനേ യത്ര ചോൽക്കാണ്ടസീറ്റാം
ഡെഗം കരുപ്പ് ജഗതി ഗ്രണകാനാമ ഇത്യുഖകീത്തിഃ
അന്നേ ശാരികലഹമന്നരക്കുവ വേശാംഗനാനാം
വീമീഭിക്ഷാചരണവിമുഖയുദ്ധവേബാവതാസഃ.

പോരിൽക്കൊന്നകുമികളെയട-
ക്കീഴ്ച പൊന്നപ്പലത്തിൽ-
പ്രാരിൽപ്പേർപൊങ്ങിന മതിലക-
രാപ്പനാകല്ലുരമ്പൻ
ശാരിപ്പോരിന്നനിന്നുടയപോൾ
തേവടിത്തിന്നു തെണ്ടാ
താരിപ്പില്ലാതണ്ണിമതികലാ-
മാലിയങ്ങാവസിന്നു.

15

മുണകയു് മതിലകമെന്നും പറയാറുണ്ടു്. പൊന്നപ്പലം = പൊന്നകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന അസ്ഥാനം. മതിലകംപുൻ = മതിലകത്തു പെത്തമാർ. ആകല്ലുരമ്പൻ = ഭ്രംഖണങ്ങളുടെക്കാണ്ട് ശോഭാധമാനന്. കല്ലുകാലംവര രമ്പനെന്നും. നിന്നു് = വിചാരം. താരിപ്പ് = സപ്പാവം (പതിപ്പ്). അണ്ണിമതികലാമഞ്ചി = ചന്ദ്രകലാധരൻ. അതിനു ദാരശ്രദ്ധൻ ആദരണങ്ങളണിന്നു് മതിമന്നുംഹരനായിട്ടു് വിച്ചമാറാ തെ അസ്ഥാനത്തിന്നുള്ളിൽ കുടിക്കൊള്ളാം. ഭീക്ഷാടനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശൈലമാണു്. അതുകൂടെ വേവണ്ണണാവച്ചു. ഭീക്ഷാടനത്തിനാണാണകുഇലും വെറുതെ തുറന്തിന്തിരിച്ചു ഭാര്യാകലഹമത്തിനു മാറ്റുണ്ടാകേണ്ട എന്ന കത്തി എന്ന ഭാവം. സസ്യവം രമിക്കുന്ന ഘുന്ന ധ്യനി. കുടംബകലഹമം വേണംണ്ടും. നാരീമൊഹനചത്രമനായ തെ സുന്ദരശമ്പരൈ പ്രതീതി. മററള്ള വ്യംഗ്യങ്ങളെല്ലാം സഹായയ്ക്കാൻ കണ്ണുകൊള്ളുന്നും.

യസ്യാം നീലെല്ലപ്പലശക്കലേഃ കല്പിതാരോഹമാർ്യ്യം
യുക്തം പ്രാഭ്യാം കനകപടലൈജപലാഭ്യാം തലാഭ്യാം
രാജനീഭ്യം, രജതസൂഡയയാ ലക്ഷ്യതേ യത്ര ദ്വരാൽ
ബാഹ്യപ്രാരം നരപതിപമേ മനിരം മൽപ്പിയായാഃ.

നീലക്കല്ലോൽ നടവിൽ നടയും
രണ്ടിടത്തും തള്ളം പോ—
നോലക്കെട്ടായ് ചുമത കസവാം
വൈകളിച്ചുാത്തണിഞ്ഞും
ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കച്ചടിമകലെ—
ക്കാണമണ്ണാ നിരത്തിൽ—
ചുലഞ്ഞും ഗോപുരമുടനതെൻ—
വല്ലങ്ങില്ലമത്രേ.

16

ഇന്തി 11 പദ്യങ്ങൾക്കാണ്ട് നായികയുടെ ഗ്രഹം വിഷ്ണീക്കന്നു. നീലക്കല്ലു് = നീലരത്നക്കല്ലു്, ഗ്രഹത്തിലേക്കു കയറുവാനെത്തു നട നട ക്കു്. രണ്ട് വരഞ്ഞും തള്ളം ഉള്ളത്രും. എപാനോല മേംതത്രും. സപ്ത്യന്തകി ടു് മേംതതെന്നാം മം. ചുമത കാസവാം വൈകളിച്ചുാത്തണിഞ്ഞതു്. ഗീത റഗേപതി ക്കമ്മായം ഏഴിയതെന്നു സാരം. ലക്ഷ്യം = അടയാളം. നിര ത്രു് = രാജവീമി (റോധ്യ്). ചേർക്കു് = ഭംഗി. വല്ലം = ഭാര്യ. ഇല്ലം = ഗ്രഹം. നസ്പരിഗ്രഹങ്ങൾക്കാണിപ്പോൾ സാധാരണ പറയുന്നതു്. വിടി നൂം പറയും. “ഇല്ലംനിന്നുന്നതിം ഒരു” ഉള്ളുനിലിസംഘം. ഗ്രഹത്തി ലേക്കു കയറുവാൻ നീലക്കൽ നട. കർണ്ണക്കല്ലുനടരെയും വാസ്തവം. രണ്ട് ഭാഗത്രും തള്ളം. നല്ല അല്ലമുന്നിയെപ്പാശ ചേരാം ക്കമ്മായം. ഒരു ചു ത്രാം. നിരത്തിനെൻ്റെ സമിപത്രു് ഒരു ഗോപുര(പടിപ്പുര)വുമുണ്ടു്. ദയി താഗ്രഹം ആറിയുവാൻ ഒരു വിഷമവുമീപ്പേനു താങ്കപര്യം. തിരിച്ചറി യുവാൻ നല്ല മാർഗ്ഗങ്ങളു്.

സമ്മതേന്നീമന്നിഗണതചാം സക്രോത്തെത്തുരസംവൈദ്യ-
രൈരല്ലുംപൈവരവിരതനതെതരാസ്‌തൃതം ദിംഗ്‌മുവേഷു
യത്തൽ പഴപ്പേജുരിവ പഴുപത്രേ സന്നിധി രക്ഷതഃ സപ്തം
വാസന്മാനം ഭൂപി ഭജവലേതെനവ ഘുജ്ഞായുധസ്യ.

ധാമാംതോറും നവമണിനിറം
നിത്യമായു നിർമ്മിക്കു
ക്ഷാമംവിട്ടച്ചുംലവുമെഴും
മാരിവിൽനേച്ചരികണാൽ
കാമൻ ഭീമനാരികിൽ നിജമാം
താവളും കാവലാം കൈ-
സ്ഥാമത്മ്യതാല്പലകിലലർവിൽ-
ക്കോട്ടയാലെന്ന തോന്നം.

17

ധാമം = ഗ്രഹം. നവമണി = നവരത്നങ്ങൾ. ദവതുവിധം നിറത്തി
ലൂളം റത്നങ്ങളാണ് നവരത്നങ്ങളെന്ന പ്രസിദ്ധം. ഈ പല നിറങ്ങളും
കൂടി പ്രകാശിക്കുന്നോൾ മശവില്ലിരെൻ്ന് ചൂഡായ തോന്നം. നിറം = പ്രക്രിയ.
നിത്യം = എല്ലാംപ്രയോഗമെന്ന സാരം. നിർമ്മിക്കു = പൂര്വ്വേച്ചുക. ക്ഷാമം
വിട്ട് = സുലഭമായി. പുശലവും = ചുറും. മാരിവിൽ = മശവില്ല്. ഒച്ച
രി = കൂട്ടം. ഭീമൻ = ശരിവൻ. “ഭവോ ഭീമഃ” എന്നമരം. നിജമാം താവ
ളം = തന്റെ താവളം. കൈക്കുമത്മ്യം = കരവിത്രു്. അലർവാൽ
കോട്ട = അലർവില്ലുകാണ്ണളുള്ള കോട്ട. ആ റത്നഗ്രഹത്തിനിറന്നിരും അവ
യുടെ ക്രൂരവീതുന്ന. എക്കുകാലത്തു് പലതരം ശോഭചേരൻ്ന് മശവി
ലൂളി പരിഞ്ഞുന്ന. കാമൻ ഭീമനായ തന്റെ രിപുവിരെൻ്ന് സമീപത്രം
ങ്ങ കോട്ട കെട്ടിയിരിക്കുന്നയാണെന്ന തോന്നാമെന്നുള്ളപ്രക്ഷ. ഭീമൻ
പ്രാണാഗ്രത്തിരെൻ്ന് സപ്തരസ്യം പറ്റണ്ണരിയിക്കാത്തക്കത്തല്ല. ഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം
മാരാറിയും അടച്ചതാണെന്നും മാരാറിയും അവിടുകയില്ലും പീടുക
ളിം കാമദേവൻ വിജയക്കൂട്ടി നാട്ടി വിഹരിക്കുന്ന ഏന്നം ധനി.
അതു് ഉന്നാദജനകം. കാമനേക്കരിച്ചു ചാവലാക്കിയവനം ഭീമനം
ആണെങ്കിലും കാമൻ തരിന്പും ഭയമില്ലെന്ന വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന. സഹായ
സഹകരണം മെച്ചും.

ഉംഗം ത്രായാ കളിതനിവാഹമായ്ക്കു പുണ്യം കോക്ഷകാരണങ്ങൾ
രംഭാജാലെലാ ക്രമകനിക്കരണാളിക്കേരോളക്കരശ്വ
ചരനോപാരാന്തരം തദ്ദൈയാ ചാരകേദാരവണ്ണേ
എച്ചത്രേപനാപ്രമ പുഡിതയാ പുഡിപ്പുണ്ടാപമേരൈ?

മുടിക്കാണാം കഴമകൾ, കരീ-
സിനിനം, വാഴവർഘം
മുടിച്ചേരുതം കമുകാക്ക, ലിടം-
തിഞ്ചിട്ടും തത്താവിവരാൾ
വാടിക്കെള്ളിൽഞിൽമിലയാൾ
മേൻക്കമേലോതിയോരോ-
പ്പാടിൽ ചേക്കംകുപമയവതൻ
മെര്രുംപുരേളിഴപ്പാൾ.

18

അവിടെന്ത സസ്യസ്വരഖി ധനിപ്പിക്കകയാണ്: കഴമകൾ = കള
മകൾ (നെല്ലുന്ന സാരം). ഇടം തിഞ്ഞുക = ഓന്നചേരൻ നിൽക്കുക. കമുകം
തെന്നും ഇടതിഞ്ഞുക എന്ന പറഞ്ഞാൽ വേണ്ട അകലന്തിൽ മതിക്കൊ
ഹന്നധാരി നിൽക്കുക എന്നാണ് ഇവിടെ ധരിങ്ങണ്ടത്. വരിവരി
യായി ഒന്ന അകലെ എന്നതം. വാടി = തോട്ടം. വീടിരിക്കുന്ന പറന്പ്.
ഈലകളുടെ ഇതളിച്ച് (വെള്ളപ്പ്) സസ്യത്വിക്കു പോഷണക്കാരവാണ്
കൊണ്ടു തോട്ടത്വിക്കു അകം ഇതാണിരിക്കും. ബാരാനാിക്കുയും മെയ്
ക്കാഴ്ചപ്പ് മേൽക്കാമൽ പറഞ്ഞ കണക്കാിൽ മുടിയിരിക്കും. എന്ന പറ
ഞ്ഞാൻ എല്ല കരിപ്പുപോലെയും കരിപ്പ് വാഴപോലെയും വാഴ കമുക്
പോലെയും കമുക് തെന്നുപോലെയും തെന്നു പനപോലെയുമിരിക്കുമെ
നു താക്കപര്യം. പറായുടെ കാര്യം പറഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും തെന്നേ എന്ന
സംശയിക്കുന്നുണ്ട് അതു പനപോലെ എന്ന ധനിക്കുതന്നു ചെയ്യും.
സ്രഹം കണ്ണപിടിക്കവാൻ വിഷമമില്ലെന്ന ഫലിതം. തന്നുയല്ല നായ
കൻ കൃഷിക്കാര്യത്തിലും നിപുണനാണെന്നതുടി വത്സണ്ട്.

ഈപ്പരെയുകാഃ സ്ത്രീടികവലയസമാല്പനിർപ്പ്യാധിപാസഃ
സ്ത്രീഷ്ടഃ സ്ത്രീലേ ഭജഗലതികാവേഷ്ട്രിതാഃ ഷുഗപ്പഗഹഃ
യേഷാം മുള്ളവ്യജനചവനാ വിശ്രമം ലാസികാനാം
ലാസേധതനപന്ത്യപി രതിപത്രസ്ത്രാണിവേ ന ക്ഷമാത.

നേരായ് കാണാമൊരു കിണർ പള്ള-

കീഴു ചുറും പച്ചിളം

തീരാൽ തിന്തും കമുകകളുാട്ടം

വൊറിലപ്പുറരിൽ മുടി

തീരാമപ്പുകൾവിശരിതൻ

കാററിനാൽ നാട്യവേദം

തോരാതേരും നടികളുടെയാ-

ച്ചിത്തങ്ങ്രൂതതവേഗം.

19

പള്ളക്കീഴു ചുറും പച്ചിളം തീരാൽ വൊറിലപ്പുറരിൽ മുടിത്തിന്തും
കമുകകളുാട്ടും ഒരു കിണർ നേരായ് കാണാമെന്നപയം. പള്ളക്ക് =
സ്ത്രീടികം. പുകൾവിശരി = പുകൾയാകന വിശരി. പുകൾകളിൽ തട്ടി
കാററവത്തെന്ന ഭാവം. അതേരോൽ നടന്തൽപ്പണാകന വേദം
തീരം. ചിത്തങ്ങ്രൂതം = കാമരൂതം. (സ്ത്രീകളുാകക്കാണ്ട് പുതഞ്ചായി
തം). പരക്കു, കാമരൂതാശരിന്മുള്ള ആസക്തി വബ്ലിപ്പുക്കുമെന്ന ഭാവം.
ങ്ങ വേദം തീരനേപാൾ വേരാത വേദം മുൾക്കുികാം. നടാം കഴിഞ്ഞ
നായിക അവിടെചന്നു് ആ വേദം മാറുമെന്നും പരക്കു, അപ്പോൾ അ
വർക്കു് കാമക്രീഡാക്സാപ്പാദനംതിന്മുള്ള ആസ്രഹം അധികമാക്കുമെ
നും വ്യാഘ്രം. ദുഃഖം മാറിയാൽ സുവശമാണെന്ന തോന്താം. അതു മറ്റൊ
രു വേദത്തിനു വഴിതെളിക്കുമെന്ന തത്പര്യാട്ടി വിവക്ഷ. തോരാത
എറുകു = ഇടവിടാതെ വബ്ലിപ്പുക്കു, വേഗം = ആസക്തി. ഇതുിയ
സുവണ്ണർക്കെല്ലാം അഞ്ചെന തെ ഭാവം ഉള്ളതുടെ തന്ത്രിയനു.

തെസപരോദ്ധൈക്ഷ്യസപതലസികതാ സപ്പുഭാവേന വാരാം
വാപി ശ്രീതദ്യത്തിമണിശ്രീലബാബുലുപരുന്നടിത്തിഃ
സ്മാനക്രീഡാവിഡിഷ്ട നിരഹാം ഘലങ്കാഫേപി യസ്യാം
ഷ്ട്രീം ഷ്ട്രീം ഭവതി സലിലം ഷ്ട്രീം ചത്രാനനായാഃ.

ആരാല്പണഭ്രംഗമിണാർത്തെളി—

ഞത്തുമാം നീരിയനം
നീരാഴിക്കെട്ടരിക്ക ചുഴലെ—
ചുറ്റുകാനം പച്ചത്തം
താരാനാമപ്രതിമമുവിയാ—
പ്രേരു വേനൽക്കപ്പോലും
നീരാച്ചന്മാർ നീരയുമതിൽ നീർ
നീരെ നീന്തിക്കെളിക്കാൻ.

20

കിണറിന്നുള്ള കൂർജ്ജത വല്ലീക്കനം: ആരാൽ=സമീപത്ത്. അപ്പം=നിക്കലം. അടിയീലുള്ള മണാൽ തെളിംന്തുകാണാനക്കമല്ല. നീരാഴിക്കെട്ട് = കൂർജ്ജം. അതിന്റെ ഉള്ളിൽ നാലുവശത്തും ചത്രകാന്ത ക്ലാഡി പച്ചത്തിരിക്കുന്നതും. അവകാണ്ട കെട്ടിയതെന്നാൽ. ഏതു വേനൽക്കാലത്തും. ഏതു കംിനമായ വേനൽക്കാലത്തും. താരാനാമൻ= ചത്രൻ. താരാനാമപ്രതിമമുവിയാർ = ചത്രമുവി. നീരാച്ചക = കൂർജ്ജ കക്ക. വലിയ വേനലിൽ അംബൾ ആ കൂർജ്ജതിൽ കൂളിക്കുന്മാർ നീരെ നീന്തിക്കൊളിക്കാനെവും. നീരാലും നീരയുമതന ഭാവം. ചത്രമുവിയാണാലും. ചത്രൻ ഉദിക്കന്മാർ ചത്രകാന്തക്കാലിഷ്ട് അലിംന്തു വെള്ളമാകം. അതുപൊലെ ചത്രമുവി അടക്കന്മാഴം ഏന്ന ഭാവം. അതിന്മേഖാ ക്രീ, ഭാവന, സംഭാവന ഇവയുടെ സകരം അഥംകാരം പറയണം.

അരാദസ്യാസ്ത്രഭവി തത്പ്രായബലം സ്വകാരം
 ദുരന്നേഖരതപരി ക്ഷമാദിഷ്ടാരകാളം
 ക്രീഡാദ്യാനം ഹിമനിഭമധ്യസ്ഥിനമായാൽ ധന്മു-
 ന്നും ശ്യാമാട്ടവ ഇവ ചക്രാരേക്ഷണാമാനഭാനഃ.

തീരത്തായിട്ടതിന കരയിൽ-
 ചോലപുണ്ണാട്ടിൽണ്ണ്-
 നേരംതോറും വിരിയുമലർക്കൊ-
 നേരെ നക്ഷത്രമാനം
 സെപ്റ്റംബർ വനി മധുഹിമ-
 സ്യൂനിയൺസ്ഥമിക്കം
 നേരം വൈക്കന്ത്രപടി ചക്രാ-
 രാക്ഷിതൻ മാനസ്യരൂപം.

21

കളിത്തിസ്കരയില്ലള്ള ഉദ്യാനം: ചോലപുണ്ണ് = തണ്ടലാട്ടൂട്ടി. ഏരം = ശീവരം (കസ്യ്). അലർ=പുഷ്ടം. ക്രീഡാവനി = ക്രീഡാസ്ത്രം. മധുഹിമസ്യനി = മധുവാകന മഞ്ഞ പെയ്യന്ത്ര. ചക്രാരാക്ഷി = സൂര്യൻ. മാനസ്യരൂപം = മാനമാകന സൂര്യൻ. മാനം = അന്യസ്ഥിസംഗം ശക്തിചു ഗായികയ്യ നായകനാട്ടണാവുനാ എകാപം. കളിത്തികൾ കരയിൽ ഒരു പുന്നത്തുട്ടണ്ണ്. അവിരുടാച്ചല്ലാന്വാൻ സാധാരണഗതിയിൽത്തന്നെ സന്ധ്യാപ്രതിതി ഉണ്ടാകം. ചോലക്കാണ്ണ് ഇതുള്ള്, പുഷ്ടണ്ണത്രാകന നക്ഷത്രങ്ങൾ, മുഖമാകന ചന്ത്രൻ, മധുവാകന തേതനാഴക്ക്, മാനമാകന സൂര്യൻ അന്നുമയം, അക്ഷിയാകന ചക്രാരണങ്ങൾ. ഉദ്യാനം കാഴ്മാദ്വീപക്കമെന്ന ധനി. അലക്കാരം ഉപമയും ദീപകവ്യം.

ആശാക്രമിക്കപരിമദ്ദോഷാർജ്ജാമംല്ലിപ്പാണാ-
മാരാദസ്തിന് പരിത്ര ചരൻ വായുരാരാമപാലഃ
ശീള്യം പണ്ട്യം പ്രണാദത്തി ബഹിഃ ശീകരേരമ്മാകരവെനഃ
സിംഖത്യന്തസ്തിരയതി ച ഗാം പുത്രഫൈദരഃ പ്രസ്ത്രവൈ.

പാരാക്കപ്പുമണമതളിട്ടം
പാദപംതോറുമെത്തീ-
ടാരാമത്തിന്യിപ്പനലസൻ
കാറുരുചേനേരുതമ്മി
കുരാൽത്തള്ളിക്കരിയില, പൊടി-
തേതൻ തളിച്ചുറുവീഴ്മം
താരാൽ മുട്ടം തറമുഴവനാ-
പ്രാവനപ്പുവനത്തിൽ.

22

തെദ്യാനമാക്കേബാൾ ഒരു ഭാംഗകാരൻ ആവശ്യമാണെല്ലാ. ഈ
വിശദ മനസ്മാത്തനാണ് ആ തുത്യം നിപ്പുച്ചിക്കുന്നത്. അടിച്ചു പുതിയിയാ
ക്കി തളിച്ചു പുകൾ വിരിച്ചു മനോഹരമാക്കുന്നു. പാദപം=പുക്കം. ആ
സാമം=പുന്നാട്ടം. ആരാമത്താിന്യിപ്പൻ = ഉദ്യാനപാലകൻ. അലസൻ=
മനൻ. കാറുരു മനനാണ്. ഇള്ളംതന്നാൾ. ഉത്തരുക്കുവുറുത്തുക,
(എറുറുക്ക്). കാറടിച്ചു ഇലകൾ പരാഞ്ഞൻ എന്നാണ്. പൊടിതേനൻ=
പൊടിയുന്ന തേനൻ. പൊടിപ്പോലെ വീഴുന്നതെന്ന സാരം. താർ=പുസ്ത്രം.
പാവനം=പരിത്രം. പുവനം=പുന്നാട്ടം. അടിച്ചുവാരിന്നുളിച്ചു പു
കൾ വിതറി അലങ്കരിക്കുന്ന പ്രതിതി. നാട്ടനടപ്പുച്ചാരം. ആപകം
അലങ്കാരം.

തത്രാലോക്യന്തീലകവിടപി സന്നതാഗ്രഹത്വിന്മുഖം
ശാഖാച്ചത്രങ്ങൾ സ വല്ല ഭവനേ ശാഖാവിജാം ധന്യജഷ്ഠാ
അതാസ്യാഖ്യാഃ സുരഭിക്ഷുമാന്യാദരാദായാക്ഷ്യാ
യതാപേതഃ സപദി ലഭ്യത യഃ കടാക്ഷേഷക്ഷിതാനി.

മുമ്പിൽക്കാണാമവിടെ മയിലെ-

ക്ഷേത്രാനം, ചുഴിത്തശ്ശൈം
കകാമ്പിൽക്കമ്പി, ക്രോങ സുക്രതിതാൻ
ശാഖിവധ്യത്തിലായാൾ
അമ്പിൽക്കുന്നാഞലർന്നിരയട-
ത്രം ചുമ്പാളാരോമലിൻ കൺ-
തുമ്പിൽ തക്കം മിചിത്തടവിടം
ക്രമ്പുതിന്നുപ്പുലെന്നു.

23

മയിലെഭളിക്കേൻറ ഭാഗ്യം. ചുഴിത്തശ്ശൈം = ചുറും തശ്ശുനിൽക്കുന്നത്. കമ്പിട്ട് = കനിഞ്ഞ് (ചാഞ്ഞത്രു്). മലഭാരം കകാണണം വധ്യം. ആർ ശാഖിവധ്യത്തിൽ ഒരു സുക്രതിതാൻ എന്നപെയം. ആർ എന്ന പറഞ്ഞത്രു നായികയുടെ കടാക്ഷവൈക്ഷണം അന്തബീകരണ ത്രകാണ്ട് പുതശ്ശത്രപമാരോപിച്ചിരിക്കുവാൻ. സുക്രതി=പുണ്യവാൻ. പുണ്യവാൻ ഭാഗ്യമന്നഭവിക്കം. “ഭാഗ്യഹന പുണ്യം കാഡെനന പാപം” എന്നാണ്ടു്. അൻപ് = ദയ. അലർന്നിരുപ്പുള്ളിടം. ആരോഹം = സുന്ദരി. കൺതുമ്പ് = കടക്കുമ്പ്. അല്പത്രം = ദിവം. അതിനെ അടുള്ളു് ഒരു ക്രമം ഭാവു തന്നെയെ പുപറിക്കുവാൻ അതിനേൻറ സമീപത്രം ചെല്ലും. മലഭാരംകാണ്ട് ചാഞ്ഞത്രിക്കുന്ന അതിക്കുന്ന പുപറിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ല. പുപറിച്ചുകഴിഞ്ഞാൻ അവർ അതിനെ കടാക്ഷിക്കം. സ്വീകരിക്കുന്ന കടാക്ഷം മയിലെഭളിച്ച പുക്കവാൻ ദോഹരം (ബലം) മാണണന കരിസ്സക്കതം. പിരുന്നിവസ്വം പുവു് ധാരാളം കിട്ടണമെല്ലാ. അതിന്റെ കടാക്ഷിച്ചിട്ട് പൊക്കമെന്ന സാരം. ആമുഖംടാതെ സുന്ദരികൾ നോക്കുന്നതും തൊഴുന്നതും ഭാഗ്യമന്ന ധനനി. കാവ്യലിംഗ മലകാരം.

ତରୁପୁଣ୍ଡରେ କରିବକରତରଃ ସାଧୁ ବୁଦ୍ଧାଲବାହୁ
ସାରଂଗାକ୍ଷ୍ଯା ସପ୍ରସରିବାରେ ସିଚିମାନଃ ପରେଯାଭିଃ
ସଞ୍ଚୁଷ୍ଟପା ସଞ୍ଚୁଷ୍ଟପା କିମୁଲାଯକରାଗ୍ରେଣା ବୁକ୍ଷାୟିଗ୍ରେଷ-
ସ୍ଵାଦ୍ରେଷସ୍ଯ କରିବି ସମଦେଶ ଶୈକ୍ଷଣ୍ୟା ମରୁପ୍ରିୟାଯାଃ.

ଏହିନୀତ୍ୟେଗନ୍ତାତ କରିବକଂ
ନୀତିତଙ୍କ ନିଲ୍ଲବ୍ରାନ୍ତଂ
କେତ୍ତିକାଣାଂ କମଲମିଶିଯାଇ
ତାଙ୍କ ନନ୍ଦିନୀତାଯି ।
ତତ୍ତ୍ଵିତ୍ତତ୍ତ୍ଵିତ୍ତତ୍ତ୍ଵିରିକରତଳଂ—
କୋଣାର୍କ, ବୁକ୍ଷାୟିଗ୍ରେଷଂ
କେତ୍ତିପ୍ରିୟାନବାନ୍ତିର୍ଯ୍ୟପଦେ—
ଶୈକ୍ଷନେବାଙ୍କ ମିକରିବାରୁ ।

24

ଆତିନ୍ଦ୍ରତାଯି ତର ବେଳୀନେଥୁବ୍ରିଷ୍ଟିଣ୍ଟ୍ । କରିବକଂ—ବେଳୀନେଥା
ପ୍ରୀ. ନୀତିତଙ୍କ—ବେଳୀନ୍ ନୀତିନୀତିନୀତିନୀତି ତଳଂ । କମଲମିଶିଯାଇ—ତାମର
କାଣ୍ଠୀ । ତଳିରିକରତଳଂ—ତଳିରାକଣ କରତଳଂ । ତଳିରିପୋବାଲେ ତୁରିବେ
ନାଂ । ବୁକ୍ଷାୟିଗ୍ରେଷଂ—ତଳି ତରର ଅନୁଲିଙ୍ଗନବାନ୍ତିର୍ଯ୍ୟପଦେଶମାଣ୍ଟ । କର
ବକଂ ଗ୍ରୁହିକାନ୍ତର ଅନୁଲିଙ୍ଗନାକେଣାର୍ଥ ପ୍ରକରମନ ସାଙ୍କେତଳ । ଫର୍ମିପଦ୍ୟ
ତଳିଲୁଙ୍କ ଭୁବିରାଜ୍ୟ ଓ ଗ୍ରୁହିକାନ୍ତର ଗ୍ରୁହିକାନ୍ତର ଆ ସାଙ୍କେତଳ । ଶେଷ୍ଟରଣ୍ଯାକରତଳିଲୁ
ଲୁଙ୍କର ବିବରିପ୍ରିମିକଣା:

“ଗ୍ରୁହିନ୍ଦା ଶୈତ୍ୟା ପ୍ରିୟାନ୍ତେ ବିକସତୀ ତିଲକୋ
ବିକ୍ଷଣୀଙ୍କ ସିଦ୍ଧିବୁରାର—
ଶ୍ଵେତାଂଶୁରାମାମତଃ କରିବକରତର୍ତ୍ତା—
ଲାଭନାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତିର୍ଯ୍ୟପଦେଶମାଣ୍ଟ
କଙ୍କନ୍ତିର୍ଯ୍ୟ ତରାବିକରପରିମଳନାଙ୍କ
ଚପକଃ ଶୈଦ୍ରାଗାଙ୍କ
ନିଷ୍ଠାପାନ୍ତକାଣ୍ଠୀକାରୋ ବନ୍ଦନମୟରଣ୍ବା—
ଗୋକୁଳଃ କେନାରୋପି ।”

ହୁଏ କରିବକଂ—ହୁବନ୍—ଆବନ୍ତର ତର ହୃତବାଣ୍ଟ । ବୁକ୍ଷାୟିଗ୍ରେଷଂ
ଲାଭନାନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତିର୍ଯ୍ୟପଦେଶମାଣ୍ଟ । ଆ ଅନୁଲିଙ୍ଗନରାତିରୀଯର ପ୍ରାଣୀରାଜିକାବଶ୍ୟ
ପାଠୀପ୍ରିକରମନ ସାରଂ । ଅନୁଲାକ୍ଷଣ୍ଟ୍ ଆବନ୍ ଏଣିକିମା ଅନୁନନ୍ଦନାଙ୍କ
କରମନ ଯାଚନି । “ତତ୍ତ୍ଵିତ୍ତତ୍ଵିତ୍ତତ୍ଵିରିକରତଳଂକେଣାର୍ଥ” ଏଣିମା ମରଦ୍ରୁଷ
ଛି ପ୍ରଯେତାଗତିନେବା ରମଂ ଅବାଚ୍ୟତକଣ ।

തന്നേപ്പാണെത മരതകതലഃ കോപി മാക്കഡാബീ
ശൈത്യപായെയുള്ളിവരനികരേഃ പല്ലവസ്'പ്രജ്ഞാമി:
മനേഗ സന്ത്രാത്യഹമിപ തയാ വിപ്രയക്തന്നുപസപി
ദ്രോവ്യങ്ങു സ വല്ല ദയിതാന്നേധസ്വസപസാക്ഷി.

ചാരത്തണ്ണം മരതകതറ-

ഒക്കുമാരന്നാട്ടുമാവോ—
നോരം തിന്തിക്കളിർത്തണൽനിലം
പററി മുററം തളിർപ്പാൽ
പാരം വേർപ്പെട്ടവരൈഡവനം
പാവമേൻ ഭാവമാന്നി—
നോരം കാണാം മുഴവനവനാ—
നോമലിൻ ഫ്രേമസാക്ഷി.

25

ഒരോട്ടുമാവു്: ചാരത്തണ്ണം = കാരവകത്തിൻറെ സമീപത്തണ്ണം. ചാരത്തണ്ണം മരതകതറക്കുമാരന്നാട്ടുമാവോനോപയം. അങ്ങനെയാകാംപുാർ ഒട്ടുമാവിനു ചുററും മരതകതറയാണെന്നു കത്തണം. മരതകതലഃ കോപി മാക്കഡാബീ എന്ന മുലം. അതിൻറെ തളിർപ്പു് നിലം പററി നിൽക്കുന്നു. ആ ധാരവപും അവശ്രോച്ച വേർപ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. എന്നെന്നപ്പോലെ എന്ന ധനി. ണാൻ തുടക്കത പ്രണയിനി അവിടെപൊറുക്കയിരിപ്പും ഭാവം. ഫ്രേമസാക്ഷി = ഫ്രേമത്തിന്നുള്ള സാക്ഷി. റാമലിനു് എന്നോച്ച് എന്നുംനെന്നെയെല്ലാമുള്ളു ഫ്രേമമാണു് വായ്യുന്നതെന്നു് അയാൾ നേരിട്ട് കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്ന താല്പര്യം. “തപസപി” എന്ന മുലം. അംബൾ എന്നോട്ടുടർന്നിട്ടുള്ളവയാണ് തപസ്യുചെയ്യുന്ന എന്നൊന്തധനി. കാണാം. എന്നാൽ തപസപി = ശൈത്യപി എന്ന വ്യാഖ്യാനം നാശിനി അത്മം കൊടുത്താണിരിക്കുന്നു. അനുകൂലപാർഹൻ എന്നത്തും. അതനുസരിച്ചുള്ള വിവശ്വനമാണു് “പാവം” എന്നു്. അല്ലെന്നതു അനുസ്രാസ ന്തിനുംവണ്ടിയെല്ലാം ധരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾത്തെ അവന്നെന്ന നില അനുസരിച്ചുള്ള മാണിലും മാവു പുക്കന്തതിനു പള്ളമാക്കുന്നു. വിരഹിവസ്ഥ ധനി.

പ്രാസാദങ്ങൾ പ്രകൃതിഗിരിരിം പാശ്ചാദ്യ ഭാതി ഭാഗം
ചാത്രലോചയലകിസലയെയും പാർപ്പസർജ്ജത്വമസ്തു
ശങ്കേ തസ്മീൻ മുട്ടവിരചിതാം കഴുമീമദ്യ ശയ്യാം
തസ്യാസ്ത്വാപ്പുരമനവിധാനോസ്തവീഡിഃ സവൈഡിഃ.

മട്ടപ്പാവായ് തതനി കൂളിർ മഹാ—
മേടയും മേൽവശത്താ—
യിട്ടണാരാൻ മണിമതതിളം
ചെറുളിർപ്പുന്തലാന്നം
തട്ടം താപം തടയുവതിനി—
ഭോഗാമലാർക്കാളിവയ്റ്റം
മട്ടൾക്കാളളം മലർവിാറിയതിൽ
തീക്കംമനോക്ക്വൻ ഞാൻ.

26

പുതെത്തം: മട്ടപ്പാവായ് = മേടയുചരിഭാഗം തുറസ്തായിട്ടുള്ളത് (വൈശിഖം). കൂളിർമഹാമേട = തണ്ണുള്ള മഹാമേട. (വേന്തുക്കാലവസന്തി). മണിമതത്രു് = ഒത്തതരം ചുവന്ന പുവുള്ള മതത്രപ്പക്ഷം. ചെറുളിർപ്പുന്തൽ = ചെറുളിൽക്കുന്ന കാന പന്തൽ. “ചാത്രലോചയലകിസലയെയും” എന്ന ഫലം. മേൽ ബണ്ണ, (മേഖവണ്ണ), പടിഞ്ഞാറു്. തട്ടമാവി നേരം പടിഞ്ഞാറു മെട ഏ നാമം. ഉചാരിഭാഗമ നാല്പ്. താപം = ദിവം (മാരമാണ്). മട്ടൾക്കാളളം = അതു നിരംതരു് (പുതിയ പൂക്കൾ). മലർവിാറി = പുതെത്തം. മട്ടപ്പാവിലല്ല മേടജ്ജകശാഖ വിരി.

തസ്യാം പ്രായഃ സകലജഗതാം ചപ്പിച്ചേരാം ഭാഗ്യയേയും
തന്ത്രാവാപാവിഷ്യചലദം പഠ്യപാണ സ്വ വശ്യാ
നാരീശില്പാഭ്യസനജനിം എനപ്പുണ്ടം നിരോധ്യേനൻ-
വിദ്യേഹാരീവിഷവിഷതജാമഞ്ചയം വല്ലും മെ.

മാരകുംഖാവിധിയടവുകൾ—

ക്ഷണത്തിടാജ്ഞതാരു വശ്യം
പാരത്രജ്ഞം മിഴിയത്രജജ്,—
നാംഗനാശില്പരത്നം
കുരം വേർപ്പാച്ചരഗഗരളം
വേരരക്കം മരനി,—
നേരത്തെനോമന നീയത്രു—
ണഭാവുമാപ്പുവിരിപ്പിൽ.

27

നായികാ ദർശനം: മാരകുംഖാവിധി—മാരകുംഖയുടെ വിധി.
അടവു്—തന്ത്രം. കാമകുംഖ ഇന ഇന പ്രകാരമാണ് വേണ്ടെത്തന്നെ
വിവരിക്കാം ശാസ്ത്രം. കാമശാസ്ത്രം. ആ വിധികളെ അതിക്രമിക്കാണ
വശ്യമാണ നാ ശിക. ആ ശാസ്ത്രങ്ങൾക്കു കണ്ണഭത്താൻ കഴിയാത്ത വശ്യ
ശക്തി ഇം സ്കീഫിണ്ടേന ഭാവം. പാരത്രജ്ഞം മിഴിയത്രു് = ലോകത്തിലുള്ള സകല മിഴികൾക്ക് (ആത്രെടയും കല്പിന്റ്) അനുതം പച്ചാം. സ്കീഫ
അഞ്ചവ്യത്യാസമില്ല. അജൻ = അപ്പമാപ്പു്. അംഗനാശില്പരത്നം, സ്കീഫ
സ്കീഫിണ്ടേലമക്കം. അംഗനക്കു പ്രദർശിപ്പിച്ചാൽ ഇവിളായിരിക്കും
അത്യുത്തമ (ഒന്നാം സമ്മാനാർഹ) Miss World എന്ന സാംഭ. ഓർപ്പാ
ചുരഗരളം = വിരുദ്ധമാക്കാന പാസ്പിംഗ് വിഷ. വേരുഡശക = ചുവട്ടുറിക്കുക. തീര്ത്തില്പാതാക്ക എന്ന ഭാവം. വിഷാനീന്റ് മറുത്തനാം ആ
തുതാണാല്ലോ. നീയത്രം = എൽപ്പാഴ്ചം. ഉള്ളവത്തിരിഞ്ഞായും ആപക്കത്തിരിഞ്ഞ
യും സംസ്പഷ്ടി അലംകാരം.

ତେଣୁ ବ୍ୟାଜ୍ମାଙ୍କ ସପ୍ରଯମପରିଯା ଗୁଡ଼ୁବ୍ବାର ତରୁ ମଧ୍ୟ
ବ୍ୟକ୍ତିମ ଶ୍ରୀ ଯାତ୍ରା ଗ୍ରହତିନିକିବିଷେଷ କଲ୍ପିବାଲ୍ପିବ କାର୍ଯ୍ୟା
ଅପେକ୍ଷାବ୍ୟ ତାହା ବିରହବିଷ୍ୟରେ ହେତୁ! ପାଚା ବିକ୍ରିରେ
ସ୍ଵର୍ଗପୂର୍ବମ ପାଇରାଙ୍କ ମନସୀ କଲଯାମ୍ୟବ୍ୟ କଲ୍ୟାଣାଶାତ୍ରୀଃ.

ତିନାର୍ଥିତରଙ୍ଗେ ପରିଷ୍ଫେମିତର
କାନ୍ତିଯାର୍ଥ ଗ୍ରୈକଲ୍ଲିର ତା-
ନିନାରେନାଯ୍ କୋଟିକର୍ତ୍ତା ନାହିଁବିଳ
କଲ୍ପିବାଲ୍ପିକଣ ଗ୍ରହ୍ୟ
ଏକାଲ୍ୟମ ହୋ! ବିରହବିଷେଷ
ଶିରିନାର୍ଥ ଦ୍ଵରର ନିନା-
ତିନାର୍ଥିପ୍ରତିକିର ତା-
ନା ମନୋଜନାହାରୀଯାର୍ଥ.

28

କାନ୍ତି = ଶୋର. କୋଟିକର୍ତ୍ତା = ବାହ୍ନିକର୍ତ୍ତା. କଲ୍ପିବାଲ୍ପି = କଲ୍ପ
ବାହ୍ନି. କଲ୍ପକ = ଦେଵପୁଷ୍ପକଣ. ଆବିଦ୍ରତରେ ବାହ୍ନି କଲ୍ପିବାଲ୍ପି. ପାଲୁ
ଶାତ୍ରିଲିନିନାନୀଯ ସପ୍ରାତିଷ୍ଠାପନ. ବିରହବିଷେଷ = ବେଳିପାଦ
କୋଣ୍ଟା ପରାଶର. ଶୈତା = ବାକଣ. ଆଶିପ୍ରାପ୍ତ = ଆଶ୍ରମିକଣଙ୍କ.
ମନୋଜନାହାରୀ = ମନୋଜନାହାରୀ. ଆବିଦ୍ରତ ଚଚାରୀର ଶାବ୍ଦିର ଅନ୍ତ
କରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଷ୍ଟାଯୁଧ ମରଦଂ ଯାରାହୁ ଗ୍ରୈକର୍ତ୍ତା ଉଣ୍ଟାଯିରିବାକି. ଏକାକୀ
ଶୁଣୁ ତିରିଚୁରିଯିବାର୍ଥ ପ୍ରଯାସମିଲ୍ପ. ଏତେତିଲ୍ଲାଙ୍କ ବାହ୍ନିକାଳର ଲୁହ୍ୟରେ
ନିନାଲ୍ୟମ କଲ୍ପିବାଲ୍ପିଯେକଣାକୁ ତିରିଚୁରିଯାମଣ୍ଡିଲ୍ଲା. କାନ୍ତିକାଣ୍ଟା
ଆବରିତରେ ତାଙ୍କ ଲୁହ୍ୟରାଶରେନ ତିରିଚୁରିକାଳିଙ୍କ. ତାଙ୍କ ରାଷ୍ଟ୍ରିକେ
ଏକ କାନ୍ତିମରାମାମିଲ୍ପ. ଏକାକୀଲ୍ଲା ଆବରେ ତର୍ତ୍ତାରୀର ନିର୍ମାଣିଯିଲ୍ଲାକାର
ଅକଳେ ଲୁହ୍ୟରାମ ଶାକ ରାଜକାଣଙ୍କିଲ୍ଲା ଏକ ତର୍ତ୍ତାକାଳୀନ
ଦିକାନ୍ତରେ. ଆଖିମ ବାହ୍ନିକର୍ତ୍ତାର୍ଥ ପୋକିନ ଏକିମ ତାଲ୍ଲିଙ୍କ. ପାକକାକା
ଶରେକିଲ୍ଲା ତର୍ତ୍ତାକାଳୀନ ଆଶ୍ରମିକଣଙ୍କ. ଏକାକୀ ରାଜକ କିନ୍ତୁ ଗୀଲ୍ଲ
ଏକାକୀ ଆଶ୍ରମାର୍ଥ. ଆଖିମ ନାଶିକା ବାହ୍ନିକାଣ୍ଟା ଲୁହ୍ୟରେ ଆଶ୍ରମାର୍ଥ.

പ്രേക്ഷ്യാ തത്ര സ്ഥൂടികരദനാ പദ്മരാഹായരോഷ്ട്രീ
കമ്മരുമോപലകചഭരാ സ്ഥിഷ്മമാണിക്കുകാനിഃ
മുക്താജാലോഘുസിതഹസിതാ വേധാന്താ മുവ്യവ്യത്യാ
നോർക്കുഷ്ടത്പാന പരമപരാരവാശനാരത്നസ്ത്രിഃ

മിനം പല്ലായ് സ്ഥൂടിക,മധ്യരം
പുഷ്പരാഗം, മുടിക്കൈ—
ട്രിനണംഡിഗ്രോപല,മൊളിയിൽ മാ—
ണിക്കുമതയുലാളിൽ
ചരിനം മുത്താംചീരിയു,മത്രപോൽ—
ക്കണ്ണിടാം മെരുക്കിടാ—
തൊനണണംന്യാദശ,മജ്ജനൗഴം
പെണ്ണമണിസ്തു ഷ്ടിതനന.

29

സ്വഷ്ടികാശലം: മിനക=തിളങ്ക. പല്ലായ് സ്ഥൂടികം=പല്ലാ
കന സ്ഥൂടികം. സ്ഥൂടികംപോലെയുള്ള പല്ല്. അധരം പുഷ്പരാഗം = അധ
രമാകന്ന പുഷ്പരാഗം. പുഷ്പരാഗരത്നംപോലെയുള്ള പുണ്ട്. മുടിക്കൈ
ട്രിനണംഡിഗ്രോപലം=മുടിക്കൈട്ടിൻറെ സ്ഥാനത്ത് (അതായ) ഇന്ത്രാ
പലം. ഇന്ത്രാപലംപോലെയുള്ള മുടിക്കൈട്ട്. ഒളിയിൽ മാണിക്കും=—
ഒളിയാകന്ന മാണിക്കും. മാണിക്കുംപോലെയുള്ള ഒളി (പ്രകാശം).
മാണിക്കുപ്രഭാദശന സാരം. മുത്താം ചീരി=മുത്താകന ചീരി. മത്ര
പോലെയുള്ള ചീരി. മെയ = ദശാശ്വത. അ.ന്യാദശ=മരഹാനാലും
കാണാത്തത്. അ.ജന്മ=ബ്രഹ്മാവു്. പെണ്ണമണിസ്തു=സ്ഥിതാസ്ത്രസ്ത്രീ.
സ്ഥികളിൽവച്ചു് ഉത്തമമായ സ്വഷ്ടി. സാധാരണ ധർമ്മാശാഖാമായി—
ശത്രുഷ്വവസ്തുക്കാളെ രത്നമെന്ന പരിയാദണ്ഡം. എന്നാൽ ഇതു് അതല്ല.
രത്നംകാഞ്ഞതനു—മുൻപരിഞ്ഞാവ—സ്വഷ്ടിച്ച പെണ്ണമണി ധനനി. ശ്രൂപകമം
അത്യന്താതിശയാക്കി അലകാരനാർ. ഭാരോ രത്നാശ്വരനു
പെരാണ പാച്യം. പെണ്ണമണിസ്തുതിതന എന്ന ദിക്കിലുള്ള നസ്പരിപ്പ
വിതം ഒന്ന പ്രത്യേകാത്തന. വിവശ്വനം മധ്യരക്ഷയും

വള്ളം സപ്പള്ളാംബുതഹരജസാമപ്യവള്ളം വിധത്രെ
ബസ്യും സസ്യാജലയരതചാം ബസ്യജീവാധരാജ്യാഃ
ദഹശ്ച ദഷ്ടിഗ്രഹനികരാ യത്ര മാദ്യന്തി യുനാ-
മാമോദരോ എദയകമുദാന്ധാത്തരാഗോദയാനി.

തണ്ണാർപ്പാർപ്പംപൊടി തവിട്ടപോ-
ലാക്കിട്ടു ചെന്നത്തതി-
ചുണ്ണാള്ളം പെൻകൊടിയുടെ നിറം
സാസ്യരാഘാപമാനം
കണ്ണാലഞ്ഞാത്തതണമിഴിവ്-
ണ്ണിണ്ണ തിണ്ണാട്ട, മൊപ്പം
കൊണ്ണാട്ടു എൻകമുദനിരയും
രാഗസംയോഗവായ്യാൽ.

30

തണ്ണാർ = താമര. പൊൽപ്പംപൊടി = പൊന്നിന്നനീറുള്ള ഏ
ബോടി. തവിട്ടപോലാക്കാ = സാരമില്ലാതാക്കക. നിറമില്ലാത്തതാക.
അതിനെ ജയിക്കുക എന്ന സാരം. ചെന്നത്തതിച്ചുണ്ട് = ചെന്നത്തതി
പോലെയുള്ള ചുണ്ട് (ബന്ധംകായരം). സാസ്യരാഘാപമാനം = സ
സ്യാകാലയ്യുള്ള ചുവപ്പുനു തുല്യം. തതണമിഴിവണ്ണിണ്ണ = തതണ്ണയാ
തട മിഴിയാകന വണ്ണിണ്ണത്രിട്ടും. കൊണ്ണാട്ടക = പുക്കുട്ടക. എൻകമു
ദം = മനസ്സാകന ആസപൽപ്പുവു്. രാഗസംയോഗം = രാഗചുർച്ച (അനു
സാഗവസ്യം). വായ്യ് = വഡ്ഗവു്. അവർ അംഗരാഭകാണ്ട് സസ്യ
പോലെയാണ്. സസ്യയ്യു് വണ്ടുകൾ ഇളക്കിപ്പുറക്കാം. ചുവപ്പുണ്ണാക്കാം.
ആസപൽ വിടിതം. സംശര്യം ഉയരം. ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം ഇവിടെയും
ഉണ്ട്. തതണമിഴിയാകന വണ്ണിണ്ണത്രിട്ടും. അന്നരാഗം. മനസ്സാകന
ആസപൽ. ആമോദം = സുഗസ്യം; സന്താഷം. ഉപമയും ത്രപകവും അ
ല്ലക്കാറം.

വകേങ്കു പത്തു ദശി കുവലയാം കൈരവം മനഹാസേ
ഹണ്ണു രക്ഷാല്പുലമപി വഹുഃ പ്രേക്ഷ്യ സംഗ്രഹ്യ സവുഃ
അപ്പ് ഹള്ളേതി സ് ഹട്ടമഭിദയത്യത്രാംഗീമമാബാധ
സംഗ്രാതമ്പ്രായന ചിദഃ ഹ്രേക്ഷകാ രംഗലക്ഷ്മിം.

നീരിൽ അതാരാനനമസിതപ-

തേമക്ഷണം നെന്തൽ ഹാസം

ചോരിത്തണാർക്കരവുമുതവിൽ-

കാണ്ണകെ “യപ്പുള്ളി” യെന്നായ്

പേരിട്ട തോഴികൾ ധമലിതമായ്-

പ്ലേശലാംഗികകാരാട്ട്-

കാരിക്കോപ്പുററിയുമവരോ

“രംഗഭുലക്ഷ്മി” യെന്നം.

31

നാമദയം: നീരിൽ ഞാരാനനം = നീരിൽ ഞാരാക്കാനാ മുഖം. നീ
രിൽ താർപ്പോലെയുള്ള മുഖം. നീരിൽ താർ = താമരപ്പു. അസിതപ
ദത്തകണം = അസിതപദത്തമാകന ഇംഗ്രേഷണം. അസിതപദത്തംപോലെ
യുള്ള ഇംഗ്രേഷണം. അസിതപദത്തം = കരിഞ്ഞവള്ളപ്പു. ഇംഗ്രേഷണം = കണ്ണ്.
നെന്തൽ ഹാസം = നെന്തലുകാഡി ഹാസം. അതുപോലെയുള്ള ഹാസം.
നെന്തൽ = അന്വാൺപ്പു. ചോരിത്തണാർക്കരം = ചെന്താമരപ്പുവാകന
കരം. അതുപോലെ ഉള്ള കൈ. ഉത = ശരീരം (ഉടൻ) അവളിൽ എന്ന
സാരാംശം. ഓപ്പുള്ളി = ഓപ്പുവിൻറെ (വെള്ളത്തിവിൻറെ) പുള്ളി (ചുത്തി).
പേരശലാംഗി = മനോധരാംഗി. ഉററിയുണ്ടവർ = നന്നായിട്ടായും നാശം.
രംഗഭുലക്ഷ്മി = രംഗഭുവിലെ (അരന്നുതൊ) ലക്ഷ്മി. നായികയുടെ അസൽ
പേര് ലക്ഷ്മി എന്നം, കാമനപ്ലേഷ് ഓപ്പുള്ളി എന്നം, പാശ്യിത്തയാർ
കൊച്ചതെ ബിത്തനാമം “രാഗലക്ഷ്മി” എന്നം ആര്യതന്നെ. അതിൽ
ഓപ്പുള്ളി എന്ന പേര് സാത്തമകമാണെന്ന കവി സഹത്തിക്കുന്ന. പക്ഷേ,
ആട്ടക്കാരികളുടെ വൈദശ്യമും അാരിയുന്നവർ അറിഞ്ഞുകൊച്ചതെ “രംഗ
ലക്ഷ്മി” എന്ന പേരാണ് ശ്രൂണിബുദ്ധി. അതു ഇന്നും നിലവാണില്ലെന്ന. എന്നം
നിലവാണില്ലെങ്കിലും ചെയ്യം. ആ ലക്ഷ്മിയുടെ പ്രീയതമൻ കരിഞ്ഞപ്പുള്ളിൽ
വെത്രാതെ നുമുതിരിഞ്ഞ് ആ മഹതിയുണ്ടാണിതെന്ന അപ്രമാണാഖ
ശ്രൂംകണ്ട് സൗഹ്യത്തുകൾ അദ്ദേഹജാനിനിട ശക്കാരണപ്പുരാണം “ലക്ഷ്മിഭാ
സ്” എന്നതു. സംഭവമുണ്ടാക്കാനും അനുകരിച്ചു അദ്ദേഹം
അതു അനുപത്തമാക്കി. ആപ്പുതം എന്നം വിജയിക്കുകയെന്ന ചെയ്യും.

അമ്പത്തു പ്രധാന ജീവയർത്തിതരാഹന്യപുഷ്ടാംഗനാനാം
ലിലാരാക്കം സ്വരക്കയുലിപ്പാം മായുരിജമ്പുക്കും
പീയുഷസ്യ പ്രാണിനിധിവിധിപ്പുംകുതിമ്മാരമഭര്യാ
വാഞ്ചി വിഭന്നാരവസ്ഥ ചരീ വാഞ്ചിനിനാം ശരിവായാം.

ଉଣିକାଳାଙ୍କଣ ରେଣୁକାଯିଲିଗକମେ
 ଲଜ୍ଜ, ସଷ୍ଟୁସପରାହ୍ଲୀ-
 ବଣିକାତ୍ମିକିଙ୍କ କଳ୍ପିବନୀ, ନାହିଁ
 ମାୟରୀମାତ୍ରଭ୍ରଵାୟ
 ରଣକାମରେତାହୃଦୟତିର, କଳ୍ପି-
 ତେତାଶୀ ବୀଜନୟୁ, ମାର-
 ନାଲାକାଂ ତୋଣିକୋଳ୍ପିଯବର ନାହୀଁ-
 ରାଣୀତିର୍ଥ ବାଣୀ ନୁହାନ୍ତିରେ

32

ഒപ്പുമ്പ് പിപഗിരിതടം ദ്വാൺ രാഗലക്ഷ്മ്യാഃ
സാക്ഷാദക്ഷാദ്ഗോന്തവമധു രതിപ്രാഭതം ചിത്തയോനേഃ
ഗ്രീളാശിക്ഷാവിഡിഷ്ട സുസവീം വിത്രമോല്ലാസസിസ്യം
ബെസ്യം കാനോതഃ സ്വീം ശ്രദ്ധതി ച വയോ മധ്യമം ഭീതമധ്യാ.

ഇട്ടിൽത്തള്ളംകരിഗിരിവനം

രാഗലക്ഷ്മീനിലമഹ-

ശ്രീം ചിത്തട്ടം, മിചി മധു, രതി—

കാഴ്ച കാമനപാത്താൽ,

മോടിക്കുട്ടായ്, ലളിതകടലായ്—

തേതാഴി നാണപ്പുയററിൽ

തേടിപ്പുകനിഞ്ഞ തനി നട്ട—

പ്രായമെന്നായതാക്ഷീ.

33

ഇട്ടിൽത്തള്ളംകരിഗിരിവനം = ശക്തിയായ അഹമകാരമാകന്ന
ആനങ്ങൾ മലയിലുള്ള വനമായിട്ടുള്ളത്. ‘ഒപ്പുമ്പ് പിപഗിരിതടം’
എന്ന മുലം. നല്ല മലയാളസമാസം. രാഗലക്ഷ്മീനിലക്ഷ്മ്യാടിത്തടം =
അന്നരാഗമാകന്ന ലക്ഷ്മീക്ക് നിലയാള്യാടിത്തടമായതു്. മിചിമധു=ക്ഷീ
കർക്ക തേനായതു്. കാമന രതിക്കാഴ്ചകാമദേവാഃന് രതിയുടെ കാഴ്ച.
കാമനം രതിക്രീഡയ്യുള്ള കാഴ്ചയെന്നം. മോടിക്കുട്ട് = സൗന്ദര്യത്തിന്
ബെസ്യ. ലളിതകടൽ = വിലാസാഖിന കടൽ. യാവനവിലാസം. നാണ
പ്രംബം = ലജ്ജ പഠിപ്പിക്കൽ. ലജ്ജാവിധിനർ നായികമാരെ പഠി
പ്പിക്കുന്ന തോഴിമാരാണെന്ന കാണനു. നടപ്രായം = മലുവയല്ലു്
(യാവനം). തനി നടപ്രായം = സാക്ഷാൽ യാവനം. ആതാക്ഷിംഗിംഗ
ക്ഷീളുവൻ(സുന്ദരി). നായികയുടെ യാവനക്കേരയാണ് ഈ പര്യതിക്ക്
വല്ലുകൊന്തു്. യാവനം തുടങ്ങിയതേയുള്ളതെന്നു കാണാം. മുലവും
വിവർത്തനവും ശരീരക്ക് തട്ടിച്ചു നോക്കാൻവണ്ണം വിവർത്തനത്തിന്റെ മെന്ത
യറിയുവാൻ. സഹസ്രായ മലയാളപദ്വാദൈക്കാണ്ട് മധുരമായി ആശ
യം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു വിവർത്തകനുള്ള ശ്രേഷ്ഠിയും സഹായത്തെവും
ആദിക്കണ്ണംതാകനു. ആപകം, ഉള്ളവും.

പജാധാത്ര്യാ ക്ഷണമരച്ചിതാപ്യംഗജം ദഷ്ടികന്ധാ
യദേശ ഗഭ്ര കച്ചരതചോ ദ്രുതിനം കർപ്പയാതി
അംഗൈ ബാലാതപതച്ചി, കചേ പിന്താ, പിംപുതെന്ത്യ
നാലം മദ്യഃ തദപി മുഖതാമേതി ശങ്കാഭരേണ.

പേരും ഗർഭേ തന്നജരെ മിചി-

ക്കന്ധ ചിററയ്ക്ക നാണം

മാറുന്നില്ലെക്കിലുമിൽളട-

ചുഞ്ചു കാർക്കുന്തലാലേ

മാറുശ്രത്തിന്തിന്തിലുരസിജമര-

രുളുക്കിലും ശൈവാല്യാ-

ലേരും ശ്രോഷിപ്പിളുവെയിലെഉളി-

തന്ത്രയുലാൾ മെയ്യിലിപ്പോൾ.

34

പേരും = വഹിക്കം. ഗർഭേ = ഗർഭത്തിൽ. തന്നജൻ = പുത്രൻ. അംഗജൻ എന്ന അത്മത്തിൽ കാമനെന്നാം. മിചിക്കന്ധ = ക്ഷുണ്ണാക്കന്ധ പെണ്ണ് കിടാവു്. ചിററയ്ക്ക കുന്ന നാണം. ക്ഷുണ്ണാക്കന്ധ പെണ്ണ് കിടാവു്, ചിറ്റ മധ്യാക്കന്ധ നാണം. മാറുശ്ര അട്ടിയുള്ളടടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും കാമനാക്കന്ധ പുത്രനെ ഗർഭത്തിൽ യരിച്ചു എന്നാത്മം. ദഷ്ടിയാൽ ലജ്ജയും കാമവി കാരവും തെളിയുന്നവുന്ന വസ്തു. അമു മാനാതത അട്ടിയുള്ളതനെ കൂടി യിട്ടും മകൾ ഇത്തട്ടെങ്കാക്കി (ജാരംസംസ്ഥ്രം ചെപ്പു്), ഒരു പുത്രനെ ഗർഭത്തിൽ യരിക്കുന്ന എന്നു ഫലിതവും. കാർക്കുന്തൽ = കർത്ത തലമട്ടി. ഇളുവെയിലിന്നും ശ്രോഷയുള്ള ശരീരത്തിൽ കാർക്കുന്തൽ ഇത്തുടച്ചുവെ സാംഗം. “കച്ചരതചോ ദ്രുതിനം കല്പയന്തി” എന്ന ദിലം. ഉരസിജം = സൂനം. മാറുശ്രത്തിന്തിന്തിലും = മാറുശ്രു് ഉള്ളി് ദിററിക്കഴിണ്ടിട്ടിലും. ശ്രാവനാംഗം എന്നു ധനി. ഏകകിലും ശൈവാല്യാൾ അരക്കു് ശ്രോഷിപ്പു് എറും എന്നന്നപറയം. ഇപ്പോൾത്തെന്നു മദ്യം ശ്രോഷിച്ചതാണ്. ഇന്ന് ഘും ഇം സൂനാന്തരം വബ്ലിച്ചാൽ ഇവവെയെ എന്നെന്നെന്ന താങ്ങു? എന്നുള്ള ശൈവാണം മദ്യത്തിന്. ക്രമണ ചുത്തുണ്ടും. ഇളുവെയിലെഉളിശ്ശാലും ലൂഡിംഗിലും ശ്രോഷിച്ചതാണ് അവളുടെ ശരീരത്തിനുള്ളിലും. തനിത്തകനിറം. ആപകം, മേതുക്കുപ്പേക്ക ഇം അലങ്കാരങ്ങൾ.

സാ കാന്തിഃ സാ ശിരി മധ്യരതാ ശീതളത്പാ തദംഗഃ
സാ സൗരദ്വോൽഗതിരപ്പി സുധാസോദരഃ സോധരോഷ്മഃ
എകാസ്പാദേ ഉഗ്രമതിശയാദന്യലബ്ദേന യസ്മി-
ഡാകീഭാവം പ്രജതി വിഷയഃ സംഖ്യ എവേങ്ഗിയാണാം,

നന്നായാ വാദ്മധ്യരിമ, യതെ
മോടി, യാ മെയ് ക്കളിർജ്ജപ്പം
പിന്നാ മെത്തം പരിമള, മതേ
ചോരിവായ് റോരിവാസ്യം
ഒന്നാളുംപോള്ളതിശയഭരാ—
ലൈക്കൈയുണ്ടാമപിൽ തീ—
തെന്തന്നായഞ്ചിത്രിയവിഷയവും
മൊത്തമായെത്തിട്ടുന.

35

നായിക പഞ്ചാന്തിരപാതപാത്രമാണെന്ന പരയകയാണ്. വാദ്മധ്യരിമ = വാക്കിൾക്കിരി മാധ്യം (ശ്രൂവണം). അതെ മോടി (ഭക്ത്) മെയ് ക്കളിജ്ജ് (തപക്) മെത്തം പരിമളം = വല്ലി ശ്രൂതസ്യം (നാസിക) ചോരിവായ് റവരിവാസ്യം = അധിരമധ്യവാിഞ്ഞരി തിക്കവു് (രസന). അതീ ശയഭരം = അതിശയാധിക്യം. അഞ്ചിത്രിയവിഷയവും = അംഗാംഗിത്രിയങ്ങളുടെയും അന്തരവും. ഒന്നാളുംപോൾ = ഒന്നിച്ചുകൂട്ടുന്നപോൾ. അല്ലെങ്കിൽ ഒന്ന് അന്തരവെച്ചുട്ടുന്നപോൾ എന്നും അകും. അള്ളക്കുടക്കാശ്യം ചെയ്യുക (ഒചതക). ആലാബന്ധനതമായ ഉള്ളിപ്പനമാണ് 26-ാം പദ്യം മുതൽ ഇതുവരെയുള്ള വല്ലിന്നയിട സ്വഭാവം. ഇവശേഷം ഏതെങ്കിലും അന്തഭവിക്കാതാവിധിം ഉള്ളിത്രകാണ്ട് പഞ്ചാന്തിരാന്തഭവണങ്ങളിൽ അവ ദിനം ക്കെതിരെചുള്ളുന്ന എന്ന താസ്ഥം.

എവം ഫല്യു വിരഹിവസ്തുതയോക്ഷണാ സാ
ക്ഷാമകഷാമാ ചിരംഗംഗന്യാനഭോകാനബ്ദവസ്ഥഃ
സൃനന്ധനേ മമ സൃചരിതേ സൗന്ദര്യാദശി സ്വാ-
ദപന്യന്ധംഭവരമവില്ലളിതാ സല്പക്കിമഞ്ജരിവ.

തീർത്താ മാനേത്തമിഴിയിവനെ വി-

ടിത്രനാളളളിലോരോ—

നോത്താഹാരകരവുമഴലും—

കൊണ്ടഭേദം ചടച്ചും

ചീത്താളം മർസുത്തവിരഹാ—

ലിനം മദ്രാക്കൈ മാറാം

പാത്താൽ കാട്ടാനകൾ പിഴത്താം

പുന്നളിപ്പുംപീന്തൽപോലെ.

36

ആ മാനേത്തമിഴി ഇവനെ തീർത്ത് പിട്ട് എ നന്നപയം. മാനേലും മിഴി=മാൻകള്ളി. അങ്ങേഷം ചടച്ചു് = വഴുരെ മെലിഞ്ഞു്. ഇനി ചട ഫ്റാനൊനാനാഈലുന്ന സാരം. ചീംത്താളം = വബ്ലിച്ചുരിക്കന. സുക്തതം = പുണ്ണം. വിരഹം = വേദപരിച്ച്, ഇഡ്യാഡ്യം. സുക്തവിരഹം = പുണ്ണക്കര ദ്വാർ. “സുനന്ധനേ മമ സൃചരിതേ” എന്ന ദുലം. എന്നെന്ന സുക്തതകരവു കൊണ്ട് താൻ മുന്നു പരിഞ്ഞ രിതിയിൽ അംബർ ഇന്ന് മദ്രാക്കൈ മാറി താരികാം എന്ന ഭാവം. ഇപ്പും കാട്ടാനകൾ പിഴത്തിടിത്തിക്കുന്ന പുന്ന ഇംപ്രൈസ്റ്റുട്ടുടിം ഇംഗ്രെസ്റ്റുമംഗപോലെ കാണാമെന്നു താല്പര്യം. ഏതു ഇംപ്രൈസ്റ്റുട്ടുടിം = പുവിരിഞ്ഞ ഇംഗ്രെസ്റ്റു നായകക്കുള്ളു് ഉ പമാനമാക്കിയതിൽ ലിംഗപ്പുംതന്നമിലെല്ലുന്ന ചിലർ പരിയും. മലയാ ഇന്തനിൽ പദ്മണാർക്കാലു ലിംഗകല്പനയുള്ളതു്. മജ്ജരിയേം ലതയോ മല യാളത്തിൽ സ്കീലിംഗമല്ല. ഒരു ഭാഷയിച്ചുമല്ല. സംസ്കൃതത്തിൽ കാണാനാ ആ ധാർശന മാറ്റ ഭാഷകളിൽ ധമാശ്യാഗ്രം പകൻംകാളളക്കുന്ന സമാ ധാനികാം. അതികടിനമായ വഹനികരംപോലും ശമീലതയാക്കം സം സ്കൂതക്കാർ. ആ കുറുമിമം ഇവിടെ അത്മാഭാിൽ സകല്പിച്ചാൽ മതിയ ദ്വാർ. “ഇംഗ്രെസ്റ്റുട്ടുട്ടുടിം പോലെ” എന്നൊന്ന് വിവർജ്ജനമാക്കിതന്നു ആദ്യമായി ചെയ്തു്. അതിനു സപ്രാംസ്യകാവിലു. ഇംഗ്രെസ്റ്റു മജ്ജരിതന്നൊന്നാം അതിരെന്ന തുന്തൽ. ഇംഗ്രെസ്റ്റുട്ടുവർ മരിച്ചു ധരിക്കവാനാട്ടിലു. ഇംഗ്രെസ്റ്റു ചുവിട്ടിരുന്നും സാന്നിധ്യം ശക്തിയിലു. അതുകൊണ്ടാണ് അതിരെന്ന മജ്ജരി ചീതികളു ദുന്ന്. ഇംഗ്രെസ്റ്റു സമലങ്ങളിൽ ആനന്ദ അതിലെ തലിലു കഴുള്ളു. ഇപ്പമ.

എക്കം ബാഹ്യപാസ്തമിത്തുപയാദൈകപാശ്രൂപവിഷ്ട
ശൈഷ്യനാപി സ്വനകലരയോർമ്മുലമാവേഷ്യൻ
അസക്ഷതാത്പര്യമവനമജ്ജാന വിസ്തൃഷ്ടിജംഗലം
വ്യത്യസ്താംഗളി സ്വന്നരായനേ ശായിതാ മന്മേഘ.

പാട്ടിൽന്താൻ തൻ ശരശയനമായ്—

കൈമെടക്കിത്തലയ്യൻ
ചോട്ടിൽചുത്തും, മുലചുശലവും
മറുകൈക തറരണചും
മാട്ടിത്തമ്മിൽ തുടകൾ, മടിവായ്
മുട്ട,കത്തി കണാംകാൽ
പുട്ടിക്കാൽന്താരവളെ മലര—
സപൻ കിടത്തീടുമിപ്പോൾ.

37

കാമൻ അവരെ ശരശയനന്നിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. അയാളുടെ ശരശയനം പുമെന്തയാണു്. പുമെന്തയിലാണകൈഡിലും ശരശയനന്തിലെ നാപാലെ ദ്രിഖിക്കുന്ന എന്ന ഭാവം. ഇപ്പോൾ മലരസൻ അവരെ തൻ ശരശയനമായ് കിടത്തീടും എന്നാണ ധരിക്കേണ്ടതു്. കിടപ്പുങ്ങനെ? ഒരു ഏക മടക്കി തലയണപോലെ തലയുടെ ചുവട്ടിൽ വച്ചിരിക്കുന്നു. മററാറുന്ന മുലകളുടെ ചുറവിലും. അതും മടക്കി എന്ന ഭാവം. തൃണം നെച്ചും = നല്ലപോലെ ചെത്തുവച്ചും. താറുക്കുക മുതലായ പ്രശ്നയാണും കാണുക. തുടകൾ തമിൽ മാട്ടി (ചേത്തു്) മുട്ടമടക്കി. അക്കത്തി കണാം കാൺ=കണാംകഴഞ്ഞ തമിൽ വിട്ടുണ്ടി. പുട്ടിക്കാൽന്താർ = പാദങ്ങൾ പിണ്ണച്ചും. ഇപ്പുകാരമാണ ശയനം. അവന്നെനില എന്ന ഭാവം. പാട്ടിൽ = ഒത്തവശം ചരിഞ്ഞു്. മുലവും തജ്ജമയും തട്ടിച്ചു നോക്കേണ്ടതുണ്ടു്. സ്വപ്നാവോക്തി.

കാന്താ താന്താ കസുമതൃജലരംഗക്കരാത്തിമഗ്യാ-
മാബിഗ്രാണാ വിരതമധ്യരാലാപമായ്പിരാവാ
ദ്രാഞ്ചരം മയി വിരഹിതേ ദ്രഷ്ടിബിബാശേഖലക്ഷ്യ
വിശ്രാന്തേവ ഗ്രീകന്തിലതാ വിറ്റേമാ മീനക്കേതോ:.

താരങ്ങും മെയ് തള്ളരെ വള്ളരെ-
സ്ലൈം മകയാൻറി-
അനം, തന്ന സൊണാലി മധ്യരസ-
ഡ്രാപമെല്ലാമടങ്ങി
പാരം ഭേദപ്രഥലർമിഴിക്കണ-
ഫ്രൈക്കലാക്കായിവൻ ഹാ!
മാരൻതൻ വിൽക്കൊടിയിളവിനാ-
യിച്ചതിൻ മട്ടതോനംം.

38

താരങ്ങുക = പുകൾ പരിഗ്രഹിക്കു. എൻ്റെതെ ജയിക്കുന്നതെന്ന ഭാവം. മെയ് = ശരീരം. സ്ലൈം = ദ്രിംഗംകാണ്ടിബാവുന്ന ഭാവം. സൊണാലിമധ്യരസല്ലാപം = സൊണാലിപോലെ മധ്യരമായ സല്ലാപം. ലബി = ശബ്ദം. സൊണാലി=ബാണിന്റെ ശബ്ദം. മധ്യരസല്ലാപം = മധ്യരഹിച്ചിക്കണ = അലർ (പുവ്) പോലെയുള്ള ദ്രഷ്ടിക്കൂക്കന അനുപ്പ്. എക്കലാക്ക്=നെറേ ഉന്നം (ലക്ഷ്യം). അവളുടെ മിഴിക്കണ ജീവ് എറെ ഉന്നം സൊൻ മാത്രമെയുള്ളൂ. സൊൻ വള്ളരെ ദ്രാഞ്ചയായി. കണ്ണു ക്രമിക്കല്ലുന്ന ധനകി. ഏറെ ലക്ഷ്യം മാത്രമുള്ള വില്ലു്. കാമക്കുന്ന മരു വി സ്ലൈക്കൾ അഭന്നക ലക്ഷ്യങ്ങളുണ്ട്. മാരൻ = കാമൻ. ഹാ! വ്യക്തിപടകം. കഷ്യം! വിച്ചാരിക്കുന്നുണ്ട് നട്ടഞ്ഞുന്ന എന്ന ഭാവം. മാരൻ മരിപ്പിക്കുന്ന വൻ എന്ന ശബ്ദം. വിൽക്കൊടി=കാർഷ്യക്കലത. കൊടിപോലെ തു ദ്രാഞ്ചയ വില്ലു്. ഇള്ളബിന്ന് = വിശ്രമത്തിന്. അലക്കാരം സാവധ്യവാത്രപക്കം. നായിക വില്ലു്, വാക്ക് സൊണാലിയും, ദ്രഷ്ടി ശരവും, നായകൻ ലക്ഷ്യപും എന്ന ധരിക്കണം. പ്രവാൺനാശജിയില്ലാത്ത ഭാവം വ്യംഗ്യം.

ତିତଣ୍ଡନ୍ୟାଃ ସ କହନିଚାହେୟା ଗୋ ମଧ୍ୟା ବେଣୀବସଯଂ
ଯଜେନ୍ଦ୍ର ମହେଶ୍ୱର ତଥପି ଗୁରୁଗୋମନ୍ୟ ସହିତୁମାନୋବୀଂ
ଅନୁମତ୍ତ୍ୟାଯାତିତିତିରମତ୍ତ୍ଵକରେଣ୍ଟାପି ଶୁଦ୍ଧାତାପତ୍ରେ
ଗ୍ରାହଂ ନାମେ ଯରନବରବେଶ୍ୟାତଃ ବେଣୀବସାଯକାଂ.

ତଥାଯ୍ ଚେଗେନ୍ଦ୍ରାରବତ୍ତତ କୁଫଳ-
କରାର ତୀର ଚାକିବତ୍ତ୍ଵି-
ଲେଙ୍ଗାଲ୍ୟଂ ବାତ୍ତ୍ଵିତ୍ର ନାଚବିଲା
ନାଲ୍ୟ ସ୍ଵିମନକତ୍ତ୍ଵାତ୍
ତଥାତ୍ମପ୍ରୋତ୍ତ୍ଵାର୍ଦ୍ଦଂ ନାଶଲଯରମଂ
ବ୍ୟାଲଙ୍ଗୁର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରସିକହା-
ଲ୍ୟାନ୍ତାଯ୍ ପ୍ରୀଲିକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵାନିରକ୍ଷଣ-
କାଲ୍ୟ ଚାଯ୍ ତ୍ର୍ପାତ ମଟିଲ.

39

ତାତ୍ତ୍ଵିକ ଯୁଦ୍ଧ ସ୍ଵିମନକରତ ରହ୍ଯୁମିକନନ୍ତି ପାଦା
ଦୀର୍ଘାୟିକ୍ରଂ ମନସ୍ୟାଂଶନ୍ତର୍ମୁଖି କେଣାବିଷ୍ଣୁଯାତ୍ମକାଣ୍ଠଂ ଅଂଶବହ୍ନୀନ
ସାଯାରଣ ପତିଷ୍ଠିତ. ଅତନୁସରିଷ୍ଠ୍ଵ ଲୁହିଦ କେଣାବିପାଦଂ ଚୃତିତ
ତତୀତି ବହ୍ନୀମିକନନ୍ତି. ଲୁହ୍ୟାଂ ସ୍ଵିମନରେବ ତତ୍ତ୍ଵିଯାତର ନାଶିତପୋ
ଲେ କାଣ୍ଠମେନନ ବିଚାରିକନନ୍ତି. ବାରିଧର ଆୟିକଂ ଦିବସମାତ ଲ୍ୟ
ଲ୍ୟୋ. ସ୍ଵିମନକରତିରେନ୍ଦ୍ର ତତ୍ତ୍ଵାଦ୍ୟାଂ କାଣ୍ଠ ନାଲ୍ୟନ ପାଶନାତି
ଅନନ୍ତମଂଶୁରମାୟି. ଅନ୍ତର ଵରତତନ ଭାବଂ. କୁଶନ୍ତିକରିରତଲମୁଦିତ୍ତାଂ.
କରାର ତତ୍ତ୍ଵାନ୍ତରୀତି ଯାରାତ୍ମଂ ପ୍ରତ୍ୟୋଗର୍ଭଣ୍ଟଃ: ଲାଙ୍କ ଚାକିରେଣତ୍ତ୍ଵାତ୍
ଲ୍ୟକିଲ୍ୟଂ ତତମାତିତାତି କେତ୍ତିବତ୍ତ୍ଵିରିକମା ଏଣ୍ଣାଲ୍ୟ. ବିରହିଣୀକର ତତ୍
ମୁଦି କେତ୍ତାରିଲ୍ୟ. ଅନ୍ତରକାଣ୍ଠାଣ୍ଠା କରାର ଏଣ୍ଣ ପାଶନତତ୍ତ୍ଵଂ. ସ୍ଵିମନକ
ତ୍ର୍ପାତ = ସ୍ଵିମନରେବ. ବାତ୍ତ୍ଵିତ୍ର୍ପାତ୍ରୋଲେବ. ଅପାରଦ୍ରିକରିମନକ.
ନାଶିଲ = ତତ୍ତ୍ଵାତ. ଆୟରମାଂ ବ୍ୟାଲଙ୍ଗୁର୍ଯ୍ୟନ = ଆୟର(ପ୍ରତ୍ୟେକ)ମାକନା
ବ୍ୟାଲଙ୍ଗୁର୍ଯ୍ୟନ. ତୁରିଷ୍ଟକାଣ୍ଠାବାନ୍ତି ବ୍ୟାଲଙ୍ଗୁର୍ଯ୍ୟନ କାହିଁତାଣ୍ଠା. ଗ୍ରସିକ
କ = ପିତ୍ତିତ୍ତାକ. ପାପିକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵାନିରକତ = ପାପିଲିପୋତାତ୍ତ୍ଵାନିରକତ
କାଣ କଟ. ପାପିକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵାନିରକତ ଏଣ୍ଣନନ୍ତି. କାଲ୍ୟ = କାଳକାଲ୍ୟ. ଆୟରମାକନା
ନ୍ତର୍ମୁଖର ଗ୍ରସିକରତନ ମତତି ପାପିକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵାନିରକତ ଚାଯ୍ ତ୍ର୍ପାତ୍ରୋଲେ
କାଲାଣ୍ଠା ସ୍ଵିମନରେନା ଭତ୍ତାନାମେନା ସାରଂ. ତତ୍ତ୍ଵାନିରକତ ଲୁହ୍ୟାଂ, ଆୟ
ରଂ ବ୍ୟାଲଙ୍ଗୁର୍ଯ୍ୟନ, ଅନ୍ତରକାଣ୍ଠା କଟ, ସ୍ଵିମନଂ ଅତିକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵାନିରକତ କାଲ୍ୟ ଏଣ୍ଣ ଯାତି
କାଣ୍ଠାଂ. ପଣକରାତ କାଲଙ୍ଗ୍ରାନ୍ତ ରାଜଣତିମାନ୍ତି ପାପିକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵାନିରକତ କଟ ପାପିଲି
କାଳଙ୍ଗ୍ରାନ୍ତ ଭାବଂ କାଣ୍ଠାଂ. ସାରାତିବାତ୍ରୁପକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵାନିରକତ ଉତ୍ସାହ୍ୟଂ ଅଲକାରଂ.

നാലം ദശ്യം സൂഖ്യതീ സവിദ്ധത്തശീതോപചാരാഃ
പ്രേക്ഷ്യാപ്യാസിഽ പ്രളയവിഹമേ പ്രേക്ഷണോ യഷ്മാലായാം
തച്ചാതുര്യം കിഴപി ന പുരോഹിത്യാ ഹാലംഗോ
യേനോന്തുക്കാ ഭവതിവിജുവാ ദ്രുനടിതാണിസവേഷം.

തന്നാലസ്യത്തളിവിലലിവായ്

നോക്കെിലും തുള്ളിയേക്കീ—

ലിനാ നോട്ടം കളിർനടപടി—

ഫ്ലൈറ്റെപ്പട്ടം തോഴിമാരിൽ

മുനാളുള്ളിക്ഷണവിത്തുപോയ്

നെന്നറിയാം തുരതരങ്ങിൽ—

ചുനാടാതാപ്പരികന്തി വി—

ക്കിഷ്മായ് വിച്ചതിനാൽ.

40

ആലസ്യം = മോഹപാരാശ്യം. നായികയ്ക്ക് ഇട്ടുണ്ടെന്നു് ആലസ്യ മണംകന്ന എന്നു ഭാവം. തെളിവു് = മോഹാലസ്യം മാറ്റുമ്പോൾ എ നാത്മം. അലിവു് = ഭയ. തുള്ളിയേക്കക = മതിപ്പുവത്തുക. സന്തോഷ ഞൊട്ടുക്കി. കളിർനടപടി = ശീതോപചാരം. വിരഹിണികൾക്കു വീതുക, പനിനിർത്തുക, ചന്നനം പുളുക മുതലായ ശീതോപചാരം ചെയ്യുക തോഴിമാതരം പ്രസ്താവികളാണ്. അവർ ആലസ്യത്തെ കൂടിവിൽ ദയങ്ങാട്ടുക്കി അവരെ നോക്കം. പക്ഷേ, ആ നോട്ടം മുംസപ്പു ഒള്ള ഇം ക്ഷണത്തിനു ശരിയാക്കാനില്ല. സാധാരണം ഏന്നു ഭാവം. അതിനു നായികയുടെ നോട്ടത്തിനും വിത്തില്ല. നെന്നറിയാക്കാൻ തുരതരങ്ങിൽ പുരികന്തി ചെന്നു് ആടാതത്തരകാണ്ണനു ഭാവം. അതിനു വിക്കിഷ്മായതിനാൽ ആ രിതി വിച്ച എന്നു സാരം. ആ പുരികന്തി ചെന്നാടാതര വിഷ്മിഷ്മായി വിച്ചതിനാൽ ആ വിക്ഷണ വിത്തുപോയി എന്നു മാറ്റാം. വിക്കിഷ്മം = ദേഹ്യത്വാജ്ഞ. പ്രസ്താവിക്കുവും എന്നത്മം. ഭാവ വെവവിഷ്മം മെന്ന സാത്പരികഭാവം. പുരികന്തി അപകം.

അപ്പിനാഗ്രഹരളക്കപടലിശ്ശവലെരാവുത്തപാൽ
ഗണ്യാദർശന മലിനിതയച്ച മനഹാസാഹ്യദസ്യ
മാത്രാത്യനാവിവ മനിതദാ മദ്പിയോഗോഷ്ഠതപ്പി
ശ്രൂപ്യദ്വീപ്പാണാധകിസലയം ശ്രൂപ്യതോസ്യഃ ക്രമേണ.

മുടിപ്പായൽക്കറുനിര നൃ-
ക്കാഞ്ഞു ഗണ്യാദ്ധാമ-
ജേജാടിക്ക്ലീഡിക്കളബലതൻ
പുണ്യിരിപ്പാൽക്കയെത്തിൽ
ഖുടിൽപ്പാള്ളം കൂളിർമമനിതര-
ജ്യോത്ത വേർപ്പാട് വേനൽ-
പ്പാടിൽച്ചുവുംപുലർ തളിരോട്ടം
മുടി ഹാ! വാടിനിൽക്കം.

41

പായൽക്കറുനിര = പാ ചലാകന കുറനിര. പുണ്യിരിപ്പാൽക്കയം=
പുണ്യിരിയാകന പാശ്ചകായം. അതുകൊണ്ടാണ് പായൽക്കറുനിരയാ
യത്. നൃശക = ബെട്ടുക. നായകൻ അട്ടാളംപും അവ ബെട്ടി മു
തിയാക്കി വയ്ക്കും. ഗണ്യാദ്ധാമ = കവിൽശ്രദ്ധങ്ങൾ. അവയെ മുടി എന്ന
ഭാവം. ജേജാടി=രണ്ട്. നെന്പോഡലയുള്ള ബ. ഖടിൽപ്പാള്ളക = ഉറ
പ്പുംപുള്ളം പൊതുക. നല്ലവയ്ക്കും പൊതുക ഏന്ന ഭാവം. കൂളിർ
മനിതര = ചലുകാനകാലിക്കാണ്ടുള്ള തര. വെൺകുഞ്ഞര. പുണ്യിരി
കയെത്തിൽനിന്ന് പൊന്തുനാവയാണ് ആ മനിതരുകൾ. വേർപ്പാട്
വേനൽ = വിരഹമാക്കാന വേനൽ. ചുട്ടകൊണ്ട് സാദ്ധ്യം. ചൊവുായ്
മലർ = ചുവന്ന ശായരാഷ്യം അതാകന തളിത്. വിരഹമാക്കാന വേന
ലുകൊണ്ട് പുണ്യിരിക്കായം വരാറി ഗണ്യാദ്ധാക നാ പാറക്കെട്ട് ചെറന്തി
യിട്ട് അയരുന്നാകന, തളിരോടൊപ്പ്, വരണ്ടിരിക്കുമെന്ന ത്രപ്പകൾ
പ്രേക്ഷി. ഹാ! = കഷ്ടം! സ്ഥാനത്തായി, മുലജാലിലിപ്പാത്തതാണ് വ്യാക്ഷ
പക്കം. നാശകൻറ റൂദയം ഭേദിക്കാൻ എന്ന ധനാ! ത്രപകം, ഉൾ
പ്രേക്ഷി.

സാ നിശ്ചാരസന്ദര്ഭത്താവരമ്മദ്യഭാജാം വലീനാ-
മാലോലാനാമുപരി കച്ചയോർദ്ദപന്പമാണോളയൻതീ
ബിന്ദുദ്ധനേ വിസിനിത്രചിം വിച്ചിംഗോൽഹതീനാം
പാരതയുക്രാഹപയമിട്ടനയോർഭാതി ഭാഗിരമൈവ.

ഇന്ന നല്ലാർ നളിനവലയ-
ആയിയനേരമെത്തീ-
ഇന്ന വീർപ്പാലിളകിയ വലീ-
പാളിതൻ മോളിലേററം
നൃനാട്ടിച്ചു മുലയിന്നയുമായ്
ലോലക്ക്ലോലവായ്യാൽ
നന്നായ് കോകദപ്പമിളകിച്ചു
സപ്പന്നുദീ വണ്ണമേള്ളും.

42

നളിനവലാഗ്രീ=താമരവളയാതികൻ. ശോഭ. വിളറിയതു്.
നല്ലാർ=സ്കീ. ഏററെമത്തും=വളം വാല്മിക്കക. വീർപ്പ്=നെടുവീൾപ്പ്
(ദിംഖപ്പാസം). വലീ=തുവലി. മോളിൽ=മുകളിൽ. ഇന്ന=രണ്ട്.
ലോലക്ക്ലോലം=ഇലക്കന്ന തിരകാല. വായ്യ്=വമ്പനവ്. കോകദപ്പയം=
ചക്രവാകദപ്പന്പം. സപ്പന്നുദീ=ഗാഗാനദി. വണ്ണമേള്ളും=നിറം. ഏറ്റുക=വ
മിക്കക. നായിക മലന്ന് ശയിക്കുന്ന. ത്രിവലികൾ തിരകാലകൾ.
ദിംഖപ്പാസം കൊണ്ടുള്ള അന്നകം. വിരക്കംകൊണ്ടുള്ള വിളരി
നിറം. ഉചമാനം തനി വെള്ളനിറിമായ ഗംഗ. ദിംഖപ്പാസംകൊണ്ടു
വലികളും നൂനങ്ങളും ഇതുകാരം കണ്ണാൽ ഗാഗയിലെ തിരകാലയിൽ
ഇളക്കിയാട്ടുന്ന ചക്രവാക്ക്ലും തോന്നുമെന്ന സാരം. സാവധിവോപമ.

ആബിഭാഗാ ജയനമലയ്യു ത്യക്തകാഖ്യാകലാപം
ബുദ്ധക്ഷേമം ഗജവരശിരസ്സിടം യ.മനോഭഃ
അദ്ദേഹത്വാനോദരകരതലാസ്യാലങ്ങനോപാധന
മദ്പിഡ്രേഷാൽ സുരതസമരാദേജിതോ ജോഷ്മാസ്യു.

മീനാക്കൻതൻപടയണി വെറു-

പൂന്തടൻ കൈമലത്തീ-
ടീനാർ തച്ചിത്തടവതളിടം
ഹസ്തിതൻ മസ്തകംപോൽ
പീനാകാരം, മലിനവസനം
പൊന്നാർത്താള്ളമനേയ്
മണനാസക്തം ജയനമവള്ളൻ
വിപ്രയോഗാൽ വഹിച്ചു.

43

മീനാക്കൻ = കാമദേവൻ. പടയണി നല്ല പ്രയോഗം. തച്ചിത്തട വുക = (മലധാളശ്രേണി.) ഏറ്റവും ചക്രമായി തബ്ലാടക. മസ്തീ = അന. ഹസ്തിതൻ മസ്തകം = അനന്തല. പീനാകാരം = തടിച്ച അക്കത. മലിനവസനം = മുഖിത്വം വസ്തു തന്ത്രാച്ചക്രം. എന്നേയും തുടക്കത. മണനാസക്തം = മിണ്ടാതിരിക്കാൻ താല്പര്യത്വാച്ചക്രം. ചേർച്ച. ജയനം = സ്നീകളുടെ അരക്കട്ടിരെൻറെ മുൻവശം. പിൻവശം നിതിംബവുമാണ്. ജയന നന്തിനും പുതശ്ശയാരാൽ അടിക്കാപ്പെട്ടിനതെന്ന ശ്രദ്ധാത്മം. വിപ്രയാഗം = വിരഹം. ജയനം എന്നെന്ന വഹിക്കാനും? ആഡാംഭവപോലെയാണ് ജയനാഞ്ഞിരെൻറെ സ്ഥിതി എന്ന ഉപമാനം നന്നായി. വളരെ തടിച്ചതാണ്. പൊന്നാർത്താളില്ല. മലിനവസ്തുമാണ് ധരിച്ചിരിക്കുന്നതും. അനന്തല മസ്തകത്തിൽ കൈമലത്തീതച്ചിത്തടവതളാന്തപോലെ എററുവിരഹകാലവത്തേപ്പിതിവാണ്. സരസസ്രംഗാരിയായ നസ്പരിക്കവിയാണ് പറയുന്നതും. തെററു വത്കയില്ല. ഉപമാലകാരം. വിവാദത്തനം വഴിരെ വളരെ മെച്ചും.

ഉഞ്ഞ ചാസ്യാശ്വരമിഹ മയാ മുക്തസംവാഹനത്പാൽ
ജ്വാതാവാതഃക്രൂരുകക്കഹളിപാണ്യിമാനം ഭജേതെ
രാജേതേ യഥ രജതരചിരു രാജധാന്യാഃ സ്മരസ്യ
സ്ഥാണാദണ്ഡാബിപ നവഹദഭേദാഖിമാലാവിയക്തം.

പൊന്നോമൽന്ത്രീതടകൾ കരുക്കിൻ-
പൂർണ്ണലഭ്രതവള്ളപ്പാ-
ന്തിനോജസ്സുറാറിടമിത്രവരെ-
പ്ലായ് തലോടായ്യാൽ ഞാൻ
മനോർമമനൻ മനസിജമഹാ-
മേടതൻ രാജതത്ത്വ-
ണന്നോക്കംപോൽ, നവവട്ടമലർ-
ചുംതു റഹ! തീത്തവിട്ടം.

44

പൊന്നോമൽന്ത്രീതടകൾ=പൊൺനിറുള്ള ശാമലിനെന്ന ശോഭാ
യമാനമായ തടകൾ, വിരഹാക്കാണ്ട് വില്ലറിപ്പോയി എന്ന ഭാവം.
ബാജസ്സ്=ശക്തി, കാണി എംഗാല്ലുമത്തം. തലോടുക=സുവസ്തിണാക
അക്കവള്ളും ഉഴിയുക. ഇതുവരെപ്പോക്ക് തലോടായ്യാൽ പൊന്നോ
മൽന്ത്രീതടകൾ കരുക്കിൻപുകിലഭ്രതവള്ളപ്പാൻം ഇന്ന് ഭാജസ്സുറാറിടം
എന്നനപയം. മനോർമമനൻ=ചക്രവർത്തി. മനസിജൻ=കാമൻ. മനോൻ
മനൻ മനസിജൻ എന്ന സമാസമാണ്. വ്യസ്തപദ്ധതി. മഹാമേട=
കൊട്ടാരം, (രാജധാനി). മനസിജഗ്രഹമനമനത്തം. രാജതഭ്രതം=
വൈദ്യതിരുത്താം. നവവട്ട=നവക്ഷതം. അതാകന മലർച്ചാന്ത് = പുജ്യാ
ലക്കാരം. ഹാ! സങ്കടദേഹ്യാതകവ്യാക്ഷപകം. ഭാവം സ്മശം. വിവരിക്ക
ഡാല്ലു. വിവഞ്ഞനം കൈകേമം.

സിരൈക്കുതും ഹിന്ദുസ്ഥിതാലേഃ

പാണിഭിസ്തീയൈതാപാൽ

സംവാദഹ്യതേ ചരണനളിനേ സാന്നിധ്യാളിജനേന

യർക്കാന്ത്യാഗഹൈരാഖടിത ഇവ മേ കാമിരാജ്യാഭിഷേകം

കത്തം മുഖ്യന്യനന്യനരേ പാടലഃ പദ്ധതിഃ

തീത്തം ചുടാൽ സവികൾ പനിനീർ

വീഴ്വിവീഴ്വി കഫൽത്താർ

ചോത്തം ക്ലിനീരാട്ടമുഴികമാം

കൈകളാൽ, സാന്തപനത്തിൽ

പേത്തം താഴ്വം മുടിയിലിവനാ-

കാമിസാമ്രാജ്യപട്ടം

ചാത്തം മട്ടായ് വടിവിലത്തൻ

പാടലാഗ്രീ പരത്തം.

45

സവികൾ = തോഴിമാർ. ചോത്തക= ഡാരയായി വീഴ്ക്ക. ഉഴിക്ക= തലോട്ടക. സാന്തപനം = അന്നായം. ഫോപശമനപ്രാത്മക. പേത്തം = വീണ്ടും റിണ്ടും. മുടി = ശിരസ്സ്. കാമിസാമ്രാജ്യപട്ടം = കാമികളുടെ സാമ്രാജ്യാന്തരിക്കല ചാക്രവർത്തിപട്ടം. വടിവ് = ഭാഗി. പാടലാഗ്രീ = പാടലകാനി. തളിരിശ്ശൻറ കാനി. ഭാര്യ മാനംനടിച്ചും മറ്റൊ കോപി ചുരിശ്ശേബാർ അവരുള പ്രസാദിപ്പിക്കവാൻവേണ്ടി ഭേദാവു നമസ്കരിക്കമെന്നം ആ നമിശ്ശു തലയിൽ അവൻ ചവിട്ടുമെന്നം കവിസേതം. അംദരുന്ന സാംശ ചെയ്യേബാൻ അവൻ ചവിട്ടുന്ന ചെണ്ണേബാടിയുടെ ശോഭ എന്നിൻറ തലയിൽ കാമിസാമ്രാജ്യപട്ടം മെട്ടിയ്ക്കുപോലെ ശോഭിക്കമെന്ന ഭാവന. ആ കാലിണകളാണ് ഇപ്പോൾ തോഴിമാർ പനിനീർ വീഴ്വിയും ക്ലിനീർ പൊഴിച്ചും തലോട്ടന്നായും ഏറ്റാം ശയം. പാടലങ്ങളുടെ പാടലാഗ്രീ ഉണ്ടായിലക്ഷണം. ഉംഗപ്രയ്ക്ക അലക്കാറം.

ഇത്തും തസ്യായുക്കിത്തഹരിണാശാബദ്ധപ്രശ്നരേ
കഷ്ടം! തെത്തെന്നും കമിമിഹ കമിതെതഃ സ്മിഷ്ടസവ്പാംഗയണ്ണും
സഭ്രജ തസ്മീൻ നിശ്ചത്വവത്തിരും തമവാക്യാവകാശം
വാഞ്ഞരന്നുപ്രഗ്രമമപി നദനാസ്പുപ മുള്ളം മുള്ളത്തം.

മുനിച്ചേവം വിരളമിളമാൻ-
ക്ഷുണ്ണിതൻ കാര്യമെണ്ണി-
എച്ചനിച്ചേള്ളംടടിത്രടിയവൻ-
ക്കാടൻ വായ് ആച്ചമിപ്പോൾ.
ചെന്നിച്ചനിർമ്മതതിലിളകൊൾ-
കല്ലുമെൻ കാര്യമോതാ-
നന്നിക്കാത്തം വഴിയശലട-
ങ്ങാനമായ് മൗനമായി.

46

മുനിച്ചേവം=മുൻകുട്ടിത്തെന ഇങ്ങനെ. ചെന്നിച്ചു് എന തുിയ
ഡോക്ക് അപാര്യം. വിരളം= പരിശ്രമിക്കം. അടിച്ചടി=പാദം മുതൽ
ശൈരസ്യവരെ. ദൈഖി. ആടഞ്ഞുവേം. വിരയൽ ഏന്നത്മം. വാണ്ണക്ക്=
വല്ലിക്കുക. ഇളകൊൾക്ക=വിന്റുമിക്കുക, (ഇരിക്കു). ഉന്നി=ലാക്ക
നോക്കി. അശൻ=ഉറവും. അടഞ്ഞുക=ഇല്ലാതാവുക. മാനം=മിണ്ണാതിരി
ക്കുന്ന അവസ്ഥ. ഇങ്ങനെ അവളുടെ അവസ്ഥ എല്ലാിരയ്ക്കുംപുറംതീ
ച്ചു് എന്താണ ഫലം. അവൻകിപ്പോൾ ആകമാനം വാലിയ വിഷമമാ
യിരിക്കാം. അതുകൊണ്ട് സംഗ്രഹം പറയുന്നതിന് ഉന്നം നോക്കുവാൻ
ഉച്ചതേശിക്കുന്നു. അച്ചുതാത നീർമ്മതത്തുണ്ട്. അതിൽ ചെന്നിത്തന്നാൽ
അവെള്ളും അവൻകി നീറ്റായും കാണാം. ശൈഖ്യം ഉണ്ണാക്കാതെ അല്ല
നേരം അവിടെ ഇരുന്നാലും. നീന്തുക ക്ഷീണവും മാറ്റുക. അവൻ മധ്യ
ഞുകയോ സ്വപ്നം കാണുകയോ ആയതിരിക്കാം. ആ സ്വഭത്തിനു കൊട്ടം
വത്തണ്ണം. സ്വപ്നം എന്നെന്നതെന്ന. പെട്ടെന്നുള്ളംന്തുക്കാം. എന്നല്ലാം
ഭാവം. സഹാക്കതി അലക്കാരം.

ആസീനേന കപചന വിടവേ സാ ത്രയാലോകനീയാ
നീലാംഭോദരിവ ശരീകലാ നിഹർന്നതാംഗീ രജാഭി:
ചഞ്ചൽപക്ഷു വ്യജനപവനെന്നും ചാമരഗ്രാഹിണിനാം
ചക്ഷുമ്പിക്ഷണസമച്ചിത്ര വർഷനീ ഫ്രേയന്തി.

നില്ലാക്കാസ്വത്താരിടമവളേ
മേടയിൽക്കണ്ടിടാം മെ—
ഇയല്ലാം മുടിശ്ശുപാടിയിൽ മുകിലാ—
ലസിളിത്തല്ലപോലെ
നല്ലാർ വീഞ്ഞം വിശരിയുടെ കാ—
റ്റേറ്റു കൺപീലിയാകെ—
തത്തല്ലാടം ക്രമ്മിവരുടെ വഴി—
ജ്ഞറയച്ചീടുമാറായ്.

47

അക്കാസ്വത്തു് ഏടം നില്ലു് എന്നപയം. കണ്ടിടാം=കാണാം.
കാണണണവള്ളാണവർ. ആ അവസ്ഥയിലും എന്ന ഭാവം. ആലോകനീ
യാ എന്ന മുലം. മെയും ചൊടി എല്ലാം മുടിക്കണ്ടിടാമെന്നപയം.
കളീ മുതലായതു് ഇല്ലെന്ന സാരം. ഘതിപ്രതാലക്ഷണം. മുകിൽ=മേ
ഡം. അസിളിത്തല്ല=ചന്ദ്രകല. നല്ലാർ=സുന്ദരി. ഇവന്നുടെ വഴിക്കു്=
ഞാൻ എന്തുന്ന വഴിക്കു് എന്നത്മം. ചക്ഷുഫ്രംഗം വിവക്ഷ. ആ നീൾ
മതകിൽ സ്ഥിതിചെയ്യാൻ പൊടിയിൽ മുടി അവരാളു മുകിലിൽ മറ
ഞെ അസിളിത്തല്ലപോലെ കാണാതെന്നുപാമ. തോഴിമാർ വീഞ്ഞനാ
വിശരിയുടെ കാറ്റുത്തട്ടി കൺപീലികൾ ഇളക്കനു. അതുമാത്രം സാവ
ധാനം. തുലമലയാള(പച്ചമലയാളം)പദ്ധനാർ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചി
ട്ടുള്ള മനോഹരപദ്ധം.

സ്വപ്നം ഭാത്തഃ പ്രസഭമനയാ സൈപരമാദ്യോഷസംവ്യം
ലഘും പീനസ്ത്രിനകലഗ്രാഹയോർഘ്യക്ഷയേ രോമഫേദഃ
ആളീനാമിത്യദിനയത്താമഗ്രതഃ സ്വാഗ്രഹാന്ത്രികഃ
സ്ഥാനതാ കാന്താ കമ്മപി ദ്രശ്യാന്തിത്രയാ മുദ്രിതാ വാ.

വന്നാവേരോൽക്കണവനിവല്ല-

ഫുലിയേകീ കിനാവാൽ
നന്നായിന്പം, മുലകളിലിതാ
കോർമധയിക്കോളൈഫന്ത
എന്നാതേഴ്ചീജനമടിനയി-
ക്കണപാളേററം തളന്നോ-
രെന്നാരോമത്തപ്രിയ മിചിയട-
ച്ചാട്ടിന്തീകരിപ്പാം.

48

ആവേശം=പ്രവാശം. അത്യാഗ്രഹം എന്നം. സ്വാധാവേശം മുത
ലായ പദ്ധനയൾ കാണക. ഇപ്പുമല്ലാതെ പ്രവാശിക്കു എന്നമാവാം.
കണവൻ=ഭരതാവ്. പുലുക്ക=ആലിംഗനം ചെയ്യുക. ഇന്പം=ആനന്ദം.
കോർമധയിർക്കോർ = രോമാഖ്യാസത്രബ്ലി. അഭിനയിക്കു = ആംഗ്രോ
കാണിക്കു. പറഞ്ഞാൽ അപ്പളണ്ടം, മനസ്സിലാവുകയും ചെയ്യുമല്ലോ?
അവതം അഭിനയക്കശലകളും ഭാവം. ഉറഞ്ഞാൻ കിടക്കു. ഒഴുവിലി.
ഉറക്കമായില്ല, സപ്പളമാണനന്നം വിചാരിക്കാം. എൻ്റെ സമാഗ്രമതി
ഞ്ഞെ വിചാരണാ സപ്പളമോ ആശിരിക്കാം. മുലകളിൽ രോമാഖ്യം
കാണാനാ. എന്ന് തന്നെ ചുണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. അഭിനയം ശബ്ദങ്ങൾ
ബാധാതെ പരസ്യരം അരിയിക്കാവാനാണ്. സപ്പളത്തിലെക്കിലും നുഖി
ക്കരട എന്ന ഭാവം. നല്ല മലയാളപദ്ധനങ്ങളുടെ ഘടന. അന്പരയള്ളി
മില്ല. ശഞ്ചാരാധ്യാര്യം എല്ലാ പദ്ധനയ്ക്കും ഉള്ളതുകൊണ്ട് പ്രത്യേകം എ
ചുംചും പരായണങ്ങളില്ല. ലക്ഷ്മീഭാസഞ്ഞെ കവിതയുടെ സാരസ്യം അറി
ഞ്ഞുള്ള വിവർജ്ജനം.

“ഉരാൽ ഉരം ഗതമപി ജനം യാ നിമേഷണ് ലോകേ
ലോകാദസ്സാൽ ഘടചയതി മിദോ ഹന! ലോകാന്തരാദ്ധാ
സാസ്സാൻ ദേവി! ക്ഷണമന്ത്രഹാണേ”തീ സക്കിലിതാക്ഷി
നിഅം തല്ലെ നിശ്ചതമമവാ ഭാവയുണ്ടി ശയാനാ.

“മനിൽപ്പോരാ മറുവുലകില്ലും
മാറിവാഴ്വോരെയും ചേ—
തെന്താനിപ്പിക്കനവള്ളാത്തതൊടി—
ക്കത്തുതം ദേവി! നിങ്കു!
എനിൽ തെല്ലാനലിയണ്ടിക്കൻ—
തനെ”യെന്നുള്ളിൽ നേന്തി—
ടുനിങ്കു പോയ് വിരീയിൽ വെറുതേ—
താൻ കിടപ്പായിരിക്കാം.

49

മറുവുലകില്ലും=മററു ലോകങ്ങളില്ലും. ബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിൽത്തന്നെ
പലലോകങ്ങൾ. അങ്ങനെ എത്രയോ ബ്രഹ്മാണ്ഡങ്ങൾ? (യോഗവാ
സിഷ്ടം ദോക്ക). അവിടങ്ങളില്ലും എന്ന താല്പര്യം. വാഴുർ=വസി
ക്കനവർ. അങ്കുതം=ആശ്വര്യം. “ഹന! ലോകാന്തരേ” എന്നല്ലാം
മുലം. നിങ്കേ ദേവിയാകി. ദേവന്മാർ മാത്രമേ ഈ ചായ്യവാൻ
സാധ്യക്കയുള്ളൂ. അവൻ ദിവ്യത്രഫലംവരാനാലെല്ലാ? ദേവി സ്വീലിംഗം.
അലിയണം=ദയവുകാണിക്കണം. നീ കാണബാൻ പോതിക്കിടപ്പാ
യിരിക്കാം എന്നന്നപരയം. ഉറക്കം തുടങ്ങിയാൽ സപ്രധാന കാണം. ജാഗ്രത,
സപ്രധാന, സൃഷ്ടപ്പി എന്ന നിയമം. മററു ലോകങ്ങളിലുള്ളവരെയും സംഘ
ടിപ്പിക്കവാൻ നിങ്കു കഴിയും. ഈ ലോകത്തുള്ളവരെപ്പറയാനമില്ല
ക്കും? എന്നതു ശൈലി. അവൻ തെന്ത്രസമാഗ്രമത്തിന്” നിങ്കാദവിയുടെ
കുറവ് അപേക്ഷിക്കയാണ്.

കഷിപ്പും പ്രീളാം കഷണമപി വിനാ തപ്പുവാലോകസൗഖ്യം
ജീവാമേധ്യം ദയിത! പുനരപേതദാശംസമാനാ
ക്രത്പാ ദയയ്യും പ്രദി സുവിപ്പുലം മാന്യമാസ്ത്രം
മാ സ്നേത്യസ്ത്രസ്പന്നയപരാ സം കിമാകാൾ ഏവ.

“ആവില്ലെന്നാലോത്തെടാടി ഭവ-
ദ്രുതഗമം വിച്ചിരിക്കുൻ
ജീവിപ്പു തൊൻ ദയിത! കൊതിയാ-
ന്നാസ്ത്രം വീണ്ടുമാളാൻ
താവിലെല്ലര്യും കരളിൽ, നയമായ്
ലജ്ജവിച്ചിജ്ജനതേത-
ബ്രാഹ്മിശ്രീരാഘവതിരി”ലിവനോ-
ടീവിയം ദേഹവിലോത്രം.

50

ആവില്ല = കഴിവില്ല. ഭവദ്രംഗം=അഞ്ചയുടെ ദർശനം. കാഴ്ച. ജീവി
പ്പും=ജീവിക്കുന്ന. ദയിത! എന്ന സംഖ്യാഭി അത്യന്തം ഉച്ചിതം. ആളുകു=
പ്രാപിക്കുക. കരളിൽ ദയയ്യും താവി എന്നനപരയം. ദയയ്യും സ്പീക
രിച്ച്. നയമായിട്ടാണ് ലഭ്യ വിച്ചൽ. വിച്ചിച്ചില്ല എന്ന ഭാവം. ഒപ്പാ
വും=ആകാശം. നീ കൂൺ കുമാർ അവർ കിടങ്ങന്നത് ഇണ്ടാന ആകാ
ശത്തിൽ നോക്കി (എൻറെഡാണ് തൊൻ അട്ടണ്ടില്ലാണ്ടാരുകൊണ്ട്) പറ
ഞ്ഞുകൊണ്ടായിരിക്കാമെന്നാ ഭാവം. വിരഹംകൊണ്ട് തൊൻ മരിക്കുണ്ട
താണ്. അപ്പു കാരം ച.പയ്യാതെൽ ജീവിച്ചിത്തനാൻ അഞ്ചയെ കാണാ
മെന്നാലും കൊതിക്കൊണ്ടാണെന്ന സാരം. “മരണാൽ ജീവനം അനുയാഃ”
എന്ന മഹാഭാരതം. തൊൻ ഒരു തന്ത്രമായി ലജ്ജവിച്ചു പറയുന്ന ഏവേ
യുള്ള. നീശ്വയമായും വിച്ചില്ല, വിച്ചകയുമില്ല എന്ന ഭാവം.

“എതാവന്നം സമയമിച്ച മാ” ഫേമിത്യല്ലവാക്കു
രോഷാതകവ്യതികരവതി രോദിതും വാ പ്രവൃത്താ
ഉദ്യർഖവാഴ്ചാ പ്രചലദധരാ സ്നോകനമോതരോഷാ
പദ്യത്തി മാം ചരണപരതിൽ ഭാവനാചക്ഷമശാഗ്രേ.

“ഇന്നാളത്തും വെള്ളയിവിടെ” -

പ്രാതിയായോതിയേവം
തന്നാട്ടിക്കോളരിശമിവ ചേ-
നെന്നാട്ടു കേഷാൻ മുതിനേന്നാ
വന്നാക്കണ്ണ് ദി ചൊട്ടികളിളക്കി-
ചുറുമേൽചുണ്ടമത്തി-
ട്ടുന്നാൽ പാദം പണിവതവള്ളി-
ക്കണ്ണകോണാക്കണ്ണമാണോ.

51

ഇന്നാളത്തും = ഇത്തുംകാലം മുഴവൻ. നാതുക = ചരിയുക. എവം = ഇപ്പുകാരം. ആട്ടൽ = ദുരിവം. കോൾ = അധിക്യം. അരിശം = കോപം. കെഴുക് = കരയുക. മുതിനെക്കു = തുനിയുക. എന്നാട്ടു ചാദംപണിവത വൻ = അവൻ ഞാൻ നമസ്കരിച്ചത്. ഉർക്കണ്ണ് = മനസ്സുകന്ന കണ്ണ്. ഇവിടെ സകലത്തിൽ സ്ഥിതിചായുന്നതായിപ്പറായുണ്ട്. എണ്ണുക = നോക്കിമനസ്സിലാക്കു (ശണിക്കക). ഇവ ശരംക്കാലത്തും എന്നെന്ന തന്നെ ഇവിടെ ആക്കിയിട്ടുവിടെപ്പോയി? എന്ന പരഞ്ഞില്ല. പക്കതിരേയ പരഞ്ഞില്ല. പിരിഞ്ഞതിലുള്ള ദ്രബം. അന്യാസംഗ്രഹങ്ങയിൽ കോപം. എന്ന രണ്ടുസ്ഥലയിൽ കരയുക എന്ന സ്ഥിതിയിൽ. കണ്ണുകീർഖതക, ചൊട്ടികൾ വിറയുക, മേൽചുണ്ടമത്തുക ഇവ ഭാവഭേദം. അതുകണ്ട ഞാൻ നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ വിണ്ണം ഭാവഭേദം വന്നു. ഇതെല്ലാം സകലമാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള എത്തെങ്കിലും ഭാവഭേദത്തിൽ കീടക്കന്നതുനീ കാണംമെന്ന മുൾപദ്ധതിലെ കുറിയ. സ്വഭാവഭാക്തി അലക്കാരം.

കിഞ്ചിത്തിൽക്കാലം മനസിജത്തും ധാരയുണ്ടായി ചെറു-
സ്കൂളിലെഭേദങ്ങൾ തവ വച്ചുരനാസാധ്യങ്ങളുവമാസിൽ
ഇത്യാവേദ്യം പ്രിയസബി! മമാത്രാഗതേ പ്രാണനാമേ
ശാന്തം! ശാന്തം! ദ്രോഹിതമിതി വാ ശാരികാം പ്രാത്മയന്തി.

“പുവസ്പൻമാർ ക്കരയവർ പൊറു-

ത്തിട്ടിൻ കൈമതനാം

ഭാവൽക്കം മെയ്യവള്ളിലണ്ണയാ-

ഞ്ഞീ നിലയ്യായി ഹരിനേൻ”

എവം നീയെൻപ്രിയനണ്ണയവേ

ചൊല്ലണം തോഴി!യയ്യോ!

പാവം! പാവം! കിളിമകളാടി

രീതിയന്നോത്രമാറാം.

52

വിരഹാവസ്ഥയുടെ ഉച്ചകോടിയെ വല്ലുക്കുന്ന. പുവസ്പൻ=കാമ ദേവൻ. മാൻ=ദ്രോഹം. കൈമതനാം=തയാറാക്കി വച്ചിരിക്കുന്ന മതനാം. മതനാിരൻറെ കരിപ്പുടിയല്ല. മതനാതരന. കൈകണ്ണമതനുന്നമാവാം. ഭാവൽക്കം = അഞ്ഞയുട. മെയ് = ശരീരം. അണ്ണയുക = ലഭിക്കു. പുല്ലുക = എന്നം. പ്രിയൻ=ഭേദാവു്. കിളിമകൾ = പെൺകിളി (തന്ത മം). അവർ ഓമനിച്ചവള്ളുന്നുന്ന കിളിരൈനുത്തം. വിരഹിണികൾക്ക് കിളികളാട പ്രിയം തുടം. കാമമാൽ കരിച്ചുഡിവസം പൊറുക്കം. അതി രൻറെ കൈമതനായ പ്രാണനാമമൾ വരികയുമില്ല. അതിനുള്ള കൈമത നാം പ്രിയാദ്ദേശമാണ്. അതു നടപ്പിലെപ്പോൾ കാണണ്ണോൻ അദ്ദേഹം വത്സനാമയം താംൻ മരിച്ചുവെന്നാം (അഞ്ഞദയതാനു ചീറ്റിച്ച്) പറ അഞ്ഞക്കണം എന്ന കിളിരൈനാട പറയുന്ന രീതിയിൽ കാണാമനുണ്ട് ധരിക്കുണ്ടത്. മരിച്ചു എന്ന അക്കുഭവംതു ഉച്ചരിക്കുത്തെന്ന കത്തി യാണു “ഈ നിലയ്യായി കഷ്ടം!” എന്ന പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. അയ്യോ! പാവം! പാവം!” “ശാന്തം ശാന്തം ദ്രോഹം” എന്നതിരൻറെ പരിഭ്രാം. സംസ്കൃതത്തിലെ ശശലിക്ക ദയാജിച്ചു മലഞ്ചാളിശശലി. വിവഞ്ഞന അരിയൻറെ മധ്യരാത്രിയാണ കാണുന്നത്.

മന്ത്രത്യോഗം കപചന വികലം ചരത്തനാ ഫ്രേമ ലോകേ
യേനാനോഗ്യം പ്രവസത ഇമണ പ്രാണിതഃ ഫ്രോഷിതം വാ
ളത്യാലംബേ മഹതി, വിവിശയഃ കിം സമാശ്പാസനനേം
സവൃദ്ധാസാമിതി ബഹുധിയാം ബധനതീ വാ വചാംസി.

മനാിൽ സാക്ഷാൽ പ്രണയമിണകൾ-
ക്കണ്ണുമില്ലാകയാൾത്താൻ
ഭിന്നിച്ചാളനിവരിതവകം
വിച്ച ജീവിപ്പതാൻം
എന്നിങ്ങരെത്തെളിയെ മറുക-
യുംക്കൈ നിന്താമിതെല്ലാ-
മുന്നിച്ചാലും സവികളെയുടൻ
താൻ വിലക്കം നിലയ്യാം.

53

ഇണകൾക്ക് സാക്ഷാൽ പ്രണയം മനാിൽ എന്നും ഇല്ല എന്നപ
യം. ഭിന്നിച്ച്=വേർപ്പെട്ട്. സാക്ഷാൽ പ്രണയം ഉണ്ടെങ്കിൽ വേർപ്പെ
ട്ടാൽ മരിക്കാമെന്ന ധനി. അല്ലാതെ കാണുന്നവെല്ലോ? മറുക്കെക്കുയാ
ഡക നിറുത്താം. ജീവിക്കാനെല്ലം മറുക്കെക്കും യാധിച്ചാണ വിത്രുക, തേലാച്ചുക,
ചന്ദനം പുത്രുക, പന്നിർത്തെളിക്കുക മുതലായവവയെല്ലാം ചെയ്യുന്നതെന്ന
ഭാവം. അവ നിറുത്തുക എന്ന സവികൾ പറയുന്നതിനെ വിലക്കുന
മട്ടായിരുട്ടാ കാണാമെന്ന മനസ്സിലുക്കണം. ഉന്നിച്ചാലുക=ഈതെല്ലാം
ലാക്കാക്കിപ്പുറയുക.

ആശാന്നേ വാ മദ്ഭിഗമനം കിന്ന തസ്മീനാദാന്നേ
ധന്തെ താപപ്രശ്നമനവിധീൻ കിന്ന താനേവ താനേഡ
എവംപ്രായാഃ പ്രണയിനിജങ്ങ ഗാ ശമുഖക്ഷേത്രാനാ,
കൈപ്പണ്ണുന്നേ ക്ഷണാനവനവബാഃ കാമിനിനാമവസ്ഥാഃ.

നേരാമെന്നാഗമന, മതിനി—

സ്ഥാസ്ഥയെന്നാം, കൊട്ടം മാൽ
തീരാനേകം വിധികൾ പുണ്ണരാ—
മൊന്നകിൽ, തീരുത്തള്ളാം
ആരാണാരായ്‌വത്ര കണവന്നോ—
ടേറിടം ത്രിലിമി—
ദ്രാരാതോരോ സ്ത്രാടിയിൽ മരിയും
കാമിനിചേപ്പഴിത്തങ്ങൾ.

54

ആഗമനം=വരവു്. ആസ്ഥാ=താല്പര്യം. പുണ്ണരാം = സ്വപ്നികരിക്കാം. ആലിംഗനം=ചയ്യാം. തീരുത്തള്ളാം = തീരുത്ത വേശങ്ങനംവയ്ക്കാം. ആരാ ഘുക = അനേപഷ്ഠകക. കണ്ണവൻ = ഭന്താവു്. റാരാത്ര = വിചാരിക്കാം തത. കാമിനിചേപ്പഴിതം=കാമിനിയുടെ പ്രവർത്തി. പ്രിയതകൾ വേദം വരണ്ണേ എന്ന പ്രാത്മിച്ചുക്കം. അദ്ദൈകിൽ അതിൽ രോഗക്കാരിയും കാണിച്ചിരുപ്പുനൂ വരാം. വിരഹഭ്ലൂഡം തീരാൻ ചെയ്യുന്ന ഉപചാര അർഹ സ്വപ്നികരിച്ചുക്കാം. പക്ഷേ, അംബരയാനം തീരെ വേശങ്ങനൂ പരഞ്ഞതക്കാം. ആക്കാനിയാൻ കഴിയും വിചാരിക്കാതെ നിമിഷംതോറും മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാമിനിമാനുടെ ചേപ്പകൾ എന്നു സാരം. ഈതെ സ്ഥാം ടാരോ വികാരത്തെ ദദ്യാതിപ്പിക്കുകയാണു്. “ടാരോ സ്ത്രാടിയിൽ മരിയും” ക്ഷണാനവനവബാഃ എന്ന മുലാ. ശരീരായ പരിഭ്രാം. മാരി മാരി വത്തന്നതു പുത്രനായരീഡിക്കം. അംഗ്മാനാരന്ധ്യാസം.

അളിഷ്പരുളുപിതനയനാസപാളാരും ബന്ധുവയ്ക്ക്
ശാന്തിഷ്പരാശാജലധിച്ചടലോഡ്ലാലകോലാഹദവേഷജ്
അന്ത്യലേപ്പഷപസ്വജ്ഞ ച പുച്ചിംഗ് സമാശപാസയിഷ്യ-
ത്യുദഃ റ്റുനോട്ട്രപസിതസിചയാസ്വാം സ വാമോപ്പവംമഃ.

ചോദം ക്ഷീരോട്ട സവികളും
ചൊല്ലുകെട്ടറപേരു
നേരം നെഞ്ഞാം കടലവനിര-
ക്കോളലപ്പും നിലയ്ക്കു,
ഉണ്ടം മുള്ളായുടലി, ലുതവാ-
മുതവാമം, തുടിപ്പുൾ-
ചുരും ചേലം വഴി ചിതമവർ-
ക്കേക്കമപ്പോളവാമം.

55

മുഖനിമിത്തം: ഉറവർ=ബന്ധുകൾ. ചൊല്ലുകെട്ട്=നീക്കപോകാൻ
ശ്വാരത. പരവരതയുടക്കുടി എന്ന ഭാവം. “ആത്മരും” എന്ന മുലം.
കടലവനിരങ്ങാളലപ്പ്=കടലിലെ തിരുമാലയുടെ ബഹുമായ ഉല
ചുൽ. “ജലധിച്ചടലോഡ്ലാലകോലാഹദലം” എന്ന മുലം. നുനാന്തരം
വിവർത്തനം. അതുപോലെയാണ് മനസ്സിലെ പിച്ചാരമെന്ന ഭാവം.
ഉറര്=ജീവൻ. ഉടൻ=ശരീരം. ഉണ്ടം മുള്ള്=ഉണ്ടിയെടുക്കാനുള്ള
മുള്ള് എന്നം. ഉത്തരം=തുടിച്ച. ഉണ്ടം = തുട. ഉണ്ടവാമം = ഇടത്തെന്തുട.
തുടിപ്പ് = ഇള്ളം, ചലനം. ചെലം = വസ്തു. ചിതം = നന്ദി, ഉചിതം.
അവാമം = തുടം (അതുമെല്ലാത്തതു). സകലങ്ങ് ദുഃഖം അസാധ്യമായി
തന്ത്രാന്വയിപ്പോർ (മരണമെന്ന നിശ്ചയം വന്നപ്പോർ) അവളുടെ തടി
ചു ഇടത്തെന്തുട വസ്തു ചലിക്കാതക്കവിധം മുള്ളുകി എന്നം അതു മുള
മെന്നം ഭാവം. സൗകര്യക്ക് ഇടത്തുംബാഗവും പുതിയതാക്ക് വലത്തുംബാഗ
വും മുള്ളുകനതു് തുടങ്ങുചക്കുമെന്ന നിമിഞ്ഞശാസ്ത്രം. ക്ഷീണിച്ചിട്ടും ഇട
ത്തെന്തുട തടിച്ച എന്ന പരാശ്രതതിൽ തെററാനമാണെല്ല. വലത്തെന്തുട
യേക്കാൻ തടിച്ചിരിക്കുന്ന എന്നു അത്മകാക്ഷണങ്ങളുള്ളൂ. സൗകര്യുടെ വല
ത്തെ അവധിവന്നുള്ളക്കാർ ഇടത്തെ അവധിവന്നുകൾ തടിച്ചിരിക്കുമെന്ന
സാമുദ്ദേശ്യം. വിവർത്തനം സകലവിധയോഗ്യതകളും തിക്കണ്ണതു
തന്നെ. ഒരു പദ്ധതിയിലും അസാമാന്യത്വം പതിശ്രീകൃഷ്ണ്. സഹിത
യർ അതു മനസ്സിലാക്കുന്നുതാണ്.

എതേനാബെന്യൂരപി സുശക്കെന്നരേയുഷിം ജീവിതാശാം
വശതാ യാവൽ പരഭ്രതഗിരോ വക്കുച്ചറ്റപ്രസാദഃ
താവദ്പക്ഷത്വം തപമപി ചച്ചെന്നും മുപേത്യാനക്കുലെല-
രേണിശാഖാപ്രതിമന്യനാമേവാരഭേദമാഃ.

എന്നം മറ്റും മുഖ്യക്കുന്നമാ—
നീററു ജീവേച്ചു, വീണ്ടും
മിന്നംനേരം മധുരമൊഴിത്തൻ
മുഖ്യച്ചറ്റാനന്നത്രീ
ചച്ചനറ്റിട്ടു മൊഴിയിതരികേ
നിന്ന, മാൻകുണ്ഠതിനേയും
വെന്നേള്ളോമമുഖിച്ചിയവല്ലാടാ—
യോഗ്യവാൻ നീ തുടങ്ങു

56

സംസാരിക്കവാൻ നല്ല സമയം ഉപദേശിക്കുന്നു. എന്നം മറ്റും
മുഖ്യക്കുന്ന=ഇടത്തെത്തുട കല്ല് ഇതുകൾ ഇളക്കുക മുതലായ നല്ല ശക്ക്
നം. കനാവത്തേപാർ മരംതും വാനകൊള്ളി. “എന്നംമറ്റും” മലയാള
ശശ്വലി. ജീവേച്ചു=ജീവിക്കവുന്നുള്ള ആറുഹമം. ഭന്നാവു് ഉണ്ടെന്നു മന
സ്ഥിരായ ധനി. മധുരമൊഴിത്തൻ മുഖ്യച്ചറ്റാനന്നത്രീ വീണ്ടും മിന്നനേന്നു
രം എന്നനപയം. സംഭവാഷസമയത്തെ കാര്യം വരായും വാൻ തുടങ്ങാവു എ
ന്ന ശാസ്ത്രം. മുഖ്യച്ചറ്റാനന്നത്രീ=മനോഹരമായ ച്ചറ്റനേപ്പും ലൈഡ്യൂളി
മുഖത്തിരിഞ്ഞ കാതി. മുഖ്യക്കുന്നനിമിത്തം മാട്ടുകൈ മാറിരയന്നം മുഖം
തെള്ളിഞ്ഞെ എന്നം ധനി. ഉററിട്ടുമൊഴി=ഘ്രന്തപ്പുമായ വാങ്ങ്. ദൈ
ന്നം=ജയിച്ചു്. “എണ്ണിശാഖാപ്രതിമന്യനാം” എന്നാതിരിക്കുന്ന വിവ
ഞ്ഞം “മാൻകാണ്ടിനേയുംവെന്നാഭൗമമുഖിച്ചിം” എന്നാണ്. അതിരിക്കുന്ന
ജീവൻ പ്രത്യേകം ആസ്പദിക്കേണ്ടതാണ്. അരികേക്കിന്നു് = അടുത്ത
നിന്ന്. രഹസ്യമായി എന്നം ഭയശക്കർ വിട്ട് എന്നം താല്പര്യം.
നായികയുടെ വിശ്വാസ്യത തെളിയിക്കുന്നു.

ആപ്പോ പത്യഃ കമപി കൂക്കമത്രാപ്പമായുപ്പുതോ മാം
ഭുരസ്ഥസ്യ പ്രിരദഗമനേ! ഭുതഭാവാദവേഹി
മുക്തവ്യാജാ പരജന്മവാക്ഷ്യിതാ നാമ വാണി
വാച്ചുത്യേവം ഭവനവിജിതാ യസ്യ വാശ്രദ്ധം മേ.

ഉല്ലാശംവൃണ്ടകലമരവും
നിൻ പ്രധിനാറവൻ താൻ
ഭല്ലാളായ്‌വന്നാൽ കിളിയറി—
തേരീടു തേരീട്ടുയാനേ!
എല്ലാവേദം പരവത്ര പിഴ—
ഫൂതെ കേട്ടേറു വീണ്ടും
ചപാല്പാമസ്ത്രക്കലനിയമമാ—
ണായതാൽ പുക്കുളം.

57

ഭുതകൾ ദേഹഗ്രാഹം മാറിയുണ്ടായ സുവം.
ആരോഗ്യം. ആയുഷ്മം തൊ ഏഞ്ച മുലം. വിരദ്ധിപ്പവത്താൻ പരവദ
നായ അഭ്യർത്ഥി എറബനാക്കണ്ട് സദനംശംതന്ന സുഖിച്ചിരിക്കുന്ന എന്ന
ഭാവം. മന്ത്രവാചിശബ്ദം ആദ്യം പ്രസ്താവിക്കുന്ന മുഖ്യമാം. ഭർ
താവിനു ക്ഷേമമെന്ന ധ്യാനി. ഉറവിൻ=ബേണ്ടപ്പുട്ടവൻ, ബസ്യ,
ചന്ദ്രാതി. ഭല്ലാളി=ഭുതൻ. മലംകുളത്തിൽ പ്രചൂരപ്രചാരമായ തരബി
വാക്കാണ്. ഇടനിലപ്പാരൻ എന്നതെന്ന ആശം. പ്രയോഗം പ്രതി
യാക്കരപ്പാസ്തനിജനന യരിക്കുത്തു്. ദേഹഗ്രാഹ നിന്നെതു ദേഹജ്ഞ
പ്രിച്ചുണ്ടാക്കാം പുണ്ണം നാറിയാതെവന്ന തലക്കിൽ കൂറു നാവൻ എന്ന
ഭാവം. ദന്തിക്രൂൻ=ആനത്തലവൻ (ഗജ ദാ.പ്പുട്ടിക്കാനമാർ). പിഴ്ചും
തെരുതെരുതാതെ. സാധാരണ ആളുകൾ പാഡു നായ് ആശയം തെരുക
യിരലുന്നുണ്ടു്. ദാനങ്ങളും പബ്ലിപ്പുളബിനിസ്സുംപിടാതെ എ വാഞ്ച
കർത്തനെ ഉച്ചരിക്കുമെന്ന ഭാവം. ദാനൻ പരിയുന്നതു് ഭർത്താവിന്നെന്ന
വാക്കുകൾ തന്നെ ഏന്ന ധ്യാനി. ആസ്യുക്കുളവനിയമം=ജാനങ്ങളുടെ വംശ
നിയമം. നിന്മത്തൊന്നു ധമ്മമെന്ന യരിക്കുണ്ടതാകുന്ന. നാണ്ടി വംശ
ധമ്മം തെററിക്കുയിട്ടുന്ന ഭാവം. വാശ്രദ്ധമം കാസ്ത്രാധി ഗണിച്ചു് എ
തന്നെ ചുന്നാശ്ചിയന്നെക്കുന്ന ധ്യാനി.

പ്രസ്തുതേയി പ്രചുവചയുരു സാമ്പ്രദായം സപ്രമോദം
സാന്നഭ്രാം സരണാരജാകിം സസ്യപ്പഹം ചേക്ഷ്യമാണഃ
ആദ്യത്വാസ്ഥാപനിതിമാനവധിയായാഡിതസ്ഥാപിതസ്ഥാപം
അതാഃ! സവ്യാഃ കമയ തരളഭ്രംതരംഗങ്ങൾപാംഗലഹഃ.

മുസ്തിം ത്രാനീമധുരമാഴിയെൻ
തോഴി! നീ തോഴിയോടാ—
യസ്പിസ്വാമാഞ്ചകാതിയതിശയം—
തൊട്ടാഞ്ചാമൽ നിന്മ
കമ്പിക്കം തന്മപ്പരികമൊട്ട കണ്ണ്—
തുന്മുകാജീറനുനോക്കു—
ക്രമപിട്ടിയെൻമാഴി കത്തലാ—
സാദിതൊട്ടാതിയാലും.

58

മധുരമാഴിം മധുരമായ സന്ദേശാവാക്യം. തോഴിം തോഴിൻ്റെ ഭാംഗ്ര
ധായത്രുക്കാണ്ടു് തേരശിതവാ. അണ്ണപു്=ദയ. ഇന്ധം=ജന്തനം. മാൽ=
ദ്രുവം. കൊതി=അത്യാശ. അതിരൈയം=ജന്തുതം. ശരീരശക്തിയില്ലാത്ത
കീളി മുത്രനിന്നു വാണിജ്യം കാതണ. ഒപ്പുഖാൻറെ സന്ദേശം കൊ
ണ്ണവാതിൽ ഇന്ധം. മാൽ ഏതുപായുവാൻപോക്കാനു എന്നർക്കാണു.
ഭന്നാവിരുന്നു ചരിത്രം അറിയിച്ചാൻ കൊതി. സുകമാരപ്രതിയായകിളി
ഓയക്കണ്ണഭ്രാം മററും അതിരൈയം. കണ്ണഭ്രം=കടാക്ഷം. കമ്പിക്കം
തന്മപ്പരികം=ഈവാളുടെ ഇളക്കനു പൂര്മികം. കമ്പിട്ടു്=വണ്ണനാി (സവി
നയം). രംഗലഭ്രംിശാണംപ്പു? കണ്ണിച്ചു ഭാവഭേദങ്ങൾ പ്രകാശിപ്പി
ക്കുന്നു. കാടക്കണ്ണിം കൊണ്ണു് ഗാർവ്വനാിനു വാദ്ധംവരാത്തെ ഔന്നഭായും
കൊടുത്തു.

കുളങ്ങാതേഹം പവനജ ഇവ ഫ്രേഷിതഃ ഫ്രേയസാ തേ
സേതോഃ സീതാദ്രോധയാദയിതേനേവ ഷൂഠ്യം മഹാദേശഃ
സേവ തപം ച ത്യജ ത്രുച്ചമിതഃ സേവിതാസേ പ്രിയാണി
പ്രായഃ സർവ്വഃ സർപ്പശ്രതി വിപദഃ സന്പദശ്വ ക്രമേണ.

മുന്നാർ സീതാപതി മലയിൽനി—

നാജ്ഞാനുറാവേപ്പോൽ
നിന്മാമൻ തന്നശലിലിവനെ—
ഫ്ലൈതുവിൽപ്പിന്നയച്ചാൻ
എന്നാൽ നന്നായ്‌വത്തമിനി വിഴ്ച
മാലതിൻ മട്ടനീയും
വന്നാക്കം ചേന്തിച്ചുടക്കം ചെയ്ത
മോദവേദബന്ധൾ തീര്ത്തം.

59

മുന്നാർ=പണ്ണ്. സീതാപതി=ഗ്രീരാമൻ. മല=പ്രസ്തുവന്നപ്
പ്രതം എന്നതം. അജ്ഞനാനുന്ന = അജ്ഞനായുടെ ഷൂത്രൻ. അജ്ഞനാ=ഹന
മാനൻ മാതാവു്. നിൻ നാമൻ = നിരക്കിന പ്രിയൻ. അശ്രൂവിരഹ
ദ്വിവം. റാസ്തു=രാമാനുസ്തു. വിഴ്ച = തീര്ത്തവിച്ചാല്പും. ഗ്രീരാമനു നായക
നേരിയും സീതയും നായികയുടെയും ഹനമാനു ത്രക്കണിനേരിയും പ്രസ്തു
വന്നതിനു സേതുവിനേരിയും സാദ്ധ്യം. ആ സീതയേപ്പോലെ ഇനി
നീയും ദ്വാഖികാതിരിക്കു. സുവവും ദ്വാഖവും മാറിമാറി ആക്കം വന്നകൊ
ണ്ടിരിക്കം. അതിൽ പരിഞ്ഞുകൊണ്ടാനുമില്ല എന്ന ഭാവം. ഷൂഠ്യാദം
ഉപമ. ഉന്നരാഘവം അത്മാതരന്യാസം.

നാതിക്രാമത്യപി ലാലു മനസ്സുന്നപി! സംഭാഗസംഖ്യം
ക്ഷാമാപ്യരെച്ചും സ്‌വദ്വത്തിന തന്റെപ്പിശ്ചയാഗ്രഹത്തേഡും
അസ്വാവസ്ഥാധികവിഷയാം വേത്തുചന്ദ്രാം ന ശക്തി
കശ്വരിൽ സ്വാച്ഛ്വതവിഷയോഃ സൃതിരംഭാധിരേവ.

മാറുന്നീലെൻ മരിയുമകതാർ
തനപി! ഭോഗേജ്ഞു രക്കവി-
ദ്രോം മാൽ വായ്മിലുമടൽ മുട-
ക്കില്ല വേർപ്പാട്ട് നോയ്‌ന്നും
വേറുന്നോരില്ലുവിവതിനമെൻ
താറുമാറാം പൊരുജ്ഞം
ക്രൂരന്നക്കീൽ സുധവിഷമിവ-
ജ്ഞു പാലാഴിമാത്രം.

60

മരിയും=ഇളക്കം. മനസ്സു് ഏപ്പേളിച്ചും ഇളക്കിക്കാണ്ടിരിക്കം. തനപി=കൂദാംഗി. സപതേ കുശമായ അംഗങ്ങൾ തുട്ടതൽ കുശമായിരി ക്കമെന്ന ധനി. ഭോഗേപ്പു=ഭോഗത്തിലുള്ള ഇ.പ്പ. ഇ.പ്പ.=ആഗ്രഹം. ഭോഗം =സംഭാഗസംഖ്യം. ആ സുവം മനസ്സുകുഞ്ചു് ഏപ്പേളാഴം അന്ന ഭവിക്കമെന്ന സാരം. അവിടെ മനസ്സു് സ്ഥിരമെന്ന വ്യംഗ്യം. വിരഹ ദ്രോം അരാദവിക്കന്ന എക്കാലം ശാരിരം വിരഹകാലവള്ളുള്ള പ്രതം മുക്കു നാില്ല ഏന്ന ധനി. നോയ്‌ന്നു്=പ്രതം. ഇതറിവാൻ വെറെ ഉറവു രില്ല. ഉണ്ടക്കിൽ സുവവും ദ്രോവവും എത്തേപാലെ ജനിപ്പിക്കണാ നീ മാ തുമെ ഉള്ളു. അതുവിഷങ്ങൾ ഒപ്പും ജനിപ്പിക്കാനായ പാലാഴി മാത്രമാ സാമ്പ്ലാ? അതുപൊലെ. സുധ ഭോഗേപ്പു. വിഷം വിരഹദ്രോം. താറുമാ റാം പൊരുജ്ഞം=ഇന്നില്ലാത്ത പൊരുജ്ഞം (ജീവിതം). ഏഴലി. ക്രൂക്ക അറിയുക. വിശ്വാസിക്കി അലക്കാരം പായാം.

തസ്യ പ്രേമപ്രസരസൂര്യിഃ സുദൃം! സന്ദേശവാണി
നൃസ്ഥാസ്ഥാസ്യ ശ്രവണവിഷയം നീയതാം മഞ്ജരിവ
ഭ്രയഃ സാന്തുഷ്ടിയതരളാ ശൈത്യലാ താപയോഗാ-
ക്ഷീരത്വാസ്ഥാസ്യഗിവ ഏതെങ്ങെ ധാര്യതാം ചാരംബന്ധം.

ചിന്മീ സ്നേഹപ്പത്രമണമവാൻ
സുദൃം! സന്ദേശവാക്യം
തന്മിച്ചരണ്ടിവശമതു ചെവി-
ക്കാണ്ട പുരച്ചുണ്ടപോലെ
പിന്മിച്ചേലിൽ പ്രിയതചിരമായ്
ശൈത്യലം, ചുടാഴിപ്പാ-
നെന്നിച്ചേരുന്നിയുക്കു നീ
ദുത്തിശയ്യാത്ത എത്താൻ.

61

അവൻ സ്നേഹപ്പത്രമണം ചിന്മീ എന്നതയം. സ്നേഹമാക്കന്ന
പുത്രമണം. സുദൃം=സുന്ദരി. സന്ദേശവാക്യം=സന്ദേശമാക്കന്ന വാക്യം.
പുരച്ചുണ്ട്=മഞ്ജരിയുടെ വിവർജ്ജനം നന്നായി. മണമുള്ള പുരച്ചുണ്ട്
ചെവികളിൽ അണിയുന്നതപോലെ സ്നേഹമാക്കന്ന പുത്രമണം (എപ്പറം)
പ്രസരിക്കുന്ന സന്ദേശവാക്യം കേൾക്കുക എന്ന താല്പര്യം. ചെൽ=ഭാഗി.
പ്രിയതചിരം=പ്രിയവും തചിരവുമായിട്ടുള്ളത്. പ്രിയന് തചിരമെ
നം. ശൈത്യം=തന്മാസപുള്ളി. എത്തുക=എട്ടാക്ക, രക്ഷ, ദിലാക്കക.
അണിയുക=ചാത്തുക. ചുടാഴിപ്പാൻ=വിരഹചുട്ട മാറ്റവാൻ. മുത്തി
ച=മുത്തുമാല. എത്തു=മാല്ലു. മാറ്റാനൊന്നം. സന്ദേശ മനസ്സിലും
മാല മാറ്റുന്നു എന്നു. മനസ്സിന്റെ ചുട്ട മാറ്റവാൻ പ്രിയമായും മനോ
ഹരമായും പറയുന്ന സന്ദേശവാക്യത്തിലെ അഫാരണദ്വാക്കന്ന മുത്തുകൾ
കൊത്തു മാല അണിയുക എന്ന ഭാവം. മാറ്റു മുത്തുമാലയണിയുന്നണണം
ശ്ലാ? അതുപോലെ പ്രാണിലും ഒരു മുത്തുമാല ചാത്തുക. അപ്പാൾ വിര
ഹച്ചുട്ട് മാറ്റുമെന്ന വ്യാഖ്യാ. ആപ്പാൾ പ്രശ്നമായ ഉപമ.

വര്യാമാരുന്നുല്ലള്ളതരേ പത്രിവരേ ജനനായം
വാഞ്ച്യാ വേണ്ടാവിവ നിച്ചറിയാ വല്ലുഡേ! തപാം ശ്രദ്ധവിതി
സോഹം തസ്യാം നിശി നിപതിത്തഃ ക്രാപ്യരണ്യ ചിരേണ
ട്രാന്തപാ രാമേശ്വരപരാിസരേ രാമസേതാ വസാമി.

നന്നായ് നേരായ് മുരളിസമനാം
പക്ഷിവരുൻവഴിക്കി—
നന്നാവ്യാനം ശ്രതിമധുരമായ്
ചൊല്ലുവൻ വല്ലുഡേ! കേൾ
അന്നാരാത്രിക്കടവിരൈാരിടം
പററി ഹാ! ചുററി, വന്നേൻ
നന്നായ് രാമേശ്വരസവിധമി—
പ്ലാതു ഞാൻ സേതുവിക്കൽ.

62

ഹെ! വല്ലുഡേ! ഞാൻ മുരളിസമനാം പക്ഷിവരുൻ വഴിക്ക് ഇന്ന്
എന്നാവ്യാനം നന്നായ് നേരായ് ശ്രതിമധുരമായ് ചൊല്ലുവൻ എന്ന
നന്നാം. കേൾ=കേട്ടാലും. മുരളിക്കം പക്ഷിക്കം സാമ്യം. മുരളിസമൻ =
ബാംകശലിന തുല്യൻ. ബാംകശല്ലപോരലെ മധുരശ്ശുമുള്ളവൻ എന്ന
ത്രം. ആവ്യാനം=ചരിത്രം. പക്ഷിവരുൻ = പക്ഷിശ്രൂപുണ്ണൻ. നന്നായ്,
നേരായ് ഇം പദ്മദാം മുരളിക്കം പക്ഷിപ്പണം ചെങ്ങണ്ണവയാക്കന്ന.
ഒന്നിയുള്ളതും വളരും ശ്രതിമധുകില്ലാത്തതും ഏന്നത്മം. ശ്രതിമധുരം =
ശ്രതിക്ക് (ചെവിക്ക്) മധുരമായതും ഏപ്രമം ഒക്കന്നതുമാണല്ലോ സംസാരം.
കിളിയുടെ ശ്രൂപം ശ്രതി(നാദ)ഫുരവും. അടവി = കാട്ട്. ആ രാ
ത്രി = ശരംക്കാലമുള്ള് നഷ്ടർ തെമിച്ച് കിടന്നറങ്കി വേർപെട്ട രാത്രി
ക്ക് എന്ന സാരം. രാമേശ്വരസവിധം = രാമേശ്വരത്തിനട്ടക്കൽ. ഈ
പ്ലാതു = ഇം സമയം. സന്ദേശം അയച്ചുന സമയം. പുര്ണാഖ്യംവരെ
മുവരു. പിന്നെ കാച്ചും പറയുന്ന.

മംഗലധ്യാംഗി! സ്വർഘരമയിമാശപിനീമശ്രൂതബാനാ—
മേനാമാശാവലയക്രൂരാമീക്ഷമാണസ്യ ലക്ഷ്മീ
തത്തച്ചിതാകബളിതയിയസ്യുന്നപി! മേ ക്ഷീണാപുണ്യ—
സ്യാനതസ്യാപാ ജനയതിതരാമനാികാനിക്ഷണം ദേ.

കനിത്തികൾപ്പട ചുഴലവും
വായ് ചു കാമാസ്യജാലം
ചിനിപ്പൂഞ്ചും പൊലിമ നിരയെ—
കാണ്സകെ മംഗലധ്യത്രേത!
നനിച്ചുരോ നിനവോടു മഹാ—
പാപി തോൻ നിനെനയെങ്ങും
മുനിത്തിക്കാണാണ്ടതിതവിച്ചുമുൾ—
ചുടിതാ തേടിട്ടുനേ.

63

കനിത്തികൾ=കനിമാസം. ശരൽക്കാലം. അഭ്യാസത്തെ ചാറ്റുന്നമാകാം. പ്രഭ്ലേശാദ, ശരൽപ്പുഭാവം. വായ് ചു = വബ്ലിചു. കാമാസ്യജാലം = പുവസിസ്ത്രുടം. താമര മുതലായതു് ഓരോനും കാണ്സപോർ നായിക, മുട്ട അവധിവസ്യരണായിണ്ടാകിനു എന്ന ധനനി. മംഗലധ്യത്രീ = സുമം ഗലീതപം മുത്തിമഞ്ചായ അവസ്ഥ. നായികമുട്ട സാമംഗലധ്യങ്കരാണും സും നായകൻ മരിക്കാണ്ടതെന്ന വ്യംഗ്യം. മഹാപാപി ണാൻ = ഭാഗ്യാക്കട ണാൻ. “ക്ഷീണാപുണ്യൻ” എന്നതിണ്സറ പരിഭ്രാഷ്ട. ഓരോ നിന പു് = മുൻകാലസ്യരണ എന്നാണ്ടും. നായികയെ അടക്കാൻ കാണാനുത്തരകാണ്ട് ഇം കാഴ്ചയെല്ലാം ഉൾച്ചുടിന കാരണമാക്കി. ഭാഗ്യപാനായി തന്ന എളക്കിൽ നോച്ചിതിക്കാമായിതന്നെവന്ന ഭാവം. സംസമയുടെ മായ വിവർജ്ജനം. വാച്ചുമായ സുത്രതീയിരുപ്പകില്ലും ആ അലങ്കാരം പരയേണ്ടതാണ്.

മാരോഹാദീ മദകളുഗരിരാമത്ര ഭംഗാംഗനാനാം
ഗ്രാവം ഗ്രാവം ഗ്രവജപ്പദയഗ്രാഹിഗ്രാതാത്രതാനി
വൃഥതാഭോഗസ്തുഖവകവാഹനവ്യാനതാനാം ലതാനാം
മുലേ മുലേ മുകളിത്യുതിർമ്മിപ്പുനാമദ്യപെതി.

മത്തുള്ളേഖാരാം മധുകരികൾ തൻ
മഞ്ചുഗാനങ്ങൾ കാതോ—
ടൊത്തുള്ളം കട്ടുയതവതിരാ
കേട്ട കാമാത്തനായ് തോൻ
മെത്തം മാമഞ്ജരികൾനിറയെ—
ചൂണ്ടെ വല്ലിത്തെക്കീ—
ഫത്തംതോറം കഴിവു കരവായ്
മുർച്ചു കൈകൈക്കാണ്ടിട്ടുനേൻ.

64

മത്തുള്ളേഖാർ = മദമുള്ളേഖാർ. മധു കടിച്ചതിനാൽ. മധുകരികൾ = പെൻവണ്ണകൾ. മഞ്ചുഗാനം = മനോഹരമായ പാട്ട്. കാതോട്ടക്കുട ഉള്ളിച്ചം കവതനം. കാമാത്തൻ = കാമഞ്ചാലുാഞ്ചനായവൻ. കാമനാൽ അഞ്ചനാക്കിച്ചുപുരുപ്പുവാനനം. മെത്തുക = വല്ലിക്കക. മാമഞ്ജരികൾ = വലിയ പുകല്പകൾ. മാമാക്കാദീകൾപോലെ. മഹാമഞ്ജരി എന്ന തമം. വല്ലി = വള്ളി. മുർച്ചു = മോഹാലസ്യം. മാമഞ്ജരികൾ നീറയെ ചാണ്ട വല്ലികൾ സ്കൂനാവനന്ത്രകളായ സ്കൂരികൾ എന്ന ധനി; ഉന്നാഡാവന്മക്കാണ്ഡാണ് ഈ തോന്നല്ലെങ്കിനെന്നാരിച്ച പ്രസ്താവികളം. മദിച്ച നായികാനായകനാൽ ഒളിച്ചുകളിയും ഉത്തടിപ്പിടിക്കുവും വ്യംഗ്യം. സ്കൂരികളുടെ സംഗരീതത്തിൽ അപാളിതച്ചിത്തപുത്തിയായ പുതജ്ഞൻ അവർക്കടിപ്പണിയുന്ന രീതിയും കാണാം. സ്കൂരി അലക്കാരം.

അട്ടറീഷ്യത്യാഃ സ്വരദധിത്രണ പ്രേമക്കോപ പ്രയാണാ
ചഭവണന്തരം, ചലദുരസിജം, ചഭവലഭ്രിലം തെ
ളഭ്രക്കിനാഃ കമലഫുക്കാളൈത്തല്ലസാഖ്യഃ പ്രസന്നാഃ
കല്ലോലിന്യഃ കല്പഷകല്പഷഃ ക്ഷർത്തേ മാനസം മേ.

അത്രംക്കല്ലും ധൂരികവുമിളം-
കൊക്കയും വായ്‌ച്ചു, കൈവി-
ടീടംകോപാലിവനെയഴകിൽ-
പ്ലിട്ടം നിന്നെന്നോക്കു
ചാട്ടം മീനം, തിരയുമിളതാം
നാളതാർമ്മമാട്ടുമുൻകുഹാ-
ണ്ടിട്ടം കേടരോയ ധൂശകരളൻ
നെന്നുപകം പിഞ്ചിട്ടന.

65

കൈവിട്ടിട്ടം കോപം-തീംഗ്രു മാരിയ കോപം. ഇവിടെ പ്രഥമ
കോപം വല്ലിച്ചു നായിക അതു തീര റാട്ടിംഗ്ബാളൈന ഭാവം. അഞ്ചു
ശത്രു ആലിംഗനത്തിന തുട്ടത്തൽ സുവസ്പ്രദാനശക്തിയുണ്ടെനു സാറം.
കേടരോ=പുശ്യാക്കണ്ണു ദൈഹിംഗതതനാത്മ. പിഞ്ചുക=നാളു മക്കീ
റുക (പിളക്കുന). സമീപത്തുള്ള നദികൾ കാണരണ്ണു ഉള്ള നായക
ക്കുറ ചാമയാണ് സംഗതി. ചാട്ടം മീനം, അട്ടം കല്ലും, തിര ഇളക്കം
പൂരികവും, ഇളതാം നാളതാർമ്മമാട്ട് ഇളംകൊക്കയും ചേർച്ചു. ഉപമാന
ഞം നവയൗവനങ്ങളുണ്ടുണ്ടു. മധ്യരമലങ്ങാളത്തിൽ മുലത്ര അതി
ശയിക്കുന്ന വിവഞ്ഞനം.

ശൈത്യാജംഗാനലയരിവരാദാപ തന്തഃ സമാഖ്യാ-
പരിണാരാവേ! വിനിപിച്ചിതചദാ വേജാരഗ്യാതരോഷ
ഉള്ളില്ലാമീഷസി നൃനികികാസ്‌പുരജോഹാംഗമാഗം
ഹീ! ചിത്രം! മേ ഹീമജലദ്വത്തോ മാത്രതാഃ നേപദയാതി.

എടം പുല്ലിക്കളിർമലയമാം
കനിൽനിന്നും ചുറപ്പു-
ദ്രോടച്ചാത്തിന്പഴത്തുവഴിപോയു്
വിണനേർവാണിയാളു!
മുടൽത്തുമഞ്ചതാട നൃനികിയേ-
ച്ചുനണ്ണാത്തീടുപ്പില്ലിൽ-
കോടക്കാരെന്നതവില്ലരസി-
ചുപ്പു് ഹാ! വേപ്പു് ചിത്രം!

66

എടം = കൊട്ടടടി. കളിർമലയമാം കനു്=കളിത്തള്ള മലയപ്പത്രം അല്ലെങ്കിൽ ശൈത്യലായ ചന്ദനപ്പത്രം. ചാടച്ചാഞ്ച്=ചുളംചുടം (ഇഡി). മുളകളിൽ പുഴയ്ക്കുള്ള യഥാക്കാരിക്കാം എന്നും കാരു് അതിൽക്കായറു വോൾ നാഡം ഉണ്ടാക്കുമെന്നും പ്രസിദ്ധി. വിണനേർവാണി=വിണാ നാഡത്തിനു തുല്യമായ വാശത്തുവൻ. റായികയുടെ മണ്ണുസ്പരശത്തെ വ്യജിപ്പിക്കുന്നു. മുടൻനുഞ്ഞതാണ്യു്=മുടൻപോലെയിരിക്കുന്ന മരുന്നാധരമായ മഞ്ഞു്. നൃനിസി=താമരരേപ്പു്. ഉണ്ണഞ്ഞുകു്=ഉറക്കുമുണ്ണഞ്ഞുകു്. വികസി പ്രിക്കു എന്ന ഭാവം. ഉഷ്ണപ്പു്=പ്രഭാതം (പുലർക്കാലം). കോടക്കാ റു്=തണ്ണാത്ത(വാഷ്കാലത്തെ)കാരു്. ഉത്ര=ശരീരം. ഉംസുക=ഉത്രഞ്ഞുകു്. ചിത്രം = വിചിത്രം (അത്തുതം). സംഭവിക്കുത്താശരു് ഉണ്ടാക്കുമോൾ പ്രയോഗക്കാണു് പദം. റാഡി=അതുതം. മഹും എന്നും. കാരോനു മലയ ജമുനയുടെകാണ്ട് സൗരദ്യം. മുളകളിൽക്കയാറിയിട്ടുന്നതുകൊണ്ട് മാ ഒട്ടവും മുടൽ തുമാനതിരെൻ്നു, ചേർച്ചുകൊണ്ട് തൈത്തുവും നൃനികിയ ഉണ്ണഞ്ഞന്നതുകൊണ്ട് മുട്ടക്കൽ സുഗന്ധത്തെപ്പും മുണ്ണും. യഥാത്മഞ്ചിൽ അതു തണ്ണാപ്പിക്കുയും സുവിപ്പിക്കുയുമാണു് ചെതുണ്ടതു്. ഇവിടെ വിധസ്തിക്കുന്ന എന്ന ഭാവം. വിരഹമാവസ്ഥ ദേശാതിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു പുത ഷൻ കാമാത്രരയായിപ്പുലിക്കിടന്നാരങ്ങുന്നു. റായികയു ഉണ്ടത്തുന്ന പ്രതീതി ധനനിയും ഉണ്ട്. വിഷമാലകാരം. സുന്ദരമായ വിവരങ്ങൾ.

മജ്ജുക്കപാണാസ്‌വലിതമസ്താദ്യനാരേരേ കണ്ണകാബെണ്ണയ-
രേകൈകാരമ്മുദ്ദനരചിതാദ്ദേഹശമാരല്ലിതാക്ഷാഃ
വാപീഹംസാ ഫവബിസമിഫോദായിനഃ സ്ഥാരയത്തി
പ്രാഗസ്വകം പ്രണയചചലാഃ കാനിച്ചിപ്രാസരാണി.

വിക്കിയോക്കിക്കളുഗളുമൊട്ടം
പ്രേമചാപല്യമാന്നം
പൊക്കിപ്പുല്ലിത്തന്ത്രചിറകോ-
രോന്ന,മക്കൻ ചുഴനം
കൊക്കാഡിൽക്കൊണ്ടാ വിസമത്തളിയും
പൊയ്യയന്നങ്ങൾ തമ്മിൽ-
തതിക്കിള്ളടിപ്പുഴയ ചിലനാർ
നമ്മയോപ്പിച്ചിട്ടുന്നു.

67

കളിഗളം = മനോഹരമായ കണ്ണം. പ്രേമചാപല്യം = പ്രേമംകുഞ്ഞ് എരുന്നുനു തിരിച്ചായിരുന്ന നിപുണത്തിയില്ലാത്ത ചാപല്യം. കാമി നീകാരുക്കയാർ സംഭാഗാവസ്ഥയിൽ എരുന്നല്ലാക്കാണ് കാണിക്കുന്ന തത്തന്നു അവർത്തുന്ന അഡിയുനിാല്ലുന്ന ഭാവം. പിന്നുന്നോർത്താൽ അ തത്തല്ലാം ലഭ്യാകരമെന്ന താല്പര്യം. തന്ത്രചിറകോരോന്നാ പൊക്കി പ്പുലിരേഖന്നപയം. കണ്ണചുഴനം = ഉജുംചുഴരിക്കാണ്ണ്. “ആശംസ്തി താക്ഷാഃ” എന്ന മുലം. വിസം=താമരവെള്ളയം. റൂപി പുത്രപ്പെന്ന പുത്രപ്പെന്നും പഠിക്കം പഠിപ്പം താംസ്യലുബികൾ വായ്ക്കാണ്ടു സംകൂന്ന പ്രതിരി. പൊയ്യയന്നങ്ങൾ=പൊയ്യയില്ലതു അരയന്നങ്ങൾ. തിക്കിള്ളടി, അത്മം റൂപശ്ശം. നേരചവൽക്കന്ന ധനി. ചിലനാർ പലപകല്ലു എന്നതുടിയരി ക്കണ്ണം. ഒരു സംഭാഗപ്രതിരി ധനി. വാസ്തവാക്തിയുടെയും സ്ത്രീയുടെയും സക്കരം. മസ്തിഷ്കമലയാളപദംകൊണ്ണുള്ള വിഭാഗത്തം. കവി പ്രതിഭയും കാണണ്ടതാണ്.

നരേജു ദ്രവ്യങ്ങൾ സപദി സരങ്ങോ കപാപി നാമേ കലാനാം
സദ്യഃ ശ്വീദ്യർക്കമ്മയുദ്ധനയും സാന്തുന്നിഹാരബാഹൈപ്പുഃ
ആക്രമണാധ്യാമദയമള്ളിലോകാരത്വവാഹിക്കാം
മാശാബേ തപര്ക്കശരലുമനും നിത്യമഹാം മുഖവാഴ.

ക്രൂരത്തണ്ഡാബണാഴിയെ മിചിവി—

ട്രക്കലേശൻ, പനിക്കൻ—

ബ്രീരബ്ബിത്തൽക്കരുദമിചികൾ—

ക്രഹപ്പാളാർത്തപമേകി

പാരം നെത്തൽച്ചീറ കരയവേ

ടംഗകോലാഹലത്താൽ

നേരത്തനം നലമൊടയി നിൻ

നന്ന താൻ നേന്ത്രിട്ടനേൻ.

68

അക്കലേശൻ മിചിവിട്ട് “ക്രൂരത്തണ്ഡാബണാഴിയെ എന്നപയം..
കലേശൻ=ചന്ദ്രൻ. മിചിവിട്ട്=കണ്ണമാണ്ടു്. പനിക്കബ്രീത്=
മഞ്ഞാകനാ കല്ലുനിർ. കുമാരമിചി=ആസ്ത്രഘട്ടവിശൻറ ഇത്തുകളാകന
മിചികൾ. ആർത്തപം=നനവു്. നെത്തൽച്ചീറ=ആസ്ത്രഘട്ടപ്പുജ്ജ. ടംഗ
കോലാഹലം=വണ്ണകളുടെ കോലാഹലം. എന്നം നേരത്തെ എന്ന
സയം. എന്നം പ്രഭാതഞ്ചിൻ. നന്ദ=ശ്രൂത്യപ്പുജ്ജ. മുംഭം. വിരഹാവസ്ഥ
വരത്തെന്ന ഭാവം. നേതക=പ്രാതമികക. ചന്ദ്രൻ നായകൻ. ആസ്ത്രഘട്ട
പ്പുജ്ജ നാമിക. ആസ്ത്രഘട്ട കല്ലു്. ടംഗകോലാഹലം കരച്ചിലിശൻറ
ധനി. ആർത്തപം നനച്ചുൽ, പ്രഭാതഞ്ചില്ലുള്ള നായികാനായകന്മാത്രം
വെർപാട്ട് വ്യംഗ്യം. അപക്ഷത്തിശൻറപ്പുജ്ജം സ്ത്രീതീയുടെയും സകരം അല
കാരം.

പ്രേക്ഷ ചാഹം പ്രകൃതിരമണീയാംഗി! പുണ്ണ്യസ്വിംബ-
ക്രിഡാവാപിമധുകരകളാലാപമനാനിലാദ്യാഃ
തതപാധ്യാസം യുവമുപഗതാഃ സന്നിധി തേ സമഗ്രാ
യന്മാം നേമേ കീമപി രമയത്യദ്യ രമ്യാഃ പദാത്മാഃ.

ചൊല്ലാം കില്ലില്ലത്രമണി-
യാംഗി! പുണ്ണ്യസ്വിംബം
തെല്ലാം കാറാ, ത്രിച്ചമളി, കളി-
പ്രാശ്നക്കളം തൊട്ടാരോന്നാ
നില്ലാതോമൽശരീകിലത്തിൽ
മേരുയാൻ്നാർ, തികച്ചു-
നംല്ലാസം മജ്ജുളമവയിനി-
ക്കേങ്കകിരെല്ലുന്ന കാര്യം.

69

എനിക്കേകകകിരെല്ല കാൺം ചൊല്ലാം കില്ലില്ല എന്നപയം.
കില്ലില്ല=സംശയമില്ല. അകൃതരമണീയാംഗി!=പ്രകൃതിരമണീയമായ
അംഗങ്ങളാക്കുടിയവരെ! കുറുമീമാ ശി മോടിപ്പിടിപ്പിശ്ശണ്ഡ ഏന്ന
ഭാവം. പുണ്ണ്യസ്വിംബം=മുഴമതി. തെല്ലാം കാറു്=ഇളംതെന്നൽ
(മന്ദമാത്രത്തിൽ). അത്രാച്ചമളി=മുരുളുന്ന വണ്ണു്. മളിപ്പുരജന്ന വണ്ണു്.
കളിപ്രാശ്നക്കളം=“കുറുമീമാപി”യുടെ വിവരംനം. ഉല്ലാസം=ആനന്ദം.
മജ്ജുളം=മനോഹരം. അഡി! പ്രകൃതിസ്ഥാനം! നീ അട്ടത്തുണ്ടായിത്തന്ന
സ്പൂർഖം ഇവരെല്ലാം എന്നിക്ക് അതാതിഞ്ഞെന്നു നിസ്ത്രൂണിശ്വമായ അത്യാ
നന്ദം നല്ലിഷിത്തന്ന. ഇംഗ്ലീഷ് അഞ്ചെന്നയല്ല. വിപരീതഭാവമാണു
തത്തന്ന. അംഗ്ലീഷ് അവ സ്വതേ ആക്കുംതന്നെല്ലു ഏന്ന ധനി.
പിന്നെണ്ണ അവ സൗഹ്യാധികമന്ന മനസ്സിലാഘ്രണങ്ങളാക്കന്ന. അ
താണം ശരിയും. തുറ്റിയണ്ണൻ മനസ്സുവൈളളുകുലാള്ളാം മാറ്റുമെ വിഷയ
സ്വം അരഭവിക്കുകയുള്ളൂ. സ്വതേ വിഷയങ്ങൾക്ക് ആസ്പദ്യതയില്ല.
അവ സ്വതേ സ്വവശം പ്രഭാനം ചെഞ്ഞുകയിരുന്നുണ്ടും ഭാവം. അപദ്രീം
തിള്ളായയുണ്ടാണു പറയണം.

തപാഹാസിനാമലസരാഹനാമാലപന്തിം ഹസാതിം
ചാർഖാക്കത്താം രഹസി മനസാ വാസു! പദ്യാക്ഷി യാം യാം
അക്ഷാണാ താം താം മും ബഹിരിഹാപദ്യതോ ഫസ്റ്റിൻ
വിയോഹ
വിദ്യാത തദ്ധിഗ്രാമിത്തങ്ഗേ സാഹസ്രം വിയോഗാഃ.

മുനിൽക്ക ചൂനം, ചിരിയൈഞ്ചു, മിത-
നം, നടനം, മദിച്ചു
വനിട്ടേതകവിലെളാളിവിൽ
സുദ്ധം! വൈൻചരിത്തമാന്നാ;
എനിൽക്കെണ്ണുന്നവവ വെള്ളിയില-
° തതാഞ്ഞു വേർപ്പാടകിതിൽക്കൈ-
വനിട്ടണായിരുമഴലിര-
ടിച്ചു വേർപ്പാട് വേരു.

70

ചൊനം=പാണ്ടും (കൊണ്ടിക്കാണ്ടനു സാരം). അടവു് =
വിദ്യ (തട്ടിച്ചു്). ലൈവിൽ=ആതമരീയാരത. രഹസ്യ എന്ന ദളം.
സുദ്ധം=സുദ്ധരം. ശോഭനാഞ്ഞായ പുരിക്കണ്ണഭോജക്കുടിവർ. എൻചി
താം=എൻററ മനസ്സു്. ആൻ=പ്രാപിച്ചു. കണ്ണുന്നു്=ക്ലിനുകളുടെ
അനരെ (പ്രത്യക്ഷാനിൽ). മാംസദ്ധിഷ്ഠിൽ എന്നതം. മനക്കുള്ളിൽ
കാണാനുമണ്ണു്. ഒവർചെട്ടനുമണ്ണു്. ഓൾഡിം വിഷയമാക്കാനില്ലെന്ന
സാരം. ഒവർപ്പാടകിൽ=ഇളം ഒവർപ്പാടിൽ. ആയിരമഴക്ക്=ആ ഉഠം
ഉംബം. നിരവധി എന്നതിന്തീൽ പ്രശ്നാഗം, സംഖ്യാത്വം ധരിക്കുത്തരു്.
എൻററ മനസ്സും റിംഗം സല്ലാവവും പുണ്യപരിശും ഇരിച്ചും നടപ്പും
മദിപ്പും എല്ലാം കാണാനുമണ്ണു്. മാംസദ്ധിഷ്ഠിക്കു ശേഖരമല്ല. ഉള്ളിൽ
കാണാനു പുറത്തു ദർശിക്കുവാൻ കോക്കം. അഭ്യൂതാർ കാണാകയുമില്ല.
അനാനന്ന സംഗമവും ഒരുപ്പാടും ആയിരുമായിരും തവണ വത്സരവെന്ന
താല്പര്യം. ഒവരു ഇരട്ടിച്ചു ഒവർപ്പാടും ഏന്ന സാരം. ഭാവന സാദ്ധ്യാ
ഖമം. വിവരത്താം ശരീക്കം സമസ്യായും ഇരിക്കാനു.

സപ്രേഷപി തപാം മമ ന സ്വലഭാ ധപസ്യനിദാഗമതപാ—
ദേഹാഖ്ലപിധിബയിമണിശിലം ലേവനിയാ ന ഭ്രയഃ
സൂത്രം താപാദപട്ട ച മനസ്സുത തദ്രോള്ളതിഭ്രൂം
മദ്യഹാലം ഫയിരി ഫലയത്യേവ വാമം ഹി ദൈവം.

ഉനിദ്രതപാലത്തണയുവാൻ
ദേവിയെ സപ്രജ്ഞമാന്മം
മുനിൽക്കല്ലീഷ്മകയിലെഴുതാൻ
മേല ക്ഷേത്രാഴ്മകാൽ
എനില്ലോക്കാൻ മനസ്സുമവശം
സങ്കടാ, ലേതിനം എനാ—
നൊന്നിച്ചുചും ഫതവിധിതല—
കാത്രടിക്കാൻ മടിക്കാ.

71

ഉനിദ്രതപാം = ഉറക്കമില്ലായ്ക്ക്. അണയുക = അട്ടക്കക (ആലിംഗനം ചെയ്യുക). കല്ലീഷ്മക = കല്ലാകാനാ ഇഷ്മക. അല്ലെങ്കിൽ കഞ്ഞതറ. രാമേരേ രമാണാഖ്ലാഃ നല്ല കരിക്കല്ലു് താവിടെ കാണാംവാൻ എത്തക്കം. മനം=മന സ്ഥി. അവശ്യം=സപാധിനമഘ്യാത്തത്ര. സങ്കടം=ദുഃഖം. ഇഷ്മ = ആഗ്രഹം. ഫതവിധി=ദ്വൈധി. മുജജകക്കമ്പംവാസന എന്നാണു ധരിക്കണംതു്. അല്ലാതെ ദ്വിഷ്ഠനനു വിളിക്കകയാണെന്നു മനസ്സുലിപ്പക്കത്രു്. “ദൈവം ദിപ്പം ഭാഗമേധം ഭാഗ്യം സ്കൂളിനിയതിച്ചുഡിയി?“ എന്നമരം. തലജ്ജാന്ത ടിക്കക=തലയതിൽ ആശാടിക്കക. തന്മഹലം ബുദ്ധിക പതരിച്ച വരിക മാണം. വേണ്ടെത്താനും തൊന്താതെ ശരിക്കുകക. മലയാളാദശശലി. “മദ്യഹാലം ഫലയതി” എന്ന മുലം. വിവിത്കകൾറ ശൗചിത്യാന സാരമുള്ള പദ്ധത്യാഗം വായനക്കാരെ വളർത്തു വളർത്തു സിസ്റ്റിക്കം. ഇന്നേന്നായുള്ള സമലഭാസ്ത്രിലുണ്ട് മനോധർമ്മ പ്രസരിക്കണംതു്. അതു തലജ്ജമകാരന് പ്രത്യോഗിബുദ്ധകാരിക്കനു. ഉറക്കമില്ലായ്ക്കും സപ്രജ്ഞ മോ ഇല്ല. അതുകൊണ്ടു സപ്രജ്ഞ സംഗമസ്വം തീരും നിന്നുപോയി. എന്നാൽ ചിത്രത്തിലെഴുതിക്കാണാമെന്നുവച്ചാൽ ക്ഷേത്രനിർ ഭൂക്കാൽ അഭ്രം സാഖ്യമല്ല. വേണു, ചിത്രകാമെന്നുവച്ചാൽ മനസ്സു് അവശ്യം. വിരഹദ്രിഖം അല്ലനേരനേതക്കൈഡും മാറ്റുന്നതിനു കൈക്കണ്ണ മതനു കരീഡാനും ഫതവിധിയുടെ നിഷ്പംതകാണ്ടു ഫലിക്കുന്നെല്ലുനു ഭാവം.

സന്താപംവൈലും സതതമുദിശതെൻ്റെയര്യുളക്ഷ്യം-
നാശാബദാനേസഃ കിമപി കശകാശാവലാഭോപമാനനു
കണ്ണദാരേ ശ്രേഷ്ഠവി! ശ്രേപ ത്രഞ്ചപദാംഭോതഹാദ്യാം
പ്രാണാൻ പ്രാണോശ്വരി! ന വിരുദ്ധ ന ദ്രുഗം ധാരയാമി.

ലണ്ടൻകോർവായ് ചുടിവു യുതിയിൽ
 പാരമാളം വിയോഗം—
 കൊണ്ടണ്ണാശാപിണികൾ കഴുത്—
 കാലം പിടിച്ചേഖാതമട്ടിൽ
 കണ്ടപ്പോഴം മതിമുഖി! നിന—
 മഞ്ഞളുള്ള കാലാനം സത്യം
 തൊണ്ടയ്ക്കുള്ളനയിൽ തടയു—
 ° നാണ്ടു തൊൻ ജീവനാമേ!

72

ലണ്ടൻകോർവി=ദ്രുവകോലാഹലം. യുതി=രെയര്യം. വിയോഗം=വിരുദ്ധം. ആശാപിണികൾ=പിണികൾ പിഡിയോനാണ് “ലാവിടേരേ അത്മം. (പിണി=ബാധ). ആശയാക്കാന് പിണികൾ. ബാധകൾ. പിണിയാൾ എന്ന പറഞ്ഞാൽ ബാധാവേശമുള്ള ആളേനാണ് മാറ്റുക മതം. കഴുതകാൾ പിടിക്കുക (ഒഴുവി) = ഉപ്പില്ലാതെ അവലംബം ആറ്റുയിക്കുക എന്ന സാരം. ആല്ലാതെ കഴുതയുടെ കാല്പപിടിക്കുക എന്നതുമില്ല. അതു നിന്തുപ്പുമാണ്. മലയാളത്തെലിയന്ത്രസരിച്ചുള്ള വിവരങ്ങം. “കശകാശാവലംബം” എന്ന മുലം. അതും സംസ്കൃതത്തെ ലിഡാണ്. അവയവാത്മതാി സ്ത്രീ പ്രശ്നക്കി എന്ന മനസ്സിലാക്കേണ്ട താണ്. മതിമുഖി=സുന്ദരി. തൊണ്ടയ്ക്കുൾ=തൊണ്ടയുടെ ഉള്ളിൽ. പ്രാണ സ്ത്രീ സ്ഥാനം തെററി. ഇരിഞ്ഞാറിക്കിൽനിന്നു മാറി. പുറത്തുപോകാറായി എന്ന ഭാവം. ആണയിട്ടുക ഒഴുവി. “ത്രഞ്ചപദാംഭോതഹാദ്യാം ശ്രേപ” എന്ന മുലം. കാല്പപിടിച്ചു സത്യം ചെണ്ണുക എന്നത്മം. ഒരു ലിക്ക് ഒഴുവി തള്ളാമെ. ജീവനാമേ=പ്രാണനാമ. അവളുടെ അന്വാദമില്ലാതെ പുറത്തുപോകാറാൻ നിസ്ത്രൈയില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അവിടെ നേരനെ നിർക്കുന്നതു്. തനിക്കുറവും പ്രിയമുള്ളതിനെന്ന പിടിച്ചുണ്ട് ആണയിട്ടുന്നതു്. ലണ്ടൻകോർവി, ആശാപിണി മുതലായ പദങ്ങളെ കൊണ്ടു് ക്രൂപകാലംകാരം.

ആവെവ്യുള്ളിതെങ്ങ് ഒക്കവിഭണിതെതർവേണവീജാഡിക്കിപ്പാ
തദ്ധ്യാക്ഷം വിതരം മനസ്സുന്നപി! തെത്തെന്തുള്ളിനോഭരം
നോചേത്താഃ സൃഷ്ടിരഹംഹരാണ്യുന്യനാനീവ ശ്രൂജ്യാ-
ശ്രൂജനാര്ഥബന്ധാ യമര ശലഭിഭാവമായാഖ്യയിരാഃ.

ഉല്ലാസാത്മം കവിത, മുരളി,
വൈണി, ഗീതം, മുട്ടൻ-
ഇള്ളാംകൊണ്ടും സുതരാ! മതികാൽ
മാറുക്കുപ്പാത്തപക്ഷം
വച്ചാതാങ്കാർ വരളിവിറകായ്
വിപ്രയോഗകൊട്ടംതീ—
കുഞ്ചാതായില്ലതി വിരഹിയാ—
തീയിലങ്ങീയലാക്കം.

73

സമാധാനത്തിനു വഴിപറയുന്നു. ഉല്ലാസാത്മം = ഉശാഹത്തിനു
വേണ്ടി. കവിത, ചാടക്കൾ, വൈണി, പാട്ട്, മുതലും ശൈലിക്കണം.
നായികയ്ക്കു് ആവകകളിലെല്ലാം പരിചയവും വാസനയുമുണ്ടാക്കുന്ന
ധനി. മലഞ്ചുള്ളുകളിടുന്ന അഭ്യന്തര വിദ്യാഭ്യാസരീതി ഇവിടെക്കാ
ണാം. സുതരം = സുന്ദരി, മുഖാംഗി. പിന്നേയും ചട്ടുംബലാ എന്നു ധനി.
മതിമാൽ = മനംജളി. സ്വഭിമാന്യമെന്നു. ആങ്കാർ = അത്യധിക
മായ വിരഹദ്വിഖാ. അതുകൂടു വരുളിവിറക്ക്. വിപ്രയോഗകൊട്ടം
തീ = വിരഹമാക്കുന്ന കൊട്ടംതീ. ഫ്രിഡേയരും വിരഹി ആകൊട്ടാ
തീയിൽ ലുംഫലക്കു. നാശിക്കുവാനു ഭാവം. ചാരമാക്കുവാത്മം. ആ
അവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുമെന്നു ധനി. ദയവും ദരിക്കലും ഉപേക്ഷിക്ക
തെത്തുന്ന താല്പര്യം. ആപകവും ഉച്ചമയും.

നാംഗെ ഭ്രഹ്മം വഹസി മുക്കരം നേക്കാഡേ പ്രീയസേ ന
ക്രൈംബാലാവെപരപി ന വചനേ തിഷ്ണസേ സർസവിനാം
ഇന്ത്യേകാഹം ഭവതി വിരഹേ സാഹസിന്യാം ഭവത്യാ
സന്റ്രിത്യേവം കമമിവ ന മേ ചണ്ണി! ചേതോ ബിഭേദം.

ചാത്തിലമെയ്യുണികൾ, കളിയോ-
തീല, കാല്ലുംടിയും നീ
പാത്തിലുരോഡി സവികളുടെ വാ-
ക്കളുള്ളിലേരോില തെല്ലും
തീത്തിമട്ടൻവിരഹമാതനാൾ
നീപൊറുത്തില്ലതെല്ലും-
മോത്തി തൊനെന്തേനെ ഭയമിതിൽ
ചണ്ണി! കൊള്ളാതിരിക്കും,

74

തന്റെ ഒരു വിധിവസ്തു വിരഹംപോലും അസാമ്യമായി തന്ത്രിക്കാത് റിപ്പുള്ള നായകൻ ഈ വിരഹദ്വാഖ്യത്തിൽ വളരെ ദേഹപ്പെടുന്നു. ഒന്നി ചുംതന കാലത്തു് ഒരു ദിവസം പാരിയുവാൻ സംഗതിയായി. അ പ്രോം നായികകാണിച്ച അസഹ്യതയാണ് ഇവിടെ പ്രസ്തുതം. അണി=ഞുഭരണം, കളിയോതില കളിയായിപ്പോലും നേനും പറഞ്ഞാണു. കാല്ലും ടിക്കടി നോക്കിയില്ല. ഉറോറാർ = പ്രിയക്കുട്ടവർ. ബന്ധുകൾ. (ചണ്ണാ തികൾ). എറിലെ=എറിയിച്ചു. ഉള്ളിൽ തട്ടിയില്ലെന്നതം. ചണ്ണി=കൊപനശ്ശില. ചണ്ണിയുടെ താഴവമാണ് മലയാളത്തിലെ “ചണ്ണി.” സു പദം ഉപയോഗിക്കാത്തതു് ഗ്രാമ്യമാക്കുമെന്നു കത്തിയായിരിക്കും. മാനുനിഹിതമാള്ളു കൊപനെന്നു പ്രത്യേകം ധരിക്കണം. ചണ്ണി എന്ന പ്രയോഗം ആ നിലയിൽ യാരാളമാണ്. നാമൻ പിരിഞ്ഞാലുള്ള പതി പ്രതകളുടെ സ്വന്നവമാണ് ഇവിടെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നായിക പ തിപ്പുത എന്ന ധനി. ചണ്ണി എത്താപണ്ടിനേയും സ്വന്നമേവ കൈവരിക്കും, മരണങ്ങേഫൂലും. അതാണ് നായകൻ ദയത്തിനു കാരണം,

ആശാബീജേ സതി യുതിമുപേത്യാബലാ വല്ലഭാനാം
 കൃഷം മുരപ്പുവസന്നവിധി മുള്ളുചും യർസഹാരു
 ആധിക്യം തൽ കില സമബലേ, പ്രമാണി തേരേയാപി
 താസാ-
 മാത്യത്യാഗോ യദിഷ സഹസ്ര കർത്തരത്പം തദാഹ്രഃ

രാഗംവാരൈയ്യുമമമബലമാ-
 ക്കൻപരേക്കാർ പ്രിയോഗോ-
 പേഗം മുറും പെത്രക്കമതിനാ-
 ലാശത്ത് പേരേമാന്നാൽ
 പ്രാഗത്യം പൂണ്ടവരത്തു പണി-
 പ്ലുട്ട് താങ്കുന, ജീവ-
 ത്യാഗം വേഗാൽ ത്രട്ടവത്തിൽ
ശ്രൂക്കന്നേരത്പമെന്നാം.

75

രാഗം = അന്നരാഗം. പ്രൂമഭാവം സുരീജ്ഞം പുതപ്പനം തുല്യം. അബ ലഭ്യസ്വാഭാവികമായി ബാലമില്ലാത്തവർ എന്ന ഭാവം. “കടലാടി” പോലെയാലെപ്പുന ഫയാജുന. അപ്പോൾ വിരഹമുഖിവം താങ്കുവാൻ ശക്തി യില്ലെന്ന സാരം. അൻപർ = ഭത്താക്കരാർ. വിരേയാഗോപഗം = വി ശയാഗം നിമിത്തമുള്ള ഉപഗ്രഹം. ഉപഗ്രഹം = സംശ്രദ്ധം. (ഭയം.) വിരേയാ ഗോപഗം സുരീകർഷക പെത്രകം. അബല അതെന്നെന്ന താങ്കുമെന്ന ധനി. ആശ = ഇവിടെ പുന്നല്ലുമാഗമത്തിനുള്ള ആഗ്രഹം. ലേശം = അല്ലം. പ്രാഗത്യം = പ്രത്യേക (സാമാന്യം). ജീവത്യാഗം = മരണം. ആത്യഹത്യയെന്ന സാരം. ഭീതത്പം = ഭീതവിശ്രിത അവസ്ഥ. ഭീത = ഭയപ്പെടുന്നവൻ. നായിക സമത്വാശം. ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന, എനിക്കേ സുവക്ഷാശം, എന്ന വാത്ത നീ അറിയിക്കേണ്ട പുനിസമാഗ മാശേകാണ്ട് ജീവത്യാഗത്തിനു തുനിയുകയാലുണ്ട് ധനി. അത്മാനര ന്യാസം.

സത്യപ്രയത്നമാതി വിഷമേ നാതിഗ്രാചേദിതിമാൻ
വണ്ണിക്കാൻ കേ വാ വചസി പത്യസീവ ക്ഷണം നോട്ടിവാരി.
സ തപത്യന്തം വിരളവിരളും സതപവാൻ നിറ്റിക്കല്ലെ
യാസസ്യവാമി മനസി നിയമേനാള്ളനീവ സ്‌ഹരിതി.

ഉള്ളം മുറും കൈചുതിയിലഘൽ-

പ്ലുടിടൊല്ലേററമേവം

വെള്ളത്തിൽപ്പോൽ മൊഴിയിലതല്ലാ-

നാൻ പരാരിപ്പുള്ളിപ്പം

കളിംകുടാക്കരളിലത്താൻ

കല്ലിലെലാപ്പം കരിക്കാൻ

കൊള്ളത്തശോൻ വളരെ വളരെ

കഷ്ടിയായിട്ടിരിക്കും.

76

നായികൾ ഉപദേശിക്കകയാണ്. ഉള്ളം=മനസ്സ്. മുറുക = തീ ക്രൂക. കൈചുതി = കഷ്ടകാലം. ഉള്ളം മുറും കൈചുതിയിൽ = മനസ്സിൽ കഷ്ട നിറവെന്നിരിക്കുന്നു. എന്നതം അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നതും കുറവിക്കുന്നതും. ഏവം = ഇപ്രകാരം. വെള്ളത്തിൽപ്പോൽ മൊഴി യിൽ അതളിക്കുന്നതും കരിക്കാനാരുപോലെ വാക്കിൽ പുരപ്പുട്ടു വിക്കു. രണ്ടും അടുത്തനിമിഷജിൽ മാണസ്തുപോകുമെന്നാണും. അതു കൂടു = കൊച്ചക്ക. ചരിയുക. രണ്ടും ധമാനും ചേതന. കളിംകുടാക്ക രളി = മായമില്ലാത്ത മനസ്സ്. അതു = “ഉള്ളം മുറും കൈചുതിയിലഘല്ലപ്പുട്ടിടൊല്ലേററം” എന്ന തത്പം. കല്ലിലെലാപ്പം കരിയുക = ശിലാരേവ പോലെ എഴുതുക. “മനസ്സിൽ കഷ്ടതനിറയുംപോൾ അധികം ദ്രവിക്ക തരു” എന്ന തത്പം ജലരേവപോലെ വാക്കിൽ പുരപ്പുട്ടവികാൻ ആക്കം എഴുപ്പം പററും. എന്നാൻ അതു ശിലാരേവപോലെ മായമററ മനസ്സിൽ ഉറപ്പിക്കാവൻ വളരെക്കാരുള്ളാമന്ന സാരം. അങ്ങനെ ചെയ്യ ഗവരാണ യീരകാർ. അപത്തുവത്സോൻ കുശണംതരു”. ദൈവരന്തോടു തുടി സഹിക്കും അതു അനഭവത്തിൽവത്തുകയും ചെയ്യണമെന്ന താല്പര്യം. പരയുന്നതുകൊണ്ടു ഫലമില്ല. പ്രവൃത്തിയിൽ കൊണ്ടുവരണ മെന്ന ധനി. മലയാളപദങ്ങളുടെ മലുമായ സങ്കേതം. കഷ്ടി, ഏവം ഈ പദമൊഴിച്ചാൽ തന്മീലയാളമായി,

അനേകാനൃസ്യ തുടതി വിരഹേ പ്രായശഃ കാരുകാനാം
മനം മനം ചീരതരമനാല്ലോകനാൽ ഫ്രൈമബന്ധഃ
വൃദ്ധം മുഖഃ പ്രവദതി ജനസ്ത്ര വിനേന മയി തപം
മാ ഗാഃ ശങ്കാം സ്വതന! സുദുഷാലംബിതാത്മാനമാനാ.

ഇല്ലാതായ് പ്രോമിതവരില്ലോ—
ഒളിപ്പുയോഗക്രമത്തിൽ
തെല്ലായ്, തെത്തല്ലായ് പ്രിയജനമക—
നൊട്ട് കാണാതിരുന്നാൽ
ചൊല്ലാമേവം മന്യരശ്ല—
ഒള്ളെന നീ സംശയിച്ചീ—
ടൊല്ലാ തീത്തം തനതനഭവം
വച്ചതുഹിച്ചുകൊള്ള.

77

അനഭവം വിശ്വാസകാരണം, പ്രിയജനമകനൊട്ട് കാണാതിരുന്നാൽ ഇതവരില്ലോളിപ്പുയോഗം തെല്ലായ് തെല്ലായ് ഇല്ലാതായ് പ്രോമി എന്നനായം. കാമിനീകാരുകനാൽ വിചാരം കൈകൈകാണ്ട് അക്കലയിതാനാൽ ആ ഫ്രൈമബന്ധം അല്ലാല്ലോ കരണ്ടു കരണ്ടു കുമേ സാ നശിച്ചുപോകമെന്ന ചിലർ പരിയൻണ്ട്. അവർ മന്യനാരാണ്. ബൃഥിയില്ല നശവദാനം താല്പര്യം. അഭ്യർ = ദ്രിബം. ആ വിധത്തിൽ ദ്രിബ മുള്ള എന്ന നീ സംശയിച്ചകരായ ചെങ്ങുതതെന്ന സാരം. എന്തുകൊണ്ട്? തനതനഭവംവച്ചു = നിനക്ക് ആ ഫ്രൈമബന്ധം കരിയുകയീല്ല, തുടക്കയാണ ചെയ്യാതു എന്നനുഭവമുണ്ടാക്കുന്നതു, ആതു വച്ചുകൊണ്ട് എന്നെന്ന ആ മവും ഉംഗിച്ചുകൊള്ളുന്നം. തന്നെപ്പുാലെ സമ്പ്രാണിയം എന്ന വിക്ഷി. അനമാനം പ്രമാണം. ഒല്ലാ = ആത്തതു.

ಹಿಂದೇವೂಡಗ್ರಂ ಶ.ಪಾಟಿ ಸಹಸ್ರಾ ವಿಪ್ರಯೋಗೋರಗೇಗ್ರೆ
ಯಾಕೃತ್ಯಾತ್ಮರವಿಷಯಿವ ವರಣ್ಯಾವಯೋಪ್ಯಾಸರಾಣಿ
ತಾಗ್ನೇರಾಗ್ರೆ ತಪರಿತಹ್ರಜಯಾ ಯಾತಿ ನಾಲ್ಕುಂಗಮೆಗಂಂ
ಸಪತಸ್ಯಗೇತ ಪ್ರಿಗ್ರಂಥಮ್ರತಸ್ಯಾಸನಗೋಪನಾಣಿ.

ಪಿಗ್ರಾವೆರಾತ್ ವಿರಹವಾಂ-

ಪ್ಲಾಂಪ್ ಚೀರ್ಗಂ ಕಾಲ-

ತತಿಗ್ರಾಂ ಪೋಹಂ ಕೊಡಿಯ ವಿಷಮ್ರಂ-

ಕೊಣಾಂತೆತೆತೆಯಾತಾಂ

ಅಗ್ನಾಹ್ಲೋರೋಗ್ರಾಂತಾಯಾತಂ

ಪೆಯ್ಯಿರ್ತಿಂಚ್ ವೀಣ್ಣಂ

ವಗ್ನಾಂತ್ ಗಾಂ ಕತತ್ತಮಾತಮ-

ನ್ಯಾಂಂಚಾಗ್ರೋಽಧಯತತಿಂ.

78

ಅವರೂ=ಉಷಿಂಚ್ ಪ್ರಾವರೂ. ಅತಾವರಾಂತಿಪ್ರಾವಲ್ ಏನು
ಯಗನಿ. ವಿರಹವಾಂಪ್ಲಾಂಪ್=ವಿರಹಮಾಹಿನ ವಾಲಪ್ಲಾಂಪ್. ರತರಂ
ಕ್ರಿತತ ವಿಷಮ್ರಂತ್ ಪಾಂಪ್ ಎನಿತ್ತಂ. ಚೀರ್ಗಂ ಚೀರ್ಗಂತಹಿನ. ಪಹೆ,
ತ್ವಿತತ್ತ ಕೊಪಂ ಯಗನಿ. ಚೀರ್ಗಂ ಸಾಯಾರಣ ತಾಂತ್ರಾವಿಂಬಂ. ಕ್ರಿ
ಹರ್ ದಿಷ್ಯಪ್ಲ್ವಂ ಕರಿಷ್ಯಾತ್ ಚೀರ್ಗಂ ಎನಿ ಪರಿಷ್ಯಂ. ಚೀರಿತತಿಂ
ಅ ಶಕತಿ ಮತಿಯಾಹಿನಿಂ. ವಿವರಿತಹಿಂ ಭಾವತಿತ್ತಂತ ಮಹಿಂತಿತ್ತಂ
ನಾತ್ ಹಾಣೆಣಿತೆತ್ತಾಣಂ. ಕೊಡಿಯ ವಿಷಂ=ಭಯಹರ್ಷಿಷಂ, ವಲ್ಸಿಂಚ್ ವಿ
ಷಂ. ಅತ್ಯಂತಪೆಯ್ಯ್=ಅತ್ಯಂತ ಮಷಪೋಲ್ ಯಾರಾಯಾರಾಯಾಯಿ. ಚೆಂಬಿಂಚ್
ಎನು ಸಾರಂ. ತರಮಪ್ಲಾಂಚಾಗ್ರೋಽಧಯಂ=ತರಮ(ಸಂಗಮಂ)ಯಾಹಿನ ಪ್ಲಾಂ
ಚಾಗ್ರೋಹಿ ಉತ್ತಂ. ವಿಷತತಿಂ ಪ್ರತಿವಿಯಿ ಅತ್ಯಂತಂ. ವಾಲಪ್ಲಾಂಪಿತ
ಪ್ರತಿವಿಯಿ ಪ್ಲಾಂಚಾಗ್ರೋಹಿ. ಇನ್ ಇನ್ ಉಂಬಹಾಲಪತ್ತಂ ಉಂಬಮಾಹಿನ ವಿ
ಷಂ ಉತ್ತಿಲಾಹಿನಾತೆಪ್ಲಾಂ (ಹಾರೋ ತಿವಸವುಂ) ಅತ್ಯಂತಯಾರಹಕಾಣ್ ಇರ
ತ್ವಿಂಚ್ ಹೋಹಂ ಎನು ಪ್ರತ್ಯಂತಂ. ಅಮಾವಾ ಇನು ಗಾಂ ಕೊಡಿಯಿಷ್ಯಂತಿ
ಹೊಣೆ ಏನಿತೆತ್ತ ಗಾಳುಹಳ್ಳಾಣೊ ಪೋಹಿಗಾತ್ (ಕಷಿಂಚ್ತ್ವಿತ್ತಂ)
ಅ ಗಾಳುಹಾರೋಗ್ರಾಂ ತರಮಪ್ಲಾಂಚಾಗ್ರೋಽಧಯತತಿಂ ಅತ್ಯಂತಂ ಪೆಯ್ಯ್ ಇರ್ತಿಂಚ್
ವಗನ್ ಅತ್ತಂ ಎನು ಅ.ಪತ್ಯಿಹಾಂ. ಅತಾಯಿರಿಹಿಂ ಸಮೀಪೀಗಂ. ಗಾಂ
ಹಾಸಮಾಗಮಣಿಲ್ಲತ್ತ ರತಿಸುವಂ ವ್ಯಾಂಗ್ರಂ. ಅಪಕಂ ಅಲಕ್ಕಾರಂ,

യാതവ്യാ സാ ഭവതി ഗ്രനകാ യാവതാ ഭാക്തി പദാദ്യാ-
മസ്താത്തിനേതാരനപദമുഷ്യാധനാനായതെന
അല്ലോ ഭ്രയാൻ കിമയമിൽ നോ നില്ലിയഃ സംഗമേ നാ
കാലം നാതഃപരമപി ലവം വിഖി താവനതമേവ.

“നില്ലാതീയാളുടെ കുവഴി—
ക്കണ്ണു വേഗം നടന്നാൽ
ചെല്ലാനെന്തുണ്ടിടമതിലക്”—
തതിന്നു തൊൻ സേതു വിട്ടാൽ
അല്ലാതേരക്കരവറിവതി—
ശ്രദ്ധയല്ലാതെ നമർ—
കൈല്ലാ ചേരാൻ സഹയമതു നീ
തീത്തമനോത്തുകൊള്ളു.

79

എന്തുമാറമത്തിനുള്ള് തീയതി നിശ്ചയിക്കുന്നില്ല. എത്രസമയം
വേണമെന്ന നീതെന്ന നിശ്ചയിച്ചുകൊള്ളുക എന്നാണ് മഹാകവി
നീഞ്ഞേരിക്കുന്നത്. കുവഴി=കുറക്കവഴി. തൊൻ ഇന്നു സേതു വിട്ടാൽ
നില്ലാതെ ഇംഗ്യാളുടെ കുവഴിക്കും അങ്ങു വേഗംനടന്നാൽ മതിലകയ്ക്കു
ചെല്ലാൻ എന്തുണ്ടിട്ടു എന്നനെപയം. അതുകൂടില്ലാതെ നമർ തമിൽ
ചെതാവാൻ എറിക്കരവു് വരികയില്ല എന്ന നല്ലപോലെ ചാക്കിച്ചു
കൊള്ളു എന്ന സാരം. ഇതാ ഇവിടെനീനു തൊൻ പുറക്കുന്നു. വഴി
കൊരിക്കുന്നു. നിൽക്കാതെയും തന്ത്രാതെയും നടക്കുന്നതാണ്. ഇവിടെ
നീനു പുരാപ്പുകു് അവിടെ എന്തുന്നതിനു് എത്രസമയം വേണമോ അതു
യും മാത്രം നടക്കു തമിൽ ചെതാവാൻ വേണ്ടതുള്ളൂ എന്ന നിശ്ചയിച്ചു
കൊള്ളുക എന്ന ഭാവം. ആരോഗ്യവാനാശനനംമാറ്റു ധനി. പക്ഷി
ഒയാട്ട പറയുകയാണെല്ലോ! അതുകൊണ്ടായിരിക്കും ചെല്ലാൻ എന്നതെന്നു
പാണതിരിക്കുന്നതു്.

கதுவில் கானே! ஹபி தமிழா யத்தா ஜெயாதூநிகாயாங்
குரிசுவிசூ பூதலகஷணே கேளுபொயை ஸவீசு
ஸபஸூமெயே மங்க ஹதி மாங வேசரஃ கோவி கங்க-
டித்ராத்தாங் பூவுமகலயஂ டீத! தே வோப்புதாட்டாங்.

மாங முடுங எட்டிய கழுமே-
தலை, வெள்ளிலாவ-
த்தா நல்லாக்குத்தாக்குத்தியில் நீ-
யித்தூநோக்கங்குறுஙே?
வாநஸூகிள்ளெடயில் “நர்” எ-
னா விழேயால் பீடிக்கொ-
தி நமை நீ முருகையித்தகை
சேத்தனத்தூத்தகாரயு.

80

· ஏழப்புரூங்காங்கெட்டிஜதைங் அதழின். ஹுதுவுறை ஏதுகினா
என்னாஎன்கைல் அதிரென் காரணம் டுவில்ல பரியு. குதநென் வா
க்கீல் விசோஸங்ஜதிப்பிக்கவாகாகந் அலீஜதைங். வாஸூகிடுதல்
ஞக்கு வரிக்கயான். ஞக்ஸங்கஶத்திலெ அலீஜதைங்காவென்று-ஸபா
ரஸங் அரங்வி சூரியங்கதைங். ஹுவிரத ஞக்ஸங்கஶக்கந்தாவிலெஸ்
மகோயம்வு. டாவுநல் அநம்மதமிக்கய மதுரிசுகில்கங்கான். க்விடு
க்விவன் கல்லதைடிலைப்பு மாறுமல் புஸ்துகயி புகுரிப்பிசுகு. உங்.
மதியோ? போரா. ஸந்தம்புரமலயாதுபுதுஞ்சுலியுரை ஸ்தநம் டாவுந
யோடு கவிக்குங்கஶங்கதயோடு புருஷநாக்கீயிரிக்கான. மாங்
முடுங் = அகாஶத்தில் முடுங் (உற்று). கழுமே = கழுக்கந்திரங்கு
மே (லீலாவாஸம்). ரதிகுரியாம்புரமெங். வெள்ளிலாவு் = வெ
ஸ்திலாவு். கந்தநபாளிகியமங்கநாரிசுகு ஸ்தந. நல்லாக்குகீக்கு. நமை=அவை
ஏதுகினி ஏதுகினி அதம். அளங்கு = அலிங்கநம் செய்கு. ரெக்கின் அகாஶம் முடுங் மேரு் லீலாவினோ
புதுங்கு முகு நீயு. தொநம் ஸவுக்குத் வாஸிசுதிதந. அபேபுாக்
கவங்குக்குதெட நடவில்ல ஏது மங்குங் ஹதா ஏதுகினியிரிக்கான ஏங்கு
புதுங்கு கெவதை ஏதுகினிப்பிடிக்காதை நீ முருகை அலுபிதநம் செய்து
து நீகிழப்புங்குக்கங்காங்காயிரிக்கமலை? ஹதாங் அலீஜதைங் (அ
கயாஷ்வாக்கா). நாயகங்குங் நாயிக்குங்குங் ஸவுமாதங்குங் ஸங்க
ரயு, மாழுக்குங் உயற்சு ஹதெப்புங் யங்கி. அலுபிதநம் செய்து ஏங்கு
மாறும் பாயேங்கநுதி. ஸ்துக்குதெட ஸ்துமெய்யு உதிது அலுபிதநத்தின
ஸபாரஸங் ஸ்து. அது டீதீயோட்டுட்டி அதுவுலோ? பருாயோகந.

പുംഡിഃ സ്ത്രീനാം മനസിജ്ജമഹേ പുഞ്ജിതാനാം നിക്ഷേത്ര
ദ്രോഃ പുഞ്ജാപചയകലയാ ജായമാനേ വിവാദേ
ആളീഹന്നേ വിറിഹിതപണ്ണ ഭ്രഷ്ടബന്ധൻമഹുരാദൈപ്യ-
രാവാമേവ ത്രരിതമവിശാവാന്തതദ്യാനവീംിം.

അനന്നാർ കാമോസവകടിയിൽ നാ-

മാണാപെണ്ണുഭ്രാളടക്കം
ചെന്നാരീപ്പുവധികവുമറു-
തതീച്ചമാമത്സരത്താിൽ
ഞനായ് മെയ് കേഖാപ്പുകൾ പണ്ണയായ്-
നേതാഴിപക്കൽ കൊച്ചത്തി-
ട്ടിനാമല്ലോ? തൊടിയിലവിടെ-
പുകിയോർ പുവനത്തിൽ.

31

അനന്നാർ = പാണാരിക്കൽ. കാമോസവകടിയിൽ = കാമോസവ
തതിന്നല്ല കടി. കടി = കരിരം. കാമോസവം = കാമദേവരൻ പ്രീതി
ക്കവേണ്ടിനടക്കുന്ന ഉദ്ദാവം. ദക്ഷിണക്കേരളത്തിലെ ധനമാസതിൽവാ
തിരുഡും ഉത്തരങ്ങേരളത്തിലെ ഹിന്ദത്തിലെ പുരംകളിയുമൊക്കെ കാമോ
സവഞ്ഞാബന്നനാണ പബ്ലു്. അന്നുനെ പണ്ണുതന്നെ ആശോഷിക്കുക
പതിരുളുതാണ്. കാമോസവം ചാര്യുതാവം മുതലായതും അന്നുനെ
തന്നെ. ആണാപെണ്ണുഭ്രാളടക്കം = സ്ത്രീപുത്രപ്പാതയർപ്പുടെ (മിടുനസ്ത
ഹം). പെണ്ണും ഇപ്പോൾ നാട്ടുപുരുത്തു മാത്രമേ കേൾക്കാറുള്ളു. മല
യാളരത്തിൽ നല്ല പ്രയോഗമാണെന്തു്. സ്പികാസ്സുപും. മത്സരം = വിജയേ
എം. മെയ് കേഖാപ്പുകൾ = ആശുഭ്രാണ്ണമർ. പണ്ണം = ജയിക്കന ആളുണ
കൊച്ചക്കാനായിട്ടിള്ളതു് (മുൻകുടി കൊച്ചക്കന അച്ചാരം). ഇന്നാം = ഇം
തൊന്നും നീഡും എന്നും സാരം. പുക്ക = പ്രവർണ്ണിക്കു. പുവനം = ഒ
നേതാച്ചം, അധികം പ്ര പറിക്കുന്ന ആർക്ക് കൊച്ചക്കവാനായിട്ടു് ആഭരണം
ണ്ണബല്ലപ്പാം തൊഴിയുടെ പക്കൽ കൊച്ചത്തിട്ടു് പുവനത്തിൽ നാമൊന്നി
ചു് ഇന്നുണ്ടിയതു് ഓന്ത്യില്ലെ എന്നടയാളവാക്യം. വാസ്തവത്തിൽ
ആളീകാളേയും വിലക്കി ഇവർ പുവനത്തിലിറിഞ്ഞിയതു് കാമോസവ
തതിന്നതനെന്നെന്ന വ്യംഗ്യം. സ്പാഷ്ടനവിഹാരം അന്നേയാല്ലും. അടി
ജണ്ണാനം രതിക്രീഡയതനെ. അതിനെന്ന സന്ദർഭേണക്കാക്കിയതാണ്.
അംഗു സ്ത്രീശവാൻ ഏപ്പുപ്പുണ്ണല്ലോ? പര്യായേക്കതമലങ്കാരം.

പര്യാസം മെ തപമിവ തചയേ പ്രകപബിംബാധനതീ
പ്രക്രാന്താക്താ മയി കല്പഷിതം ഭീഷി! നോരോള്ലുലം തെ
കീരണേസ്യതി സമിതിമതി പുനഃ വൈരമാവിംബുംതേ ശ്യ
പ്രീഞ്ചാസ്യാവ്യതികരഗ്രത ക്ഷിഷ്ടമാളീഷവേഷം.

“നോക്കിബ്രീംബാധരിയിവന നീ—
പോലെ താൻ എദ്ദു” നേരം—
പോക്കീ എന്നിന്ത്രയുമങ്ങളവേ
ഭീത! നിൻ കണ്ണ് കല്പന്മീ
“ഇംക്കീരത്തി” എന്നാട്ടവിലിതു ചൊ—
നാപ്രാഭേ സത്രപേർഷ്യം
നോക്കീ, തോഴീജന്മുഹസ—
പ്രക്രമ്മരേഖമായു് നീ.

82

ബിംബാധരി—തൊണ്ടിപ്പുംതിരെനാരു അധരമുള്ളവൻ, (രംഗ
ലക്ഷ്മിയുടെ ഗ്രഹത്തിൽ വളരുന്നതും ഇവിടെ ഉത്തരാഖം 52-ാം പദ്യ
ത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുായ ശാരികയെയും അ ബന്ധുടെ ഇംഗ്കാളിയെ
യും പരാമർശിച്ചു പറയുന്നതായിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു വന്നലക്ഷ്മി യു
ഡൈവിച്ചാണെന്നും വരും.) എദ്ദു=എദ്ദുയഹാരിണി. ഭീത = ദേഹപ്രി
നാവൻ. ഈ കീരം = ഈ കിരീ. സത്രപേഷ്യം = അചയോടു ഇംഗ്രേഷ്യ
എയാട്ടംട്ടടി എന്ന എന്നാക്കണ ക്രീയയുടെ വിശേഷണം. ദ്രവ = ലജ്ജ.
ഇംഗ്രേഷ്യം=ഇവിടെ അസുഖ. തോഴീജന്മുഹസപ്രക്രമം = തോഴീജന്മ
ഒടു മുദ്രവാക്കംവെള്ളം മഹാത്മായിരിക്കുന്ന വക്രം. മുദ്രമസത്ത് = പു
ഖ്യിരിഞ്ഞടക്കുടിയതു്. നാശകൻ നാശികയെയാട്ടു വന്നതു അല്ലെങ്കിൽ
ശാരികയെ പരാമർശിച്ചു പറയുകയാണു്. ഓട്ടരി! നോക്കീ—“ഇംഗ്രീം
ബാധരി ഇവന നീപോലെ എദ്ദുയാണു് ഇംക്കീരത്തിനു്” എന്ന വാ
ക്കും പറയുവാൻ തുടങ്ങി എദ്ദു എന്നവരെ പറഞ്ഞാലേപ്പാർ ഇയാർക്കു
എന്നാലേപ്പാലെ എദ്ദുശാഖിട്ടുണ്ടും പായുന എന്ന ധരിച്ചു സപ്രാണി
മത്സരമുള്ള നായികയുടെ ക്രൂരു കല്പനി (പ്രണംഖലഹം). ഇംക്കീര
ത്തിനു് എന്നാളുടി ആയപ്പും സത്യം മനസ്സിലായി. അതാരിണ്ടു് സ
വികർ മനസ്സിച്ചു. രണ്ടുകൊണ്ടു നായികയ്ക്കു ലഭജയുണ്ടായി. നായ
കന്ന നായികയെയാട്ടു പ്രേമം മനസ്സിലാക്കിയ സവിക്കേട്ടാണു് അ
സുഖ. അങ്ങനെ ആകന്ന സത്രപേഷ്യയാഗതു്. രംഗലക്ഷ്മിയുടെ നോട്ടു
ത്തിനുള്ള ശക്തി വാചാഗതോചരമെന്നും. തഞ്ചമയം സവിമല്ലുതിൽ
വച്ചും നായകനെ ആലിംഗനം ചെറുക സാധാരണയാണു്. ഇവിടെയും
പ്രേമപ്രകാശം തന്നു അഭിഭ്രാന്താണും. പര്യാഞ്ചാക്കാം അലക്കാരം. മല
യാളിപദ്ധതിനും ശസ്ത്രമായുരുപ്പും രചനാസൗക്രമാര്യവും ദർശനായിം.

ആധിക്യാശഭവലോ കിമപി കലാരം ഭാവയിത്പാ സബീനാം
മലഖാൽഗൈഹം പ്രതി വിച്ചലിതാം നിലകൾസുഃ സബാ തെ
അബാർലൈനാം പമി മുരയ്തോ മേ ലതാമണിപസ്യ
ദ്രാരേ ഗതപാ ത്യടിതി കിതവസ്സുപാം വ്യവാധിത ബഹേഹി.

കേളിക്കനാിൽക്കലഹരമുള്ളതും
കാട്ടി നീ വീട്ടിലേക്കാ—
ഡാളിമുള്ളരോരാഴിയെ വഴിയിൽ—
രത്താം വള്ളിഗ്രഹണാിൽ
ലാളിക്കം നിൻ മയിൽ നടയിൽ വ—
നാഞ്ചു ഞാൻ നിനെ നോക്കു
കോളിൽക്കളുള്ളിൽ ഭവതിയെയുടൻ
മുടിനാൻ പീലിജാലാൽ.

83

കേളിക്കനാം = “ആധിക്യാശഭവലു” ത്രിരസ്സു പരിഭ്രാഷ്ട. കാമോന്നാദജന കമെന്ന വിവക്ഷ. കലഹരമുള്ളതും കാട്ടി = അല്ലോ പ്രണയകലഹം കാട്ടി. ‘കാട്ടി’ വെറുതെ നടിച്ചു്. വാസ്തവമല്ല, ഉള്ളിലില്ലെന്ന ധരിക്കാണം. അളിമുള്ള് = തോഴിമാത്രം തുട്ടു്. വള്ളിഗ്രഹം = വള്ളിക്കടിൽ. നിൻ മയിൽ = നിന്നെൻ മഴിലു്. (എൻ്റെ അല്ല, നീ വള്ളുള്ളന്തു്). നിനോന്നു തുട്ടുള്ളവൻ എന്ന സാരം. നട = വള്ളിക്കടിലിന്നെൻ നട. നട മാറുമെ തുറന്നകിടിപ്പുള്ളു. മറുഭൂട്ടാന്നമ്പക്കം മറവാണു്. നോക്കു കോർക്കു നോക്കു തിരക്കു്, (ബഹുളം). ഏരലി. കളുൻ = വാഞ്ചകൻ. “കിത വൻ” എന്ന ഫലം. പീലിജാലം = പീലിപ്പിള്ളട്ടം. കേളിക്കനാിൽക്കനിനാം പ്രണയകലഹം നടിച്ചു് നായിക വീട്ടിലേക്കു പോകുന്ന ഭാവത്തിൽ വള്ളിക്കടിലിലെത്താി. നായകൻ പുറകെ വത്തമനനറിയാം. സവിക്കളു പ്രിരിയുവാനായിരിക്കും ഇം വിദ്യ. നായിക വള്ളിക്കടിലിന്നുള്ളിൽ കയറിയപ്പോൾ നായകൻ, വരവുണ്ടാനറിയെത മയിൽ വാതിൽക്ക ലെത്താി. പീലിപ്പിള്ളട്ടം വിച്ചതിനീ നായികയെ മറച്ചു. കാവൽക്കാരൻ നീ രോധനാജ്ഞ കൊട്ടിയും എന്ന സാരം. അബാനും ഇംകുളും അറിയാം എന്ന കൗത്തിയാണു് ‘കളുൻ’ എന്ന പരഞ്ഞിരിക്കന്നതു്. അഭിജ്ഞാന ത്രിനാം വളരെ തയ്യാറാണു്. പദ്ധതം രമണീയം. അട്ടത പദ്ധ്യം കൊണ്ടു് പരിപ്പണ്ണമാകും.

അയഥാസൗ ബ്രഹ്മതലളിതം ഭരണേ ന്യൂപാദോ
വ്യത്യേഖന ക്ഷണമവന്തോന്നത്രയാ കണ്ണനാള്യാ
അർദ്ധച്ചന്നാരെയരികവിത്തെതരായതെന്നുഹാരെൻ-
പാരോപാനേ നൃചിരമകരോന്നുതമാനിസ്ത്രമാനൗ.

എന്നിട്ടായാളടിയിണപിണ-
ചുങ്കു താളത്തിനൊപ്പ്
മനിൽക്കെത്തിപ്പരിമുഖളം
മേലുകീഴാട്ടി വോഗം
ചിന്നിച്ചുശച്ചിത്തമാട്ടതവാം
പീലിജാലം, പടിക്കൻ-
ചുന്നിട്ടി നാം പിരിവത്രഞ്ഞ
ക്കടിയങ്ങാടിനിനാൻ.

84

എന്നിട്ടായാൾ അങ്കു താളത്തിനൊപ്പ് അടിയിണ പിണച്ചു
മനിൽ കാത്തി എന്നപറയ. പരിമുഖളം=വളരെ മുഖവായ ഗളം.
ഗളം=കഴുത്ത്. മയിൽക്കഴുത്തിന്റെ ഭാഗിയും മറ്റും ചിന്ത്യം. ചിന്നി=
ചിത്തി, (വിരിങ്ക). ചുശ്ച=ചുരും. ചിതം=മനോഹരം. ഉചിത
മനസം. ഉത്തമഹത്ത്. പീലിജാലം=പീലിഛും. പിരിവത്രഞ്ഞ
സമലം റിട്ടപോകുന്നതുവരെ. ഗളം മേലുകീഴാട്ടം=മയിലാട്ടണിന്റെ
സപാഡവമാണ്. പടിക്കൻ ചുന്നിട്ടാകന ഇം നടനം. വള്ളിക്കടിലി
നകളുള്ള കാമിനികാഴകന്മാരുടെ തുടിയാട്ടണിക്കൻറെ തെ പ്രതിതി ഇ
വിശേഷം നല്ലപോലെ കാണാനുണ്ട്. താളത്തിനൊപ്പ് എന്നുള്ളത് അതി
നെ പൊലിപ്പിക്കുകയാണ്. തുടിയാട്ടധ്യയ റി. നങ്യാരാണാല്ലോ. പടി
ക്കാൻ ചെന്നിരുന്നുള്ളതിന് ഒചിത്യം വളരെവളരെ തുട്ടം. “പാരോ
പാനേ” എന്ന മുലം. ഇരിംഡേയും രതിക്രീഡയതനെ അഭിജ്ഞാനം. മുല
കാരന്കൾ ഭാവന അതിമനോഹരം. വിവർന്നനു വളരെ മെച്ചും. സപ
ഡാവോക്കളി അലക്കാരം.

സപ്പാതിതേമ്യ സരസി സവിലക്രീഡിതേഹം ന യാവ-
യംകേതപായഗാഃ സദസി സൗഖ്യാമപ്പ്രഭോമാഘരിതേഷു
ശ്രദ്ധയശ്ചപാസാം നിട്ടത്മദ്ധമാഘ്രോരി! ദുരം ബിഭിമ-
സ്ത്രാവർഷകാലം ദുരമന്ത്രണവം ഭ്രയ ഏത്തിരസവീഭ്യേ.

മുഞ്ഞി'സ്ത്രാതിമി' മലിച്ചിറ-

ജ്ഞാളിൽ ഞാൻ കുറിയയിങ്കൾ
പൊങ്ങിക്കാണംവരെയബലമാർ
നിൽക്കെയ്യുണ്ടുവിൽ
അങ്ങില്ലാത്തും കളിർമയ?രഫേ!
കളി! കണ്ണവച്ചതില്ല
വിങ്ങിതേന്ത്രണുനിവന്ത്രം
തോഴിമാർ ചൊന്നറിഞ്ഞതൻ.

85

സപ്പാതിമി=മതിലവക്കെത്ത ചിറയുടെ പേരാണ്. ആ പേത വത്ര
വാനമുള്ള കാരണം പുറ്റാബ്ദം 73-ാം പദ്യത്തിൻ്റെ വ്യാവധാനത്തിൽ
വിവരിച്ചുള്ളണ്ണ്. കുറി = ജലക്രീഡ. അബലമാർ=സ്ത്രീകൾ. ഗണ്യം=
കവിൽത്തടം. കളിർമയിൾ = രാമാഭ്യം. കണ്ണവച്ചുക = ഉററുനോക്കു.
ഒരു ശ്രദ്ധി. മലിച്ചിറയിൽ മറ്റൊരു സ്ത്രീകളുടെമാരു് നായികാനായക
യാർ ജലക്രീഡ ചെയ്യുകയായിതന്നു. രൈക്കൽ മുഞ്ഞി പൊന്തുനാതിനു
മുസ്തു് നായിക മറ്റൊരു സ്ത്രീകളുടെ ഗണ്യങ്ങളും സുമശിച്ചുനോക്കാ
ണ്ടുനീനു. അവതരെ ഗണ്യങ്ങളും രാമാഭ്യംണണ്ണുഡേം എന്നായിതന്നു
ഡോക്ടറ്റിൻ്റെ ആന്തരാതമ്പം. നായകയുറുക്കുകൊണ്ടോ ചുംബകാഡികൾ
കൊണ്ടോ അശ്ലീകരിക്കി. ആ സ്ത്രീരണാകാണ്ടോ രാമാഭ്യമുണ്ടാകാം. അതു
വാ നായകൻ മുഞ്ഞിക്കിടക്കാനും മറ്റൊള്ളു സ്ത്രീകളുടെമായി തുട്ടിമുട്ടുനു
എന്നു പരാം. ശരൂ തന്മുള്ളായിതന്നു എന്നകിൽ എന്നു തോന്തരാലുകൊ
ണ്ടും അരു റാത്രാമെന്നു കാണുന്നു. അങ്ങനെ കുന്നം സംഭവിക്കുകയിരുപ്പുനു
നായികയുറിയാമെങ്കിലും സ്ത്രീകളുടെ ശക്ത്യാണ് ത്രാവിടെ ധനനിക്കുന്ന
തു്. അപ്രകാരം നോൺ എന്നു സവികൾ പരജാണം ഞാനറിഞ്ഞതു്.
തെ കുറിധാസപദാവവും രഫ്രെറുകഷ്വംതന്നു അഭിജ്ഞതാനം..

കൂടിനാം മാധ്യപ്രാ കിസലയപുടാല്പ്പുദ്ധരേത് ശ്രോകയഞ്ചുർ-
യത്രാതാറും ക്ഷൗമമല്ലിനാ സ്വാൽ കദാസു വസന്തഃ
ഇത്യുർക്കണ്ടാഗരിരി മയി, ജനേ തൻഡനേ തപം സലജ്ജം
സ്നീതപാ മുദ്രം മുവമനമയന്നുന്നപി! താംബുലവഹം.

എന്നാളെത്തും തളിരിനിടയിൽ
തേനോലിപ്പോരഡ്രോകം-
തനാതാറും മലത വരിവ-
ണ്ണാസപദിക്കം വസന്തം
എന്നാൽ, ഈ തൊൻ കത്തകി സവിമാ-
രൈപ്പുവേ, നീ കനിച്ചാ-
ഇന്നാണിക്കം ചിരിയോടു മുറ-
ക്കാൻ കവിൽക്കൊണ്ട വആർ.

86

അംഗാകാം=അങ്ങേ കരുപ്പുകൾ. ആതാറും = നല്ലപോലെ ചുവന്തു്.
മലർ = പുവു്. അസപദിക്കക = അകത്യ. വസന്തം = വസന്തകാലം.
സവിമാർ എപ്പുവേ = സവിമാർ കണക്കുട്ടാൻ തുടങ്ങിയപ്പും. തോ
ഴിതാൻ തുക്കാലത്തെ ആരു ഏതാണ്ണനും ഇന്തി വസന്തംവരാൻ എത്ര
താമസമുഖണ്ണനും എപ്പും തുടങ്ങിയപ്പും തുടങ്ങിയത്മം. നീ എന്തുചെയ്യു?
മുറകാൻ കവിൽക്കൊണ്ട വഞ്ഞം നാണിക്കം ചിരിയോടുടർന്നി കനിച്ചു.
തളിതു് അധരം. പുവു് താംബുലം. വഞ്ഞു് നായകൻ. വസന്തം
അനുകൂലകാലം. എന്ന ധരിച്ചു ആപകാതിശയോക്കി കണ്ണുകെടുത്തണം.
സ്കൂപ്പുത്തപ്പകാർ താംബുലചർച്ചണത്തെ പഠിയുരും വക്രംകൊണ്ടു
തന്നെ കൈമാറാറുണ്ടു്. അതിനു കാലമാണും ഏതുനാണും ചുംബിച്ചതു്.
അതിനേരു തത്പര നാഡിക്കു മഹസ്തിലായി. ആതാണു നാണിച്ചു മുഖം
കനിച്ചതു്. പക്ഷേ, സവിമാർ മനസ്സുലിലാക്കിയിരെപ്പുനാമാറും. എഴു പ
ദ്യമാണു് അഭിജ്ഞത്താനം. അവയെപ്പും ചെതോഫറംത്തെനു. വിവത്തന
സമില്പം വളരെ മനസ്സിതാതിയിട്ടുണ്ടെനു് അനുഭവസ്ഥമാർ സംഗ്രഹിച്ച
കമ്പം സമ്മതിക്കം. കവിക്കമ്മം പരിപാശനമായി സാധിച്ചിരിക്കുന്നു.
വിപ്രലംഭിച്ചുംഗാരമാണു് പ്രതിപാദ്യം. അതിനനുസൃതലമായിരിക്കുന്നു
പുത്രവും പദ്മലടനായും. കാമശാസ്ത്രവും മരം ശരീര ധരിച്ചിട്ടുള്ളതു അ
നുഭവരസിക്കുന്നായ പഴയ കാലത്തെ നന്ദിമാത്രക്കുംതാരകാവ്യം
ആ വിഷയത്തിൽ അസപദ്യത്തമമാണു്. അടുത്ത പദ്യവ്യാവ്യാനത്തിൽ
അല്പം തുടങ്ങുന്നയാം.

ഇത്യുക്തേഷ്ട സ്‌റ്റെട്ടരമഡിശന്റാനവസ്തുഷ്ടനേകേ-
ഷ്ടപ്രകേന തപം ക്ഷണലിനമഡിജന്റായ മാം മാ വിഷിട്ട
മുഖ്യേ! മുർച്ചുപ്പറഹതജയാ ക്രപാപി തേ വിസ്‌ത്രിശേവൽ
സ്വാച്ച ക്രപാപിസ്‌ത്രിരിതി ബഹുന്ന്യതു ദത്താന്യമുനി.

എന്നിങ്ങേരെത്തളിവിന്തയാ-
ഉണ്ടൾ ചൊന്നളളതിൽ നീ-
നന്നിക്കൊണ്ണാനിവൻ ക്ഷണലം
പാത്ര മാഴ്‌കാതിരിക്കു.
നന്നിൽ തള്ളു വിരഹവിഷമാ-
ലോന്തവിട്ടുകിൽ നീ മ-
രറാനാിൽ കൊള്ളാ നിനവതിനിതാ
മുന്നിൽ എന്ന തന്നിതെല്ലാം.

87

നന്നിവധികം അടയാളം എന്തിനാണെന്ന പറയുകയാണ്:
ക്ഷണലം=മംഗളം. മാഴ്‌കുക = മൃദുവിക്കുക. വിരഹവിഷമാൽ = വിരഹ
മാക്കുന്ന വിഷമം (അംഗ്രാ നമ്പ്രം). വിരഹവിഷമാകുന്ന മാൽ എന്നമാ
കാം. തള്ളിവതന വിരഹവിഷമം നിമിത്തം രഥയാളംമാത്രം പറ
ഞ്ഞാൽ അതു് ഓണ്ടിജല്ലുന വരാം. പലതും പറഞ്ഞാൽ ഒന്നുകുണ്ടാണ്
ഓർക്കമെന്ന ഭാവം. നീനവ് = വിച്വരം (സ്വീതി). സ്കീകൾ ചാക്ക
ശേക്കി കാണതുവരാണോ എന്നാണെന്നുകിൽ വിരഹവിഷമംകൊണ്ടു മറ
നീംപോരായുമുാമെന്ന സമാധാനം. എന്തിക്കു മംഗളം നീ മതിക്കാതെ
ഇരിക്കുകയാണെന്ന ധനി. മാഴ്‌കുഡാൽ അബലും വന്നെല്ലാ എന്ന
ശൈ. നന്പുരിശൈ സ്വപ്നസിഖം. ഇതും മതിയോ? പോരാ എന്നാ
ണെന്നെന്ന അഭിപ്രായം. കാവ്യം വിപ്രലംഭിംഗാരമാണ്. അതിൽ
സംഭോഗത്തിന് പ്രസക്തിത്തൊന്തില്ല. ശാസ്ത്രജ്ഞന്റായ, വിശേഷിച്ചും
നന്പുരിയായ—വ്യംഗ്യരിതിയിചലക്കില്ലും അതിനെന്ന നാനാവശ്യങ്ങളും
ജും വല്ല് ചും കൊള്ളാമെന്നു് രാഗമം വരാവുന്നതാണ്. അതിനും
ഈടിയാണ് അഭിജ്ഞാനം വല്ലിപ്പിച്ചതെന്ന എന്ന കത്തുനും. അതു തെ
രെറണും ശരി എന്നാം വരാം. വായനക്കാതട ചിന്തയ്ക്കായി അതുകുടെ
വെളിപ്പുചുന്നതിയതാണ്.

തപത്തനുപാം മാം പ്രവദത്തി ജങ്ങാ യന്ത്രപയി പ്രേമബന്ധം
മത്തോ മാം തപാം മയി ച മദിരാപാംഗി! ദൈവാത്മക
തദ്ദീപ്പിയേറേഷ്വദ്യമിതമനസഃ സാധപസാധുവ്യപേക്ഷാ
മുക്കെക്കത്തെക്കത്തംമ, യുതിസ്യാസിസ്യത്തജ്ഞംഭരാം തേ.

നിന്നിൽ സ്നേഹാൽ നിരയേയിവനാ-

ബന്നിലമ്മട്ട നീയാ-

ബന്നിനോത്രം പഴികൾ മദിരാ-

പാംഗി! തേരാതെ ലോകർ

ഇന്നിഭിന്നിച്ചതി, ലഭലിലെൻ

നല്ലതില്ലറ വാക്കാൽ

നിന്നിൽതേതാശാമൃതകടലകം

മെത്തിവബന്നാത്തിട്ടേ.

88

“ഹീ! മദിരാപാംഗി! നിന്നിൽ സ്നേഹാൽ നിരയേ ഇവനാണ്. എന്നിലമ്മട്ട നീയാണ്. എന്ന ലോകർ തെരാതെ പഴികൾ കാരും എന്നപറയം. മദിരാപാംഗി=മദിരപോലെ മദിപ്പിക്കന അപാംഗരു ഇളവൾ. മദിര = മദ്യം. അപാംഗം=കടാക്ഷം. ററംനോട്ടം മദിരപോലെ മദിപ്പിക്കന്താബന്നന സാരം. രംഗലക്ഷ്മി—അദ്ദൈനയ ചതുര—യാണ ദ്രോ? വാസ്തുവഞ്ചിൽ നീ ശരീരം. ആത്മാവു മുഴവൻ ണാൻ. ആതുപോ ലെ എന്നിൻറെ പുറമെ കാണന ശരീരം ണാൻ. ആത്മാവു മുഴവൻ നീയും എന്നത്മം. ശരീരം രണ്ട് ആത്മാവെവാനാം” എന്നത്മം. പഴികറിം. ഭീമികകൾ=വേൾപെട്ടു. വിരഹത്തിൽ. അഴി=ദിവം. നല്ലതില്ല=നല്ലതും ചീതയും. ശൈലി. എന്നിൻറെ വാക്കിൻറെ നയത്തിന നോക്കണ. കാവ്യരസവുമററും നോക്കാതെതന്ന താല്പര്യം. വിരഹിതാണ ദ്രോ? തത്പര മാറ്റം ചിന്തിച്ചു മതി. തോഷാമൃതകടൽ=തോഷകാക്കന അനൃതകടൽ. അനൃതകടൽ=പാലുശി. തോഷം=സന്തോഷം. അകം മെര്രുക = ഉള്ളംനിറയുക. മനസ്സുകയിണ്ടു്. മദിരാപാംഗി എന്ന ഭീകാിൽ ഉപമയും തോഷാമൃതകടൽ എന്നിട്ടു് അപകവും പറയാം. നമ്മുട്ടാറി ഒര ലോകാപവാദമുണ്ടു്. “ലോകാപവാദാൽ ഭയം” ഫീസിഡ്യമാണു്. എന്താണതു്? അതു പിചിറ്റരുതന്നെ. നിന്നിൽ എന്നൊക്കരി ചു സ്നേഹം വളരെ വളരെയാണു്. അതുപൊലെ എന്നിൽ നിന്നൊക്കരി ചും. അതുനീ ണാൻ ണായുമാണന്ന അപവാദം. എതായാലും ണാൻ വല്ലതുമാക്കപ്പെട്ടാണ്ടും നിന്നിൻറെ അനന്തപ്പാലുശിയിൽ ഒവ ലഭിച്ചററുക്കാണ്ടു കവിയട്ടു. അതാബന്നിക്കം സന്തോഷം.

ഇത്തും നൃസ്ഥം തപയി മഹ വച്ചന്നുതു ദത്പാ ഗ്രഹിണിണ്യ
വിഗ്രാജണാധ്യാവം ശ്രൂവണാസുഭഗം ശ്രദ്ധ ഭ്രാന്തി യദേമദ്ധ്യം
നാഡം യാചേ മദഭിഗമനാദ്വല്ലപമന്യുതു യാത്രാം
യണന്നകതു സ്ഥിതിരിംഗിതാ സെസ്പരസന്ത്വാരിണാം വി.

ഈമാട്ടിക്കാൽ ശ്രതിമധ്യരമായു്
നിന്നിലർപ്പിച്ച വാക്ക്-
ഞോമൽക്കേക്കീട്ടുവഴിയുടൻ
ചുററിടാം പററിട്ടംപോൽ
നാമത്തെത്തീട്ടുപരിപിരിയാൻ
നേന്തിടാ എന്നു, യദേഷ്യം
ഹാ! മണ്ണനോരവിടെ വെറുതേ
തന്മുമോ? നിങ്ങളാരാൻ.

39

ഈ ദച്ചു്=ഈ വിധം. ശ്രതിമധ്യരം=ശ്രതിക്കു് (ചെവാിക്കു്) മധ്യരം. അപ്പിക്കകു്=നൽകകു, (എന്നതിക്കകു). റാമൽ=ഈവിടെ ഭാര്യ എന്ന ത്തമം. റാമന എന്നും. ഏകകു=കൊടുക്കുക. പററിട്ടംപോൽ = കഴിഞ്ഞ പോലെ. ഉപരി=മേൽ. നേതകു=പ്രാതമിക്കകു. യദേഷ്യം=ഈപ്പുംപോാ ലെ. പിരിയുക = വെർപ്പെച്ചുക. മണ്ണനുവർ=നടക്കംനവർ. പാണ്ടുന ക്ഷേനവരെനിവിടെയത്തം. സന്ദേശവാക്യം കഴിഞ്ഞതിട്ടു് കിളിയോച്ച പറയുകയാണു്. അംബിരെച്ചുസ്ഥിരം എന്നുറ പ്രിയതമന്ത്രാച്ചു് കൂർത്താനന്ന കരമായ ഒപ്പേശം അതുറിയിട്ടു് നീ നിന്നാണിപ്പൂർവ്വം ദിക്കിലേക്കെ പൊ ക്കുണ്ണാണ്ടാലും. ആത്രക്കയും വാക്കു് ശ്രതിമധ്യരമായാരിക്കണമെന്ന ധനനി. കൂർക്കംഡാരമാവത്തു്. ശ്രൂക്കന്തിരെന്നു റാക്ക പ്രത്യേകം മധ്യരം. ണാൻ വത്തന്ത്രവരെ അംബിരെ താമസിക്കണംതെന്നും. ഇത്തും ചെയ്യുന്നതു വലിയ ഉപകാരം എന്ന ധനനി. നിരാനാദസ്ഥാലെയുള്ളവർ (പക്ഷികൾ) ഇപ്പുംപോലെ ചുററുനുവരാണെല്ലു. അഞ്ചേരാ ഉള്ളവർ ഒരു സ്ഥലത്തും തന്ത്രണമെന്ന പാണ്ടാരു് അംസ്പാത്രന്ത്രുമാണെല്ലു എന്ന വ്യംഗ്യം. ഉ പകാരം ചെയ്യുവരെ കരിക്കാലും ഉച്ചത്വിക്കാത്തു്. അതു നന്ദികേടുകൂടി യാണു്. അത്മാനന്നന്നാണും അലക്കാരം. മെച്ചമായ വിവത്തനം. നന്നാം തരം ശരു. സന്തോഷം തോന്നന്നപാക്കം. ണാൻ വത്തന്ത്രവരെ അംബി ദിനത്തെന്ന പററിയപോലെ ചുറരാമെന്നും ധരിക്കണംതാക്കാനും. അതു നിന്നക്കും ശ്രൂക്കാതിശ്ചു സുവമ്മായ സ്ഥലമാണെന്നും ധനനി.

എവം സവൃദ്ധ മയി വിശരണം സംഗ്രഹിതെ പ്രാണരക്ഷാം സന്ധാദ്യ തപത്തിലുണ്ടാവക്കാപഴതഡാണി പ്രമാഠാം സപ്ലേച്ചേപ്പേവം പ്രധിയജനവിഡോഹാത്തിമല്ലാളുണ്ടോന്നു ഭ്രാതാഃ! തുണ്ണം ഭവതു ച പുനർദ്ദംബനാനാഭലക്ഷ്മിഃ.

തിണ്ടാട്ടം താനടിമയിത വ-

നൗത്തി, ജീവാവനം കൈ-
ക്കാണ്ടാള്ളം നിൻ ചുണ, തുണ, യിണ-
ക്കണ്ണൽ വാഴ്ക്കേ പാരിൻ
ഉണ്ടാകാലീവിടവിനിയറ-
ക്കത്തിലും, നമ്മൾത്തമിൻ-
ക്കാണ്ടാടേണം സഹജ! തുടരെ-
ക്കാഴ്ചയാൽ വേഴ്തു ലക്ഷ്മി.

90

യാത്രപരിഞ്ഞു് മംഗളം നോതനം. തിണ്ടാട്ടക=അലണ്ടുതിരിയുക. അടിമ=അടിപ്പുട്ടവൻ, (ആന്തുതിൻ). ജീവാവനം = പ്രാണരക്ഷ. കൈക്കാണ്ടിള്ളുക = സപീകരിക്കു. ചുണ=സാമത്യം, (പുത്രശം). തുണ=സഹായം. ഉണക്കാ = ഒറ്റുഹം. വാഴ്ക്കു = സൂതിക്കൈ. വിടവു് = വേൺ പാട്ട്. ക്കാണ്ടാടക=കിഞ്ചിക്കു. സഹജൻ = അന്നജൻ. മുന്പുതനന അങ്ങങ്ങനയാണ വിളിച്ചിരിക്കുന്നതു്. തുടരെക്കാഴ്ച = തുടന്നാതുടന്നളള കാഴ്ച. വേഴ്തു = ഒറ്റുഹബ്ബന്നം. സൗഖ്യം = സുവഞ്ചിത്തിരു ഭാവം, ആനന്ദം. അടിമരായ എനിക്കു് മും സഹായം ചെയ്യാൽ ലോകരേഖയാം നീരൻറെ ചുണ, തുണ, ഉണക്കം മുവ എന്നം വാഴ്ക്കിക്കാണ്ടിരിക്കശം. ഭൂമിയിൽ കിഞ്ചി നീലനിൽക്കുന്നതുവരെ സപ്രദ്യുംബം അന്നബേിക്കാമെന്നു മീമുസ കമതം. തെരികയൽ ദേഹം വെടിഞ്ഞാലും നല്ലതുനോയാന ഭാവം. മഹാകവിക്കു് ആത്മവിശ്രാബം ഉണ്ടു്. ആദ്ദേഹത്തിനെന്ന മുക്കസന്ദേശം സർക്കാവുപ്രമാണം. ഇതിനെന്ന പ്രചാരം നീണാർ നീലനിൽക്കുതനന ചെയ്യും. അതു വഴി താന്നറയും മുക്കത്തിനെന്നും കിഞ്ചിയും കരയുകയീ ഒപ്പ്. എന്നാളുതാണു് ആ വിഹ്വാസം. “പുനർദ്ദംബനാനാഭലക്ഷ്മി” എ നാളുതിനെന്ന വിവരം തുടരെക്കാഴ്ചയാൽ വേഴ്തു സൗഖ്യം. നായികാ നായകന്മാർക്കം ദുരന്നം ആശിസ്ത്വാദം. വായനക്കാർക്കം അതുതനന. മുക സന്ദേശം കരി രഹിപ്പിൽ വായിച്ചുതിന്തനക്ക തെ കാവ്യമല്ല. ആവ ത്തിച്ചുംബാവത്തിച്ചു വായിച്ചു രണ്ടിക്കാണ്ടതാണു്. സപ്രദയക്കാർ അങ്ങങ്ങ തന്നെ ചെയ്യുമെന്നെല്ലു മഹാകവിയുടെ ആശയംതുടി ഇവിടെ ധനിപ്പി

ചുണ്ടുണ്ടുടെ നൊൻ കരിതന. ഈ കാവ്യത്തിൽ നല്പോലെ മന സ്ഥിതിയുക്തരനു വേണം. ഏതു പണ്ഡിതനേയും ഇത്തുടിച്ചിന്തിപ്പിക്കുന്നതാണ് കാവ്യം. ശ്രദ്ധാത്മാലകാരധനയുണ്ടായ എന്നാൽരം സംസ്കൃത ശശ്വലി മഹാകവിക്ക് സ്വാധീനം. കാവ്യാലക്കാരണാസ്ത്രാദികളിൽ ഹരി പക്പമായ പരിഞ്ഞൊന്നും വിവരിക്കുന്നു. സരസവും സരശ്വമായ മല യാളപദ്ധതികളുടെ സ്വാധീനവും ശയ്യാമാധരിയും വിശദിച്ചും. അവ യാനപുർക്കമായ അവലോകനവും സർവ്വത കാണാവുന്നതാണ്.

മുക്കണ്ണൻ ശത്രുവിനെ ചിന്താതിലക്കം, പദ്മതമ്ഭീപീക എന്നീ വ്യാവധിനണ്ണളിലെ പാംപുകാരം പുസ്തകം 64-ാം പദ്യത്തിനും ഇടപുള്ളിയെക്കറിച്ച് ഒരു പ്രക്ഷിപ്പിച്ചും കാണുന്നണ്ട്. അതും അതി ശർജ്ജമയുംതുടി ഇവിടെ ചേർക്കുന്നു:

മദ്ദേശമാർജ്ജം മഹിതമഹിളാമണിയിൽ മന്ത്രിരം ത്രാം
മനോ മോദം നയതി നിയതം മദ്ദൈപുഡ്രൂ വിഹാരഃ
യസ്മീന് നിത്യം വസതി വസ്ത്യാവാസവോ ബാധവേദ്രോ
ലീലാരക്ഷാലുലപരിലസൽ കേരപാഞ്ചാ രമാധാഃ.

മുന്നാൽക്കാണാമിടയിൽ മദിരാ ചാംഗിമാർ മുറുഫണഡാ—
മനാട്ടാളം മണിമംമിടപുള്ളി മുത്തുള്ള ഭേദകം
മനാള്ളനോൻ മരയ പർമഹാൻ മാമലർക്കന്ധയേത്തും
ചെന്നാളീകം ചിക്കചിതിയിൽ ചേർപ്പുവൻ പാപ്പത്തണ്ണാം.

• പരിശീഷ്യം. മുന്നാൽ=മുപായിട്ടു്. (മുപിലെവന്നത്മം). മദിരാപാം തി=സുന്ദരി. മുറും=നിറയെ. അനാട്ടാളം=ആ നാട്ടിലുള്ള. മണി മം=ഇടപുള്ളി രാജകുടംബത്തിന് “ഇടപുള്ളിമം” എന്നാണ സാധാരണ സം പരിയുക. നസ്പതിരിരാജാവായതുകൊണ്ടായിരിക്കാം. മുത്തും=സ നേരാഷം. ഉള്ളിനു്=മഹസ്യിനു്. ഏകക=തതക. മനാള്ളനോൻ= ഭൂമി ഭരിക്കുന്നവർ. മരയപൾ=ബ്രാഹ്മണൻ. മഹാൻ=അനുഷ്ഠൻ, ശ്രൂ മഹണ്ണാത്മകൻ. മാമലർക്കന്ധ=ലക്ഷ്മീദേവി. ഏത്തും=കൈക്കുണ്ണ വ ഹിക്കന. ചിക്കരം=തലഫട്ടി, കട്ടമ. ചിതി=തുട്ടി. ഇതു പ്രക്ഷിപ്പിച്ചാ സൗന്ദര്യം ശയുകൊണ്ടതനെ റൂഷ്യം. ഇടപുള്ളിയിൽ അതിസുന്ദരിമാർ യാരാളുമണ്ടു്. അവിടെ ബ്രാഹ്മണരാണ ഭരിക്കുന്നതു്. അവൻ ലക്ഷ്മീ ദേവിയുടെ അന്നറഹം സന്ദാദിച്ചവരാണു്. അവിടെ മുന്ന ബ്രാഹ്മ സം ലക്ഷ്മീദേവിയെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി എന്നും അതിൽ ശോഭൻ എന്ന രഥാള്ളട തലയിൽ ദേവി തശ്ശേരി കൈയിലുള്ള ചെന്താമരപ്പ ചുടിച്ചു എന്നും രഘുതിഹ്യം. മുക്കണ്ണൻകാലാളു് ഇടപുള്ളിയിൽ ബ്രാഹ്മണരാണോ ഭരിച്ചിതന്നതു്. അക്കാര്യം ശവാഷകരാക്ക വിട്ടുകൊടുക്ക കയാണു്.

തിരുത്ത്

പേര്	വરી	ക്രൊ	ശരી
15	3	സ്ഥംഗ	സൗധ
17	33	അഭിപ്രായം	ആ അഭിപ്രായം
19	1	വിശകം	വിശകാ
21	2	സമീതയതി	സമീതയതി
24	8	തന്ത്രാത്മ	തന്ത്രാർത്ത
37	1	പൃതമംഡായി	പൃപ്പംഡായി
40	22	പാപചുട്ടം	പാപചുട്ടം
51	4	നീകരാൻ	നീകരാൻ
53	25	ദേവവക്രി	ദേവന വക്രി
54	35	പറയാൻ	പറയാതെ
60	7	രാരാത്യജ്ഞാ	രാരാത്യജ്ഞാ
	11	ണാംതൈഴമഖലവമാ	ണാമഖലകളൈയണ്ണാ
75	25	അന്നസ്തിച്ചു	അന്നച്ചുച്ചു
80	10	ല്ലംബ്യ	ല്ലംബ്യ
94	21	ഗ്രണിക	ഗ്രണക
106	7	പട്ട	പട്ട
110	3	അന്നു	അന്നു
116	19	സന്ധ്യ	സന്ധ്യാ
118	20	അതിരെന	അതിരെൻ
120	10	പാപമെൻ	പാപമെൻ
	14	വൊഹനനപയം	വൊഹനനനപയം
134	10	സുഖ്യ	സുരൂൻ
143	12	ഉറഞ്ഞി	ഉറഞ്ഞാൻ
145	21	ജീവനം	ജീവിതം
172	6	ദോഹകുമത്തിൻ	ദോഹം കുമത്തിൻ
181	9	എന്നാൻ ഇം	എന്നാൻ, ഇം

ശ്രീകമാനസംഗ്രഹം

കാളീഭാസൻറ 'മേഘസന്ദേശ'ത്തോളംതന്നെ
ഗുണാൽക്കാൾമുള്ളതെന്ന് അഭിജ്ഞത്തയാർ സന്ധി
തിച്ചിട്ടുള്ള 'ശ്രീകമാനസംഗ്രഹം' റച്ചിച്ചുതു് ഒരു കേരള
ഭീയസംസ്കൃതകവിയായ ലക്ഷ്മീഭാസനാണ്. അതിന്ന്
പ്രസിദ്ധ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായ മംം ശ്രീ
പരമേശ്വരൻനെന്നുതിരി എഴുതിയ മലയാളപരി
ഭാഷയും ശ്രീ പുലിയൻൻ എസ്. രാമയുർ നാജുന
വ്യാഖ്യാനവുമടങ്ങിയതാണ് ഈ കൃതി.

ശ്രീവടക്കംകുർ രാജരാജവമ്മ രാജാ ഈ ഗ്രന്ഥ
ത്തിനെഴുതിയ അവതാരികയിൽ ഇത്തന്നെ പറ
യുന്ന: “അഴീഷ്യവും സുമധുരവുമായ ഒരു കാവ്യ
ശശലി പരമേശ്വരൻ നെന്നുതിരിക്കു് വശഗതയാ
ണ്”. അതിൻറെ സൗരഭ്യം വിവരംന്തനിലെ
പദ്യങ്ങളിൽ പൊതുവെ പരിലസിക്കുന്നണ്ട്.
മുലത്തിലെ റസാലക്കാരാദികളെ കേടുകൂടാതെ
നിവേദിപ്പിക്കുന്നതിലും കവിക്കു് ദ്രാഘന്തിര
മായ പാടവം കാണിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്ന്
സഹഭയത്താർ സശ്രീരഃകമ്പം സന്മതിക്കണം.”

നാശനത്ത് ബ്യക്ക് സ്നാറി
കാഴ്യം തിരുവന്നന്തപുരം ഏറണാക്കുളം മുള്ളം